

Ára: 850 Ft

10 éves

tesztek, piac, internet, tippek

99/6

Computer

Előfizetési díj: 499 Ft

PANORÁMA

X. évfolyam 6. szám

CD-melléklettel

Monitorteszt

NAGYKÉPŰEK

A Voodoo3 kártya tesztje

Vizsgáltuk: Heidelberg szkennerek

Fókuszban: vendéglátás, utazás

Word – felső fokon

Linux rovat

CD-nken a Debian

A Registry tuningolása

Játékrovat:

The Age of Kings és társai

Internet egyszerű: SyGate

A megállíthatatlan

Működik és működik és...

Az üzleti életben nincs megállás. A gazdasági biztonsághoz hozzátartoznak azok az „örökmozgó” eszközök is, amelyek rendíthetetlenül működnek minden körülmények között. Ilyen a Windows NT™ Server hálózati operációs rendszer. A folyamatos működés ma már elképzelhetetlen szünetmentes áramforrás nélkül. Ha április 1. és június 30. között vásárol Windows NT™ Server 4.0-t, most extraként egy intelligens és sokfunkciós APC szünetmentes áramforrást is kap mellé.

Ráadásul az ajándék alkalmazkodik az Ön felhasználói környezetéhez:

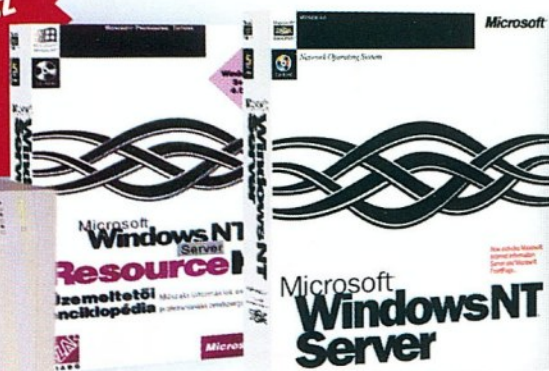
- 5-24 felhasználói licenc vásárlásakor **SMART UPS 420**
- 25-49 licenc esetén **SMART UPS 620**
- 50 vagy több licenc mellett **SMART UPS 700**

APC szünetmentes áramforrás gondoskodik rendszere teljes biztonságáról.

Plusz: Ingyenes ajándék minden szerver mellé egy magyar nyelvű Windows NT™ Server Resource Kit, a rendszergazdák nélkülözhetetlen bibliája a Windows NT™ Server lelkivilágához.

Extra: Az akciós csomag vásárlói 50%-os kedvezményt kapnak az 5 napos Windows NT™ Server rendszerüzemeltetési tanfolyam árából a Synergon Informatika Rt.-nél.

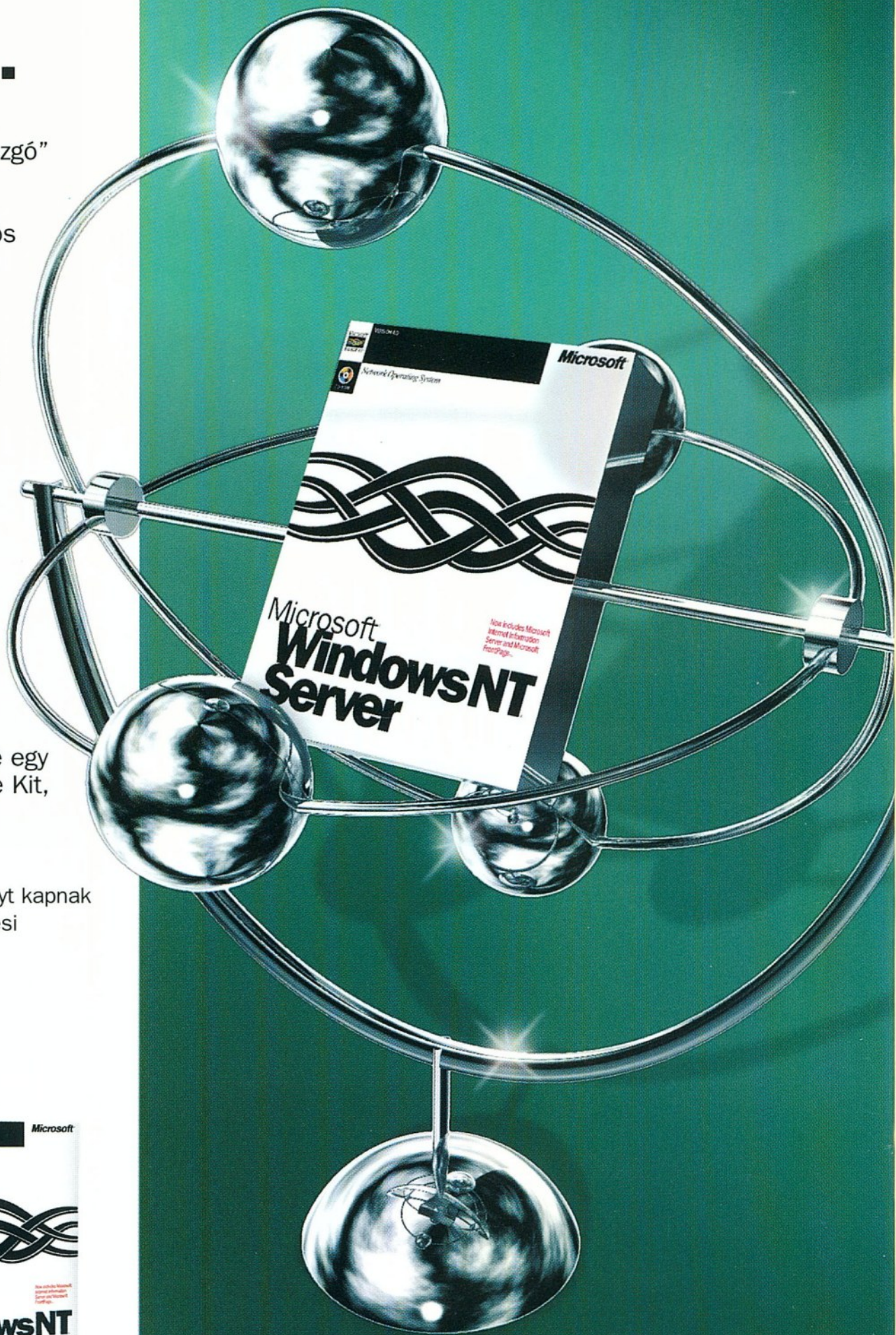
EXTRA
UPS minden
Windows NT™ Serverhez

APC
LEGENDÁS MEGBÍZHATÓSÁG™

Microsoft®

További információért kérjük, hívja a Microsoft Ügyfélszolgálatot a 2MSINFO (06 1 267 4636) telefonszámon.
Menjen biztosra! Akciós termékeinket is keresse a Microsoft Hivatalos Megoldásszállítóinál

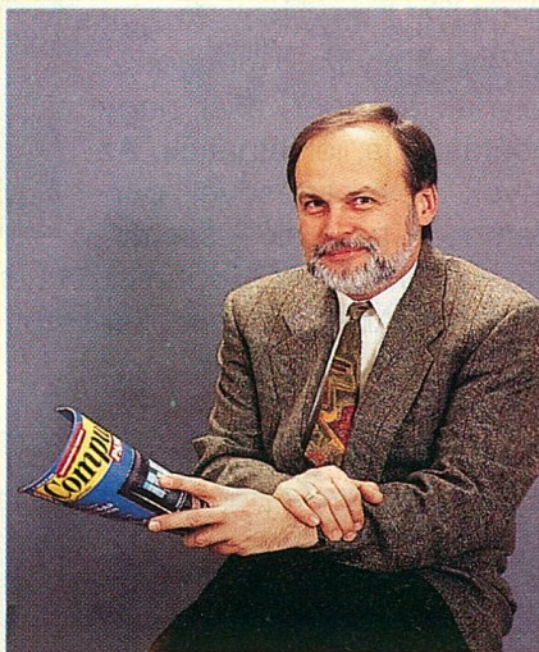

Linux

Néhány évvel ezelőtt egy BSA sajtótájékoztatón valaki a Norton Commandert minősítette a Magyarországon legnagyobb számban illegálisan használt szoftvernek. Való igaz, hogy e hasznos programcsomag gyakorlatilag valamennyi PC-n megtalálható, mégsem teltek meg a hazai fegyintézetek Norton Commander-kalózzokkal, hiszen egy ezzel tökéletesen egyenértékű free szoftver, a Volkov Commander egycsapásra nevetségessé tett minden tisztogatási akciót.

Valami ilyesmi készül most az operációs rendszerek piacán is?

Linus Torvalds ingyenprogramja, a Linux korántsem valami újdonság. Immár csaknem egy évtizeddel ezelőtt írta át a finn programozó a Unix operációs rendszert PC-re, ám mindeddig kevesen vették komolyan, inkább csak a diákok, szoftverguruk játékszerének tekintették. Ugyan ki feltételezte volna, hogy egy jogdíjmentesen terjesztett operációs rendszer valaha is ringbe szállhat egy Windows termékkel, amelynek értékesítési bevételei nyilván bőséges fe-

dezetet teremtenek a hatalmas marketingre, a kiterjedt disztribúcióra és a termék továbbfejlesztésére.

Időközben azonban világszerte roppant tekintélyesre duzzadt a Linux-hívők tábora is, számukat ma már valahol hét és tízmillió közöttire teszik. Noha Magyarországon – ingyenes szoftverről lévén szó – még meglepően kevesen tesznek a Linuxra, azért már öt-hatezer elkötelezettet nálunk is maga mögött tudhat ez az operációs rendszer. Azaz a Linux-használók tábora mintha túljutott volna egy kritikus tömegben. Tapasztalhatta ezt bárki, aki a tavalyi Comdex-szen vagy a tavaszi CeBIT-en nézelődött, de nem vagyunk híján hazai példának sem, hiszen éppen e lapszámunk megjelenése táján tartják a Petőfi Csarnokban az első országos Linux-konferenciát.

S ha valami megindul, abból nem maradhatnak ki a nagyok sem. A nagymultú hardvergyártók manapság meglepő lelkesedéssel állnak az ingyenes operációs rendszer mögé. Egyebek közt az IBM, az Intel, a Compaq-Digital és az SAP is részesedik a népszerű Linux-disztribúciós cégből, a Red Hatból. Az egyik alapító, *Bob Young* nemrég azt nyilatkozta, hogy ezek az óriások korántsem a tőkeerejük, sokkal inkább piaci befolyásuk okán részesei a vállalkozásnak. Márpedig ha ez így van, akkor nem sokáig állja majd meg a helyét a Linux ellen korábban felhozott legsúlyosabb vád, nevezetesen hogy bizonytalan, s hogy a használója – megfelelő támogatás híján – magára van utalva.

A Hewlett-Packard máris bejelentette például, hogy az egész világra kiterjedő szervizt és technikai támogatást nyújt a négy legelterjedtebb kereskedelmi Linux-disztribúció, a Red Hat, a SuSe, a Pacific Hitech és a Caldera Systems számára.

Nem nehéz észrevenni, hogy mire, pontosabban, hogy mi ellen megy ki a játék. Noha nyilván még sok víz lefolyik majd a Dunán, amíg a Windows NT valóban veszélyes ellenfelet tisztelhet a Linux-verziókban, a jelek szerint a Microsoft korántsem becsüli le a kihívást.

Hogy mi lehet a válasz? Redmondban alighanem kétfajta stratégiát fontolgatnak. A Microsoft egyfelől saját maga fejlesztheti tovább a rendszert, amíg az inkompatibilissé nem válik az eredeti változattal, másfelől az is lehet, hogy egyszerűen megvásárolják a legjobb Linux-fejlesztő koponyákat. Mint hírlik, *Alan Cox* – Torvalds „harcostársa” – máris ajánlatot kapott a Microsofttól.

G. KOCSIS KRISTÓF
főszerkesztő

HÍREK

- 12 **Sowah** – Asus notebookok
- 12 **MSD Orvosi Kézikönyv a Családban** – Internet terápia
- 12 **Hewlett-Packard** – Philleas Fogg nyomában
- 14 **Portocom** – Olcsóbb gépek
- 14 **AMD** – Proc(c) tervek
- 14 **UNITIS Rendszerház Rt.** – Egységben az erő
- 15 **SzinvaNet** – NEC-mester
- 15 **Qualcomm** – pdQ Smartphone
- 15 **ICON** – Biztos pont
- 16 **Ericsson** – Szabványos egyezés
- 16 **Bill Gates új könyve** – Üzlet @ gondolat sebességével
- 16 **GCS Hungary Kft.** – Biztonságos e-business
- 16 **Xerox** – Cégvásárlás
- 18 **Pantel Rt.** – Új szolgáltatás
- 18 **Ericsson** – Az új „T” telefon
- 18 **Hewlett-Packard** – Családi szkennerek
- 19 **Pannon GSM** – Mobilabb sárga angyalok
- 19 **Ericsson** – Digitális meteorológia
- 19 **Siemens** – NATO-feladat
- 19 **Novell** – Internetgyorsítás
- 20 **In-West** – Hetet egy csapásra
- 20 **Xerox** – Személyi irodatechnika
- 20 **Westel 900** – Menüasz a SIM-kártyán

ADATLAP

- 22 **Computer Panoráma** plackutatás – Szoftervásárlási szokások I.

FÓKUSZBAN

- 24 **Wandor-boot és Microsoft Autoroute 2000** – Úti muri
- 26 **Tervezés a MIWO-val** – Lássuk a napfogyatkozást!

HARDVERTESZT

- 32 **CAD-es monitorok** – Nagyképűek
- 46 **Heidelberg szkennerek** – Új generáció
- 48 **Voodoo3 3000** – Éljen a király!

TÁVKÖZLÉS

- 44 **Motorola v3688** – Itt a mobil, hol a mobil?

INTERNET

- 52 **Magyar sarok**

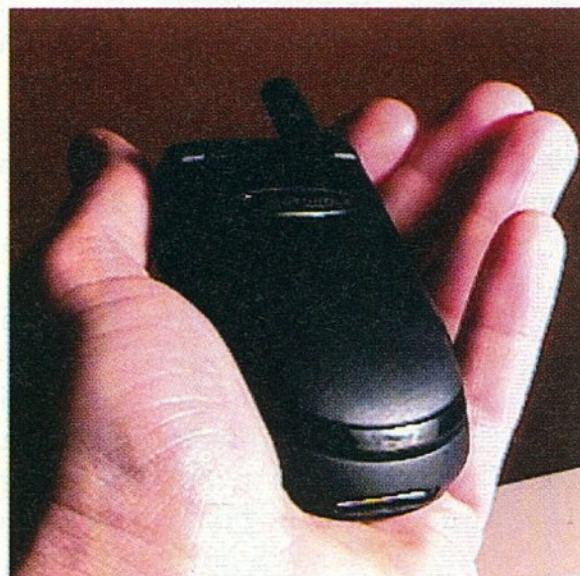
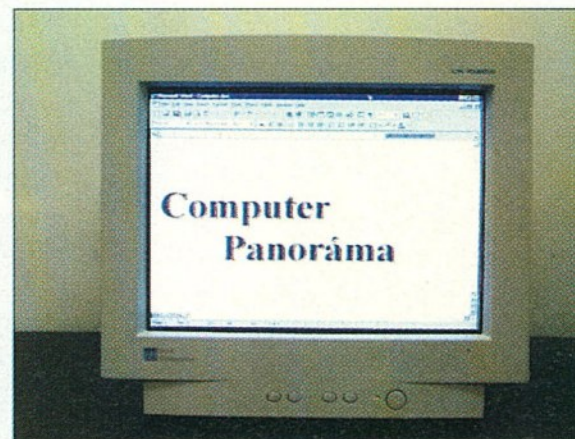
Székesfehérvár (Fehérvár)	06.10 - 08.25		08.25 - 10.15	
	Felépítés	Felár	Felépítés	Felár
2. ágyas	2.990	2.990	2.990	2.990
alkalmazható igénybevételek				
szállás	2200	1800	1400	500
szállás + reggeli	2600	2200	1800	900
szállás + félpanzió	3300	2900	2500	1600
szállás + teljes étkezés	3800	3000	3000	2100
18 éj lefoglalásnál 5% kedvezmény				
szállás	1980	1620	1260	450
szállás + reggeli	2340	1980	1620	810
szállás + félpanzió	2970	2610	2250	1440
szállás + teljes étkezés	3420	3060	2700	1890

24 Fókuszban: utazás és vendéglátás

Közeledik a nyár, nem véletlen tehát, hogy az utazást és a vendéglátást állítjuk fókuszba. S mi mást is hívhatnánk segítségül nyaralásunk, pihenésünk megtervezéséhez, mint a számítógépet és az internetet.

32 Hardverteszt: CAD-es monitorok

Manapság egyre többen vágnak olyan monitorra, amelynek a képét, akár nagy felbontáson is, jól láthatják. Az igények növekedésével párhuzamosan az árak – szerencsére – csökkennek. Éppen ezért nem is számít kuriózumnak ma már, ha valaki CAD-es monitort vásárol. Tesztünkben ezúttal húsz ilyen megjelenítőt vizsgáltunk.

44 Motorola v3688

A Motorola különleges bűvésztükköt mutatott be: úgy készített két telefonból egyet, hogy annak a mérete jóval kisebb lett, mint bármelyik eddigi mobilé. Gyors-tesztünkben kiderül, hogy nem csak a mesében a legügyesebb a legkisebb testvér.

48 Voodoo3 3000

A magyarországi Voodoo-premierre kissé korábban került sor, mint ahogy azt áprilisi számunkban jósltuk. Az Info 99 kiállítással egy időben ugyanis már a szerkesztőségünkben tudhattunk egy Voodoo3 3000-es kártyát. Így tehát az elsők között vagyunk, akik alapos teszteknek vethették alá a legújabb Voodoo-t.

62 Norton CleanSweep

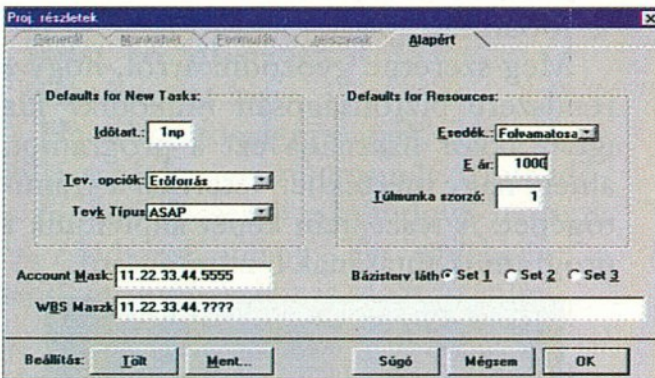
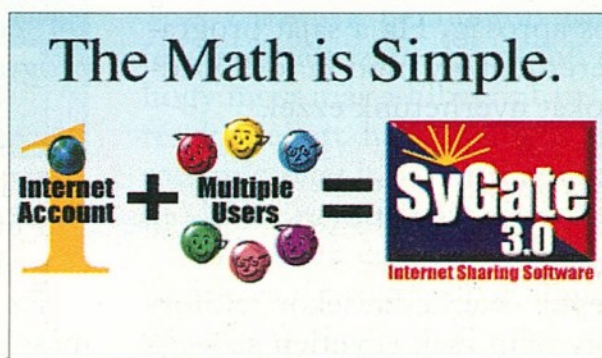
A Norton új terméke, a CleanSweep 4.5 sokaknak ismerősnek tűnhet, hiszen a Quarterdeck azonos nevű programjának legújabb változatáról van szó. Írásunkban bemutatjuk, mit és hogyan takaríthatunk ki vele a

merevlemezünkről, s azt is, hogy mennyire biztonságosan végezhető el a virtuális tavaszi rendrakás.

64 Internet egyszeregy

Egyre több kisvállalkozásnak, otthoni irodának van néhány gépből álló, helyi hálózata. Telefonvonal és internetkapcsolatból azonban csupán egyetlen áll a rendelkezésükre. A

SyGate programmal egyszerűen lehet megosztani ezt a kapcsolatot, így egyszerre böngészhetnek, levelezhetnek a hálózat több gépén.

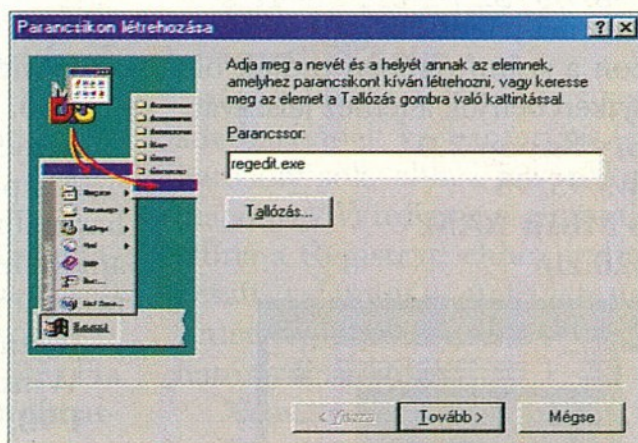
66 CA-SuperProject 4.0

Ha felmérést készítenénk arról, mi okozza a cégek vezetőinek a legtöbb bosszúságot, a szervezetlenség bizonyosan dobogós

helyet kapna. A gondokat mostanában még a 2000. évvel kapcsolatos problémák is tetézik. A CA-SuperProject 4.0 d verziójához most egy olyan mintaprojektet is csomagoltak, amely az ezredfordulóhoz kapcsolódó tennivalókat foglalja össze.

91 A Registry tuningolása

A Windows valamennyi fontos beállítása a regisztrációs adatbázisban van „elásva”. Ehhez az adatbázishoz csak körültekintően szabad hozzányúlni, mert minden könnyelmű változtatás felettébb sokba kerülhet. Néha azonban az előttünk tornyosuló problémákat nem oldhatjuk meg másképpen, mint a Registry közvetlen átszabásával.

- 53 PszichoNET: Írott beszéd?
- 54 Gyöngyhalászat
- 56 A hálózat mélyén: Képeslapküldő szolgálat (1.)
- 58 EuroPlus+ Reward: Oxfordi kurzusok

SZOFTVER

- 62 Norton CleanSweep – Új seprű jól seper
- 64 Sygate – Internet egyszeregy
- 66 CA-SuperProject 4.0 – Az idő ura

LINUX

- 70 Debian Linux (2.) – Konfiguráljuk, bővítsük!

HÁLÓZAT

- 74 Hálózati kiskaté (2.) – Elemek és rendszerek

JÁTÉK

- 79 Age of Empires II – The Age of Kings
- 79 Loose Cannon
- 80 Diablo
- 80 The Sims
- 81 Heroes of Might and Magic III
- 84 The War of the Worlds

DVD

- 85 Hírek, újdonságok
- 86 Filmajánló
- 88 Sony VPH-D50: a nagyágyú
- 89 Túl az Óperencián: Chaplin – The Collection
- 89 Rejtvény filmrajongóknak

WINDOWS

- 91 Tippek, trükkök – A Registry tuningolása
- 94 Vizsgapéldák (1.) – Felet a Word
- 98 CP könyvújdonság: PC-tuningolás '99 – Gyorsabb Windows 95
- 102 A Word 97 fontproblémái – Ékes magyarsággal
- 106 A WinRAR rejtett lehetőségei (3.) – Parancsuralom

ÁLLANDÓ ROVATOK

- 2 Tartalom
- 4 CD-melléklet
- 18 Impresszum
- 42 CP-plac: monitorok
- 112 Előzetes
- 112 E számunk hirdetői

COMPUTER PANORÁMA

CD-ROM 99/6

Ebben a hónapban is igyekeztünk olvasóink kedvében járni sok apró, ám annál hasznosabb programmal. A szokásos – frissített – antivírus és tömörítőprogramokon, valamint a kiadónknál április végén megjelent *PC-tuningolás '99* című könyvhöz kapcsolódó segédprogramokon kívül az alábbi programokat találják meg CD-mellékletünkön.

E havi CD-mellékletünkön folytatjuk a Debian Linux disztribúció közzétételét.

A /debian/kde könyvtárban megtalálható a népszerű grafikus felület a KDE legújabb 1.1.1-es verziója.

A KDE tartalmaz egy saját grafikus bejelentkezési rendszert is kdm néven, amely sokkal kellemesebb kinézetet kínál, mint xdm nevű társa.

Ugyancsak megtalálható a 2.2.5-ös kernel, illetve a 2.2.6-os patch is a mellékletben, a /debian/kernel könyvtárban.

Természetesen további kiegészítőket is találnak lemezünkön a megkezdett Debian rendszerhez.

A KDE-ről és a kernelcseréről következő számunkban olvashatnak.

FELHASZNÁLÓI PROGRAMOK

Wandor-boot 3.0

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

WANDOR alkönyvtár

Elkészült a népszerű útvonaltervező program legújabb verziója, amellyel gyorsan és könnyedén tervezhetjük meg a számunkra legmegfelelőbb autótutat az egyre aktuálisabb nyaraláshoz. Az aprócska program Magyarország teljes útvonaltérképét tartalmazza, még a legrejtettebb mellékutakat is beleértve. (Lásd még Fókuszban rovatunk írását!)

ActionKeys 1.0

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

actkey10.zip

Egyszerű kis program, amely meggyorsítja a navigálást, törlést, beszúrást a szerkesztendő dokumentumokban. Ha lenyomjuk a **K** billentyűt, akkor a **H,J,U,N**-nel a kurzort tudjuk mozgatni, a számbillentyűkkel törölni tudunk stb. Ezzel a módszerrel nem kell oldalt megnyomni a gombokat, ezért a gépelés is gyorsítható.

Chief's Installer Pro

Windows 95/98

P90, 16 Mbájt RAM

chief500.zip

Professzionális installációkészítő program. Néhány példa a szolgáltatásokból: programfuttatás a telepítés alatt, a sűgő támogatása, a szükséges lemez hely ellenőrzése, INI fájlok automatikus szerkesztése, egyedi installációs fájl és még sok hasznos apróság. Ha a saját programunkat szeretnénk ily módon továbbadni, akkor sokat nyerhetünk ezzel.

ClipPlus 3.6

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

clippl36.zip

A szövegek szerkesztésekor előfordulhat, hogy nem csak egyetlen szövegrészletet kell kivágnunk és beillesztenünk. Ez a kis program sorszámot ad a kivágott részleteknek, amelyeket azután e szerint a szám szerint szűrhetünk be a szövegbe.

CLR Script 1.20

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

clrcsp12.zip

A programozásban kicsit is jártas felhasználók könnyen elkészíthetik automatikus programindító rendszerüket. A kulcs a C-re nagyon hasonlító scriptfájl, amely alapján programok indíthatók és vezérelhetők.

DiskLock

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

dsklock1.zip

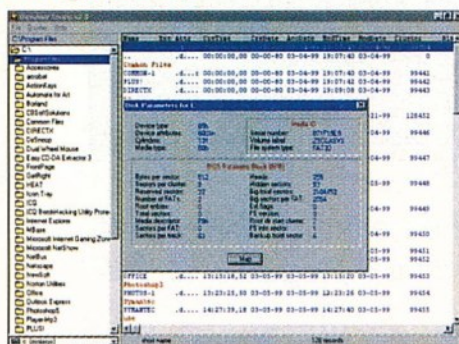
Másolás, illetve illetéktelen használat ellen ajánlott ez a program, amely a floppylemezen tárolt adatainkat védi, mégpedig úgy, hogy jelszóval látja el a lemezeket. Ez azt jelenti, hogy a lemezeket csak azon a számítógépen tudjuk olvasni, amelyiken beírjuk a lemez jelszavát.

Directory Snoop 2.0

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

dsnoop20.zip

Ez a segédprogram valahol félúton van a fájlmenedzser és a debugger program között, vagyis kijelzi a fájlok helyfoglalását, és kérésre törli azokat, s a törölt fájltrükkök megjeleníthetők a segítségével. (Ellenőrizhető vele az is, hogy jól működnek-e a nullára törölő programok.)

FlexStart 1.0

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

flxrst10.zip

A rugalmas újraindító program figyeli a rendszerfájlok változását, és ha ilyet nem talál, akkor újraindítási kérelem esetén csak a Windowst indítja újra. Ezzel értékes időt takaríthatunk meg a programok installálása után.

GRDw Disk Utility 3.1

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

grduw31.zip

Ez az Explorerbe integrálódó floppy-másoló, formázó és bootszektor-visszaállító program mindenkinek jó szolgálatot tehet, aki sűrűn használ floppylemezeket.

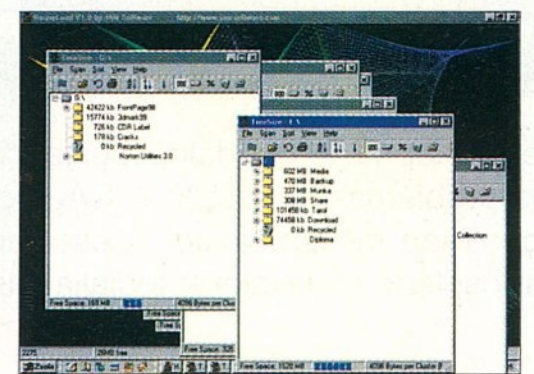
HeavyLoad 1.0

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

hload.zip

Meg szeretne győződni arról, hogy a rendszere biztonságosan működik? Ha igen, akkor használja ezt a programot, amely nagy mértékben leterheli a számítógépet. A teszt után képet kaphatunk a programok futásának biztonságáról.

Icon Tray 5.03

Windows 95/98

P60, 16 Mbájt RAM

itray503.zip

A programjaink gyors indítására használható ez a Tálcára ülő program, amely még egy naptárat is tartalmaz. A programok beállítása sem túl nehéz.

Install-Us 3.53

Windows 95/98

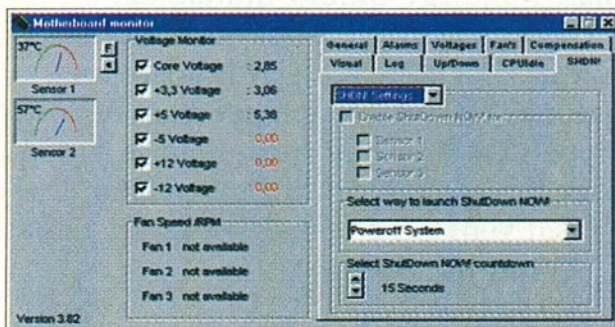
P90, 16 Mbájt RAM

ius353e.zip

Ismét egy installációkészítő programot mutatunk be, amely könnyen konfigurálható, és megízhatóan old meg minden szükséges feladatot.

MotherBoard Monitor 3.82**Windows 95/98****P90, 16 Mbájt RAM****mbm382.zip**

E hardverszintű program a Tálcára ül, és kapcsolatot teremt az alaplap mérőmoduljával (már ha van ilyen). Magas processzorhőmérséklet esetén riaszt, és akár ki is kapcsolhatja a számítógépet (ha az ATX-es). Kevesebb erőforrást foglal le az alaplap mellé adott programoknál, s ez igazán előnyös.

Quick Start 1.0**Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****qstrt10.zip**

Ha a telepített programok könyvtárai már káoszt teremtenek, akkor jól használhatjuk ezt a gyorsindító programot, amely egy hasonló gyorsindítóménüt hoz létre a Tálca jobb oldalán.

RandoMM**Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****randomm1.zip**

Ha változatosságra vágyik, akkor használja ezt a programot, amely adott időközönként lecseréli a Windows háttérét és rendszerhangjait. Ez egyébként a rendszer indításakor is megtörténhet.

Registry Tools 2.0**DOS, Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****rt20.zip**

A Windows „szíve” a regisztrációs adatbázis (Registry), amelynek a hibái okozzák a leggyakrabban a programok, illetve a Windows gondjait. Ezzel a programmal elmenthető és visszaállítható a regisztrációs adatbázis, akár a DOS alól is. A művelethez speciális indítólemez is készíthető.

ShowSize 2.6**Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****shows26.zip**

Ha már szűkös a merevlemezünk szabad kapacitása, akkor sajnos meg kell válnunk néhány programtól, hogy az újak felférjenek. De melyikektől? Ha nem tudunk dönteni, akkor elindíthatjuk ezt a programot, amely megmutatja, hogy melyik fájl, mennyi helyet foglal. Több szempont szerint is sorba rendezi az állományokat, amelyeket azután törölhetünk.

Setup Factory 4.08**Windows 95/98****P90, 16 Mbájt RAM****suf408.zip**

Se vége, se hossza az installációkészítő programoknak, mi viszont a lehető legtöbbet próbáljuk bemutatni, hogy lehessen választani. Ha az eddigi ilyen jellegű programok nem nyerték meg a tetszésünket, akkor használjuk ezt, amely több nyelvvél dolgozik, emellett varázslószerű tervezés, jelszavas archív védelem, egyedülálló installációs képesség jellemzi.

Négyesély totóprogram 2.10**Windows 3.1/95/98/NT4****toto.zip**

A korábban bemutatott totóprogram legújabb változata. A legfőbb újdonsága, hogy most már a hibapont nélküli szűkítések mellett hagyományos hibapontos totókulcsokat is használhatunk, sőt, a két módszert együtt is alkalmazhatjuk.

Tartalmaz egy bővíthető kulcs-adatbázist, és a programmal könnyen ellenőrizhetjük a tárolt kulcsok működőképességét.

Winutils 3.0**Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****w95utl30.zip**

Ha valaki már unná a Task Scheduler, akkor ezt a kis programokból álló összeállítást használhatja, ami elindítja/bezárja a programokat, sőt, még a Windowst is kilövi, természetesen a megadott időben.

Wilbur 1.64**Windows 95/98****P90, 16 Mbájt RAM****wilbr164.zip**

Hálózati meghajtókon használható ez a fájladatbázis-program, amellyel megkereshetjük és el is indíthatjuk a programokat anélkül, hogy a kereséshez a meghajtóhoz kellene fordulnunk. A programnak beépített gyorsnézője is van.

WinRescue95 8.07**Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****wnrs9587.zip**

Igen fontos a Windows regisztrációs adatbázisának karbantartása, ezért található oly sok, ehhez hasonló program a piacon. A WinRescue elmenti és visszaállítja a Registryt, ehhez indítólemez is készíthető, valamint – ami igen nagyszerű – ismét regisztrálja a könyvtárakban található programokat.

Xcavator 1.1**Windows 95/98****P60, 16 Mbájt RAM****xcavator.zip**

Szeretnénk egy indítóikont, de nem találjuk? Honlapunkhoz kellene egy kis

grafika, de nem szeretnénk az elkészítésével vacakolni? Vessük be ezt a „bányász” programot, amely megkeresi és elmenti a kép- és hangfájlokat (EXE-ben és DLL-ben is) a merevlemezben.

HyperCam 1.40 beta**Windows 95/98****P100, 16 Mbájt RAM****hc140b1.zip**

Leginkább az oktatásban és a multimédiás programismertető gyors elkészítésében nyújthat hasznos segítséget a HyperCam, mivel képes „megörökíteni” ténykedésünk minden lépését, majd elmenteni egy AVI állományba a látottakat.

Folyamatos mozgóképfelvételéhez a gép teljesítményétől függően kell beállítani a képfelbontást, hiszen egy 1024x768-as 15 frame/sec-es AVI rögzítéséhez kellően erős gépre és megfelelő mennyiségű memóriára van szükség.

Természetesen nemcsak a teljes képernyőn, hanem annak egy kijelölt részén zajló eseményeket is rögzíthetjük.

MovieMaker**Windows 95/98****P100, 16 Mbájt RAM****mmaker.zip**

A MovieMaker tökéletesen alkalmas házi diavetítésekhez, egyszerű animációk készítésére.

Bitképekből állíthatjuk össze képkockaként az animációt, majd AVI formátumban menthetjük el őket.

Hang és zene**CDMaster32 2.10****Windows 95/98****P75, 16 Mbájt RAM****cdm32210.zip**

Egyszerű CD-lejátszóprogram, amely segít a zeneszámok WAV formátumban történő mentésében, majd MP3-má alakításában, mégpedig úgy, hogy külső programokat hív meg. A lementés és a konverzió egyszerre is történhet.

MP3 CD Organizer 1.6**Windows 95/98****P75, 16 Mbájt RAM****cdorg16.zip**

Ha már elég sok MP3 formátumú fájlunk gyűlt össze, akkor bevethetjük ezt az ID3 (MP3 megjegyzés) támogatással kiegészített adatbázisprogramot, amellyel rendszerezhetjük, és le is játszhatjuk a számainkat.

CD Player 1.32**Windows 95/98****P75, 16 Mbájt RAM****cdply132.zip**

Ismét bemutatunk egy CD-lejátszóprogramot, amely az alapszolgáltatásokon túl naplózást is kínál, vagyis időre indíthatjuk el vagy állíthatjuk le a lejátszást. A kezelése roppant egyszerű.

CD Runner 7.02
Windows 95
P75, 16 Mbájt RAM
cdr702nv.zip

CD-lejátszóprogram, mely a legfinnyásabb felhasználók igényeit is kielégíti. Mindentudó segítség a CD-gyűjtőknek. 30 napos próbaverzió.

List Manager 1.1
Windows 95/NT
P75, 8 Mbájt RAM
listman.zip

A program az MP3 fájlok lejátszásában segít: playlistet generál. Az elkészült sorrendet más MP3 lejátszókkal lehet megszólaltani. Az alkalmazás azoknak lehet hasznos, akiknek sok MPEG zenéjük van.

M3U+ Playlist Writer 1.3
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
m3uistr.zip

Ismét egy MP3 lejátszó/listkezelő program. Előnyére válik, hogy meglehetősen rövid!

MidWavi Pro 2.58
Windows 95/98
P90, 16 Mbájt RAM
midwv258.zip

Azok, akik nemcsak az MP3 formátumú zenét szokták hallgatni, hanem igen sűrűn találkoznak kép-, hang-, esetleg videofájlokkal, haszonnal alkalmazhatják ezt a multimédiás fájlnezegetőt. A régebbi változatokhoz képest éppen az MP3 támogatás az újdonság.

RAMPlayer 2.0b2
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
ramp02b2.zip

A program neve a RealAudio és az MP3 összevonásából keletkezett, így nem véletlen, hogy a RAMPlayer éppen ezeket a fájlokat játssza le. A kezelői felülete kényelmes, négy helyen rögzíthetjük kedvenc számainkat, amelyeket a program egy gombnyomásra lejátszik.

Skiner 0.27
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
sknr027.zip

Unja a Winamp színeit? Nem talál kedvére valót? Szeretne saját „bőrt” húzni a programjára, de nem járatos benne?

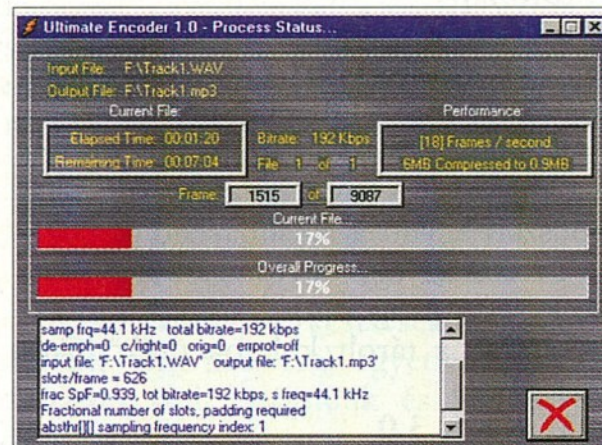

Ha igen, akkor ez az ön programja! Pár kattintás, és máris kész az új Skin.

Ultimate Encoder 1.0
Windows 95/98
P166, 16 Mbájt RAM
ueshw10.zip

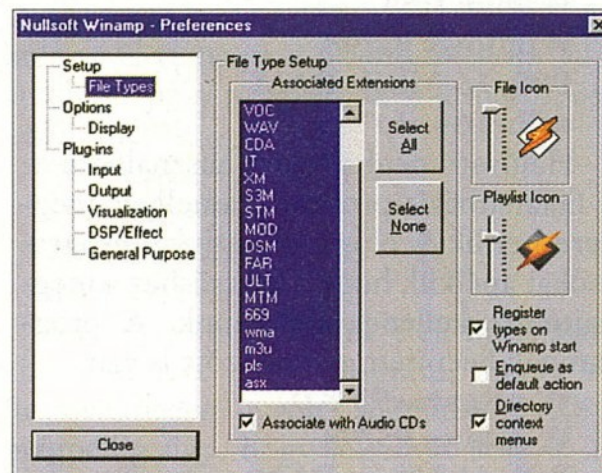
Egyedi kezelői felületű CD-grabber (CDA->WAV) és MP3 enkóder/dekóder program.

A zenék lementése előtt elindíthatjuk a hozzá mellékelt CD-lejátszót, és ha aktiváltuk a CDDDB opciót, az internetről letöltődik az előadó neve, az album és a számok címei. Ezután a grabberrel lementjük a fájlokat, majd az Encode opcióval MP3-má alakítjuk.

Winamp 2.11
Windows 95/98
P100, 16 Mbájt RAM
winamp211.exe

A Winamp verziószáma ismét eggyel növekedett. Hogy mit hozott ez a kis különbség a kényelemben? Nos, meglehetősen sokat: új zeneformátumok, be-

épített miniböngésző az MP3-mak le-töltéséhez, sorbarendezés a fájlok megnyitásakor, szebb nagyított méret, meg-változott információs ablak és még sok egyéb csemege. Ha tudunk angolul és szeretnénk egy jót nevetni, akkor nézzük meg a Credits... feliratú menü tartalmát! (Megtudhatjuk például, milyen kaszkadőrök szerepeltek a program készítésekor.)

CDH TrayPlay
Windows 95/98
P100, 16 Mbájt RAM

Ha munka közben szeretünk zenét hallgatni a háttérben – elsősorban MP3 formátumban –, akkor nagy hasznát

vesszük ennek a ki programnak, amely „leül” a Tálcára, és onnan teszi elérhetővé a vezérléshez szükséges parancsokat, mint például Play, Stop, Next stb.

HÁLÓZATI PROGRAMOK

Martin's Computer Assistant 1.01
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
assist.zip

Ez a számítógépes asszisztens nem más, mint egy induló mintaoldal az internetre, néhány példával illusztrálva. Ezt az oldalt átírva saját honlaphoz juthatunk, méghozzá igen gyorsan. A Winzippel való kitömörítés után a mainpage.htm-et indítsuk el a megtekintéshez!

BatMail 1.1d
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
batml11d.zip

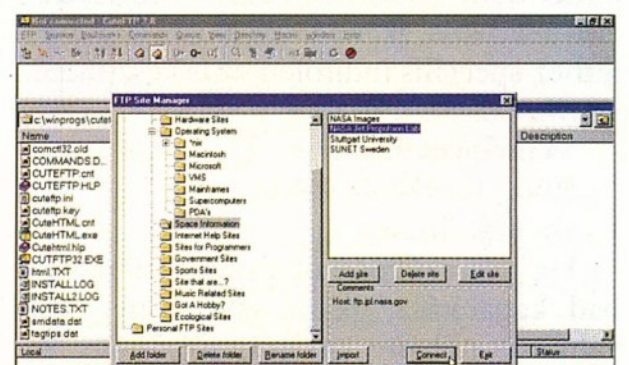
Megrögzött hírcsoportos levelezőknek ajánljuk ezt az igen rövid, parancs-soros levelezőt. A használatához nem árt angolul tudni, mivel a program alapos használati útmutatóját ezen a nyelven találhatják a mellékelt readme.txt-ben.

Cleaner 1.02
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
clean102.zip

Bizonyára sokaknak okozott már gondot, hogy a válaszlevél tele van az eredeti idézeteivel (“>” a sor elején). Ez a program nemcsak ezeket távolítja el, hanem meg is formázza a levelet, így az könnyebben olvasható.

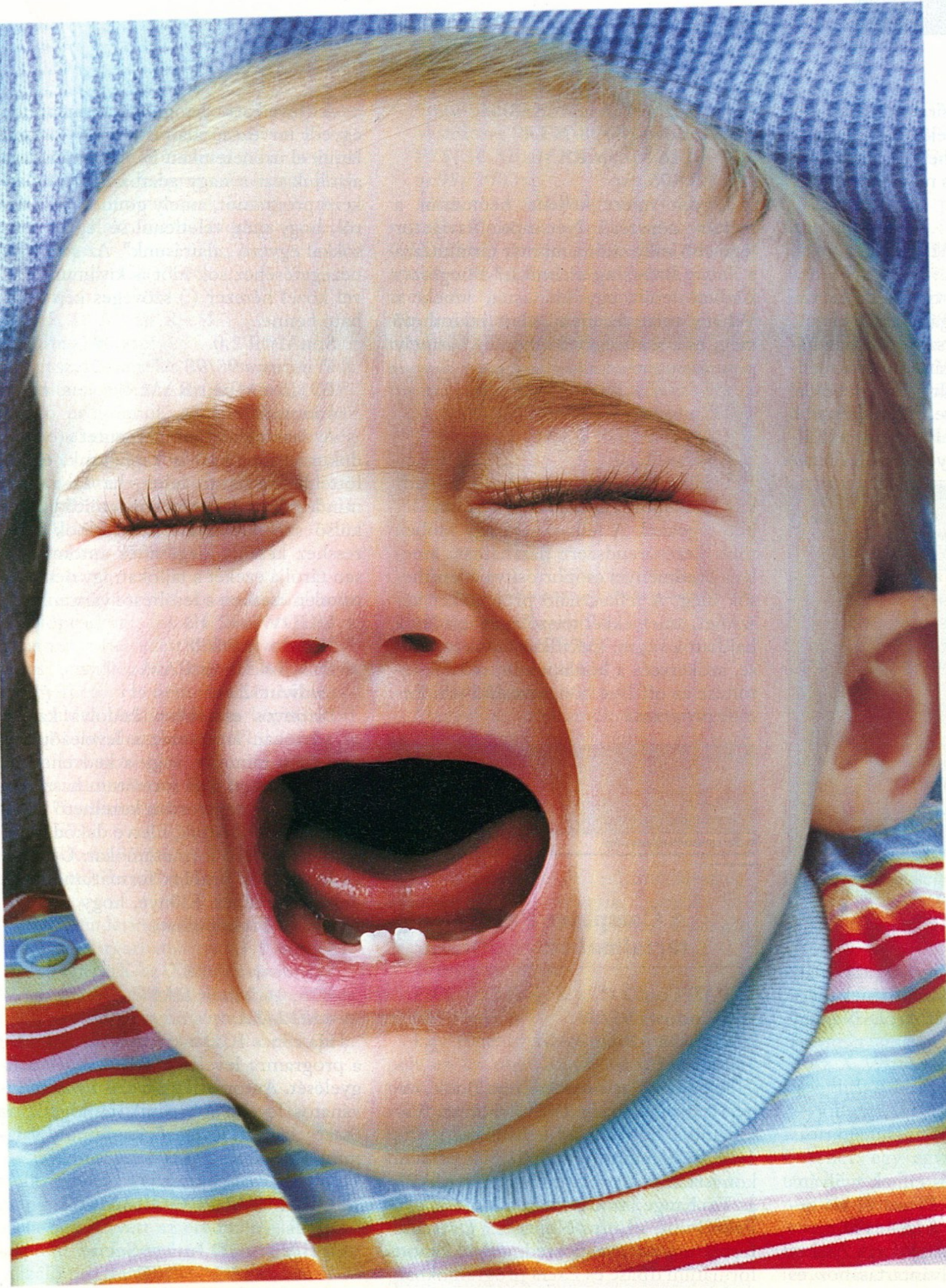
CuteFTP 2.8
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
cutftp28.zip

Régen hallottunk e nagyszerű FTP-ző program felől. Most végre megtört a jég, és kijavították a makrózásbeli hibát, valamint bővítették a teszte szabás lehetőségét. A program mellett a kicsi CuteHTML 1.0 szerkesztőt is megtaláljuk.

ExpressIT! 2000 1.10
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
expinst.zip

Kiseb cégeknél, ahol nem olyan nagy az e-mail forgalom, hatékonyan alkal-

MEGTÉVESZTŐEN VALÓSÁGHŰ.

Miért tűnik ez a baba olyan szívbemarkolóan valóságosnak? Mert a képet a világ jelenlegi legfejlettebb tintasugaras nyomtatási eljárásával állították elő – a HP forradalmian új PhotoREt II színrétegező technológiájával. Ez az a technikai megoldás, amely lehetővé teszi nyomtatóink számára, hogy akár 16 miniatűr tintacseppet juttassanak el minden parányi képpontba. Az eredmény: lenyűgöző minőségű, fotorealisztikus képek – anélkül, hogy mindez a sebesség rovására menne. Egy szó mint száz, bármennyire siet is, képei ezután mindig fotóminőségűek lesznek. Olyanok, amiket semmi más nem múlhat felül. Kivéve persze magát a valóságot.

HP DESKJET NYOMTATÓK
HP PhotoREt II technológiával

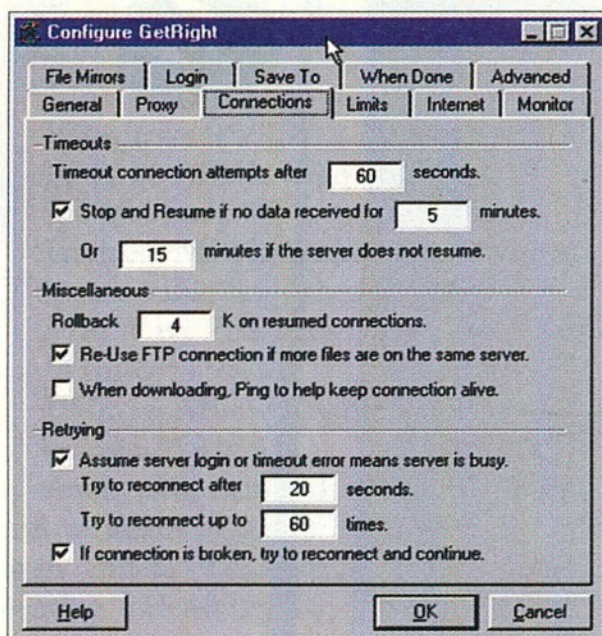
 **HEWLETT
PACKARD**
Expanding Possibilities

mazható ez a levelezőrendszer, amely szűri és osztályozza a bejövő leveleket. A felhasználók akár a helyi (intranetes) szerver hírcsoportjait is megtekinthetik.

GetRight 3.34
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
getrt334.exe

A régi harcos ismét visszatért, ezúttal még több hasznos szolgáltatással:

FTP keresők / tükörszerverek használata, automatikus könyvtárlétrehozás mentéskor, a letöltőablak elrejtése, weboldal linkjeinek az elemzése, intelligensebb kikapcsolás/letöltés, helyi menü a Tálcán és még sok más kényelmi szolgáltatás!

IP Ultra Scan 1.4
Windows 95/98/NT
P75, 16 Mbájt RAM
ipscan14.zip

IP-cím szkennelőprogram azoknak, akik egy kicsivel többet szeretnének meg tudni világhálós helyzetükről. Néhány ellenőrző-rendszerrel ugyanis nem árt tudni az aktuális IP-címet.

MailMan 1.03
Windows 95/98
P90, 32 Mbájt RAM
mailm103.zip

Levelezőpartnerek és címek nyilvántartását segíti ez az MS Word 97 alá készült kiegészítés, amely a kis- és közepes vállalkozásoknak, vállalatoknak lehet ideális, partnereik nyilvántartásához és hálózati megosztásához.

Mailsend 6.0
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
msend600.zip

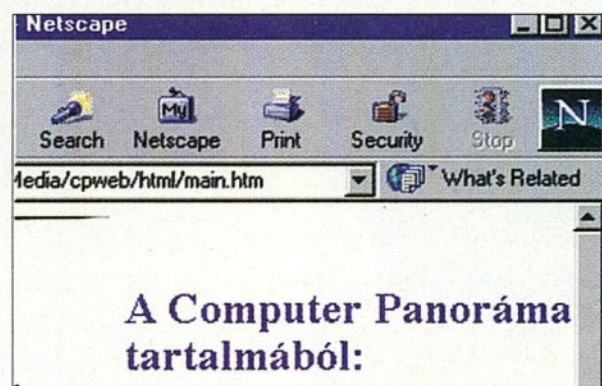
Ha a fentebb említett parancssoros levélküldő túl bonyolultnak tűnik, akkor próbálja ki ezt a lényegesen egyszerűbb, viszont kevesebb szolgáltatást nyújtó levelezőprogramot, hírcsoportokhoz és egyedi levelezéshez használható.

Netscape Navigator 4.06
Windows 95/98/NT4
P90, 16 Mbájt RAM
n32e406.exe

Ugyan miért kellene bemutatni a méltán népszerű Netscape Navigator legújabb változatát, ami már tartalmazza a Smart Browsing technikát? Böngészés közben letölt egy kis listát, amely a What's related? menü alatt tekinthető meg, és a segítségével a honlap bármely pontjára ugorhatunk.

Odyssey 1.10
Windows 95
P75, 16 Mbájt RAM
odysse11.zip

Offline böngészőprogram, automatikus hírcsoport (newsgroup) letöltési lehetőségekkel. A felhasználó egy időben több keresőrendszert használhat, amelyek eredményei csoportosítva jeleníthetők meg. A felhasználó projekteket készíthet, amelyekkel tetszőleges feladatok hajthatók végre: specifikus fájlok letöltése, szókeresés a honlapokon, oldalak letöltése az off-line böngészéshez stb. Remek program.

PABTool 2.0
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
pabtool2.zip

A PAB a Personal Address Book, vagyis a személyi címlista rövidítése. Vajon mit lehet ezekkel a listákkal tenni, amihez segédprogram kell? Hát például konvertálni. A program ismeri a MAPI, az Exchange, az Outlook, a Netscape, a Palm Pilot, a Lotus Notes és a Database formátumokat, és az eredményül kapott formátum dBase és Excel programokban is használható.

SigZag 99 bravo
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
sigzg99b.zip

A levelezés hangulatát emeli, ha egyedi tervezésű aláírással vagy logóval látjuk el üzeneteinket. Ezek készítéséhez ajánljuk ezt a nagy adatbázissal rendelkező programot, amely gondoskodik arról, hogy még véletlenül se legyen mással egyező „aláírásunk”. Az adatbázis nézegetéséhez sok időt is kívánunk, mivel közel hétezer (!) szöveges kép található benne.

SonM@il 2.0
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
sonmail2.zip

A levelekhez attachmentet (csatolt dokumentumokat) is kaphatunk, és főként bosszantó lehet, ha az a levél mindegyik megnézésekor letöltődik egy külső szerverről. Ez az Outlook Expresshez készült kiegészítés automatikusan tárolja ezeket a fájlokat, így nem kell minden esetben a letöltésre várunk.

UDWin32 1.1
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
uudwin32.zip

Bizonyos esetekben kódolva kapjuk az adatokat, amelyeket a levelezőprogram nem támogat, vagy a kedvenc hírcsoportjainkon más formátum használható. Ezzel az egyszerűen kezelhető programmal kódolhatjuk, illetve dekódolhatjuk a következő formátumokat: UU, XX és Base64. A BinHex formátumot csak dekódolni képes. Előnye, hogy egyszerre több fájl is kódolható.

WinBiff 4.2a
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
wbf3242a.zip

Ha nincs ICQ-nk, akkor bízzuk erre a programra leveleink érkezésének a figyelését. Automatikusan szűri a nem kívánatos leveleket (spam), támogatja az összes ismert levelezőprogramot, valamint a POP3 és IMAP4 szervereket.

GRAFIKAI PROGRAMOK

Tri Vista 3D Image Scene
Windows 95/98/NT
P133, 16 Mbájt RAM
3dscene.zip

A képnézegetést összekapcsolhatjuk 3D effektusokkal, és a képeinket (a VRML technológiának köszönhetően) 3D-ben is nézegethetjük. A program tetszőleges képekből tud összeállítani egy teljesen háromdimenziós virtuális galériát. A futtatáshoz VRML-t támogató böngészőprogramra van szükség.

Automata for Art
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
afa33sus.zip

A program címe furcsán hat, hiszen hogyan kapcsolódhat egymáshoz az automatizálás és a művészet? Nos, nem titok, hogy ez a program az életjátékban alkalmazott módszerrel hozza létre a grafikus effektusokat, érdekes képeket produkálva.

Animagic GIF 1.06
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
animg106.zip

Egyszerű kezelés és viszonylag sok szolgáltatás jellemzi ezt az animált GIF-készítő programot. Az eredményül kapott képeket optimalizálja, így azok még kevesebb helyet foglalnak el. Nagyon hasznos a honlapunk csinosításához.

CopyShop 2000 International 2.01
P90, 16 Mbájt RAM
Windows 95/98/NT4
cs201e.zip

Sok szolgáltatással büszkélkedő (fény)másolóprogram, amely kinyomtatja a szkennertbe helyezett dokumentumot. A forrás tetszőlegesen nagyítható, illetve kicsinyíthető. Ha nem fér ki az A4-es oldalra, akkor feldarabolja a képet, amit később összeilleszthetünk. Plusz szolgáltatás a könyvmásolás, valamint a képekhez a színekorekció. Egy lapra több oldalt is kinyomtathat.

DXF2X
Windows 95/98
P75, 8 Mbájt RAM
dxf2x.zip

A 3D rendering iránt érdeklődők nagy haszonnal forgathatják ezt a DXF formátumból DirectX-es (X) formátumot előállító programot. Segítségével a DirectX-es megjelenítőprogrammal is használhatók az AutoCAD alatt készített térbeli képek.

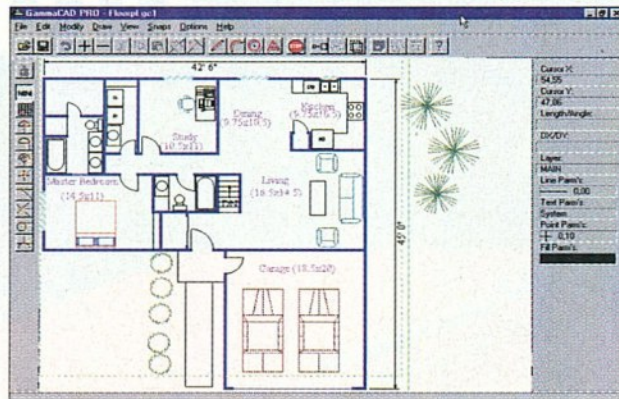
Embellish 2.02a
Windows 95/98
P90, 16 Mbájt RAM
embw202a.zip

Képek retusálására és konvertálására is bevethető képszerkesztő program, könnyen használható speciális effektekkel (a név helyett az eredmény látható), beépített képlóval és thumbnail katalogizáló programmal.

GammaCAD PRO 3.0
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
gc95p300.zip

Általános CAD-program, amelynek a rajzoló funkciói hasonlóak az AutoCAD-éhez, persze annál jóval alacsonyabb színvonalon. Segítségével gépelemet, térképet, hálóprajzot, áramkört stb. rajzolhatunk, és természetesen ismeri a DXF formátumot is.

Hungarian Symbols
Windows 95/98/NT4
P75, 16 Mbájt RAM
hunsv101.zip

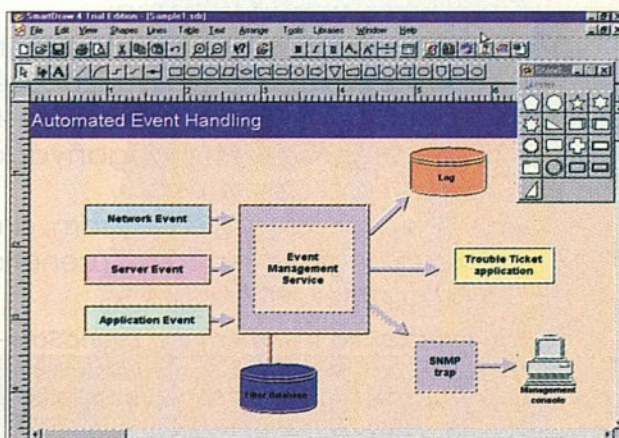
Magyar szimbólumok képernyővédő és információs multimédiás freeware program: minden magyarnak!

MultiMedia Builder
Windows 95/98
P133, 32 Mbájt RAM
mmbl31.zip

Objektumorientált multimédiás szerkesztőprogram (szövegek, hangok, képek), amely az MP3 tömörítést is ismeri.

SmartDraw 4.04
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
sd404si.zip

Egy régebbi számunkban már szerepelt ez az objektumalapú rajzolóprogram, amellyel diagramokat, folyamatábrákat és egyéb, ilyen jellegű rajzokat készíthetünk. Mégis mi az újdonság? Automatikus szövegátméretezés, táblázatok rajzolása, kapcsolódási pontok definiálása, importált objektumok széttörése (ungroup) és még sok más, ami hatékonyá teszi a munkánkat.

The Image Tiler 1.0
Windows 95/98
P75, 16 Mbájt RAM
tiler10.zip

Egyszerű kis program, amely megmutatja, hogyan is fog mutatni az általunk kiválasztott kép honlapunk háttérként. Nem szükséges egyenként átírnunk a linkeket, ha új hátteret keresünk. Futtatásához a VB 6.0 runtimes is szükséges.

ViZual Cabinets DoorPak
Windows 95/98/NT4
P166, 32 Mbájt RAM
vizcabd1.zip, vizcabd2.zip

3D Studio MAX 2.0-hoz használható konyhaszekrényajtó-tervek, amelyeket kipróbálhatunk a rendelkezésünkre álló hét nap alatt.

ViZual Stairs 1.2
Windows 95/98/NT4
P166, 32 Mbájt RAM
vizstep1.zip, vizstep2.zip

A belsőépítészethez használható 3D Studio MAX 2.0 kiegészítése, amely ezúttal a lépcsők generálásában segít.

X-Studio
Windows 95/98
P90, 16 Mbájt RAM
xstudio.zip

A fentebb említett segédprogrammal már átkonvertáltuk a DXF formátumainkat DirectX-be, most viszont át is tervezhetjük azokat, immár 3D-ben. Instaláció nem szükséges!

JÁTÉK

X-Wing Alliance Demo
Windows 95/98
PII 266, 64 Mbájt RAM
xwademo.exe

Az X-Wing méltó utódja, a jelenlegi legjobb(!) űrszimulátor. Kiküszöbölte az X-Wing vs. TIE Fighter nagy hibáját, a sztori hiányát. Ebben a játékban már van történet: egy egyszerű kereskedőcsalád tagjaként kell minél jobban helyt állnunk az űrharcokban, míg a történet végére a felkelők magas rangú tisztje lehetünk. A grafikáról és a hangokról csak a legjobbakat lehet elmondani: jelenleg ez a csúcs. Használatához a DirectX 6.1-es verziója szükséges. Jó szórakozást kívánunk!

internet: <http://www.allegro.hu>

inter@ktív nyelvi kurzusok angol

- 5 óra MPEG videó
- 15 óra MP3 audió
- nyelvi kurzusok
- internet játékok
- internet fórumok
- hanganalízis
- beszéd-felismerés
- hangos szöveget

Euro PLUS+

REWARD

1012 Budapest, Várfook utca 9.
Tel.: 214-8621, Fax: 214-8623
E-mail: reward@allegro.hu

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZÉS

Kodak ds
digital science™

Nem zsákbamacska.
Nézzé meg, próbálja ki!
Kedvező árak!

Nikon®

- KODAK DC200+/210+/240/265,
Agfa... fényképezőgépek
1 - 1,6 millió pixeles CCD
- VIDEO kamera PC-hez
 - Fotópapír tintasugaras nyomtatóhoz A4/A3 méret
 - Memóriakártyák 4-32 MB
 - Gyors kártyaolvasó
 - PCMCIA kártya-adapter
 - Akkumulátor gyorsöltő
 - Nagy teljesítményű akku
 - Film scannerek (neg./dia)

TANÍTSA MEG SZKENNERÉT OLVASNI!

info RECOGNITA
INFORMÁCIÓS
KÖZPONT

recognita
a CARE Company

Tanácsadás, bemutatás,
oktatás, regisztráció,
értékesítés
Kis- és nagykereskedelem

OPTIKAI KARAKTERFELISMERÉS

DIT
DIGITALTECHNIKA

Budapest, 1149 Egressy út 5.
T./f.: 221-6779, 221-6772
Győr, 9024 Mónus I. u. 19.
T./f.: 96/414-411, F.: 517-501
Recognita Inf. Központ
Tel.: 467-0166
Recognita@digitaltechnika.hu

HANGÖR

Hardver és szoftver az élőbeszéd digitális rögzítésére és feldolgozására

Alkalmazási területek:

- üléseken, értekezleteken, konferenciákon elhangzottak digitális rögzítése (digitális jegyzőkönyvezés),
- telefonos ügyfélszolgálatok,
- kazettákon tárolt hanganyagok feldolgozása és archiválása CD-re,
- hagyományos vagy intelligens üzenet-rögzítés,
- hanganyagok rendszerezése és gyors visszakeresése számos feltétel alapján.

Ajánlott hardver környezet

- Pentium processzor
- 32 MB memória
- 1 GB Winchester
- CD-író
- multimédia kiépítés (hangkártya, hangfal)
- Windows 95/98, NT 4.0 operációs rendszer

A Hangör egy programcsomagból és egy számítógépbe illeszthető kártyából áll. A programcsomag tartalma:

- a háttérben futó **SoundSafe** program, amely felügyeli a kártya működését,
- a **Hangbázis** adatbáziskezelő rendszer, amellyel a rögzített hanganyagokat adatbázisba szervezheti,
- az **ITP editor** szerkesztő program, amelynek segítségével intelligens üzenetkezelő programokat készíthet.

Egy felhasználó véleménye a SoundSafe-ről:

"Mindaddig a hallgatói telefonok automatikus rögzítése, utólagos feldolgozása és adásba kerülése nehézkes, lassú és bosszantóan pazarló módon történt. A Hangör szolgáltatásai segítségével mindez egyszerűvé, gyorsá és költségtakarékos módon kivitelezhetővé vált. Az ITP intelligens lehetőségeit csak saját kreativitásunk korlátozza!"
(Sütő László, Magyar Rádió, Rendszertechnikai Osztály)

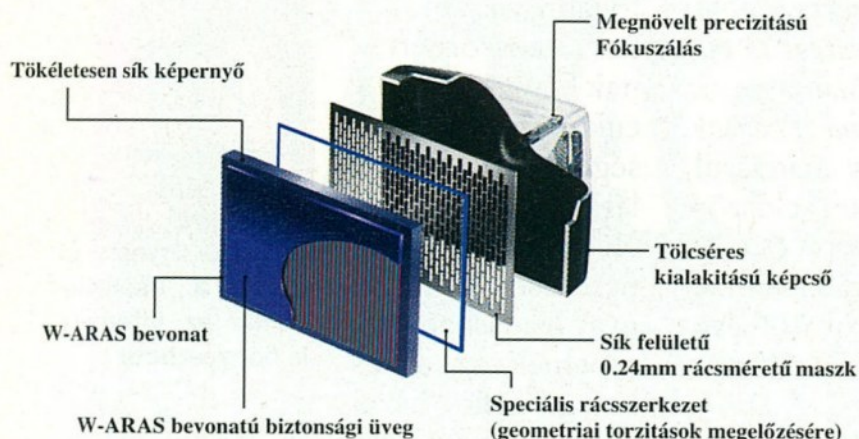

Megtekinthető, kipróbálható és megvásárolható új bemutatótermünkben:

IN-WEST CD-R CENTER

E-mail: cdcenter@mail.mata.v.hu
1134 Budapest, Lehel út 25.
Telefon/fax: 359-6821

A Föld egyetlen és egyedülálló sík felületű monitora.

A hagyományos sík felületű monitorokkal szemben az LG FLATRON három teljesen sík felülettel rendelkezik:

- Sík képernyőfelület
- Sík belső felület
- Sík képfelület

Ezek a sík felületek olyan előnyöket nyújtanak, amire csak egy valóban sík felületű monitor képes:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes*

Nincs még egy sík képernyős monitor, amelyik a FLATRON-hoz hasonló, valóság-hű megjelenítésre képes. Szemet kápráztató élményt óhajt? Üljön egy valóban sík felületű LG FLATRON monitor elé!

*Amíg a hagyományos, sík felületű monitorokon egy vagy két feszültségkiegyenlítő vonal látható a képernyőn, addig a FLATRON monitorokon hasonló jellegű vonal nem található.

FLATRON

Simítsd ki a látásod!

17" FLATRON képernyő (16.1" látható képméret)/Ultra finom felbontású, 0.24 mm-es rácsméretű maszk/W-ARAS képernyő bevonatú biztonsági üveg/1600x1200-as maximális felbontás/Nyomógombos vezérlés/30-96 KHz vízszintes, 50-160 Hz függőleges frekvencia tartomány/USB port

LG Electronics Magyar KFT
TEL: 36-1-455-6060 FAX: 36-1-455-6066

<http://flatron.lge.co.kr>

Asus notebookok

Sowah

A Sowah Magyarország megkezdte az alaplapjairól méltán híres Asus notebookjainak hazai forgalmazását. A gyártó a hordozható gépek széles skáláját vonultatja fel. A Pentium II processzorral szerelt gépek 200 és 300 MHz közötti órajellel dolgoznak, és 32-160 Mb-ot tartalmazhatnak. Az egyszerűbb kiépítésűeknek 12,1"-os, az igényesebbeknek 13,3"-os TFT kijelzőjük van. A külső környezettel való kapcsolathoz soros, párhuzamos, infra, USB, PS/2 csatlakozásokkal látták el őket. A gépekben CD-ROM vagy DVD-ROM meghajtó van. Ez utóbbi alkalmas a DVD-videók lejátszására is, így a notebookkal, valamint egy választható MPEG2 kártya alkalmazásával akár házi mozi rendszerhez is csatlakozhatunk. Az Asus az alaplapgyártásban szerzett tapasztalatait felhasználva olyan megoldásokat alkalmaz új hordozható gépeiben, amelyek a versenytársakénál tökéletesebb hűtést kínálnak, így a notebookok külső felülete is kevésbé melegszik fel.

www.sowah.hu

Az Asus notebookkal akár házimozis rendszerhez is csatlakozhatunk

Network Szaküzlet

Számítástechnika, telekommunikáció, intranet hálózatok.

Kábelek, csatlakozók, szerelvények, szerszámok. Aktív és passzív elemek. PCMCIA kártyák, ISDN termékek. Szerver és kliens PC-k, hálózati nyomtatók és minden amire egy hálózatban szükség lehet.

KAPSCH disztribúció

Kapsch MidiStar ISDN központ, most bevezető áron, kapható. Akciós ára: 112.990,- Ft + ÁFA

computERTEX Kft.

Cím: 1065 Budapest, Lázár u. 9.
Tel./Fax.: (06-1) 331-2989,
e-mail: asac@mail.matav.hu

Internet terápia

MSD Orvosi Kézikönyv a Családban

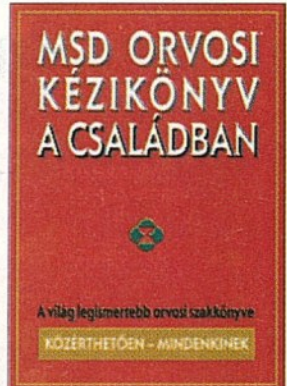
Immár az interneten is elérhető – a *Pro Patient Health & Medicine* szerveren – az *MSD Orvosi Kézikönyv a Családban* című kiadvány. A könyv előzménye a *Merck Manual of Diagnosis and Therapy* című orvosi kézikönyv, amely magyarul *MSD Orvosi Kézikönyv* címen először 1994-ben jelent meg – a *Merck & Co.*, illetve magyarországi leányvállalatának kiadásában –, és amely immáron 100 éve a világ legolvasottabb orvosi kézikönyvének számít.

Az olvasók növekvő érdeklődésére reagálva a szerkesztők elkészítették a könyv „házi kiadását” is *The Merck Manual – Home Edition* címen, amely közel 200 – a pszichiátriában, onkológiában, kardiológiában, szülészetben és nőgyógyászatban, ortopédiában, neurológiában és gyermekgyógyászatban jártas – neves orvos és szakember munkája.

Az MSD Orvosi Kézikönyv a Családban lényegre törő, „elemző” nyelven 1200 betegséget tárgyal, mindenki szá-

mára világos megfogalmazásban, a szív koszorúereinek betegségeitől a cukor-túlérzékenységen át a sportlással összefüggően előforduló megbetegedésekig. A magyar kiadásban szerepelnek az egyes betegségek hazai adatai, a gyógyszerek magyar nevei, valamint a beteget segítő hazai szervezetek elérhetőségei.

A könyv internetes változatában – amely *dr. Glanz János* és *dr. Tornóci László* munkája – a betegségek címszó és tárgyszó alapján kereshetők, az egyes fejezeteken belül a hasonló témákhoz utalások vezetnek. A képek és képaláírások, táblázatok, kiegészítő információk pop-up menüszerűen nyílnak ki.
www.pro-patiente.hu/pp/books/msd/

Az MSD Orvosi Kézikönyv a Családban immár az interneten is böngészhető

Philleas Fogg nyomában

Hewlett-Packard

A Hewlett-Packard bejelentette európai szintű kezdeményezését, amelynek keretében arra bátorítják a fogyasztókat, hogy fedezzék fel az internetet. A kezdeményezés részeként a Hewlett-Packard egy izgalmas, új weboldalt alakított ki (<http://www.hpfun.com>), amely értékes utazási információkat nyújt, és lehetőséget kínál egy életre szóló élményt jelentő vakáció elnyerésére.

A HP új weboldalán a felhasználó naprakész, kultúrával, ételekkel, városnézéssel és utazással kapcsolatos információkat tekinthet meg városnéző útikönyvek formájában. Ezenkívül azonnali kapcsolatot (hot link) vehet igénybe további referenciaként, ha valamelyik is-

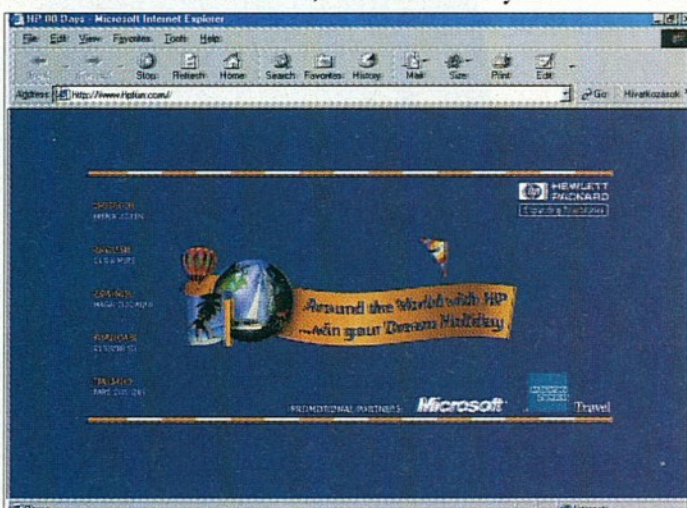
mertetett célállomásra utazik vakációzni.

Ahhoz, hogy az utazó ezt a csodás élményt jelentő vakációt megnyerje, mindössze négy pecsétet kell gyűjtenie az útlevelebe abból a tíz városból, amelyeken keresztül vezetett *Philleas Fogg* utazása *Jules Verne: 80 nap alatt a Föld körül* című regényében. Az utazóknak minden városban feltesznek három, a várossal és kultúrájával kapcsolatos kérdést. Ha a játékos helyesen válaszol, akkor egy pecsétet kap egy „elektronikus útlevelebe amelyet azután e-mail segítségével továbbíthat, mint a versenyre szóló részvételi jegyét. A játékosok megbeszélhetik tapasztalataikat családjukkal és barátaikkal, hiszen a meglátogatott virtuális helyszínekről e-mail levelezőlapokat küldhetnek.

A fődíjon kívül a HP több száz, azonnal elnyerhető díjat kínál, többek között vonzó városnézéseket, a legújabb HP-perifériákat, illetve utazással kapcsolatos termékeket, például táskákat, törölközőket és szoftvereket.

www.hp.com

A Hewlett-Packard új weboldalán körbeutazhatjuk a Földet

HAGYJ MARADANDÓ NYOMOT A VILÁGBAN

TERVEZD MEG **AutoCAD 2000** SZOFTVERREL

Nagy tervekhez nagyszerű eszközökre van szükség. Bemutatjuk az AutoCAD 2000 szoftvert, amely csak a kreatív elme nagyságához mérhető. Az AutoCAD 2000 szoftver több száz új és továbbfejlesztett funkciót tartalmaz.

Ezzel a verzióval egyszerre korlátan számú tervet nyithat meg, és köztük könnyedén megoszthatja a tervezési információt.

Az AutoCAD 2000 új DesignCenter böngészővel meglévő tervek adatait könnyedén feltárhatja és újra felhasználhatja. Egy meglévő terv részleteit egyszerűen áthúzhatja más rajzokba, és még a méretarány beállításával sem kell törődnie. Az AutoCAD 2000 fejlesztésében a tervezés korlátainak megszüntetése volt a cél, hogy végre a lényegre koncentrálhasson - magára a tervre.

Próbálja ki Ön is az új AutoCAD 2000 verziót, vagy keresse az egyes szakterületekre továbbfejlesztett változatait.

Ingyenes Demo CD-ért hívja a 359 9878 telefonszámot, vagy látogasson meg a www.autodesk.com/acad2000 internet címen.

 Autodesk

DESIGN
YOUR
WORLD

Olcsóbb mobil gépek

Portocom

A Portocom bemutatta legújabb hordozható gépeit, amelyek a 2100, 3100 és 5100 sorozatszámot kapták. Az új modellek mindegyike Celeron processzort tartalmaz, amelynek 128 Kb-ja csökkenett másodlagos gyorsítótára csak néhány százalékos teljesítménycsökkenést okoz, s ezt bőségesen ellensúlyozza a magasabb órajel-frekvencia. Az új sorozatban 300-433 MHz-es központi egységek közül választhatunk. Mindehhez új, AGP-s videovezérlő, választható DVD-ROM-meghajtó tartozhat, amelyek korábban nem látott teljesítménytartományokba emelik a noteszgépeket. Mérnöki grafikus szoftverek, nagy felbontású filmek és gyors, grafikában gazdag játékok egyaránt kényelmesen futtathatók rajtuk. A beépített Sound-Blaster kompatibilis hangrendszer mellé videokimenetet, MPEG-2 kártyát vagy 56K-s modem is választhatunk. A Celeron processzornak köszönhetően, a Pentium II-es típusokhoz képest az új notebookok ára átlagosan százezer forinttal alacsonyabb.

www.portocom.hu

A Portocom új notebookjai filmek és játékok futtatására egyaránt alkalmasak

FOLIO

teljeskörű
nyomdai
előkészítés
a legkorszerűbb
berendezéseken

1139 Budapest, Fáy u. 5. • Telefon: 451-3355
FAX: 451-3363 • e-mail: folio@mail.datanet.hu

Proc(c) tervek

AMD

Az Advanced Micro Devices (AMD) a tervek szerint júniusban jelenti be a következő generációs, K7 jelű chipet, amellyel szeretné megtörni az Intel monopolhelyzetét a magas profitú, nagy teljesítményű mikroprocesszorok piacán. Kérdés persze, hogy az AMD milyen kihatással és milyen mennyiségben lesz képes gyártani az új processzort.

Az AMD a K7 processzorral egy nagy teljesítményű, számos újítást tartalmazó chipet vezet be, amely teljesítményben túltesz majd az Intel Pentium III processzoron, ám annál alacsonyabb lesz az ára. A K7 processzor versenyben lesz az Intel high-end Pentium III Xeon processzorával is, amelyet a nagy teljesítményű többprocesszoros szerverekben használnak. A K7 chip bevezetésekor 500 MHz-es vagy gyorsabb órajellel

fut majd, de a cég a részvényesek számára New Yorkban rendezett találkozón bemutatta a chipnek egy olyan változatát amely 1 GHz-es órajellel száguldott a Kryotech által fejlesztett szuperhűtött számítógépben.

A K7 chip egy óraciklus alatt több utasítást hajt végre, mint a K6-2, még hozzá nagyobb határfokkal, mint amaz. A processzor az új chipkészlettel kombinálva lehetővé teszi a 200 MHz-es rendszerbusz használatát. Ez a sebesség a Pentium III és Pentium III Xeon processzorok sebességének a kétszerese (100 MHz).

A rövidesen érkező K7 processzor az AMD számára lehetővé teszi a kitörést az olcsó PC szegmensből. Közben a K6-2 processzor lassan eltűnik majd, és a K6-III lép a helyére a legolcsóbb PC-kben is. www.amd.com

Egységben az erő

UNITIS Rendszerház Rt.

Születésnapra és – bármilyen meglepő is – egyenletmegoldásra hívta össze az újságírókat április közepén három cég, az Apollo Computer Kft., a Creative Engineering Kft. és a Dialogic Consulting Kft. Az egyenlet bal oldalán az említett cégek neve s közöttük összedásjel állt, s a jobb oldali kérdőjelet egy új név, a UNITIS Rendszerház Rt. váltotta fel. Így vált az egyenletmegoldás egyúttal születésnap: a három informatikai cég ugyanis egyetlen vállalatban egyesült.

A UNITIS az elődcégek szakmai és üzleti tapasztalására alapozva arra vállalkozik, hogy a világon bárhol bevezetett vállalatirányítási informatikai megoldásokat úgy válogassa össze, hogy azok megfelelően kapcsolódjanak egymáshoz, s illeszkedjenek a magyar piacon tevékenykedő vállalatok igényeihez.

A UNITIS megtartja a jogelőd cégcsoportok termékeit és szolgáltatási területeit, sőt bővíti azokat. S hogy melyek ezek a területek? Nos, az Apollo Computer Kft. esetében internetalapú elektronikus kereskedelmi és kommunikációs alkalmazásokról, valamint adattárház megoldásokról van szó (lásd CP 1999/4-es számának Fókuszban rovatát). A Creative Engineering Kft. elsősorban a piacvezető 3D-s CAD/CAM mérnöki

tervezőprogram (Pro/ENGINEER) és az intelligens létesítménygazdálkodással kapcsolatos speedikon FM szoftver hazai bevezetésében jeleskedett, míg a Dialogic Consulting Kft. nevével a világszínvonalú SAP R/3 vállalatirányítási rendszer juthat eszünkbe. Mindehhez járul még, hogy a legkorszerűbb megoldásokat igény szerinti szolgáltatáscsoporttal kiegészítve, napra készen szállítják ügyfeleiknek.

A UNITIS Rendszerház Rt. egyébként szoros stratégiai kapcsolatban áll a nemzetközi piac vezető informatikai cégeivel, így partnerere többek között a Hewlett-Packard, a Compaq, a Sun Microsystems, a Cisco és a Microsoft. www.unitis.hu

Unitis Rt. Referenciák					
AB	CE	FK	LP	RU	VZ
ABB Power Generation	Bankok, Takarékpénztárak				
Aika Kristály	Barmenia, Wuppertal				
AKH Wien	BASF AG				
ALCOA KÖfém	Basler Versicherungen, Basel				
AMP	Bayer AG				
Arm für Bundesbauten, Schweiz	Bayerwerke, München				
Animes	Beiersdorf AG, Hamburg				
Apriópégyár	Biogal Gyógyszergyár Rt.				

Egyesülvé – már az interneten is

NEC-mester

SzinvaNet

A *SzinvaNet Kft.* április végén hivatalosan bejelentette, hogy a cég a *NEC Computer Systems* magyarországi disztribútora lett, emellett továbbra is forgalmazza a *Packard Bell* számítógépeket. A *Packard Bell* és a *NEC* egyesüléséről nemrég érkeztek meg a hírek, most pedig ennek előnyeit a magyar felhasználók is élvezhetik.

A *NEC*-nek három nagy PC részlege működik a világban: egy Japánban, egy Észak-Amerikában egy pedig Európában és a világ többi részében. Az európai központ a franciaországi Angers-ben van. Ez a részleg tavaly 1,25 millió PC-t gyártott, ebben az évben 1,6 millió PC eladását tervezik.

A tavaly 41 milliárd dollár forgalmat produkáló *NEC* több mint 150 ezer al-

kalmazottat foglalkoztat, és több mint 15 ezer terméket szállít 160 országba. A notebookpiacon is előkelő helyet foglal el a *NEC*. 1998-ban csak Japánban egymillió darabnál is több notebookot értékesítettek. Az európai PC piacon 5,2 százalékos részesedéssel a 7. helyet, míg a világpiacon az 5. helyet foglalták el. Az idej cél: az 5. hely megszerzése Európában.

A *NEC* a PC-k teljes skáláját – a notebookoktól kezdve a PC-ken át a több processzoros szerverekig – gyártja és forgalmazza, immár Magyarországon is. Termékeit elsősorban professzionális felhasználóknak, közép- és nagyvállalatoknak, bankoknak, állami szervezeteknek kínálja.

www.nec.com

pdQ Smartphone

Qualcomm

A *Qualcomm pdQ Smartphone* elnevezésű mobiltelefonjának két változata jelenik meg az év közepére. A *Smartphone 800* duál rendszerű – analóg és digitális –, míg a *Smartphone 1900* tisztán digitális készülék. Ránézésre nem tudjuk eldönteni, hogy egy antennával és telefongombokkal ellátott *PalmPilot* kézisámítógépet látunk-e vagy egy celluláris telefont, amelyre *Palm PC*-re való képernyőt szereltek. Az integráció sok előnnyel jár, a kis számítógép adatait felhasználhatjuk telefonálás közben, de a webböngészéshez, elektronikus levelezéshez sincs szükségünk külső modemre.

A telefon kézisámítógép része pontosan úgy működik, mint a hagyományos *PalmPilot*. Ugyanaz az operációs rendszere, ugyanazokat a programokat, alkalmazásokat használhatjuk rajta, és ugyanúgy írhatunk, rajzolhatunk a kis tollal a képernyőre. Az előlapon található nyomógombok csak a telefon üzemeltetésére keltenek, ezekkel tárcsázhatunk a szokásos módon. Természetesen telefonbeszélgetést, fax- vagy adatátvitelt a kézisámí-

tógépről is indíthatunk, felhasználva az abban található címjegyzéket, telefonkönyvet.

A *Smartphone* készülék számítógép része megfelel a *Palm Computing* szabványnak, így többek között a *HotSync* technológia is használható a telefon és egy külső számítógép közötti adatátvitelre. Ilyenkor a beállításoknak megfelelően mindkét gépen a frissebb információk jelennek meg. Ez a szinkronizálás a soros vagy az infravörös csatlakozón keresztül történhet. Az infracsatoló arra is használható – mint azt a *Palm III*-nál már megszokhattuk – hogy másik hasonló telefont vagy a *PalmPilottal* ezen keresztül cserélhessünk címekeket, naptári bejegyzéseket vagy fontos adatokat.

A telefon számítógépe számos hasznos alkalmazást tartalmaz. Ezek közül csupán a legfontosabbak: *pdQmail* – elektronikus levelezőrendszer, *pdQbrowser* – webböngésző, tárcsázó és gyorstárcsázó, telefonkönyv.

A *Qualcomm pdQ Smartphone* egy készülékben integrálja a mobiltelefont és a kézisámítógépet

Biztos pont

ICON

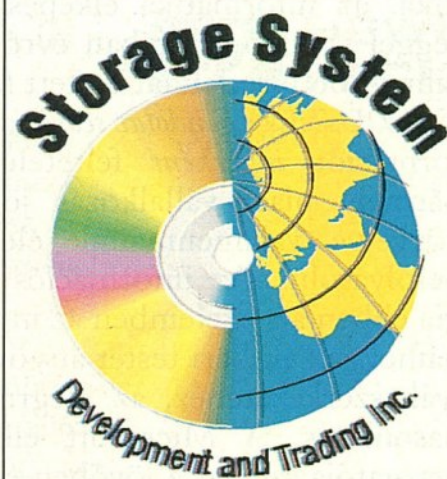
Az *ICON Kft.* az *INFO '99* kiállításon a legújabb, az információs rendszerek biztonságát növelő megoldásokat mutattott be.

Az *ICON* szerint az *IT biztonság* nem más, mint az adatok rendelkezésre állásának és szabályozott elérésének biztonsága. A reaktív önvédelem helyett jobb megoldásnak tartják a *proaktív megelőzést*. Az *ICON* biztonsági modellje: az *Informatikai Biztonság Életciklus*. Ez egy keretrendszer, amely segít megteremteni és fenntartani a kívánt biztonsági szintet.

Az *ICON* az informatikai rendszer minden szintjén és helyszínén fontosnak tartja a nagy biztonságot, és ezekhez megfelelő eszközöket kínál.

Ezek közül megemlíthető a központi- lag menedzselt vírusvédelem, a betörések elleni védelem (pl. tűzfal), a tartalomszűrés (az e-mail-forgalom és a webforgalom monitorozása), a hálózati tevékenység monitorozása (pl. adatbázis-műveletek figyelése), az elosztott rendszerek hálózati és hostalapú valós idejű betörésvédelme (pl. gyanús tevékenységek figyelése betörési minták alapján), a központi- lag menedzselt egyszeres bejelentkezés heterogén rendszerekben, az erős titkosító és azonosító rendszerek (*PKI*), a magas rendelkezésre állást biztosító rendszerek (pl. fürtözött szerverek), az információ-tárolás felügyelete és menedzselése (hierarchikus tárolás, hálózati mentés, a fájlrendszer visszaállítása), az internet-elérés szabályozása, a mobil és asztali gépek állománytitkosítása és a hozzáféréskezelés.

www.icon.hu

A YAMAHA DISZTRIBÚTOR

☎: 266-1717 Fax: 266-1292

E-mail: storage@mail.matav.hu

Szabványos egyezség

Ericsson

Az Ericsson és a Qualcomm aláírta a CDMA technológiával kapcsolatos jogvitáikat megoldó egyezményt. A Code Division Multiple Access (CDMA) technológia lehetővé teszi egy valóban globális, vezeték nélküli telekommunikációs szabvány bevezetését. Az egyezmény értelmében az Ericsson és a Qualcomm egyetlen globális CDMA technológiát fejleszt ki, amely három választható módot ismer. Az első lépésben licencszerződéseken keresztül megosztják egymással szabványaik használati jogát, majd visszavonják az egymás ellen benyújtott kereseteket. A keresetszerződések a két vállalatot minden eladott CDMA egység után jogdíjfizetésre kötelezik. Az Ericsson ezenkívül megvásárolja a Qualcomm földi CDMA vezeték nélküli infrastruktúrákkal foglalkozó részlegét, a coloradói Boulderben és a kaliforniai San Diegóban épült kutató-fejlesztő központokkal együtt. A svéd vállalat átveszi a Qualcomm ügyfél-kötelezettsé-

geit (így többek között a viszonteladók iránti pénzügyi kötelezettségek egy részét is), illetve a tevékenységhez kapcsolódó vagyontárgyakat és személyzetet.

Az egyezmény beszünteti az Ericsson és a Qualcomm közötti pereket, valamint szabályozza a vállalatok közötti, a CDMA technológiával kapcsolatos szellemi tulajdonjogok, így például a *cdmaOne*, a *WDCMA* és a *CDMA2000* licencelését. A Qualcomm ezenkívül jogosult az Ericsson szabadalmainak licencelésére, alkalmazás-specifikus integrált áramköröket gyártó partnerei számára.

A közös nyilatkozat szerint a két vállalat azt szeretné, ha a Nemzetközi Távközlési Unió (ITU), az amerikai Telekommunikációs Iparszervezet (TIA), az Európai Telekommunikációs Szabványtestület (ETSI) és más szabványügyi testületek a globális CDMA 3G szabványosítása mellett döntenének. A CDMA 3G három választható működési módot tartalmaz.

Biztonságos e-business

GCS Hungary Kft.

Bár a Gutenberg Communication Systems (GCS) Hungary Kft. elsősorban Linux-alapú rendszerekkel foglalkozik, s épp a Linux magyarországi népszerűsítését tekintti fő feladatának, a terveiben legalább ilyen nagy hangsúlyt kap az *internetes kommunikáció és kereskedelem*.

Az internetes kereskedelem – sokak szerint – számos veszélyt hordoz magában, ezért nem is tekintik biztonságos megoldásnak. Nos, a GCS éppen erre kínál gyógyírt. A Netscreen termékek kizárólagos forgalmazójaként olyan hardver/szoftver megvalósításokat kínál, amelyek megfelelnek minden biztonsági elvárásnak. A Netscreen hardveralapú tűzfalrendszerei gyakorlatilag lehetlenné teszik az így védett rendszerek hackelését.

A Cobalt Network Inc. is a Gutenberg Communication mellett döntött, s megbízta mikroszerver termékeinek kizárólagos magyarországi forgalmazásával. A Cobalt mikroszerverek internetszolgáltatók, kis- és középvállalatok web- és mailszerver feladatait látják el, példátlan biztonsági feltételek és kényelmes menedzselhetőség mellett.

A portlandi (Oregon) székhelyű Webtrends Corporation is az internetre és hálózati technológiára szakosodott Gutenberg Communication Systems vállalatcsoportnak adta a Svájcban és Magyarországon is ismert analízis (Analyse) termékeinek forgalmazói jogát.

Cégvásárlás

Xerox

A Xerox Corporation felvásárolta a nagy sebességű innovatív nyomtatási eljárások piacának egyik legjelentősebb szereplőjének számító SET Electronique nevű francia céget. Az akvizíció eredményeképpen a Xerox a 200 oldal/perctől az 1000 oldal/percig terjedő tartományban minden fogyasztói igényt ki tud elégíteni, folyamatos lapadagolós megoldásokkal.

A Xeroxnak nem ez az első akvizíciója: 1997-ben a Delphax Systemset vásárolták fel. A SET Electronique felvásárlásával előállt új szervezetet a folyamatos lapadagolós nyomtatók szervizével foglalkozó Continua nevű szakképző fogja ki-
szolgálni www.xerox.com

Üzlet @ gondolat sebességével

Bill Gates új könyve

Április végén egyszerre 25 nyelven, több mint 45 országban jelent meg Bill Gates új könyve, az *Üzlet @ gondolat sebességével*. A magyar érdeklődők több millió olvasóval egy időben vehették kézbe a Microsoft első emberének gondolatait tartalmazó kötetet.

Gates könyve annak az embernek a gondolatait közvetíti, aki a számítástechnika, az informatika elképesztő sebességgel változó világában évről évre hatalmasabb birodalmat épített fel.

Az *Üzlet @ gondolat sebességével* az információt ingerként feltételezi, amely bármely piaci vállalkozás jövőjét, így közvetve valamennyiünk életét képes befolyásolni. Az információs technológia ebben az értelemben az inger csatornához, az emberi testet átszövő idegpályák szerkezetéhez, az idegrendszerhez hasonlatos. A Microsoft elnök-vezérigazgatója szerint a jövőben csak azok a vállalkozások számíthatnak sikerre, amelyek ezt a hálózatot működtetni tudják, azaz a digitális idegrendszer minden elemét és impulzusát képesek felhasználni.

A vállalkozás típusától függetlenül minden információingernek a rendszert kell szolgálnia. A digitális kor üzleti sikere elsősorban az információgazdálkodás struktúrájától függ, mert a szabadon áramló ingerek csak rendszerbe foglalva szolgálhatják a fejlődést.

Az informatikai-technológiai fejlesztéseket ez az új szemléletmód nem a beruházás költségeivel jellemzi, hanem stratégiai befektetésként, az eszközérték szerint, hiszen a megfelelő információ profittá váltható kinccsé sűrűsödik a vállalatvezető kezében. A laikusok számára is érthető nyelven fogalmazott gondolatmenetet a szerző esettanulmányokkal (így a Microsoft életének sikeres és kevésbé sikeres pillanataival) illusztrálja.

Gates gondolatmenete sajátos jövőképet vázol elénk, előrevetítve néhány technológiai változást, amellyel a piacgazdaság szinte valamennyi szereplője előbb-utóbb szembesülni fog.

www.Speed-of-Thought.com

Bővítse ki lehetőségeit! HP hálózati nyomtató-kiegészítők.

Óriási árkedvezmény
33 - 79%*

A duplexegységet most akár **52%-os** kedvezménnyel vásárolhatja meg!

Az LJ 5000-es sorozathoz kapcsolható duplexegység kétoldalas nyomtatást tesz lehetővé, így a papírköltség felére csökkenthető.

A 7 rekeszes asztali gyűjtőt most akár **33%-os** kedvezménnyel vásárolhatja meg!

Az LJ 8000-es szériához illeszthető 7 rekeszes asztali gyűjtő megbonyolultabb dokumentumok elkészítését is leegyszerűsíti, mivel tökéletesen szortírozza a kinyomtatott anyagot.

Az 1GB-os hard disket most akár **79%-os** kedvezménnyel vásárolhatja meg!

Az LJ 8100-as sorozathoz csatlakoztatható 1 GB-os hard disk módot ad arra, hogy a személyes dokumentumokat csak az arra illetékes személy nyomtathassa ki egy PIN segítségével. Ezen kívül az egyszer már használt dokumentumformátumokat memóriájában tárolja, és kívánságra bármikor újra kinyomtatja.

Nagyobb mennyiség nyomtatása esetén olvasópéldányt készít, majd ennek ellenőrzése után a fennmaradó darabszám kinyomtatása már PC-használat nélkül, a nyomtatóról elindítható.

 **HEWLETT
PACKARD**

Expanding Possibilities

HP hálózati nyomtató-kiegészítőkre érvényes kedvezmény csak a fent megadott HP hálózati nyomtatók vásárlásakor vehető igénybe.

HP termékekkel kapcsolatos további információért hívja a 343-0310-es telefonszámot, vagy látogasson el honlapunkra a <http://www.hp.hu/periferiak/> címen.

Új szolgáltatás

PanTel Rt.

Május első napjaiban új szolgáltatási engedélyt kapott a *PanTel Távközlési és Kommunikációs Rt.* a budapesti *Hírközlési Felügyeletről*. Az engedély szabad hozzáférhetőséget kínál a hazai fogyasztók számára a *PanTalk* szolgáltatáshoz, s egyben fontos mérőföldkő a távközlési piac liberalizációs folyamatában, illetve a magyar hatóságok európai uniós jogharmonizációs munkájában.

A *PanTalk* internet protokoll alapú, nemzetközi szolgáltatás. A rendszer lelke a távbeszélő alközpont (PABX) csatlakoztatott hálózati átjáró (gateway), amely internet protokoll alapú adatcsomagokká alakítja a hang- és faxüzeneteket, így továbbítva őket a nemzetközi kapcsolóközpontra.

A *PanTalk* forgalma IP-alapú, menedzselt hálózaton bonyolódik, amelynek sáv szélessége nagyobb, rendelkezésre állása pedig jobb, mint a nem menedzselt, nyilvános internethálózaté. Hála a közvetlen kapcsolatnak, a *PanTalk* esetében minimális a késedelem, nincsenek megszakítások, a telefonbeszélgetések a megszokott módon zajlanak, a költségek viszont jelentősen, akár 15-30 százalékkal is csökkennek.

Családi szkennerek

Hewlett-Packard

A *Hewlett-Packard* két új, otthoni felhasználásra szánt szkennert jelentett be. A *HP ScanJet 3200C* a HP első olyan szkennere, amelynek ára nem éri el a 100 dollárt. A *HP ScanJet 4200C* ára ennek éppen a duplája. Mindkét modell a *HP Intelligens Szkennelési Technológiájára* épül, amely gyorsan és könnyen fotómínőségű eredményeket produkál. A *HP ScanJet 3200C* színes szkennerehez a *HP Precision Scan LT* szkennelési szoftverét adják, amely a *Caere* cég teljesen automatikus és integrált optikai karakterfelismerőjét (OCR) használja, és amelynek köszönhetően a felhasználók különösebb erőfeszítések megszerkeszthetik a beszkenelt szöveget. A szkennerral együtt szállított szoftverek között szerepel az *Adobe PhotoDeluxe* képszerkesztő, valamint az online információs és hibaelhárító útmutató.

A *HP ScanJet 4200C* színes szkennere nagy teljesítményt, könnyű kezelést és háromgombos üzemvitelt kínál a szkenneléshez, másoláshoz vagy csatolt anyagok e-mailen történő továbbításához. Nagyteljesítményű képszerkesztő és kreatív szoftverek is tartoznak hozzá, többek között a *HP Precision Scan LT*, a *Caere* integrált optikai karakterfelismerőjével, az *Adobe PhotoDeluxe*, a *HP Copy Utility* (másolási funkció).

Az új „T” telefon

Ericsson

Az *Ericsson* bemutatta a *T18*-as mobiltelefont. A kétsávú készülék megőrzi a klasszikus *Ericsson* külsőt, azonban számos új funkcióval bővült, mint a hangfelismeréses híváskezdeményezés és -fogadás, az aktív flip és a diszkrét, rezgő hívásjelzés. A telefon három – gránitszürke, szilvakék és bordó – színben kerül forgalomba. Ez a készülék az első az *Ericsson* új, „T” jelű telefonjainak sorában. A „T” sorozat kisméretű, intelligens és elegáns kivitelű termékekből áll. A következő „T” betűjelű telefon, a *T28*-as 1999 közepén jelenik meg a piacokon. A *T18*-asnál mindössze

egyetlen gombot kell benyomni, bemondani a személy nevét, és a készülék automatikusan kapcsolja a megfelelő számot. A bejövő hívások is fogadhatók vagy visszautasíthatók egyszerűen hanggal. Tíz különböző név tárolható a telefon hanghívás memóriájában. A kinyitható és visszazárható előlappal tudjuk fogadni, illetve befejezni a beszélgetést. Az új telefonba már beépítették a kiterjesztett teljes körű beszédkódolást (*EFR*), így kiváló hangminőséget lehet elérni. A készülék mind a GSM 900-as, mind a GSM 1800-as frekvenciasávon üzemel, és intelligens módon választ hálózatot. A készülék mérete mindössze *105x49x24 mm*, a tömege *146 gramm*.
www.ericsson.hu

Computer
PANORÁMA

Számítástechnikai havi szaklap

X. évfolyam 6. szám

Alapító főszerkesztő: G. Kocsis Kristóf

Főszerkesztő-helyettes: Horváth Annamária

Műszaki vezető: Iszakra Ildikó

Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin

Főmunkatárs: Bányai Ferenc

Szerkesztő: Gyarmati László

Munkatárs: Forgács Péter, Nákovics László

Titkárnő: Szőke Erika

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Telefon: 218-3011

Fax: 217-2646

E-mail: cpanorama@mail.datanet.hu

Internet: <http://www.cpanorama.hu>

Kiadó:

a HVG Kiadó és a WEKA

Computerzeitschriften-Verlag GmbH közös

vállalata, a Computer Panoráma Kiadói Kft.

Computer Panorama Verlag GmbH

Felelős kiadó:

G. Kocsis Kristóf ügyvezető igazgató

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Telefon: 218-3011/135, 145

Terjesztés: Lám Gábor

értékesítési és marketingvezető

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Telefon: 218-3011/302, 369, fax: 217-2646

Terjeszti: a Hírker Rt.,

az NH Rt. és alternatív terjesztők

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.

Megrendelhető:

a kiadónál levélben vagy a postahivatalokban, a

hírlapkézesítőknél és a Hírlap-Előfizetési és

Elektronikus Posta Igazgatóságán (HELP)

1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A,

a Postabank Rt.

219-98636/021-12799 pénzforgalmi jelzőszámon.

Az új lappéldányok megvásárolhatók a

hírlapboltokban, könyvesboltokban, a kiadónál.

A régebbi számokat keresse lapunkban található

címlistán és a kiadóban

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Hirdetésfelvétel:

osztályvezető: Hámori Anna

hirdetés szervezők:

Szilágyi Dorottya, Tasnádi Rózsa, Tóth Zsuzsanna

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Telefon: 216-5058

Fax: 217-2646

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Hirdetésfelvétel Németországban:

Telefon: 0049-8121-95-1182

Telefax: 0049-8121-95-1627

E-mail: cpacheco@internet-magazin.de

A Computer Panorámát készítette:

Fényszerkesztés: Computer Panoráma

Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.

1037 Budapest, Kunigunda útja 68.

Felelős vezető: Lázár László ügyvezető igazgató

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi

cikket és listát szerzői jog védi.

Másolásuk bármilyen formája – fotokópia, mikrofilm

készítése, adatrendszerekben való tárolása stb. –

kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével

történhet.

A Hírek és a CP-piac rovatban közvetlenül a

gyártóktól, illetve a forgalmazóktól származó

információkat közölünk.

Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hirdetéseket a

lehető legnagyobb alaposággal gondozza,

tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

Mobilabb sárga angyalok

Pannon GSM

Sikeres tesztsorozat után a *Magyar Autóklub* minden segélykocsijában működik már a *Pannon GSM PannonFutár* szolgáltatás. Ezt használva a sárga angyalok rövid szöveges üzenetben (SMS) kapnak tájékoztatást a segélykérők holtilétéről, s ugyancsak SMS-ben jelentik vissza a munka sikeres elvégzését. Az információt – mivel az üzenet maximum 160 karakterből állhat – gazdaságosan, kódolva küldi egymásnak a diszpécserközpont és a segélyautó. Ezeket a kódokat a gépkocsikba telepített – a világon először ilyen célokra kifejlesztett – *Psion*

multifunkcionális *mobil POS terminál* fejt meg. Az üzenetekből készült nyilvántartást a sárga angyalok hetente egyszer – a Pannon GSM adatkommunikációs szolgáltatását használva – küldik meg a diszpécserközpontnak adatfeldolgozásra.

További segítség a bajbajutottaknak, hogy a *K&H Bank* közreműködésével a sárga angyalok mobil irodai felszereltsége lehetővé teszi a nem várt költségek bankkártyával való helyszíni kiegyenlítését is.

www.pgsm.hu

Digitális meteorológia

Ericsson

Az *Ericsson* nyerte meg azt a közbeszerzési pályázatot, amelyet az *Országos Meteorológiai Szolgálat* távközlési és informatikai rendszerének korszerűsítésére írtak ki. A rendszer 1999. második negyedévére készült el az *Ericsson* fővállalkozásában és a *Lias-Networx Hálózatiintegrációs Kft.* (LNX) alvállalkozói bevonásával.

A rendszerrel szemben támasztott legfőbb követelmény, hogy képes legyen az európai államok meteorológiai szolgálatait felölelő nemzetközi informatikai hálózat adatainak fogadására, a nemzetközi rendszerben Magyarországra háruló feladatok teljesítésére, valamint az információk operatív feldolgozására.

A szerződés a korszerű *Gigaspeed Systimax* strukturált kábelezési, tele-

kommunikációs és LAN/WAN kapcsolatokat szolgáló aktív informatikai hálózati elemek szállítására és üzembe helyezésére terjedt ki.

Az OMSZ az *Ericsson* legkorszerűbb *Consono MD110* (hang-, kép- és adatátvitel esetében nagy biztonsággal üzemeltethető, LAN/WAN környezetbe integrálható moduláris felépítésű), mintegy 300 végpontos digitális telekommunikációs rendszerét, valamint új réz, illetve optikai gerinchálózatához a *Cisco* legkorszerűbb *Catalyst 500* végpontos informatikai hálózatát 1999. március végén vette birtokba. Az üzembe helyezett telekommunikációs és informatikai eszközök egyaránt *HP OpenView* platformról menedzselhetők.

www.ericsson.hu

NATO-feladat

Siemens

A *Siemens AG Információs és Kommunikációs hálózatok* ágazata kapott megbízást a NATO analóg telefonvonalainak digitális kommunikációs hálózattá alakítására.

A projekt keretében a *Siemens* 16 európai NATO-országnak és az Egyesült Államoknak szállít *Hicom* kommunikációs szervereket, s ezeket a jövő év végéig üzembe is helyezi. Természetesen arra is lehetőséget teremtene, hogy az új NATO-tagok, tehát Magyarország, Lengyelország és Csehország is csatlakozhassanak majd a hálózatra.

A digitális kommunikációs szerverek közel 30 ezer NATO-munkatársnak kínálnak ISDN-szolgáltatásokat, így például telefonos konferenciákat. A hálózathoz különféle kommunikációs berendezések, személyi számítógépek *Langateway*-ek is csatlakoztathatók.

A rendszer egyébként védett a lehallgatásokkal szemben, s a behatolási kísérleteket is rögzíti. Olyan csatlakozási pontokat is tartalmaz, amelyekkel a NATO védett kommunikációs hálózatai integrált hálózattá egyesíthetők az egyes nemzetek haderőivel.

Internet-gyorsítás

Novell

A *Novell* bemutatta az *Internet Caching System* elnevezésű gyorsító-tárberendezés-architektúráját, amely gyakorlatilag tízszeresére növeli bármely webszerver kapacitását. Az ICS alkalmazásával a kiadók, ISP-k és más vállalatok nagy teljesítményű, tartalomgazdag webkirakatokat készíthetnek vásárlóik jobb kiszolgálására. Az új architektúra drasztikusan megnöveli az internetes tartalom eljuttatásának sebességét és hatékonyságát az alkalmazottakhoz, üzleti partnerekhez és fogyasztókhoz, mind a vállalati intraneteken, mind az extraneteken, mind az interneten keresztül.

A gyorsítótárakkal megnövelhető az e-kereskedelmi webszerverek teljesítménye, felgyorsítható az adatokhoz való hozzáférés, és csökkenthetők a hálózati telekommunikációs költségek.

A *Novell Internet Caching System* képes az URL-ek szűrésére és letiltására, a böngészőalapú felügyeletre, valamint a használati adatok és statisztikák naplózására. Az ICS tartalmazza a „dróton keresztül” frissítés lehetőségét, így a továbbfejlesztett termékek letölthetők a berendezésbe a hálózati csatlakozáson keresztül.

www.novell.com

NETWORK SZAKÜZLET

hálózatépítőknek
rendszergazdáknak!

Koax kábelek, csatlakozók,
szerelvények, szerszámok

Hálózati eszközök:
Allied Telesyn, Compex, SMC,
3COM, KTI, HP, Compaq

LAN SZERVÍZ, bővítések,
új rendszerek

computERTEX Kft.

Cím: 1061 Budapest, Lázár u. 9.
Tel.: 331-2989, 247-7073

Hetet egy csapásra

In-West

Az In-West Kft. május 10-én nyitotta meg új bemutatótermét, ahol az érdeklődők azonnal ki is próbálhatják a professzionális termékeket. Az újdonságok közül különösen érdekesek a Trax-Tower termékcsalád CD-másoló tornyai, amelyek 4-szeres, 6-szoros vagy 8-szoros sebességgel, egyszerre 1, 3, 6 vagy 7 CD-t képesek másolni. Ezek számítógéptől függetlenül, „stand alone” működnek. Az 1000-es sorozat egy CD-olvasót és egy CD-írókat tartalmaz, így közvetlenül készít másolatot. Egyszerűen kezelhető, így a sorozat tagjai akár önkiszolgáló másolószalonokban is működhetnek. A család nagyobb tagjai

A TraxTower tornyok egyszerre több CD-t tudnak másolni

először egy átmeneti tárolóba (4 Gb-átos merevlemez) írják az adatokat, majd onnan kiolvasva készítik el a *disc-at-once* másolatokat. Így az 1-7 CD másolat 4-szeres sebességnél 18 perc alatt készül el. A másolók minden formátumot támogatnak: Yellow, Red, Orange Book, Photo CD, CD Extra, Audio CD, CD-DA, CD-Bridge, Mixed Mode (Saturn, PSX), Hybrid (ISO 96602, HFS, UFS).

A másolókon kívül CD sokszorosítók, nyomtatók és archiváló berendezések is szerepelnek a cég kínálatában, amelyek a vásárláson kívül egyedi bérleti és lízing konstrukciókkal is használatba vehetők.

Menüász a SIM-kártyán

Westel 900

Magyarországon eddig egyedülálló, de világviszonylatban is újdonságnak számító szolgáltatást mutatott be a Westel 900 Rt. az INFO '99 kiállításon. A Menüász elnevezett, Európa más mobilszolgáltatóinál SIM Tool Kitként ismert szolgáltatás egy újfajta SIM-kártyára épül, amely a telefonszámok és a GSM-táviratok tárolása mellett lehetővé teszi a Westel 900 szolgáltatásainak egyszerű és gyors elérését is. A Menüász segítségével a mobiltelefon menürendszerében egy új menüpont jelenik meg, ahonnan gombnyomásokkal lehet elérni a különböző szolgáltatásokat. Így nem kell fejbent tartani ezek kódját, hisz a SIM-kártya memóriája tárolja azokat.

www.westel900.hu

Személyi irodatechnika

Xerox

Új készülékkel jelent meg a fekete-fehér személyi lézernyomtatók piacán a Xerox. A DocuPrint P8e névleges teljesítménye 8 oldal/perc, felbontása valódi 600x600 dpi, memóriája 4 Mb-ot (és 36 Mb-ig bővíthető).

A berendezés – kompakt kialakításának köszönhetően – kis helyen is elfér. Kezelőszoftvere jelentősen növeli a hatékonyságot: a „távvezérlőpult” (Remote Control Panel) és az „állapotmonitor” (Status Monitor) segítségével PC-s parancsokat küldhetünk a nyomtatóra, az állapotra vonatkozó információk és sügőüzenetek pedig a számítógép képernyőjén jelennek meg. A betűkészlet 45 skálázható fontot, egy bittérképes és 110 TrueType betűtípust tartalmaz.

A személyi másológépek terén egy digitális másoló-lézernyomtató-család színesíti a kínálatot. A WorkCentre XD és XE sorozat – a digitális technológiának köszönhetően – jobb képminőséget nyújt, főként bonyolult dokumentumok, például fényképek, szürkeárnyalatok és színes hátterek esetében. A kicsinyítés/nagyítás mértéke másolásnál 50–200 százalék.

Az XD másoló-nyomtató három változatban készül. Az XD100 és az XD102 10 másolatot, az XD120f pedig

12 másolatot készít percnként, nyomtatási teljesítményük pedig 8 oldal/perc, 600x600 dpi felbontással.

Az XE82 és XE84 percnként 6 másolatot készít, és 8 oldalt nyomtat. Felbontásuk – képminőség-javítással – akár az 1800x600 dpi-t is eléri.

A Xerox a tintasugaras nyomtatók piacán is erősíteni kívánja jelenlétét. A DocuPrint C20 „specialitása” a teljes színskálás nyomtatás, egészen 12,6x22 inch méretig. Vezérlője a PostScript és a PCL 5C emulációt is ismeri.

A nyomtató kétféle konfigurációban – hálózatosra tehető és azonnal hálózatra köthető változatban – kapható. Nyomtatási sebessége 8 fekete-fehér, illetve 4 színes oldal percnként, 600x600 dpi felbontásban, 1200 dpi-ig javítható képminőséggel.

1999 elején került kereskedelmi forgalomba a Xerox két új többfunkciós tintasugaras faxkészüléke, a FaxCentre 165 és a WorkCentre 165c.

A FaxCentre 165 – beépített memóriájának köszönhetően – 21 oldalnyi faxot képes fogadni, miután a gépből ki-

A DocuPrint P8e percnként 8 oldalt nyomtat 600 dpi-s felbontással

fogyott a papír vagy a festék. Könnyen kezelhető a lapolvasója, felügyelet nélküli üzemmódban is működik, automatikusan kezeli a hívásokat, és van fax/telefon kapcsolója.

A WorkCentre 165c-hez PC-s csatlakozókábel és meghajtóprogram is tartozik. Választhatunk a színes vagy a kétszínű nyomtatás között, mégpedig 600x300 dpi felbontásban. A készülék 200x200 dpi-s szkennerként és faxként is használható.

www.xerox.com

PowerMILL - A 3-5D-s CAM

- * Önálló, 3-5 tengelyes, magyar nyelvű CAM maróprogram Windows NT-n.
- * Bármely CAD-ből képes modellt fogadni.
- * Gyorsmarási technológia támogatása.
- * Valóság-hű marás-szimuláció.
- * Időre optimalizált szerszám-pályák.
- * Könnyű kezelhetőség, rövid betanulás.
- * Ingyenes kipróbálási lehetőség!

20-40%-os idő-megtakarítás az NC gépen!

Egyéb szoftvereink:

PowerSHAPE: új 3D-s CAD program intuitív kezelői felülettel szerszám-készítőknek.

PowerINSPECT: alkatrész bemérése CAD modell alapján mérőgépen, tetszőleges formátumú, ISO9002-es jegyzőkönyv.

ArtCAM: 3D-s művészeti domborművek tervezése és CNC gyártása.

DELCAM Hungary Kft. Tel.: 88/200-061
E-mail: delcam-hu@mail.datanet.hu
Web: http://www.delcam.com

DELCAM

COMPAQ

Armada 7380
iPentium-266 MHz CPU, 32 MB RAM, 1,44 MB FDD, 24x CD-ROM, 4,1 GB HDD, 12,1" TFT Színes LCD (1024*768)
EasyPoint III, Ni-Mh akku, Win 95
- 3 év garancia -
343000,-

Panasonic

CF-M 32
iPentium-166 Mhz CPU, 32 MB RAM, külső 1,44 MB FDD, 2,1 GB HDD, 6,1" TFT Színes LCD (800x600), track-ball, PCMCIA II, Li-Ion akku, Win 95
-1év garancia-
247500,-

Toshiba 4010 CDS
iPentiumII-266 MHz CPU, 32 MB RAM, 1,44 MB FDD, 24x CD-ROM, 4,0 GB HDD, 12,1" DSTN Színes LCD, Track-Point, PCMCIA II/III, Ni-Mh akku, Win 95 + 56k modem -1év garancia-
372500,-

Az árak ÁFA nélküliek!

Notebook akció!!!

Notebook bérlet!

R+R PERIFÉRIA
1071 Budapest, Peterdy u. 35
Tel.: 3213-588, 3223-034 Fax: 3423-308
www.periferia.hu, e-mail: rrperi@matavnet.hu

NE
hozza magát
kellemetlen
HELYZETBE!

MI AZ A CSUPASZ PC?
A CSUPASZ PC olyan személyi számítógép, melyet előre telepített operációs rendszer nélkül hoztak forgalomba. Az így vásárolt PC mindaddig használhatatlan, amíg vásárlója nem telepít rá operációs rendszert. A használhatatlan PC pont olyan kiszolgáltatottá teszi Önt, mintha tető nélkül venne meg egy házat.

CSUPASZ PC
NE SZOLGÁLTASSA KI MAGÁT

Vannak, akik szerint a CSUPASZ gép vásárlása megtakarítás, hiszen elég a későbbiekben át-másolni, vagyis ellopni egy operációs rendszert egy másik gépről. Rosszul gondolják. Ezzel bírósági eljárásnak, vírusoknak és végelethetetlen szoftverhibáknak teszik ki magukat. Mégis előfordulhat, hogy néhány meggondolatlan kereskedő így kínál Önnek személyi számítógépet.

Ne essen ebbe a hibába! Ragaszkodjon ahhoz, hogy személyi számítógépe legalisan működő, a kereskedő által telepített operációs rendszerrel legyen felszerelve. Győződjön meg róla, hogy számítógépéhez eredeti szoftver CD, kézikönyv és Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (Certificate Of Authenticity, COA) is tartozik. Különben ki tudja, minek tenné ki magát ...

...biztos, ami jogtisztá

Microsoft

© 1998 Microsoft Corporation. Minden jog fenntartva.
A Microsoft OEM termékek licencelt a számítógép-összeszerelő a Microsoft Corporation 100%-os tulajdonában levő Microsoft Licensing Inc.-től szerezhetik be. A Microsoft, a Windows és a Windows NT a Microsoft Corporation bejegyzett védjegye az Egyesült Államokban és/vagy más országokban.

COMPUTER PANORÁMA-PIACKUTATÁS

Szoftvervásárlási szokások I.

Az idei januári, februári számainkban olvasóink hardvervásárlási szokásait vettük górcső alá, ezúttal pedig a szoftverbeszerzéseiket igyekszünk feltérképezni. A kérdőívünkre adott válaszokból kerekedő kép nem kevésbé érdekes, igaz, ezúttal nem annyira a kereskedő befolyására voltunk kíváncsiak, sokkal inkább a kalózszoftve-

rek használatával kapcsolatos álláspontot próbáltuk kifürkészni. (Válaszadóink személyes adatait az adatvédelmi törvénynek megfelelően a feldolgozás után természetesen megsemmisítettük.) *Ehavi piackutatásunk eredményeit a szoftverforgalmazók, elsősorban az árképzésért felelős szakemberek figyelmébe ajánljuk.*

Kik válaszoltak?

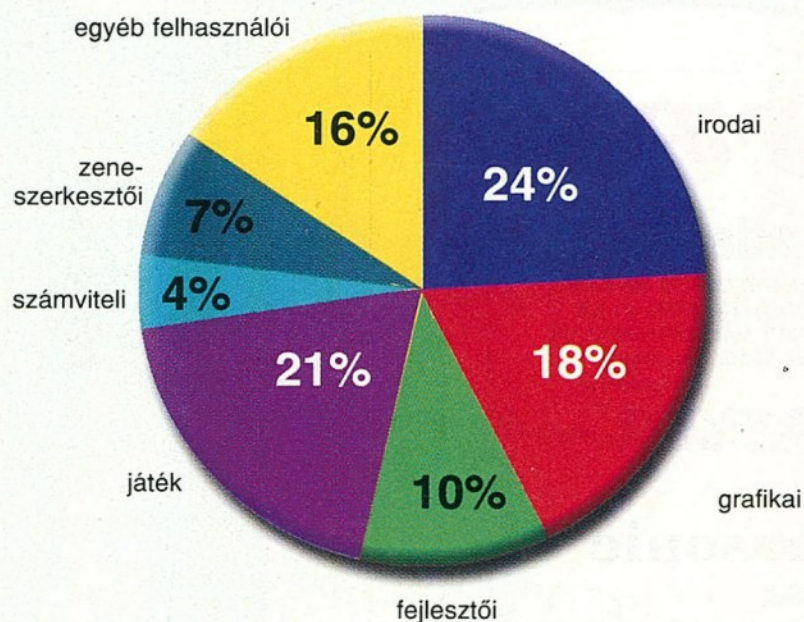
A válaszadó olvasók átlagéletkora megfelelt a CP hasonló általános értékének, nem így az összetételük, hiszen körükben a vidéki településen élők jóval nagyobb arányban képviselték magukat, mint a CP átlagában (26 %, szemben a 21 %-kal). Legtöbbjük az 50000 - 100000 forintos jövedelemkategóriába sorolta magát (45%), ám ettől nem sokkal maradt el a havonta 50000 forint-

nál kevesebbet keresők részaránya sem (41 %). Elsősorban tanárok, orvosok, mérnökök töltötték ki a kérdőívet (ők együtt 34 %-ot képviselnek), s értelemszerűen számottevő volt a számítástechnikusok hányada (21 %) is. Figyelmet érdemlő még a technikusok és műszerészek 12, és a diákok 9 %-os részaránya, a többi kategóriában 4% alatti értékeket regisztráltunk. Elsőpró volt a felsőfokú végzettségűek 63 % hányada, a középfokú végzettségűek pedig 33 százalékot képviseltek.

Milyen típusú szoftvert használ otthon?

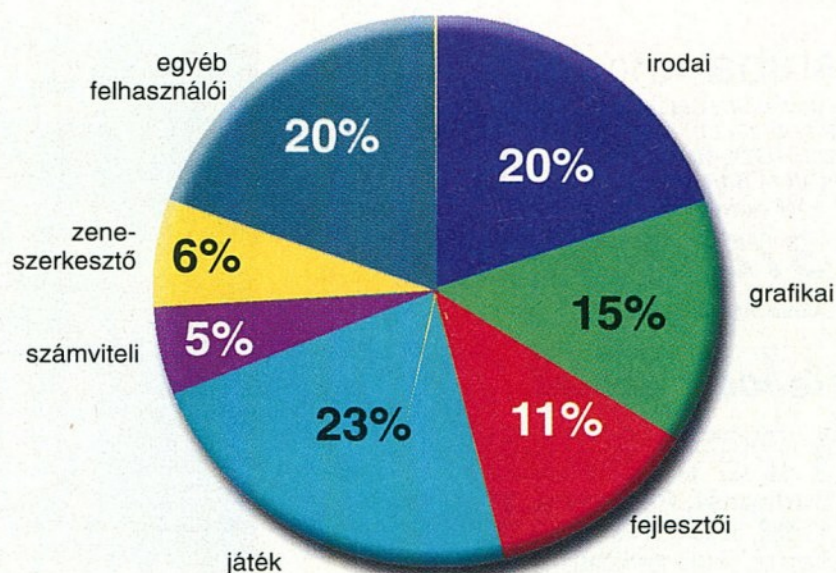
A válaszadók otthon is elsősorban irodai szoftveket használnak (24 %), bár ezeket szorosan követik a játékprogramok (21 %), majd a grafikai rendszerek következnek a sorban (18 %).

Ez az - egyébként 542 válasza alapozott - statisztika, főként a játékprogramok viszonylag alacsony aránya is arra utal, hogy ma Magyarországon a számítástechnikában meglehetősen összemosódik az otthoni és a hivatali munkavégzés.

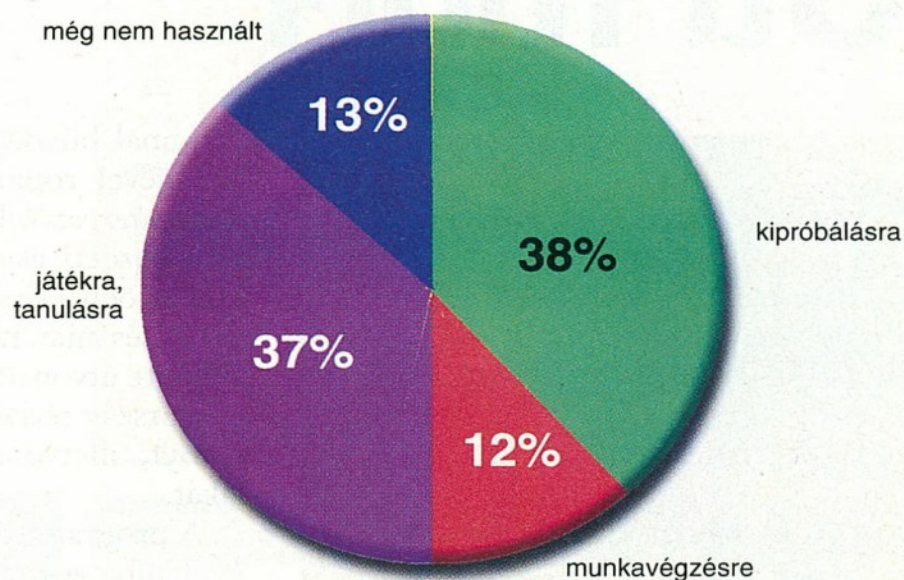
Általában milyen szoftvereket vásárol?

A az otthoni gépen használt és a vásárolt szoftverek arányait is érdekes összevetni. Az eltéréseket nyilván a illegális forrásokból beszerzett programok okozzák. Különösen figyelemre méltó, hogy az irodai és a grafikai szoftveket jóval nagyobb arányban használják, mint vásárolják, ezzel szemben a várákosokkal merőben ellentétes, hogy a játékszoftvekre immár hajlandók áldozni a felhasználók.

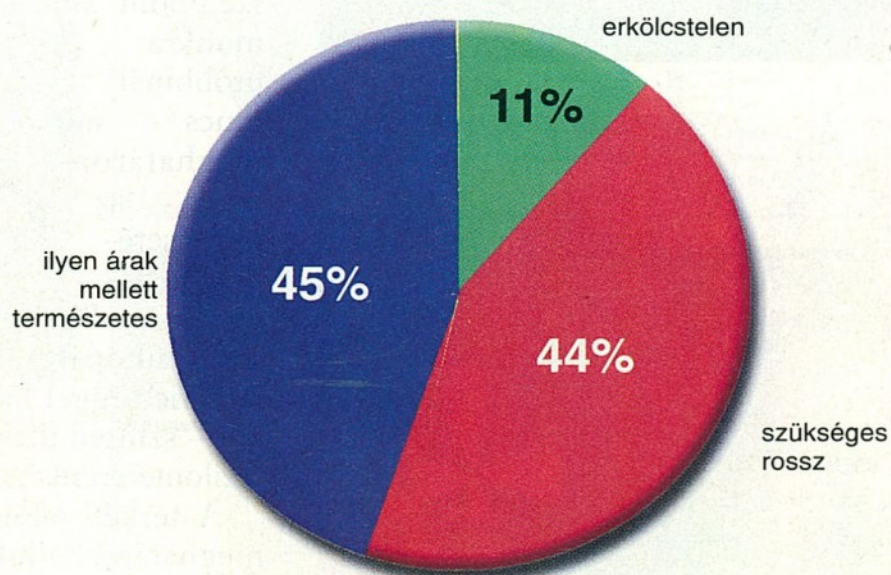
Milyen célra szerzett már be „kalózszoftvert”?

Az előző diagramok fényében érdekes, hogy elsősorban milyen célra szokás ma Magyarországon illegális forrásokból beszerezni a szoftvereket? A válaszokból – amelyeket téma kényessége miatt lehet némi fenntartással is kezelni – az derül ki, hogy elsősorban kipróbálásra másolják fel az új programokat az otthoni gépekre, ami a kereskedők számára lehet akár jó hír is, hiszen ha a kalózszoftver beválik, akkor ez később az új verzió megvásárlására is ösztönözhet. A sorban a második a „játék, tanulás” kategória, ami azzal összevetve, hogy ma már ezeket a programokat vásárolják a leggyakrabban, e szoftverek nagy otthoni népszerűségére utal.

Hogyan vélekedik a „kalózszoftver” használatáról?

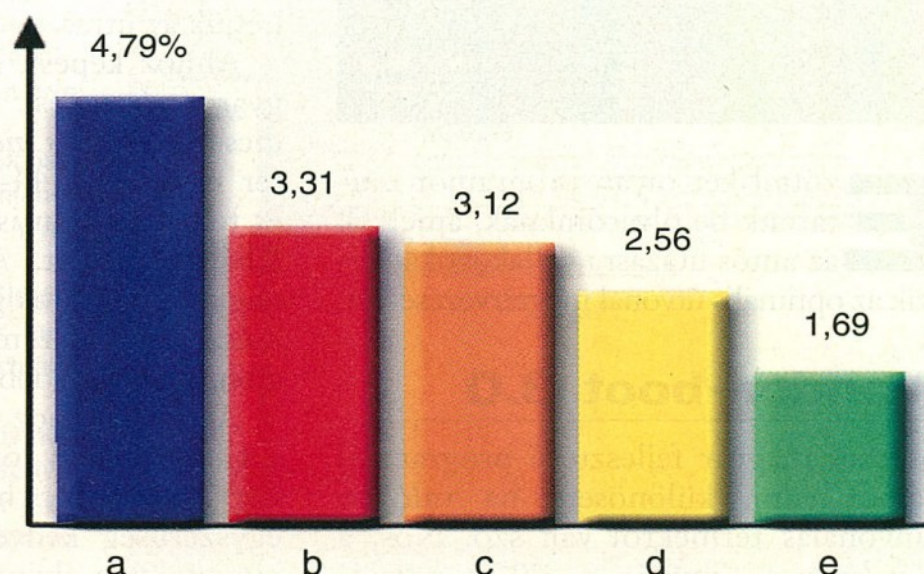
ABSA óriásplakátjait, amelyen szabadságvesztéssel riogatják a kerülő utakon beszerezett szoftverek használóit, biztos sokan látták. A jelek szerint viszonylag mérsékelt a hatása, hiszen a plakát által sugallt büntudat nemigen jellemzi a felhasználókat. Legalábbis az otthonok négy fala között számítógépezőket, akik a hazai fizetésekhez mérten csillagászatinak tűnő szoftverárakra hivatkozva 45 százalékban természetesnek tartják az illegális szoftverhasználatot, s további 44 százalékuk „szükséges rossznak” titulálja a kalózmásolatokat.

Ön szerint miként lehetne visszaszorítani a kalózmásolatok használatát?

Adódik tehát a kérdés, hogy az olvasók milyen módszereket tartanának célravezetőnek a szoftverhasználat erkölcsösségének megacélozására? A válaszokat súlyozott számtani középértékekkel számítottuk ki. A legtöbben az árak csökkentését tartanák erre a legjobb módszernek (4,79), majd a magyar nyelvű változatok nagyobb aránya következik a sorban (3,31). A szigorúbb büntetéseket viszont kevésbé ítélik jó megoldásnak (1,69).

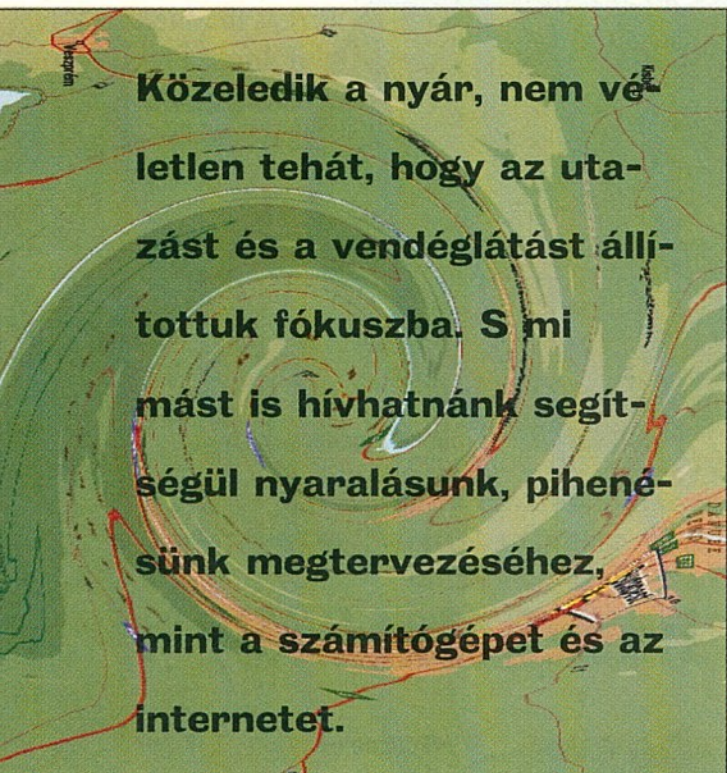
G. KOCSIS KRISTÓF

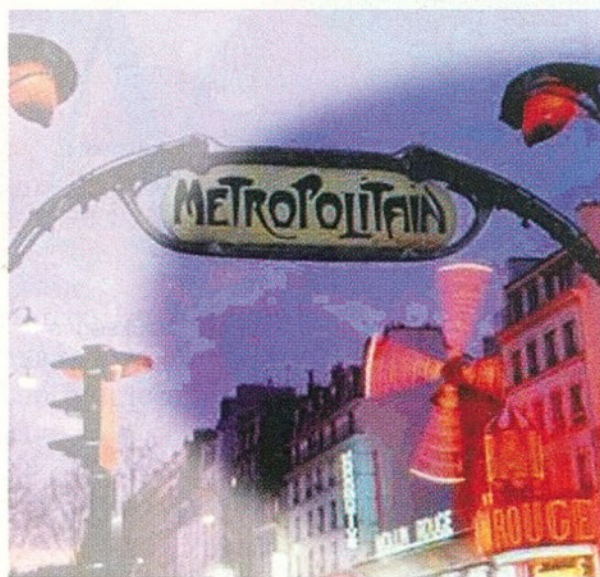
a = olcsóbb szoftverek; b = több magyar nyelvű szoftver; c = eredeti szoftverek jobb hozzáférhetősége; d = komolyabb ellenőrzés; e = szigorúbb büntetés

WANDOR-BOOT ÉS MICROSOFT AUTOROUTE 2000

Úti muri

Közeledik a nyár, nem véletlen tehát, hogy az utazást és a vendéglátást állítottuk fókuszba. S mi mást is hívhatnánk segítségül nyaralásunk, pihenésünk megtervezéséhez, mint a számítógépet és az internetet.

Ezúttal két olyan programot mutatunk be olvasóinknak, amelyek az autós utazásra vállalkozókat segítik az optimális útvonal megtervezésében.

Wandor-boot 3.0

Jó érzés magyar fejlesztésű programról számot adni, különösen, ha valóban színvonalas termékről van szó. Nos, a *Wandor-boot* immár a 3.0-ás verzió-

számmal büszkélkedhet. A program segítségével roppant egyszerűvé válik az útvonaltervezés, hiszen csak meg kell adni a kezdeti és végpontokat – esetleg a kötelezően érintendő áthaladási pontokat –, és már meg is kapjuk a listát az ajánlott útvonalról, és egy részletes Magyarország térképen láthatjuk is az eredményt, illetve az alternatív útvonalakat.

A program több szempontot is figyelembe vesz az útvonalak tervezésénél, vagyis meghatározhatjuk, hogy az idő, a pénz, vagy a megtett távolság a leglényegesebb szempont számunkra. Az utóbbinál nincs mit meghatározunk, az idő esetében azonban megadhatjuk, hogy milyen úttípuson – autópálya, közút, stb. – milyen átlagsebességgel haladunk, a pénznél pedig – szintén úttípusonként – jelezhetjük a kilométerenkénti kiadásokat.

A térkép jelöléseit testre szabhatjuk, meghatározhatjuk, hogy mely utakat szeretnénk látni és melyeket nem, illetve azt is közölhetjük, hogy milyen jellemzői legyenek a látható elemeknek (például szín, vonalvastagság stb.).

Természetesen „hétköznapi” térképékként is használhatjuk a programot, vagyis szabadon böngészhetünk, nagyíthatunk, megkereshetünk városokat, településeket, s akár még térképrészleteket is nyomtathatunk, így azt magunkkal vihetjük az útra.

Ahhoz képest, hogy a program Magyarország egész területét tartalmazza, dicséretesen *kis méretű* lett, az egész elfér egyetlen 1,44-es hajlékonylemezen, és telepítés után is alig foglal el három Kbájtnyi helyet. A rendszerigénye sem nagy, egy 486-os gépen is elfut, de természetesen a számolási idő annál gyorsabb, minél nagyobb teljesítményű a gépünk.

A programhoz egy *papír autótérképet* is kapunk, mely jól jöhet, ha az autóban vagyunk és nincs hordozható gépünk, az egyszerűség kedvéért azonban javasolt kinyomtatva elvinni a bejelölt útvonalat

is, hiszen így nem kell újra és újra megkeresnünk, merre is menjünk.

Információink szerint egyébként hamarosan talán zsebre is vághatjuk majd elektronikus térképünket, hiszen tervben van a *Windows CE-s változat* megjelenítése is, illetve hasznos kiegészítő lehet a *GPS rendszer* integrálása,

amelynek köszönhetően műholdak segítségével azonosíthatjuk koordinátáinkat.

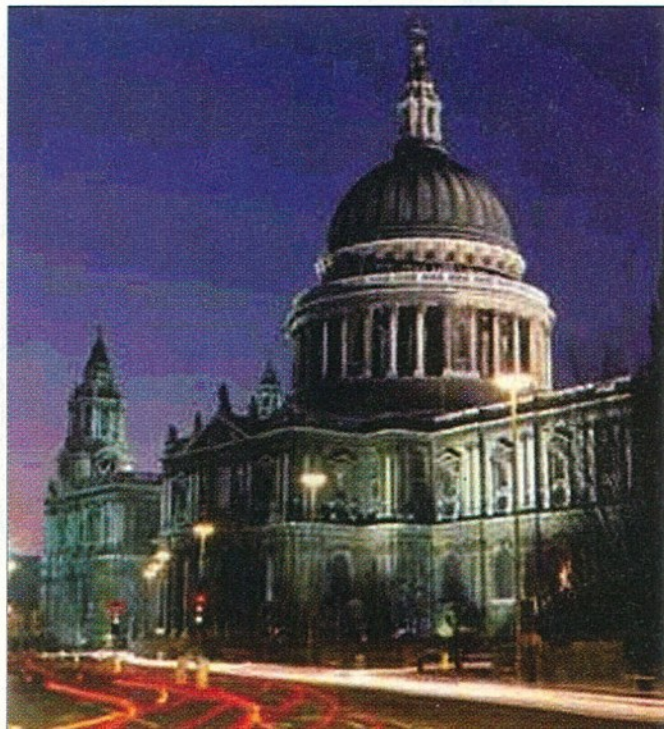
A *Wandor-boot 3.0* demóváltozatát megtalálják CD-mellékletünk *UTILS \ WANDOR* könyvtárában, így a gyakorlatban is meggyőződhetnek arról, hogy valóban hasznos és könnyen kezelhető programról van

szó, amely nem hiányozhat egyetlen számítógéppel rendelkező, autós utazásokat tervező család háztartásából sem.

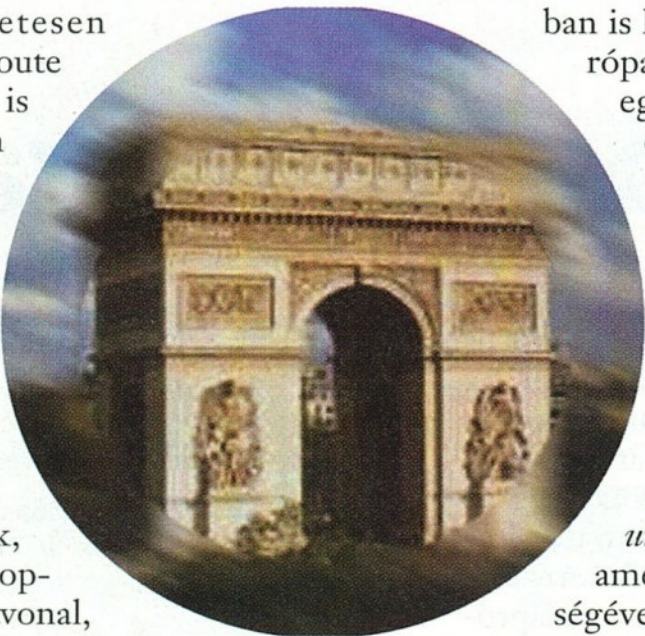
Microsoft AutoRoute Express 2000

Míg a *Wandor-boot* elfér egy floppyn, addig az *AutoRoute* bizony egy teljes kompaktlemezt „emészt” fel, ám cserébe nemcsak Magyarország, hanem egész *Európa* autótúrait tartalmazza, s jó néhány multimédiás kiegészítő szolgáltatás is a CD-re került.

Talán nem a legfontosabb jellemző, de azért jó volt látni, hogy a dobozon és a lemez borítóján a Lánchíd (is) díszesleg.

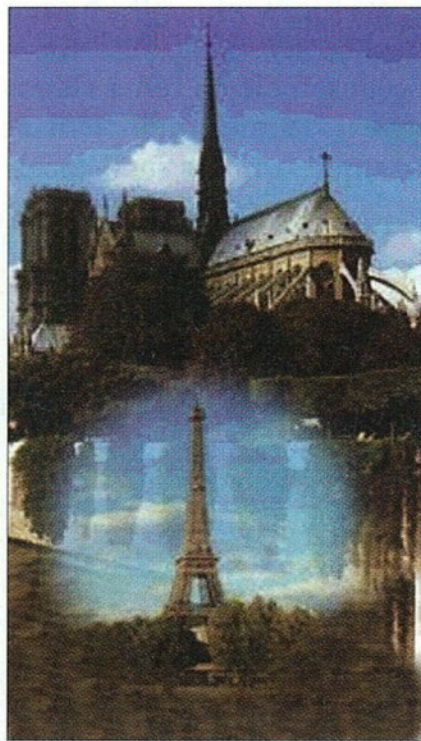

Természetesen az AutoRoute Expressben is – szabadon meghatározhatjuk a kezdeti és végpontot, illetve az esetlegesen érintett helyszíneket – kiszámoltathatjuk, melyik a legoptimálisabb útvonal, és ha van, akkor *alternatív megoldásokat* is ajánl a program, ám ez még korántsem minden. Kérésünkre ugyanis az útvonal által érintett területek érdekességeit is megismerhetjük, vagyis előre megtervezhetjük, hogy mit érdemes megnézni a kirándulások alkalmával egy adott helyszínen.

ban is kapható; az európain kívül van egy amerikai és egy angol utakat tartalmazó verzió is. Talán ennyiből is látható, hogy az AutoRoute nem egyszerű útvonal-, sokkal inkább *utazástervező*, amelynek a segítségével akár *virtuális*

A nagyobb városokról *városszintű térképet* is kapunk, a fontosabb idegenforgalmi érdekességek megjelölésével, valamint egy rövid összefoglalóval, képekkel, esetleg videókkal azokról. Találunk néhány *szálláshelyet* is, illetve *internetes linkeket* arra az esetre, ha komolyabban érdeklődünk az aktuális árakról és szállásokról.

Az út tervezésekor itt is megadhatunk különböző szempontokat, például a pénz- vagy az időtakarékoságot, sőt még az adott útvonal terheltségét is figyelembe veszi a program, feltéve, hogy ezt meghatározzuk neki, s *költségekalkulációt* is végez, elsősorban az üzemanyag szempontjából. Az AutoRoute egyébként tartalmazza a *GPS követési lehetőséget*, bár ezt a teszt során sajnos nem állt módunkban kipróbálni.

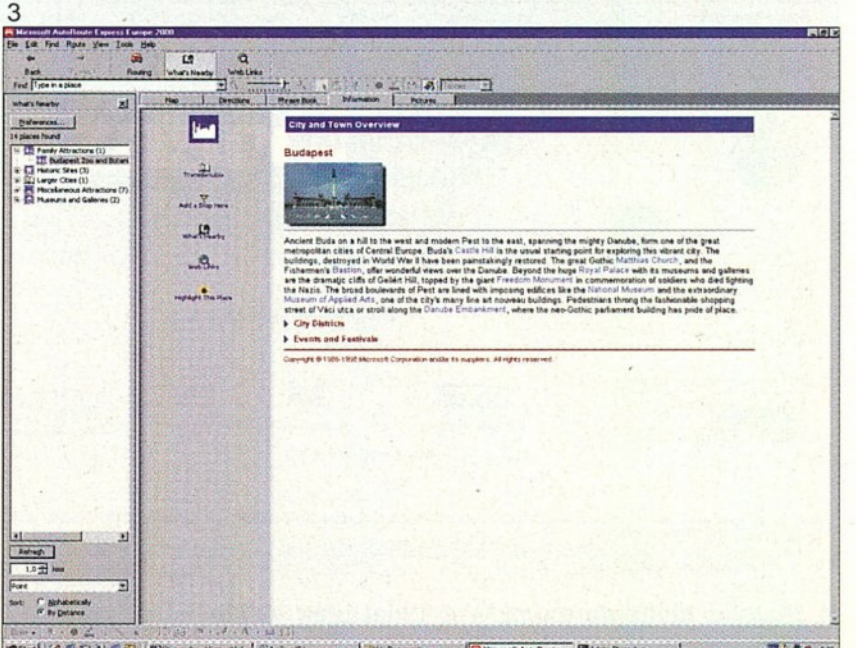
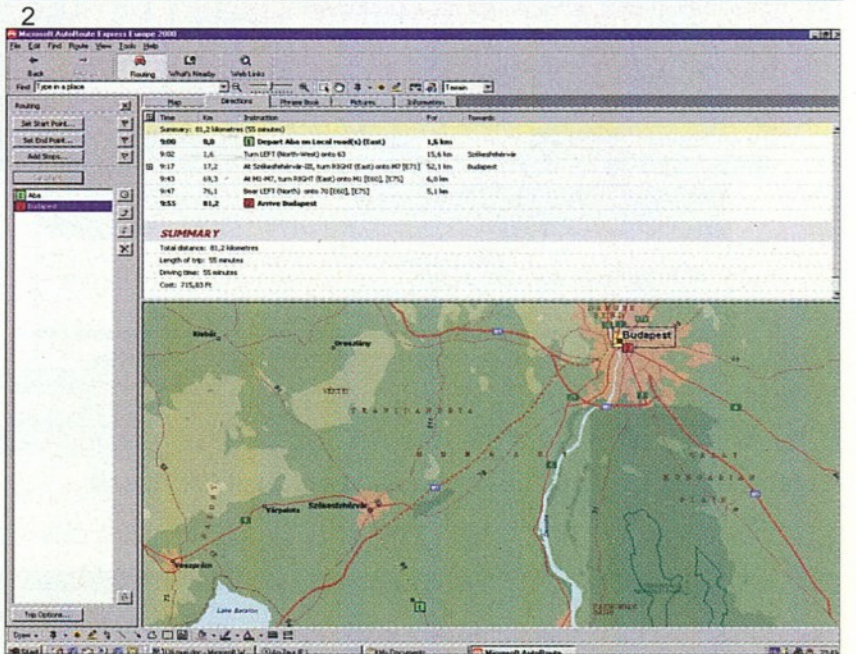
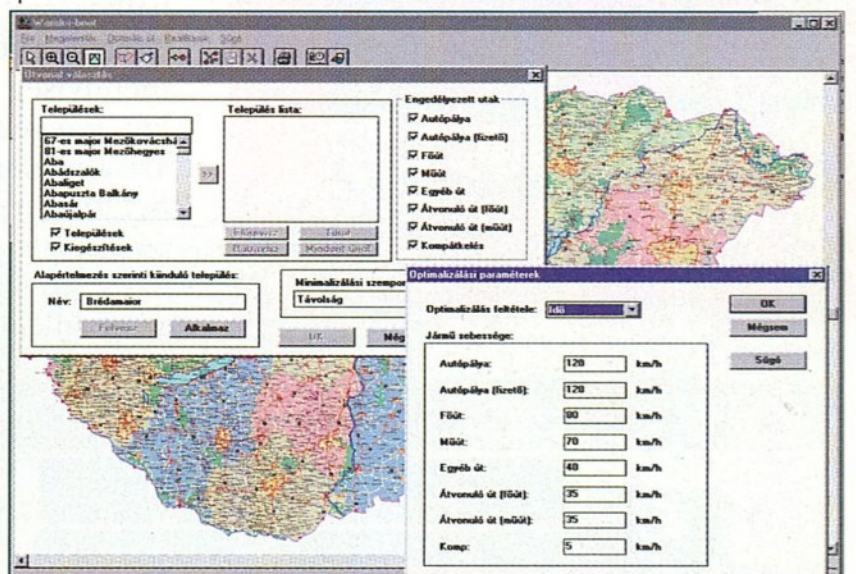
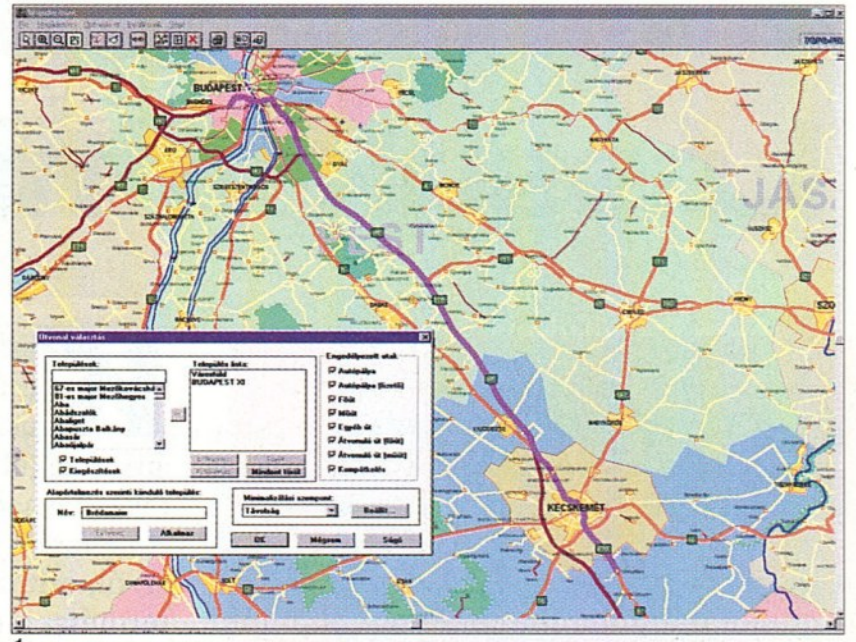
A megtervezett útvonal és a térkép természetesen itt is kinyomtatható. A program eszköztárában találjuk a *Location Sensor* névre keresztelt részt, amelynek segítségével foknyi pontossággal meghatározhatjuk egy adott hely földrajzi koordinátáit. A *Measuring Toolsnak* köszönhetően egy szabadon megrajzolt útvonal hosszát mérhetjük le, az *Overview Map* pedig megmutatja az adott terület domborzati vagy éppen politikai térképét.

Ha akarjuk, „gombostűkkel” jelölhetjük meg a térképen a pontokat, s ezekhez *rövid emlékeztetőt* írhatunk arról, miért is fontosak számunkra. A *Copy Map* paranccsal bármikor vágólapra küldhetjük az aktuális térképrészletet, így utána már bármilyen képfeldolgozó programmal kedvünkre szabdalhatjuk azt. A program egyébként több változat-

utazást is tehetünk anélkül, hogy egyetlen forintot is költenénk benzinre. No persze ha lehet, inkább válasszunk meg a tervezett „kirándulást”, hiszen ez jóval egészségesebb, mint a monitor előtt ücsörögni.

NÁKOVICS LÁSZLÓ

1. Csak a kezdő- és a végpontot kell megadni a Wandorboot program használójának, és máris megtudhatja, merre érdemes indulnia
2. A lehetséges útvonalak összeállításakor több szempont szerint válogathatunk a Wandorbootban
3. Az AutoRoute még költség-számítást is végez, csak meg kellett volna adni az aktuális árakat
4. Kellemes, interaktív ismeretöt kapunk a helyi látnivalókról, s kérésünkre akár a túraprogramot is összeállítja az AutoRoute

TERVEZÉS A MIWO-VAL

Lássuk a napfogyatkozást!

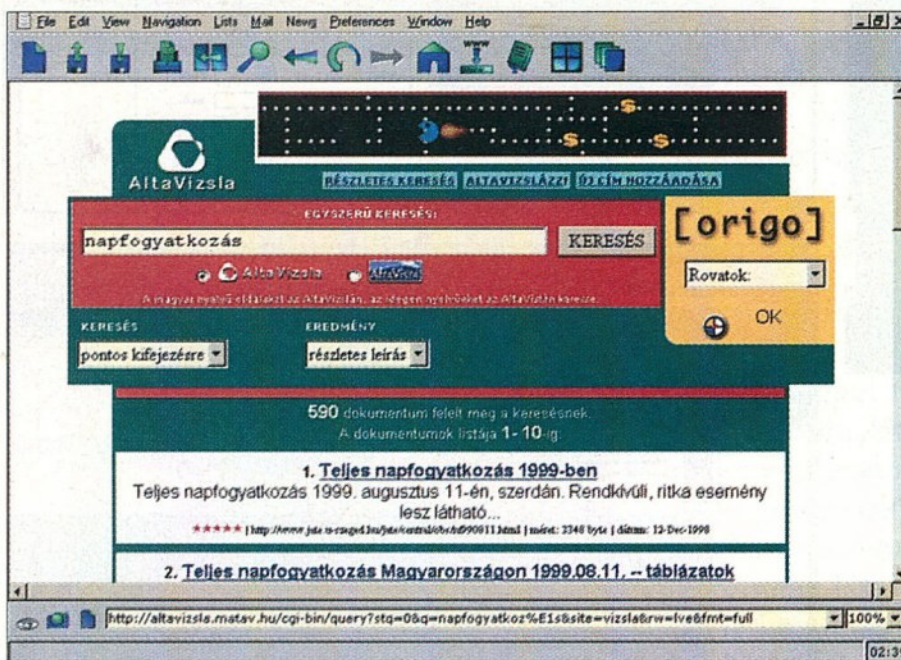
Az idei nyár egyik nagy eseménye lesz az augusztus 11-i teljes napfogyatkozás. Vajon hogyan lehet megszervezni egy háromnapos családi programot erre az időre?

Kezdjük talán az elején! Mikor is lesz és honnan lesz látható? Az újságok már korábban megírták, ám a régebbi számok áldozatul estek a takarításnak. Nosza, kérdezzük meg az *Altavizslát* (<http://altavizsla.matav.hu>) arról, mit és hol olvashatunk a nevezetes természeti eseményről? Már az első próbálkozással is szerencsénk volt, hiszen egyből 590 cikket (!) találtunk. Ez a mennyiség bőségesen elég a téma alapos kicsemegezéséhez, de még nem lépi át azt a találati számot, amikor már kezelhetetlen méretűvé duzzad a begyűjtendő és átnézendő információ. Alkalmazhatnánk további szűkítő feltételeket, de ezúttal inkább belevágtunk a talált anya-

Üdvözöljük a
HUNGARIAN HOTEL GUIDE
a magyarországi szálláshelyek on-line katalógusa oldalain.
A kiadvány jelenleg
2265 szálláshely adatait tartalmazza, 6104 képpel illusztrálva.

Anyaggyűjtésünk időpontjában 2265 szálláshely adatai szerepeltek a Hungarian Hotel Guide katalógusában

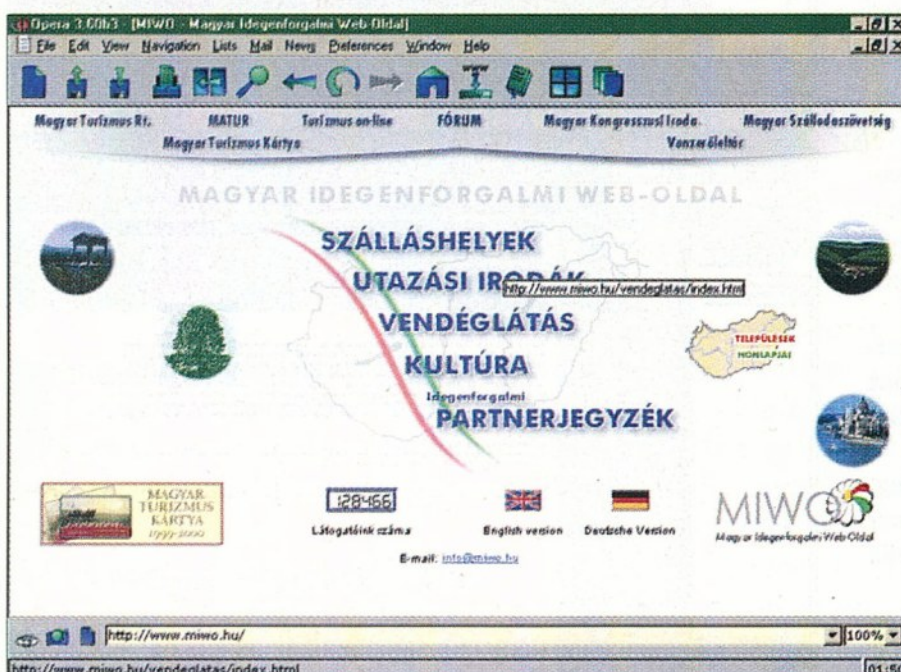
gok átvizsgálásába. Az egyik első hivatkozás a szegedi *JATE* egyik szerverére vitt bennünket, ahol az *ELTE Térképtudományi Tanszékének* e témában készített térképére leltünk. Innen leolvasható, hogy Magyarországon a Szeged-Sopron vonalon és annak 50 kilométeres körzetében lesz látható a valószínűleg sok érdeklődőt vonzó természeti esemény.

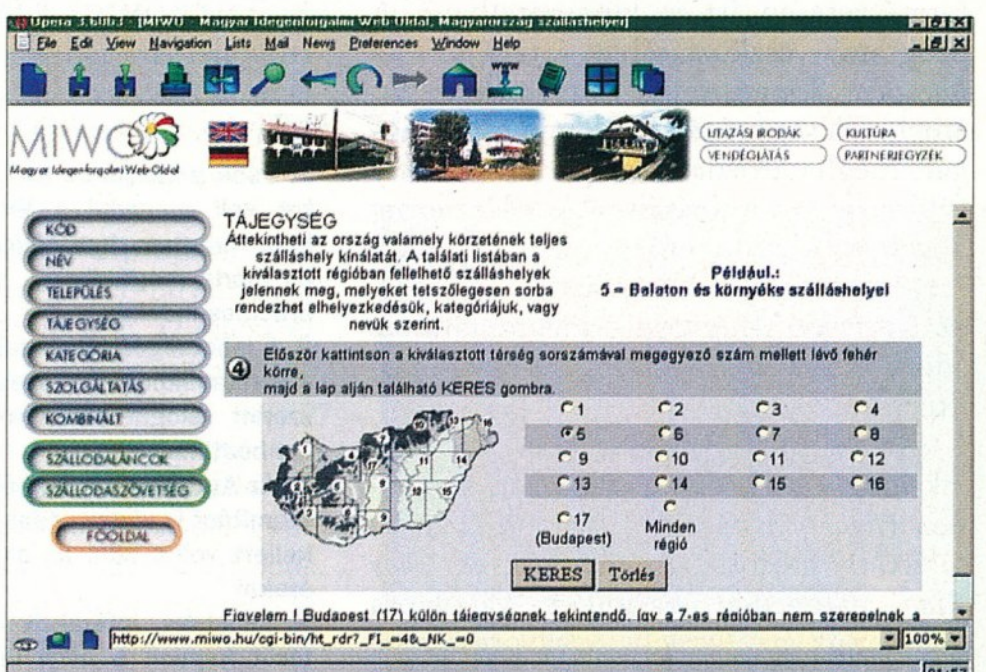
Érdeemes igénybe venni az Altavizsla keresőszolgáltatásait

Jól látható az a Szeged-Sopron tengelyen átvonuló 100 km széles sáv, amelyről jó idő esetén megfigyelhető a teljes napfogyatkozás

A Magyar Idegenforgalmi Web-Oldal igen jó kiindulási pont magyarországi programjaink megtervezéséhez

Ha nem egy előre kiválasztott hely érdekel, érdemes a tájegység szerinti kereséssel kezdeni

Virtuális vendéglátás

Ismerős szituáció: külföldi ismerősünket szeretnénk elvinni vacsorázni, de olyan helyre, ahol biliárdozni is lehet, a menü nem kerül többé személyenként 3000 forintnál, és a pincérek tudnak olaszul. Nincs az a tudakozó, amely meg tudná mondani, melyik is az a vendéglő széles e hazában, amely megfelel az iménti követelményeknek.

Szerencsére mégis kaphatunk ilyen információkat, igaz, egyelőre csupán egyetlen helyről: a *Magyar Idegenforgalmi Web-Oldalról*.

A nyitóoldalról sok hasznos webhelyet érhetünk el, így például a *Magyar Turizmus Rt.*, a *Magyar Szállodaszövetség*, a *Magyar Turisztikai Egyesület* stb. honlapját, a magyar települések honlapjait és sok egyéb turisztikai információt.

A főmenüből juthatunk el a MIWO főbb fejezeteihez: a szálláshelyekhez, az utazási irodákhoz, az idegenforgalmi partnerekhez, a különféle kulturális rendezvényekhez, valamint a vendéglátóhelyekhez.

A *Vendéglátás* menüpontra kattintva a magyarországi vendéglátóhelyek *online katalógusába* (Hungarian Restaurant Guide) nyerhetünk betekintést, amely jelenleg 801 vendéglátóhely adatait tartalmazza, és amelyet folyamatosan bővítenek.

A vendéglátóhelyek között többféleképpen is lehet keresni. A *kombinált*

A vendéglátóhelyekről részletes – fényképes – információt kapunk

keresésnél egy űrlap kitöltésével szűkíthetjük a kínálatot; egyidejűleg nyolc keresési szempontot adhatunk meg.

A legkönnyebb dolgunk akkor van, ha ismerjük a vendéglátóhely nevét. Ilyenkor – ha a vendéglátóhely szerepel a katalógusban – pillanatok alatt a gépünkre érkezik a szóban forgó hely valamennyi lényeges adata. Ha nem tudjuk a nevet, kereshetünk úgy is, hogy megadjuk a település, a kerület vagy akár az utca nevét is, ahova menni szeretnénk.

Különböző típusok (vendéglő, étterem, söröző, steak house, pub stb.) közül választhatunk, de megjelölhetjük azt is, hogy milyen jellegű konyha (nemzetközi, magyaros, japán, orosz, vegetáriánus stb.) áll a legközelebb az ízlésünkhöz. Nyáron előnyben részesíthetjük a kerttel, terrasszal vagy lég-

kondicionálással ellátott vendéglőket, és az érdeklődők között bizonyára akad, aki olyan helyre szeretne beülni, ahol tiltják a dohányzást.

A keresést tovább szűkíthetjük különféle extra szolgáltatásokkal, ezek között szerepel a biliárd, a bowling, a teke, a darts, sőt néhány szerencsejáték is. Olyan helyeket is kereshetünk, ahol lovagolni lehet.

A vékonyabb pénztárcájú érdeklődők még azt is megjelölhetik, hogy milyen összeghatárig óhajtanak áldozni az előételre, főételre avagy desszertre. A külföldi vendégeket pedig nyilván az is érdekli, hogy hol beszélnek a nyelvükön, és van-e idegen nyelvű étlap a vendéglőben.

A vendéglátás szerves részét képezi a zene. A katalógusban úgy is kereshetünk, hogy megadjuk, milyen jellegű zenét akarunk hallgatni és milyen hangszeren.

Végül megjelölhetjük, hogy pontosan mikor – hónap, nap és óra pontossággal – akarjuk igénybe venni a szolgáltatást.

Ha minden általunk fontosnak tartott szempontot megadtunk, a *Keresés indítása* gombra kattintva kérhetjük le a szempontjainknak megfelelő vendéglátóhelyek listáját, ahonnan nem lesz nehéz kiválasztani a legmegfelelőbbet.

– B.

A napfogyatkozásról

„Minden teljes napfogyatkozás részlegessel kezdődik, maga a teljesség csak igen rövid ideig, a Földön általában legfeljebb 4 óra 35 percre, egy és ugyanazon helyen legfeljebb 8 percre tarthat. A napfogyatkozás azokon a helyeken teljes, amelyek az úgynevezett teljes árnyékba esnek. A totalitás övének kívül eső helyeken a félárnyék

halad át és itt a napfogyatkozás csak részlegesnek látszik, és pedig annál kisebbnek, mennél messzebb esnek a helyek az árnyékkúp tengelyétől.

A teljességkor a Nap rögtönösen eltűnik, az ég zöldeskék színben, különös homályban tűnik elő, az első nagyságú csillagok láthatóvá válnak, az állatok nyugtalankodnak. Magát a

fekete holdkorongot élénken fénylő, cikázó és gyorsan változó alakú fényjelenség, az úgynevezett *korona* veszi körül, amelyek mellett még a *perturbanciák* is feltűnnek.

... teljes vagy gyűrűs napfogyatkozás pedig átlag csak 200 évenként látható egy-egy ugyanazon a helyen.”
a Révai Nagy Lexikonából

1 A Balaton és a Velencei-tó környéke várhatóan több százezer olyan látogatót fogad majd ebben az időszakban, akik összekötik a nyaralásukat a teljes napfogyatkozás megtekintésével. A várható nagy zsúfoltság miatt célszerű már jó előre gondoskodni szálláshelyről, étkezéssel és egyéb érdekes programlehetőségekről a kiszemelt környéken.

Hol szálljunk meg?

Azon szerencsés keveseknek, akiknek a telke vagy a nyaralója azon a területen fekszik, ahol a teljes napfogyatkozás megfigyelhető lesz, nem kell messzire menniük, akár a karos-

eleve kiiktathatjuk azon helyek többségét, amelyek nem felelnek meg az igényeinknek, s így felgyorsíthatjuk a keresést. A konkrét feladatunk az volt, hogy egy ötfős család (szülők és három nagyobbacska gyermek) számára találjunk szálláslehetőséget két éjszakára augusztus 10-11-én. A

TÁJÉKOZTATÓ JELLEGŰ ÁRAK
1999.01.01 - 2000.01.01

DEM #0 2 ágys szobában.

	Hónap	től/ig	Ár.	DEM
1. periódus	1999	5.1 - 6.15	16 - 20	DEM
2. periódus	1999	6.16 - 8.25	20 - 25	DEM
3. periódus	1999	8.26 - 9.30	16 - 20	DEM

Kérésre reggelit, fél vagy teljes panzió biztosítunk. Csoportoknak engedményt adunk. Elő és utószezonban 6 éjszaka esetén engedmény adunk.

Árakkal

Szobák száma (Fűtőnap)	06.10 - 08.25		08.25 - 10.15	
	Erdőpart	Fabák	Alagor	Kőlyepet
2 Ágyas	2200	1800	900	1980
2+1 Ágyas	2600	2200	900	2380
2 Ágyas	3300	2900	1600	3080
2+1 Ágyas	3800	3000	2100	3580

18 éj lefoglalástól 5% kedvezmény

Szobák száma	Erdőpart	Fabák	Alagor	Kőlyepet
szállás	1980	1620	1260	450
szállás + reggel	2340	1980	1620	810
szállás + étkezés	2970	2610	2250	1440
szállás + teljes ellátás	3420	3060	2700	1890

hosszú listát alaposan átnézve mintegy 30 olyan hotelt, panziót és vendégfogadót találtunk a felsorolt 505-ből, amelyek árai a számunkra még megfizethető kategóriába tartoztak.

A szóba jöhető szálláshelyek egy részénél lehetőség volt az interneten keresztüli szobafoglalásra vagy előjegyzésre, máshol levelet írhattunk a szálláshely vezetőinek. Mindenesetre vagy harminc e-mail levelet küldtünk el együltő helyünkben, megjelölve igényeinket, és mihamarabbi visszajelzést kérve.

Egy héttel később már további tapasztalatokkal is gazdagodhattunk. A tíz beérkezett válaszlevél közül kettőben jelezték, hogy készek családunkat fogadni a megadott időszakban.

Talán ennyiből is látható, hogy az internet eszközeit nemcsak az információgyűjtéshez, hanem családi és egyéb programok szervezéséhez is használhatjuk. Ha utazni vágyunk, akkor tájegység, település, szolgáltatások és a legkülönbözőbb kategóriák szerint csoportosított információkat gyűjthetünk be, sőt az esetek többségében ma már szállást is találhatunk.

DR. NAGY GÁBOR

Rév Hotel
Kód: 18776 KATEGÓRIA: Hotel ***
H-8622 Szántód, Szent István u. 162.
Tel: 84-348-245, 1-394-5926 Fax: 1-394-5880
E-mail: revhotel@elender.hu
Nyitva tartás: 4.1-10.10

66 132 --- --- 66 --- --- 150 150

24 órás portaszolgálat • Biliárd • Csónakázás • Drinkbár • Étterem • Fitness • Fodrászat • Fogászat • Gyermekfelügyelet • Horgászat • Kikötő • Kutya, macska bevihető • Központi széf • Lovaglás • Mosoda • Saját kert • Saját parkoló • Strand • Szörfözés • Söröző

Szántódi Üdülő
Nyitva tartás: június 1 - szeptember 30.
Férőhely: 24 szoba / 65 fő

Parkoló • Zárt parkoló • 60 fős Konferencia terem • Rádió, TV a szobában • Minibár • Saját kert • Saját strand • Sporteszköz kölcsönzés

4 székükből is élvezhetik a látványt. De mit tehetnek azok, akik csak álmodoznak egy balatoni nyaralóról? Nos, nézzenek körül az internet magyar nyelvű weboldalain, s közülük is elsősorban a MIWO-n (Magyar Idegenforgami Web-Oldal).

Mindenekelőtt be kell lépünk a weboldalra. Itt az első feladatunk egy alkalmas szálláshely kiválasztása. Először megadtuk, hogy a Balaton körzetének szálláshelyei érdekelnek, majd a kapott lista 505 találatát kezdtük el egyenként végignézni.

Amennyiben előre eldöntöttük, milyen típusú szállást kívánunk igénybe venni (1-2-3 vagy többszobás hotel, panzió stb.), a szűrőfeltételek beállításával

1. Aki keres, az talál: 505 szálláshely a megadott körzetben
2. A márkában megadott tájékoztató jellegű árak kissé riasztóak
3. ... ugyanez forintban és részletesebben már nem olyan félelmetes
4. A szálláshelyek egy részénél csak a hagyományos információk állnak rendelkezésre
5. Az üdülőt üzemeltető Kft. honlapján lehetőségünk van szállásfoglalásra
6. Magyarország 1997-ben összeállított vonzerőleltára

MAGYARORSZÁG VONZERŐLELTÁRA 1997

A keresett települést kétféle módon érheti el:

1. A kistérség kódjának megadásával a kistérségben lévő települések közül kiválasztva.
2. A település nevének, vagy egy-néhány kezdőbetűjének megadásával.

Kistérség kódja: Keres Töröl

Településnév:

OKI oldal- nyomtatók

OKIPAGE 4w Plus
4 lap/perc
600 dpi

OKIPAGE 6e/6ex
6 lap/perc
600 dpi

OKIPAGE 8c
8 lap/perc
600x600 dpi, színes

OKIPAGE 10i
10 lap/perc
600x1200 dpi

OKIPAGE 16n/20n
16/20 lap/perc
600x1200 dpi
duplex opció

OKI

People to People Technology

Oki Systems (Magyarország) Kft.

1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.

Telefon: 327-4070, 266-6225

Fax: 327-4076, 266-0152

www.okihu.hu

MÁTRIXNYOMTATÓK · OLDALNYOMTATÓK · HŐPAPÍROS FAX · NORMÁLPAPÍROS FAX

AZ OKI-forgalmazókról, árakról, akciókról kérjen további információt az OKI InfoFax számán: 436-2222/1881

PROFI, DIGITÁLIS VIDEOSZERKESZTŐK

STUDIO PCTV és PCTV pro

TV/teletext tuner kártya, a TV és a teletext előnyei a számítógépen PCTV Pro sztereó TV-vel és rádióval egészül ki.

miroVIDEO DC30

Stúdióminőségű non-lineáris videoszerkesztő. PCI buszos kiegészítő kártya, 6MB/sec átviteli sebesség, S-VHS minőség, ajakszinkron, video-overlay AVI és M-JPEG file kezelés

STUDIO DC10 plus

Videoszerkesztő otthoni és irodai felhasználásra. VHS és S-VHS minőség, infra vezérlés, videoszerkesztő szoftver, effekt-mixer, zenei szerkesztés

miroVIDEO DC30 plus

Non-lineáris professzionális stúdió minőségű videoszerkesztő rendszer, belső PCI kártya 7MB/sec átviteli sebesség, S-VHS/Hi8 minőség

STUDIO 400

Lineáris, külső szalagos videoszerkesztő, párhuzamos és a soros porton csatlakozik. Video- és kamera vezérlés, 1 óra kb. 150 Mbyte.

miroVIDEO DV200

Videoszerkesztő a digitális kamerához (DV és Digital 8), belső PCI kártya, DV bemenet és DV kimenet, IEEE1394 (firewire) szabvány, 2 Gbyte-nál nagyobb AVI és M-JPEG file kezelés

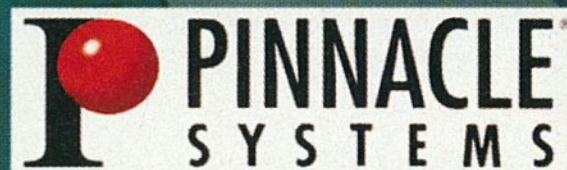
STUDIO MP10

Külső non-lineáris videoCD szerkesztő, MPEG-1 hardveres tömörítéssel VHS minőségben. valós időben, 1 óra anyag 0.5-1.5 Gbyte

miroVIDEO DV300

Digitális minőségű videoszerkesztő. PCI busz, DV bemenet és kimenet, IEEE 1394 (firewire). Adobe Premiere 5.1 teljes verzió, 2 Gbyte-nál nagyobb AVI file kezelés

miroVIDEO DC50

Professzionális, stúdióminőségű (ITU.R 601) non-lineáris videoszerkesztő. Breakout-Box. Adobe Premiere 5.1 teljes verzió, Adobe After Effect 3.1

HIGGYEN NEKI!

Steven Spielberg a mozi koronázatlan királya. Ő az, aki látja a jövőt. Higgyük el neki, hogy irodánkba, otthonunkba is beköszönt a digitális kép korszaka és ez csak kis idő kérdése!

Kiemelt viszonteladók:

MMC 1074 Bp. Hársfa u.1. Tel.: 342 0140

VAN Videotechnikai Kft. 1056 Bp. Molnár u. 53. Tel.: 318 1876

FEFO 1073 Bp. Barcsay u.6. Tel.: 461 8087

HERTA 1075 Bp. Dohány u. 37. Tel.: 351 9964

1074 Bp. Dohány u. 67.

Tel.: 342-3255,

Fax: 351-2576

www.axico.hu

@ eeeeeeeeeeeooww

A www.lemans.org is egy e-business

A Le Mans Internet oldalak kialakításánál nemcsak az volt a célunk, hogy nemzetközi szintre felfejlesszük azokat, hanem az is, hogy képesek legyenek a megnövekedett forgalom kiszolgálására.

Így született meg a múzeum, könyvtár és üzlet együttese, amelynek kifejlesztéséről, működéséről és biztonságáról az IBM web technológiája gondoskodik. A látogatók így böngészhetnek, rendelhetnek és biztonságosan fizethetnek, mindezt az Interneten keresztül. A megújult oldalak látogatottsága hat hónap alatt megnégyszereződött.

A tengerentúli értékesítés már a teljes forgalom 90%-át teszi ki.

IBM e-business szoftver. Az eszköz, amellyel a látogatókat ügyfelekké változtathatjuk - gyorsan és biztosan.

A Le Mans az IBM Net.Commerce-t és az IBM DB2 UDB-t választotta. Sok ezer különböző profilú és méretű cég sikerrel használja az IBM szoftvereit elektronikus kereskedelmi rendszerének felépítéséhez, működtetéséhez és felügyeletéhez. Ez a lehetőség most Ön előtt is nyitva áll!

A **Net.Commerce** lehetővé teszi, hogy Ön biztonságosan és egyre növekvő méretekben kereskedjen az Interneten. Elektronikus kereskedelmi lehetőségek széles körét kínálja az internetes katalógusok kialakításától a bankkártyás online fizetésekig.

Az **MQSeries** segít, hogy meglévő és új alkalmazásait összeépíthesse elektronikus kereskedelmi rendszereiben. A Java-s világra teljesen felkészített IBM MQSeries a világ vezető üzleti integrációs terméke, amely több mint 35 platformon működik.

Az **IBM WebSphere** az üzleti háttérrendszerek funkcióit az internetes ügyfelek számára is elérhetővé teszi. Beépített eszköz támogatja az adatbázisok és egyéb alkalmazások magas tranzakciós igényeinek kielégítését.

A **SecureWay** szoftvercsalád integrált címtár, szolgáltatásokat nyújt az internetes felhasználók és az elektronikus üzleti alkalmazások számára.

Az **IBM DB2 UDB univerzális adatbázis** gyors, méretezhető és megbízható. Ez a tökéletesen egységes rendszer a megnövekedett igényeket is képes kiszolgálni, a virtuális üzletpulttól az üzleti háttérrendszerekig. Próbálja ki, miként alakíthatja át vállalkozását!

Ha további információkat szeretne az IBM szoftvereiről, ha meg akarja tekinteni a mindent magukban foglaló kezdőcsomagok választékát vagy hozzá szeretne jutni ingyenes elektronikus kereskedelmi útmutatónkhoz, látogasson el az alábbi címre:

www.ibm.com/software

Manapság egyre többen vágnak olyan monitorra, amelynek a képét, akár nagy felbontáson is, jól láthatják. Az igények növekedésével párhuzamosan az árak - szerencsére - csökkennek. Éppen ezért nem is számít kuriózumnak ma már, ha valaki CAD-es monitort vásárol. Tesztünkben húsz ilyen megjelenítőt vizsgáltunk.

Mi is a monitor? Megjelenítő, kimeneti eszköz, amely rokon-ságban van a hagyományos tévékészülékekkel. Alapvető különbség azonban, hogy a monitorokat a számítógépekhez fejlesztették ki, hogy minél tisztábban látszódjanak a számítógép jelei.

Jelenleg két fő monitortípust használnak: a képcsöveset és az LCD-st. Mindkettő más fizikai elvek alapján működik. Az LCD-s monitor akár egészen lapos is lehet, míg a képcsöves változat, adott fizikai okok miatt, egy bizonyos határon túl nem „laposítható”. Az LCD-s könnyebb, praktikusabb, takarékosabb és még egy sereg előnyös tulajdonsága van. Elterjedését mégis gátolja a hagyományos monitorokénál jóval magasabb ára.

A monitorok fő paraméterei: a képátló mérete (collban szokták megadni, 1 coll [inch]=2,54 cm), és a grafikus felbontóképesség. Egy CAD-es monitornál a maximális felbontás akár 1600x1200 képpont is lehet (a legegyszerűbb 14"-os monitornak is kötelessége a 640x480-as felbontást tudni, a CAD-es monitoroknak pedig legalább 1024x768-at). Ezek mellett érdemes még megvizsgálni a képpontméretet. Ez jellemzően 0,25-0,28 mm, és természetesen minél kisebb, annál jobb a monitor, annál szebb a képe. A képváltási frekvencia is értékes információkat árulhat el a monitorról: jellemzően 50-120 Hz, de akár 50-160 Hz is lehet. A képváltási frekvencia testvére az eltérítés (sorváltási frekvencia), amely általában 30-69 KHz, jobb monitoroknál 30-115 KHz.

CAD-ES MONITOROK

Nagyképűek

A képernyőmérettel kapcsolatban nem árt tudni, hogy ez az érték és a látható képterület mérete nem egyezik meg. Egy 21"-os monitor általában csak 20"-osnak, egy 19"-os pedig 18"-osnak látszik.

A monitorok árai márkától, mérettől, tudástól függően igen különbözőek lehetnek. Egy CAD-es (19"-os) monitor minimális ára 100 ezer forint plusz áfától kezdődik, és ennyiért csak a legolcsóbb (persze korántsem biztos, hogy a legrosszabb) monitort kapjuk.

A mai monitorok jó néhány extra jellemzővel dicsekedhetnek. Ilyen például a jobb képminőséget nyújtó BNC bemenet, amelyet az öt csatlakozójáról lehet felismerni. A CAD-es monitorok között ma már nincs is olyan, amelynek a menüje ne OSD-vel működjön (OSD=képernyőre vetített menü).

Szintén átlagosnak mondható ma már egy sereg olyan beállítási lehetőség a menüben, amelyek néhány évvel ezelőtt még igencsak különlegességnek számítottak. A kép eltolása és kicsinyítése/nagyítása után megjelentek a különböző trapéz, döntés, forgatás, kidudorodás, színhőmérséklet, hordó-donga stb. lehetőségek.

Az újdonságok között megemlíthetők a konvergencia, a moire és a különböző, csak a kép egy részére hatással lévő beállítások.

Aki le akarja tesztelni a saját monitorát, annak például a Nokia tesztprogramját ajánljuk, amely letölthető a <http://www.nokia.com/products/monitors/monitordrives.html.cmd> címről. (Ez az ügyes kis segédprogram 1 Mbájtni helyet foglal el merevlemezünkről.)

Nem árt elgondolkodni azon, hogyan is vásároljunk monitort. Alapszabály, hogy próbáljuk ki. Ne csak azt nézzük meg, hogy működik-e, hanem azt is vizsgáljuk meg, hogy milyen felbontásokat tud, hogy nem zavaros-e a kép, nem tűnik-e fel közelről bármilyen hiba, remegés, csík vagy bármi más, és természetesen arról se feledkezzünk el, hogy szép-e a képe, tetszik-e nekünk. Két azonos márkájú, típusú monitor között is lehet minőségi különbség. Ha bármilyen problémát, hibát észlelünk a későbbiekben, minden további nélkül vigyük vissza a monitort a kereskedőhöz.

Tesztünkről

A teszthez egy Pentium MMX 200 MHz-es USB kimenetű számítógépet hívtunk segítségül, amelyben 4 Mbájtos videokártya dolgozott.

Vizsgáltuk a monitorok konvergenciáját, tehát azt, hogy egy-egy képpontnál mennyire fedik egymást a színek, mennyire illeszkednek egy pontra. Átlagos felhasználás közben konvergenciahibára lehet gyanakodni akkor, ha a képernyőn egy amúgy fehér csík oldala (halovánnyan) pirosnak látszik, színessé válik.

A következő tesztünk az utánbúzás volt. Ha hirtelen leveszünk egy képet, annak helye még egy rövid ideig látszik, míg a képpontok ki nem hunynak. Mi a kibunyási időt vizsgáltuk.

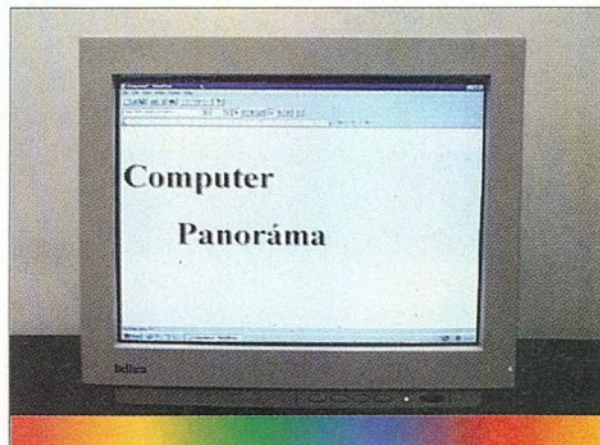
A villogásteszt során egy rajzolt kereten belüli tartományt világosítottunk ki, majd sötétítettünk el ütemesen. Közben megfigyeltük, hogy változik-e a keret mérete. Természetesen azt tartottuk jó eredménynek, ha egyáltalán nem vagy csak kis mértékben változott. Ha a keret nagyon ugrál, akkor arra gyanakodhatunk, hogy gyenge a monitor tápegysége.

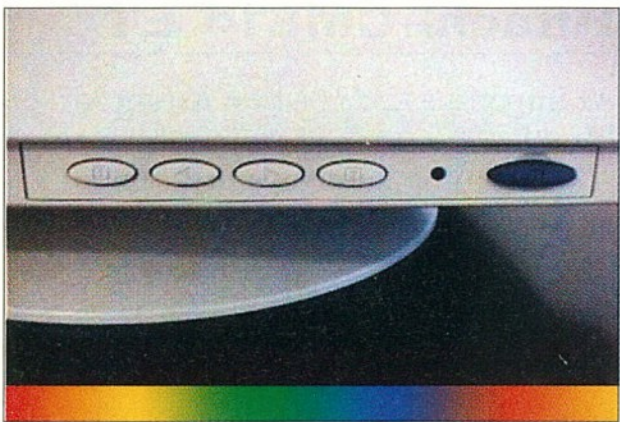
Negyedik tesztünk a videomódváltás vizsgálata volt. Megnéztük, hogyan viselkedik a monitor a különböző videomódok váltásakor, hogyan áll át az egyik videomódról a másikra.

Belinea 10 80 15

A Belinea 10 80 15-ös monitort a Kerorg Informatikai és Kereskedelmi Kft.-től kaptuk a teszt idejére. A 21"-os, barátságos külsejű monitort, a hagyományos bemeneten kívül egy BNC bemenettel is felszerelték (BNC végződésű kábelt is adnak hozzá).

Elöl, jobb oldalt van a kezelő rész,

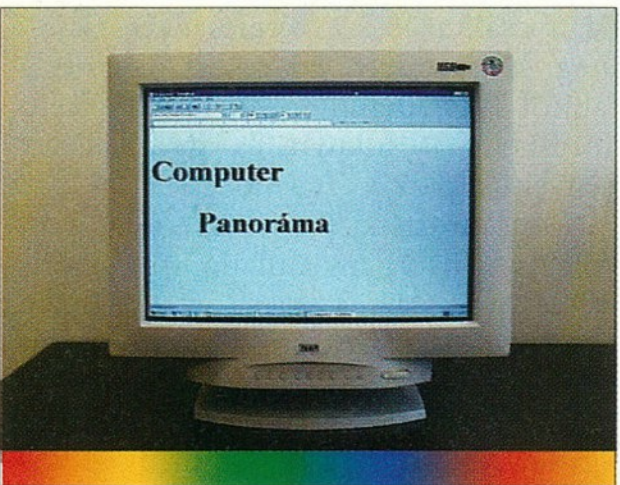

amely egy esztétikus kék bekapcsológombból és négy menügombból áll (menü be- és kikapcsolás, valamint két váltógomb). A menü igazi meglepetéseket nem tartogat, leszámítva a kétféle moire-t, viszont könnyen kezelhető. Igaz, néha sokat kellett nyomogatni a váltógombokat.

A monitor képe 0,25 mm-es képpontokból épül fel. Ez egy átlagosan jó érték, akárcsak a monitoron mért sugárzás. Teszteléskor a főtesszteken szépen, 4-es 5-ös értékekkel ment át, ennek ellenére a monitor képével nem voltunk maradéktalanul elégedettek, mivel a 21"-os monitoroktól már elvárható képességet nem tudta igazán produkálni. Ez azonban nem volt igazán zavaró, így a monitor bátran javasolható CAD-es felhasználásra.

CTX EX1200

Egy igen jó minőségű monitorral lepett meg minket az RCE Kft. A 21"-os, 0,26 mm-es képpontméretű EX1200-as hátulján a szokásos bemeneteket (BNC, D-SUB), valamint egy USB be- és négy USB kimenetet találtunk.

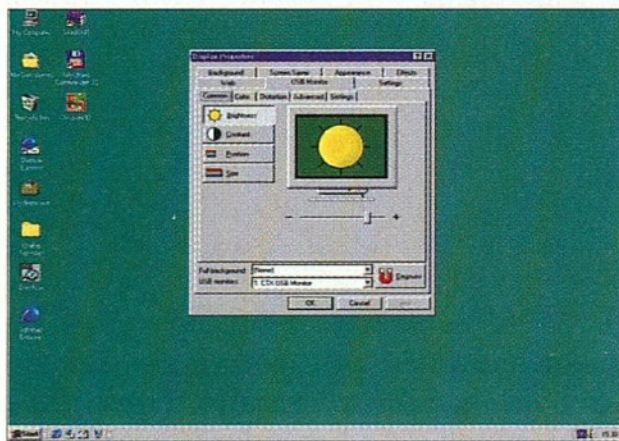
Miután csatlakoztattuk a szükséges kábeleket, a monitort kézzel is könnyen a megfelelő pozícióba forgathattuk, dönthettük. Ezt csak azért hangsúlyozzuk, mert a megjelenítő méretei impozánsak voltak, nem is beszélve a tömegéről.

A készülék elején a bekapcsológomb mellett még 4 + 3 nyomógombot találtunk, amellyel a monitor valamennyi beállítása elvégezhető. A beállítási lehetőségek száma pedig nem csekély. Az átlagból kiemelkedik a kétfajta konvergen-

ciabeállítás, a vízszintes és függőleges moire és a uniformity (jobb vagy bal oldal világosítása, erősítése).

A teszt alatt a készülék a 21"-os monitoroktól elvárható jó eredményeket produkálta. A képminőségével is elégedettek voltunk. A sugárzása átlagos volt, fölfelé szórt egy kicsit.

A monitorhoz egy USB-s mágneslemezt és USB-s kábeleket is adnak – így ezt a lehetőséget is tesztelhattük. Miután a floppyról fellepítettük a programot, kellemes meglepetésként ért, hogy a monitor beállításait szoftverből vezérelhettük. Az USB-ről eddig is jó volt a

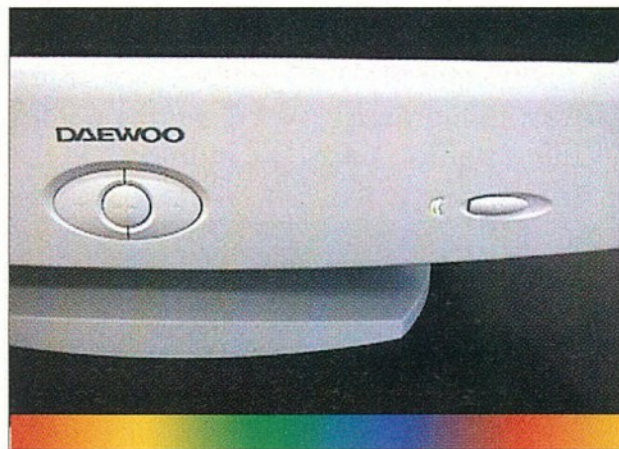
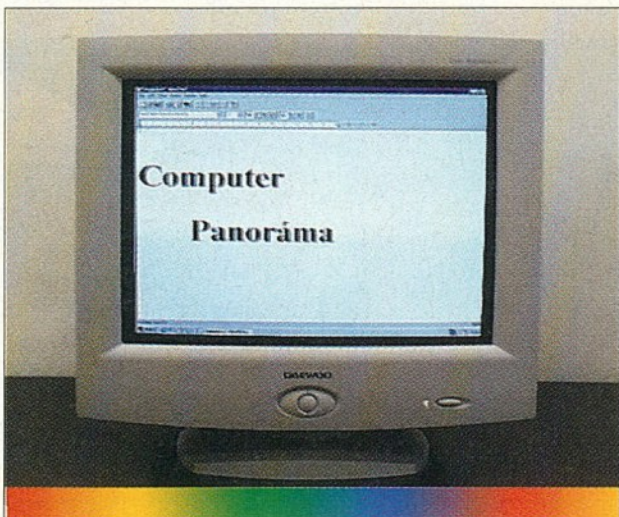
véleményünk, de ezek a tapasztalatok tovább erősítették az USB használhatóságába és előnyeibe vetett hitünket.

Csupán a félreértések elkerülése végett írjuk le, hogy az USB nem helyettesíti a hagyományos videokábelt a monitor és a számítógép között.

Összességében a CTX EX1200-as igazi profi monitor, sok szolgáltatással, extra lehetőséggel és nem utolsósorban szép képpel, mind esztétikai, mind minőségi értelemben. **Computer Panoráma Top!**

Daewoo 901D

A Cordata Telecom Kft.-től kaptuk ezt a 19"-os monitort (0,26 mm-es képpontmérettel). A monitor külső megjelenéséért felelős tervezők valószínűleg Star Trek-rajongók lehetnek, ugyanis szép, de némileg futurisztikus a monitor elülső kezelő része. Például a bekapcsoltságot jelző LED félhold alakú. A menü-

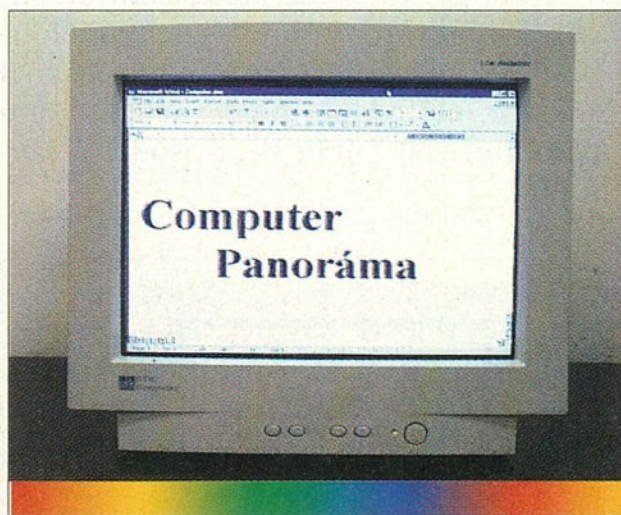
rész (függőlegesen ketté osztott ellipszisben egy kör) is inkább egy csillagközi jelzésre, semmint a monitort beállító gombokra hasonlít. A körrel lehet be-, illetve kimenni a menüből, a másik két gombbal pedig az aktuális értékeket lehet beállítani. A monitor hátulján egy hagyományos D-SUB és egy BNC bemenet van.

A monitor képe olyan, mint a külseje: szép és tiszta, öröm volt nézni. A konvergenciával viszont már nem voltunk ennyire meglegedve, ezért az csak átlagos értékelést kapott. A milliányi beállítás mellett talán erre is gondolni kellett volna. A monitor a villogástesztben is nyújthatott volna jobbat. A sugárzása oldal irányban 34,8 mG volt, ami nem egy óriási érték, de örültünk volna, ha még ennyi sincs.

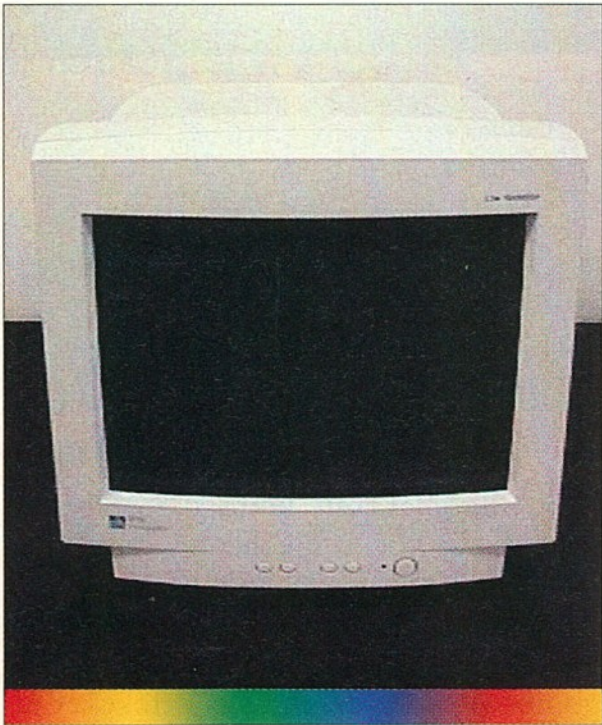
A menü – mint már említettük – bőséges. Az extrákat szinte alig lehet felsorolni: vízszintes és függőleges linearity, vízszintes és függőleges moire, fókusz, „S” és „B” beállítás. Ez utóbbi kettő a monitor képét „S” és „B” alakban torzítja el, illetve állítja vissza.

A monitor összességében igazán kiváló volt, a képminőségre és extrákra nézve egyaránt, kár hogy a konvergenciáról elfeledkeztek.

DTK DA-995LAT

A DTK monitort a Komel Kft. nevezte be a tesztre. Úgy tűnik, valami változik a DTK-nál. Régebben nem a drága, extra tudású monitoraikról voltak híresek, hanem inkább az olcsóbb, normál minőség-

gű megjelenítőkről. Ám a legújabb sorozat, amelynek ez a monitor is tagja, már sok tekintetben felveszi a versenyt a legjobbakkal is.

A monitor, amely a képen talprész nélkül látszik (talpat is adnak hozzá) 19"-os (18" a látható felület). A 0,25 mm-es képpontméret igazán jónak szá-

mít ebben a kategóriában. Opcióként USB és BNC bemenettel is gyártják; a tesztgépen mindkettőnek a helyét megtaláltuk. Szintén hátul van a gép kikapcsológombja, de azért előre is jutott belőle egy.

A monitor menüje jó minőségű volt, és az erre a célra szolgáló négy gombbal könnyen kezelhettük. Talán csak a kilépett oldhatták volna meg egyszerűbben. A menüben sok extrát találtunk. A legérdekesebbek a felső és alsó rész beállítási lehetőségei: a DF (fókusz), valamint a vízszintes és függőleges moire voltak.

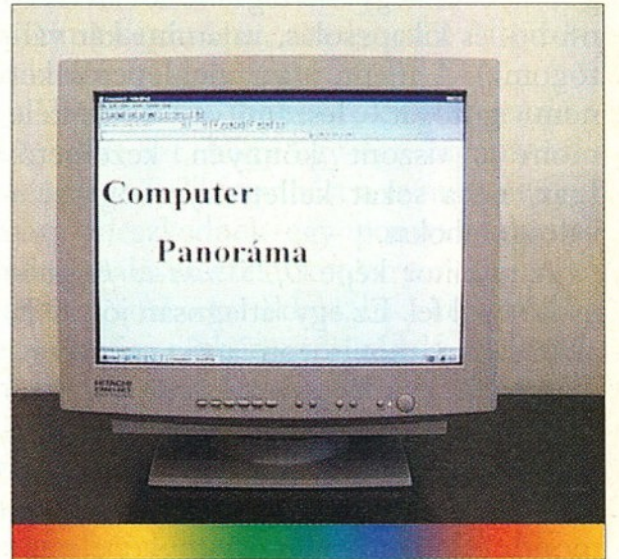
A monitor *sugárzását* átlagosnak ítéltük. A képek tetszetősek, élénk színűek voltak. A konvergenciával és az utánhúzással nem voltunk túlzottan megelégedve, de a villogásteresztben „csillogos ötöst” érdemelt a készülék. A videomódváltás némileg lassú volt, s időnként halvány csíkozottságot is megfigyelhettünk.

Az *ár-teljesítmény viszony* ennél a megjelenítőnél volt a *legjobb*. Aki viszonylag olcsón szeretne jó monitorhoz jutni, annak ezt a berendezést ajánljuk.

Hitachi CM814 ET

Az impozáns *CM814-est* a *Kerorg Kft.-től* kaptuk.

A monitor hátulján nincs semmi érdekes, elől viszont annál inkább. Kissé meglepő a *tizenkét gomb*, amelyek érdekes menüvezérléssel és egy „átlátszó” OSD-vel párosulnak. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a menünek és a menüben szereplő betűknek nincsen hátterük. Gondban csak akkor vagyunk, hogyha a

Sony CPD-L150 monitor

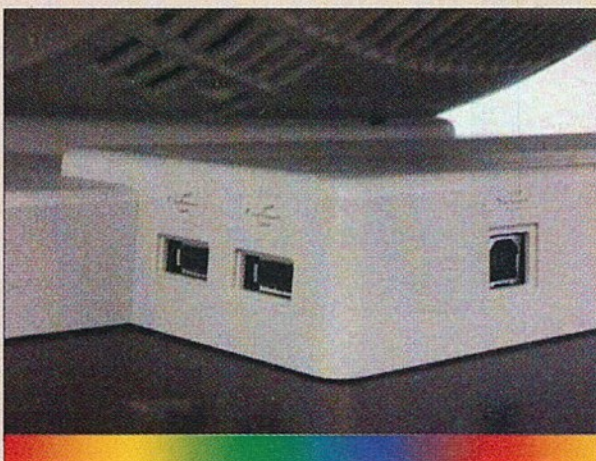
A *Sony CPD-L150*, amelyet a *Sony Hungary Kft.-től* kaptunk, tesztünk egyetlen TFT LCD monitora volt. Képmínőségével és közel félmillió forintos (nettó) árával gyorsan kivívta tiszteletünket.

Miért is érdemes LCD monitorokat venni? Mert kicsi a méretük (jelen esetben: 398x291x71 mm), ugyanakkor nagy a képük (15", 227x303 mm, minden „színes” képpont 0,3 mm), könnyűek (5,3 kg), kicsi a fogyasztásuk (maximum 35 W), alacsony a monitor sugárzása (TCO95, mérőberendezésünkkel gyakorlatilag nem tudtunk sugárzást mérni), és jóval szemkímélőbbek. A hagyományos monitoroknál sokszor előfordul, hogy néhány órai „monitorozás” után bepirosodik a szemünk.

A CPD-L150-es kicsomagoláskor először a *lapossága* tűnt fel. Üzembe helyezése után (a videojelnek egy HD15-ös csatlakozója van, ehhez jön még a táp 12 V-os bemenete), a tesztek alatt, először éreztük úgy, hogy milyen nagy is az asztalunk. Más, hagyományos monitortól eltérően, itt bőven maradt helyünk.

A monitor képe szép, kontrasztos, „élő” volt. Igazán öröm volt nézni. Egyedüli szépséghibája az a pötty volt, amelyik a monitor szélén kiégve árválkodott. A monitor a tesztelés alatt gond nélkül tudta a különböző felbontásokat (640x480, 1024x768), és például még kisebb felbontásnál sem voltak benne időnként vastagabb vonalak, holott ez a leggyakoribb hibája az LCD monitoroknak (fix képpontszám!). A dobozból

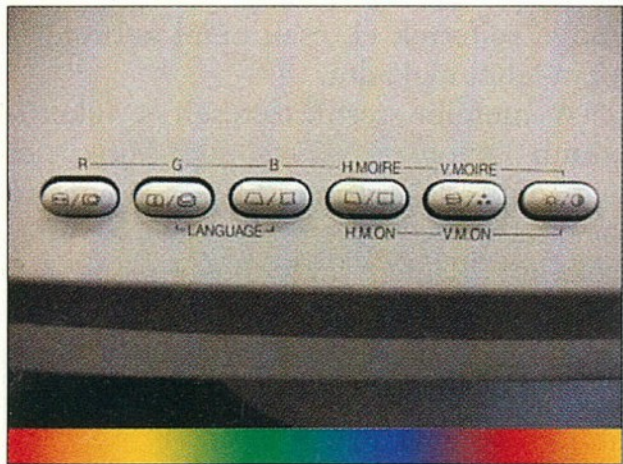

egy magyar nyelvű leírás is előkerült, valamint két mágneslemez (Windows 95, DOS és Macintosh meghajtóprogramokkal). A monitor összeszerelése egyszerű, csak a hátlapot kell leszednünk – itt futnak majd a kábelek. Furcsa megoldásként a video- és tápkábelt alulról fölfelé kell behelyezni a monitor testébe, s csak az összeszerelés után értjük meg, hogy miért. Ez a test ugyanis a talptól függetlenül fel-le billegtethető körülbelül 30 foknyit, és így a kábelek nem akadályozzák ezt a mozgást.

A monitornak, értelemszerűen, nem voltak konvergenciahibái, videomódváltáskor is csak egy kicsit ugrott a kép. Villogtatáskor semmi kifogásolnivalót sem találtunk, sőt, a kép minden egyes alkalommal gyorsan összeállt, és ugyanilyen gyorsan el is tűnt. A monitor széles tartományból jól látható, egy kis tükröződést leszámítva.

A készülék hét gombbal kezelhető, a beépített menüje bőséges. Természetesen a menüből hiányzik jó pár, a képcsöves monitoroknál megszokott lehetőség, mint például a forgatás és a döntés, de ezekre itt nincs is szükség.

Összességében nagyon elégedettek voltunk a CPD-L150-essel, és mindenkinek csak ajánlani tudjuk. Egyedüli visszatartó erő csak az ára lehet.

háttér pont olyan színű, mint a menü. Nézzük most a gombokat! A bekapcsoló és a lemágnesező gombok mellett négy beállító gombot is találunk. Ezek alap-helyzetben a fényesség és a kontraszt beállításért felelősek.

Van még hat menügomb, amelyeket akár együtt is nyomkodhatunk, így összesen tizenegy menüt hívhatunk elő. A menüben, a moire-n és a forgatáson kívül különösebb extra sincsen. A színhőmérséklet viszont profi módon állítható.

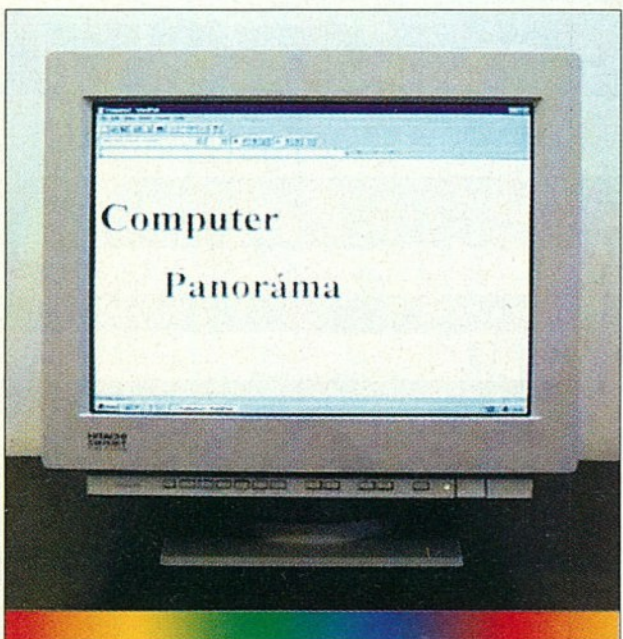
A teszt közben az 1152x864-es felbontásnál, 8 bit színmélységnél, valamint az 1600x1200-as felbontásnál, szintén 8 bit színmélységnél a monitor haloványan csíkossá vált (interferencia).

A készülék sugárzási értéke alacsony, a maximumot felfelé szórja. A konvergenciát leszámítva jó értékeket kapott. A monitor előre-hátra döntése kissé nehézkes volt. A monitorhoz kapunk egy, a színbeállításban segédkező matricát és CD-n egy programot is (Colorific).

A megjelenítő véleményünk szerint könnyen kezelhető, de nem extra tudású. A maga kategóriájában jó minőségű.

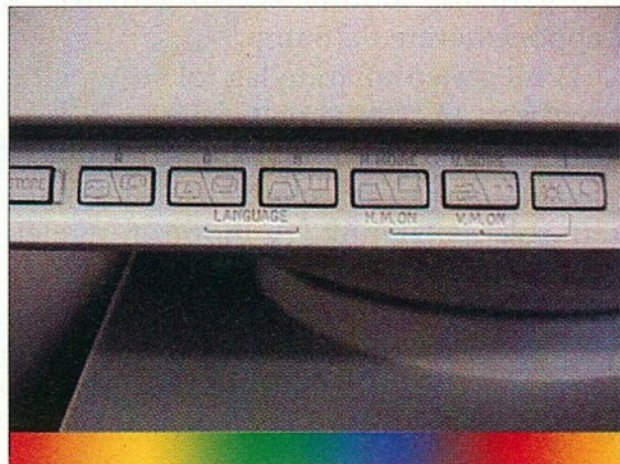
Hitachi CM753 ET

Ezt a monitort is a *Kerorg Kft.*-től kaptuk tesztelésre. A legegyszerűbben úgy lehet jellemezni, hogy a másik Hitachi monitor kistestvére, annak erényeivel és hibáival együtt. A maga 19"-os méretével azért még így is impozáns jelenség volt.

A monitor kezelésében és menüjében nincs lényegi különbség. Apróság, de játék közben azért zavaró lehet, hogy a monitor minden videomódváltáskor kiírta az új videomód adatait. Ha van is, mi nem találtuk meg a módját, hogy ezt kikapcsolhassuk. Ehhez a monitorhoz is adják a Colorific CD-t és a matricát.

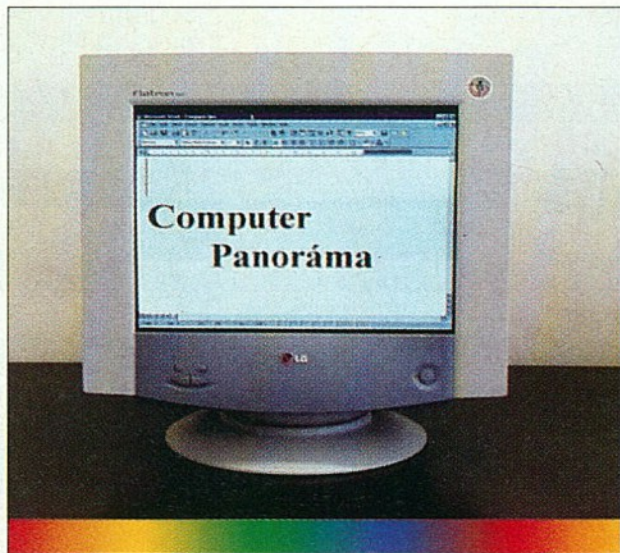
A teszt közben, ha figyelmesen néztük a képet, enyhe „interferenciát” láthattunk. A konvergenciával kapcsolat-

ban érdemes megjegyezni, hogy ez volt az egyetlen monitor, amelynél egy kicsi vízszintes konvergenciabibát is kimutathattunk, a többi készüléknél függőleges konvergenciát tapasztaltunk. A kép szélei enyhén „S” alakúak voltak, és a korrigálásra sajnos nem volt lehetőség a menüben.

A CM753ET a szerényebb igényű, de nagy képátlójú monitorra vágyó felhasználóknak készült. Ebben a körben viszont mindenképpen figyelemre méltó.

LG Flatron 78FT

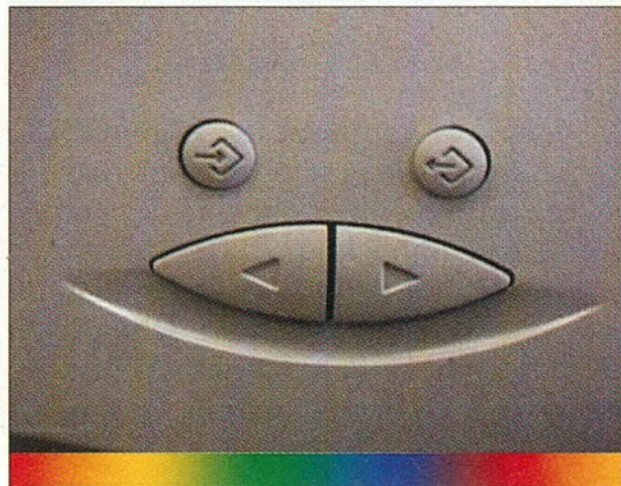

Az *LG Magyarország* juttatta el hozzánk az *LG Flatron 78FT-t* (a mostani LG monitorok voltak az egykori GoldStarok). A nevéhez (flat) hűen eléggé sík a monitor képernyője. Fontos megjegyezni, hogy a CAD-es monitorok közé éppen csak hogy be tudott kerülni, a maga „kicsi”, 17"-os méretével.

A legelső, ami feltűnt, hogy igen vastagok a monitor keretei. A keret alsó része még színben is eltér a többitől, így igen érdekes összehatást keltett.

A monitor hátulján megtaláljuk a hagyományos és a BNC bemeneteket is, elől, a sötétszürke részben pedig a szükséges gombokat: jobb oldalt alul a fényerő és a kontraszt tekerőgombjait, mellettük a bekapcsológombot, balra a menü gombjait. Az LG mindig élen járt az érdekes külsőt illetően, s erre a monitorra sem lehet panasz ezen a téren, hiszen a menügombok elrendezése és a hozzájuk tartozó bemélyedés egy mosolygó arcot ábrázol. A két „szemmel” lehet a menübe bemenni és onnan kilépni, az „orrlyukakkal” lehet a menün belül haladni, a „száj” pedig a bemélyedés.

A menü érdekessége, hogy a ki- és belépéseknél csipog egy picit. Ez akkor lehet zavaró, ha a monitort valaki otthon használja, és amíg a többiek alszanak, addig ő a készülékét állítja. Sajnos, a menüben nincsen kikapcsolási lehetősége. A menü ettől függetlenül gazdag a beállítási lehetőségekben, de inkább csak a *moire* és a *zoom* számít extrának.

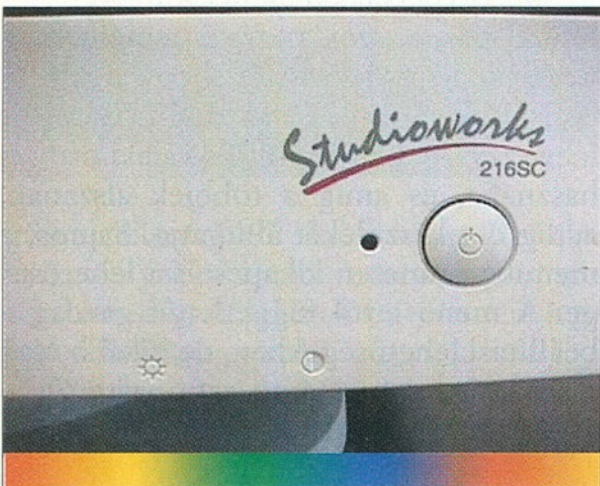
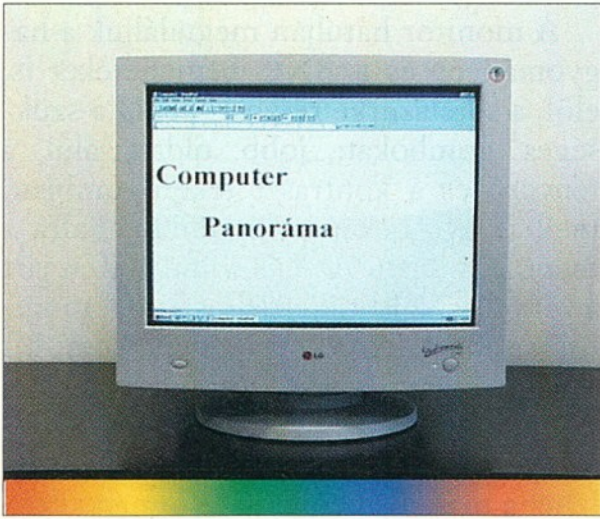
Amikor nagyítóval vizsgáltuk a monitor képernyőjét, feltűnt, hogy a szokásos kör alakú képpontok helyett itt hasábok vannak. Ez geometriai értelemben egy fokkal jobb helykitöltésű, mégsem terjedt el igazán.

A kép konvergenciája vagyis inkább annak hibája igen érdekes volt. Függetlenül, középtájt volt a leggyengébb, fölül és alul jobb volt a helyzet. A piros szín *D alakban* „mászott el” a többihez képest. A Flatron csak gyengécske eredményt produkált a villogásteresztben, a többi teszteredménye viszont jó volt. Szintén pozitívumként értékeltük, hogy volt hozzá magyar leírás.

Összességében egy átlagosan jó monitorral volt dolgunk, de a külseje miatt eszünkbe jutott *Shakespeare* egyik vígjátékának a címe: *Sok hüübó semmiért.*

LG Studioworks 216SC

A 21"-os *LG 216SC* monitort az *EMJ Hungary Kft.* nevezte be a rangadóra. Egy fokkal komolyabb monitor, mint a 17"-os LG volt. Elöl, jobb oldalt találjuk

a fényerő és kontraszt tekerőgombokat, valamint a bekapcsoló gombot, bal oldalt pedig a menügombot, a hozzá tartozó tekerőgombbal.

A menüből a vízszintes és a függőleges konvergencia beállítási lehetőségét és a moire-t emelnénk ki. A menüre amúgy nem lehet panaszunk, viszont ar-

ra annál inkább, hogy a kezeléséhez aktívan kell használni a tekerőt, illetve, hogy a menü időnként *csipogással* adja tudunkra, hogy ezt vagy azt csináltuk, mintha nem tudnánk, és mintha nem lehetne látni. Ez nem éppen jó pont. Az viszont annál inkább, hogy a monitorhoz *magyar nyelvű leírást is* mellékelnek.

A monitor hátulján találunk egy BNC bemenetet is, s átalakítókábelt is mellékelnek a készülékhez. A 216SC könnyen mozgatható, dönthető, forgatható; a képpontmérete 0,28 mm.

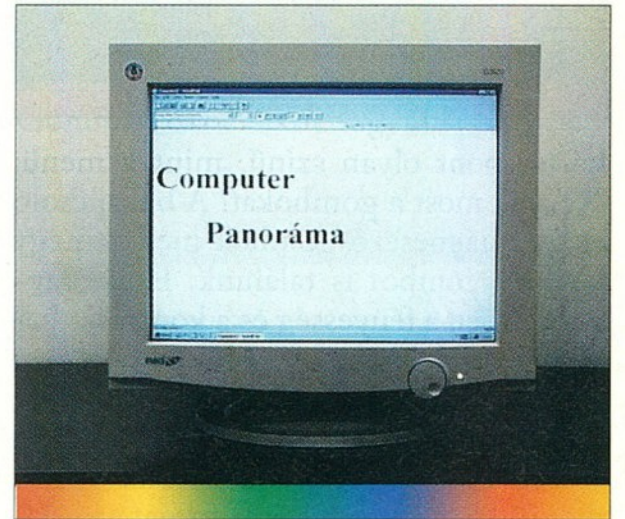
A megjelenítő aránylag jól szerepelt a tesztben. A konvergenciájára *csillagos ötöst* kapott (menüből állítható konvergencia), és a többi jellemzőre sem lehetett sok panaszunk. A monitor tetején észlelhető elektromágneses sugárzás 55,2 mG volt, az egyik legmagasabb érték, amit mértünk. A készülék minden CAD-es munkahelyre javasolható, illetve igényesebb otthonokba, irodákba is.

MAG DJ920

A MAG monitorokat a DBM System Kft.-től kaptuk. E készülékek érdekessége, hogy a kezelőfelületük puritán, mindemellett a kialakításuk célszerű és a kezelésük egyszerű. A bekapcsológombot leszámítva csak egyetlen *tekerőnyomógombjuk* van, amellyel bármilyen beállítást el tudunk érni. Mielőtt a menü kezelésére rátérnénk, érdemes megjegyezni, hogy némileg szokatlan módon a bekapcsológombot a tekerőgomb alá és

mögé rejtették el, csak némi keresgélés után lehet ráakadni.

A menübe természetesen a tekerőgomb nyomkodásával juthatunk, és ugyanígy választhatunk ki különböző beállításokat. A menüben lévő beállítások kör alakban helyezkednek el, s a gomb forgatásával haladhatunk közöttük.

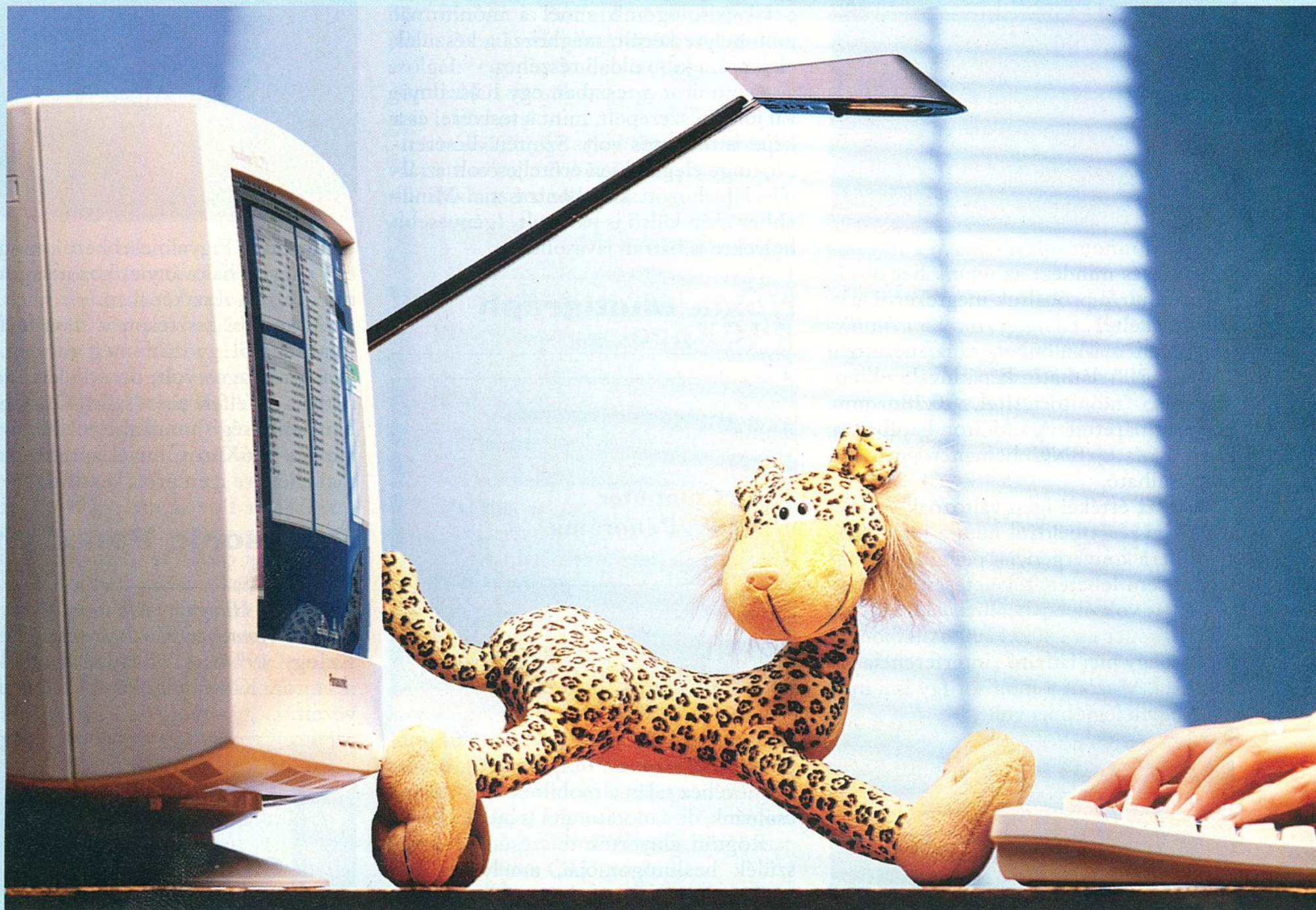
Mivel a DJ920-as menüje igen bőséges, ezért azt két részre (két körre) osztották. Az *Advanced* menüt a hagyományos menü egyik alrészéből érhetjük el. S hogy miket is találunk ebben az igen sokszínű menüben? Lehetőség van „>” és „S” alakú oldaltorzításra. Van sarokbeállítás, *purity*, valamint a vízszintes és a függőleges konvergencia is állítható.

A sok funkció egyáltalán nem bonyolítja a menü használatát. Sőt! Az ötletes megvalósítás (tekerőgomb – kör alakban elhelyezkedő ábrák) miatt a menü könnyen kezelhető. Csak egyetlen érv szól a tekerőgomb ellen: időnként sokat kell

Monitorok

Márka, típus	Forgalmazó	Méret	Sugárzás [mGauss]	Konvergencia	Utánhúzás	Villogástezt	Videomódváltás
Sony Trinitron GDM-F500	Sony Hungary Kft.	21"	6,0	4,5	4	4,5	4
Panasonic PanaSync SL90	EMJ Hungary Kft.	19"	11,3	4	3,5	4,5	4,5
Nokia Multigraph 446Xpro	Computer 2000 Magyarország Kft.	19"	6,1	4,5	4,5	5	4,5
DTK DA-995LAT	Komel Kft.	19"	7,0	3,5	3,5	5	4,5
Siemens MCM 1902	Siemens Telefongyár Kft.	19"	6,2	3	4	4,5	4
LG Flatron 78FT	LG Magyarország	17"	9,3	4	5	2,5	4
CTX EX1200	RCE Kft	21"	5,3	5	4,5	4	4
Daewoo 901D	Cordata Telecom Kft.	19"	6,5	3	4	3,5	4,5
Hitachi CM814 ET	Kerorg Informatikai és Kereskedelmi Kft.	21"	5,2	3,5	4	4,5	4,5
Hitachi CM753 ET	Kerorg Informatikai és Kereskedelmi Kft.	19"	6,4	3,5	4,5	3,5	4,5
Belinea 10 80 15	Kerorg Informatikai és Kereskedelmi Kft.	21"	5,6	4,5	4,5	5	4
MAG DJ920	DBM System Kft.	21"	5,6	4,5	4,5	3,5	4,5
MAG XJ810	DBM System Kft.	19"	6,5	4,5	4,5	3,5	5
Samsung SyncMaster 1000s	Samsung Electronics Magyar Rt.	21"	5,7	5	4,5	5	5
Samsung SyncMaster 900p	Samsung Electronics Magyar Rt.	19"	5,9	3,5	4,5	4,5	4,5
ViewSonic Professional Series P810	DVM Hungary Kft.	21"	5,9	4	4,5	4,5	4,5
ViewSonic Professional Series PT813	DVM Hungary Kft.	21"	6,1	5	5	5	4
LG Studioworks 216SC	EMJ Hungary Kft.	21"	5,6	5	4	4	4,5
Philips Brilliance 201B	Macroda Kft.	21"	6,4	3	4,5	4	4,5
Philips 109S	Macroda Kft.	19"	6,4	3	4,5	4,5	5

Már helyből jobb

A Panasonic Zentan monitorok teret adnak a tökéletes látványnak, miközben teret hagynak Önnek is - az íróasztalon. Egy 17" kép-átmérőjű monitor mélysége ugyanis nem nagyobb, mint egy átlagos 14 collos monitoré. Ha Panasonic monitort vásárol, nem muszáj mindjárt új íróasztalt is venni, vagy nagyobb irodába költözni. A minőség mostantól kis helyen is elfér - a Zentan monitorral.

Disztribútoraink: **HRP Hungary Kft.**, Budapest, tel.: 452-4600, **EMJ Hungary Kft.**, Budapest, tel.: 469-6050

Viszonteladókink: **Elender Computer Szombathely Kft.**, Szombathely, tel.: 06-94/310-695, **Rulez Kft.**, Kaposvár, tel.: 06-82/410-048, **Nap-Szám Computer Kft.**, Békéscsaba, tel.: 06-66/451-822, **Spéci Computer Kft.**, Budapest, tel.: 220-0590, **Kronos Trade Kft.**, Budapest, tel.: 302-8888, **FEFO Kft.**, Budapest, tel.: 352-8869, **INTEC2000 Kft.**, Budapest, tel.: 350-5117, **PANAUDIO Kft.**, Budapest, tel.: 217-6317, **HERTA Kft.**, Budapest, tel.: 322-7846, **ALTON Kft.**, Siófok, tel.: 06-84/351-029, **MIKLAND Computer**, Budapest, tel.: 375-3735, **C MARK Kft.**, Szeged, tel.: 06-62/494-044

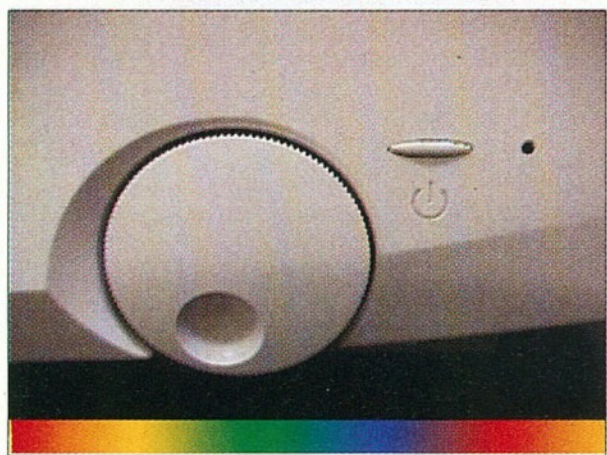
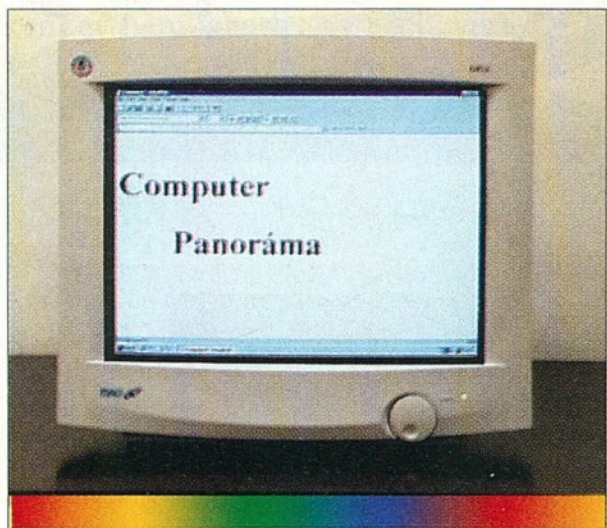

forgatni, és mindezt az ujjunk hegyével. Mikor alulról próbáltuk megtekerni, azt alig érzékelték.

Milyen máskülönbén ez a monitor? 21"-os, 20" látható képátlóval, ehhez passzoló monitortesttel, 0,28 mm képpontmérettel. A monitor hátulján a D-SUB és a BNC bemenet egyaránt megtalálható.

A teszt értékei igen változóak voltak. A villogásteszt például nem a legjobban sikerült, a konvergenciát pedig annak ellenére sem lehetett tökéletesen beállítani, hogy volt ilyen beállítási lehetőség. Az összképet az 1600x1200-as felbontás mellett egy kicsi látható „interferencia” is rontotta. Viszont a monitor így is a mezőny egyik legjobbjává vált.

MAG XJ810

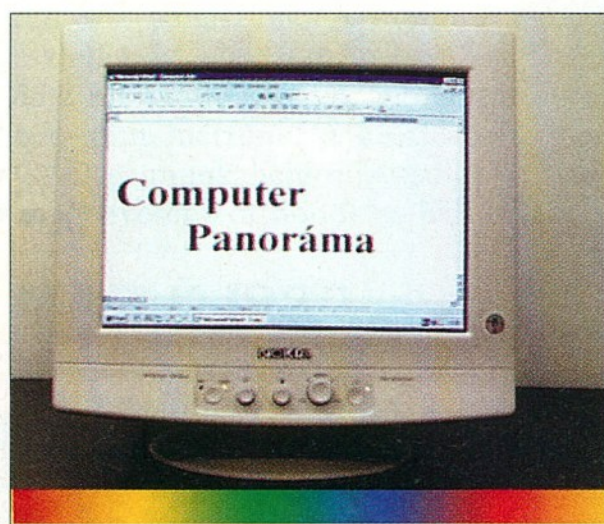
A 19"-os XJ810-es monitort is a DBM System Kft. küldte be tesztelésre.

Az XJ810-es és a DJ920-as sok tekintetben megegyezik egymással, ezért csak a különbségeket soroljuk fel: a menüben

nincs „S” oldalbeállítási lehetőség, valamint vízszintes és függőleges konvergencia menüpont. További eltérés, hogy a kikapcsológomb ennél a monitornál jobb helyre került, méghozzá a készülék elejének a jobb oldali részéhez.

A monitor a tesztben egy hajszálnival jobban szerepelt, mint a testvére, és a képe is tetszetős volt. Szintén dicsérendő, hogy elegendően erőteljes volt az általa létrehozott kép kontrasztja. Mindehhez szép külső is párosult. Igényesebb helyekre is bátran javasolható.

Nokia Multigraph 446Xpro

A Computer 2000 Magyarország Kft. juttatta el hozzánk a 446Xprót (19"). A Nokia nevéhez talán a mobiltelefonjait kapcsolnánk, de a monitoraira is büszke lehet.

Rögtön elnyerték tetszésünket a készülék beállítógombjai, amelyeket kényelmesen, pontosan lehetett használni. Igazi öröm volt velük dolgozni.

A Nokiánál külön tekerőgombot kapott a fényerő és a kontraszt, de ami igazán tetszett, az a *menü*gomb volt. Ezt a gombot lehet tekerni és nyomni is. Nyomásra jön elő a menü, tekeréskor pedig a menüben lehet haladni. A menü négy részből és minden rész további alrészekből áll. A bőséges és hagyományos részek mellett a moire, valamint a vízszintes és a függőleges konvergencia érdemel figyelmet.

A monitor hátulján a hatalmas Nokia felirat alatt a hagyományos és a BNC bemenet találjuk. A monitor esztétikus megjelenésű, könnyen forgatható, billenthető. Adnak hozzá egy mágneslemezt és némi leírást.

A készülék képcsöve sajnos némileg tükrözött. Természetesen minden monitor képfelülete tükröz valamennyire, csak itt az átlagosnál is jobban „látszott” a szobánk. Az is felröghető a monitornak, hogy hiába volt sok-sok beállítási lehetősége, egyetlen beállítás után sem voltunk igazán megelégedve a képpel. Persze szép volt, jó volt, de valami még

hiányzott. Figyelmesebben vizsgálva, egy nagyon halvány csíkozottságot vetünk észre a tesztképeken.

A további teszteken a monitor a jó minőségéről győzt meg minket. Sugárzása átlagos volt, de érdekes módon hátulra és felfelé azért szórt. Összességében minőségi munkahelyekre javaslunk a 446Xprót, mivel apró negatívumai ellenére igen profi készülék.

Panasonic PanaSync SL90

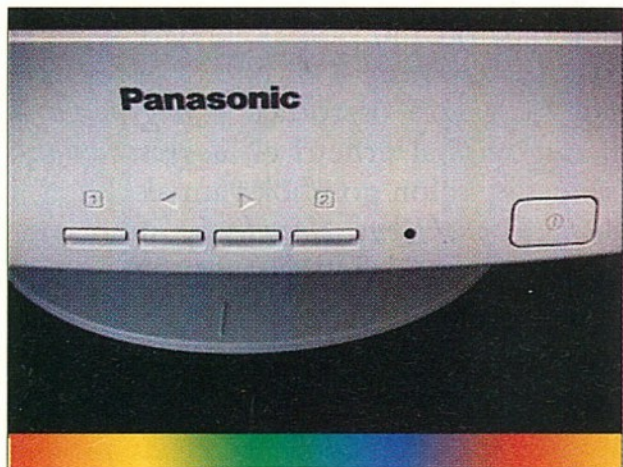
Az EMJ Hungary Kft.-nek köszönjük, hogy a PanaSync SL90-est tesztelhetjük. Ez egy 19"-os (18" látható), 25 kg-os monitor. Külsőre „jóképű”, szépen tervezett.

Az általunk vizsgált berendezéshez nem adtak leírást, csak egy mágneslemezt, viszont a monitor doboza igen bőbeszédűen ecsetelte az SL90-es tulajdonságait. Képpontméret 0,25 mm (ez egy átlagos érték), maximális felbontás 1600x1200 / 75 Hz, TCO 95.

A monitor hátulján megtalálhatók a BNC és a hagyományos D-SUB bemenetek is. Elöl a bekapcsológomb és LED mellett még négy nyomógomb van – ez a felállítás egyébként eléggé elterjedt. Egyik gombbal egyre beljebb léphetünk a menüben, a másikkal kifelé, a fennmaradó kettővel pedig a lehetőségek között választhatunk, illetve velük végezhetjük el a tényleges beállítást.

A monitor menüje kényelmes és tartalmas, jó minőségű. A sok-sok beállítási

lehetőségből leginkább a vízszintes és a függőleges moire-t lehetne kiemelni.

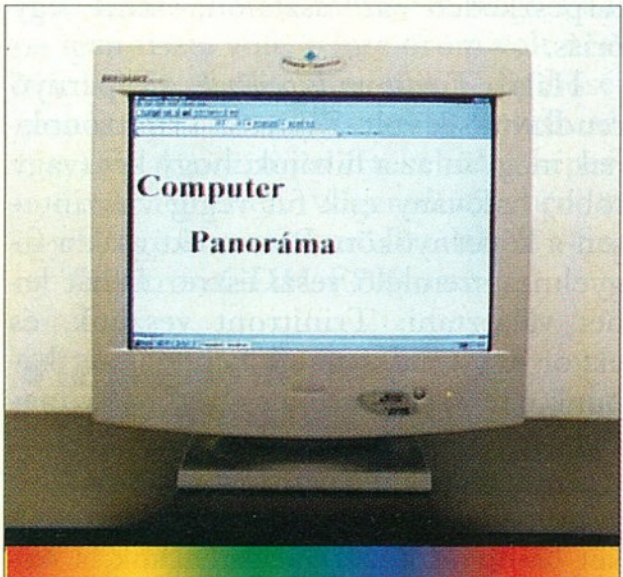
A sugárzási értéke némileg magasabb az átlagosnál, viszont hatalmas előnye, hogy hátulra és oldalra nem sugároz erősen. Megfigyelhető, hogy a monitorok már alig-alig sugároznak előre, viszont a többi irányról a gyártók elfeledkeznek. Ennél a monitornál viszont erre is ügyeltek.

A tesztelés közben az volt az első benyomásunk, hogy a monitor szép, élénk színekkel dolgozik, és a kép igen kontrasztos. A konvergenciával sem lett volna semmi bajunk, ha jobb oldalt alul a sarokban nem lett volna gyengébb. De sajnos az volt! Tovább rontott az összképen, hogy bizonyos felbontásoknál a kép két oldalán némi csíkozottság, „interferencia” jelent meg, és ezen a képváltási frekvencia növelése vagy csökkentése sem segített.

Ezt a két gyengeséget leszámítva, a képernyő és a megjelenített kép szép volt, no persze a szépség meglehetősen szubjektív fogalom. A gombokkal, a menüvel és a beállítósággal meg voltunk elégedve. A monitort igényesebb irodákba javasolnánk.

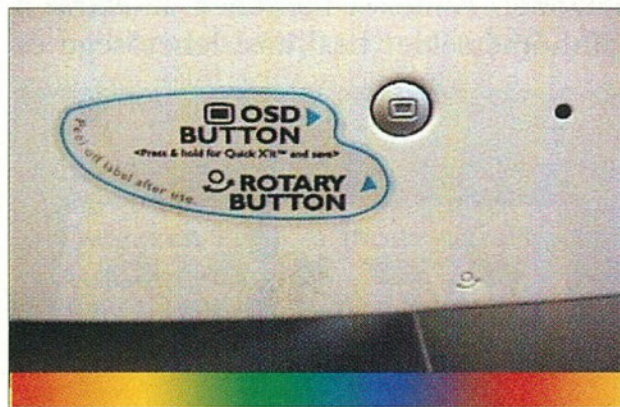
Philips Brilliance 201B

A két Philips monitort a Macroda Kft.-től kaptuk a teszt időtartamára. A 201B-t külsőre minden eddigi monitortól megkülönbözteti, hogy fölül található rajta a bekapcsológomb. Ettől eltekintve egy hagyományos és esztétikus 21"-os készülék.

A monitor hátulján a szokásos bemeneten kívül a BNC bemenetet is, valamint egy apró lapocska mögött egy bővítőhelyet is találunk. A monitor elején a menü előcsalogatására két gomb szolgál: egy nyomó- és egy forgatógomb. Működésük megegyezik a máshol már leírtakéval.

A menü eléggé egyedi megvalósítású. A választható részek között kör, illetve spirál alakban haladhatunk. A beállítások

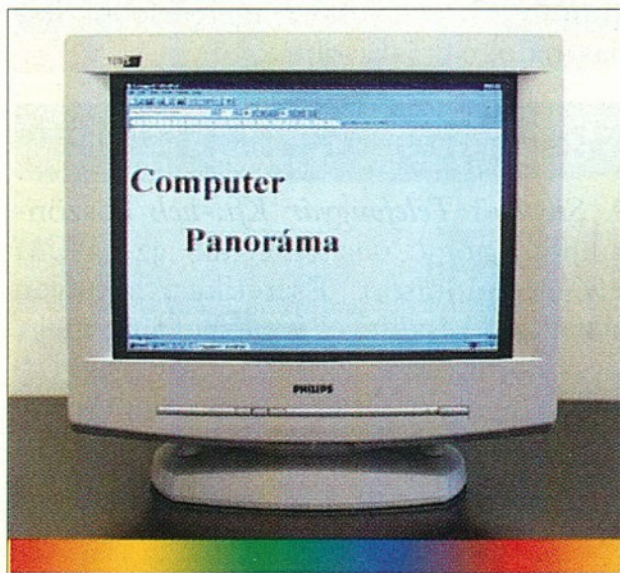

után mindig az Exit menüponthoz jutunk. Ez persze kényelmes, ha csak egy-egy beállítanivaló van, viszont annál fárasztóbb, ha újabb és újabb beállításokat akarunk megtenni.

A menü máskülönben roppant bőséges: forgatás, zoom, moire, vertikális linearitás, sarokkorrekció, hogy csak a különlegességeket említsük.

A monitorhoz megkapjuk a Colorific nevű csomagot is. A készülék tesztértékei, a konvergenciát leszámítva, átlagosak. A monitor képe esztétikai és megjelenítési szempontból (élesség, kontraszt stb.) szép. Igazi CAD-es monitor.

Philips 109S

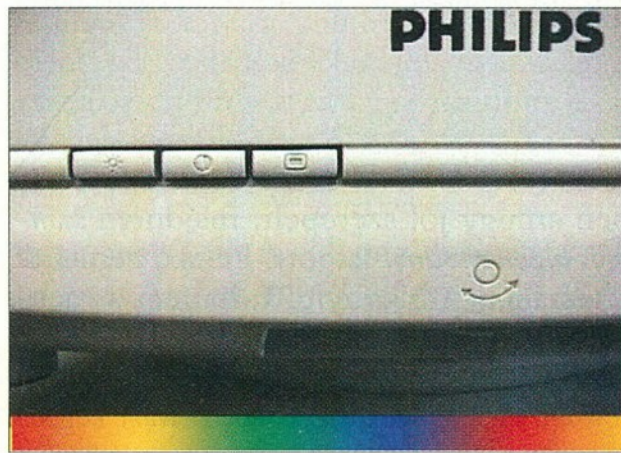

A Philips 109S-t is a Macroda Kft. küldte be tesztünkre. A monitor több tekintetben is eltér a 201B-től, így például csak hagyományos bemenete van, és azt is egybeépítették a saját videokábelével. Ez részben jó, mert biztos, hogy nem vesztjük el a kábelt, másrészt viszont rossz, mert pakolásakor, szállításkor akadályoz, és ami a fontosabb, ha hosszabb kábel kell, azt csak toldalékkal lehet

megoldani, ami gyengítheti a videojelet.

A 1095 csak egy 19"-os monitor, 17,9"-os látható képmérettel. Szintén eltértek a két monitor nyomógombjai. Más az elrendezésük, s itt van még egy fényerő- és egy kontrasztgomb is. A menü viszont eléggé hasonlít az előbbire, azzal a különbséggel, hogy talán kevésbé luxuskivitelű. Az átlagos lehetőségeken kívül csak a vízszintes és a függőleges moire-t kapjuk pluszban. Sajnos a menü ugyanazzal a hibás elrendezéssel készült, amelyet a másik Philips monitornál már bemutattunk.

A monitor tesztértékei jók voltak, leszámítva a konvergenciát. Ez utóbbi főleg balra felül volt észrevehető. A monitor görgője használat közben nem tűnt túl strapabírónak. A 109S a CAD-es a monitorok egyszerűbb típusát reprezentálja, de még így is sok profi tulajdonsága van.

Samsung SyncMaster 1000s

A Samsung SyncMaster 1000s a Samsung Electronics Magyar Rt. jóvoltából került hozzánk. Mivel a tavaly augusztusi nagy monitortesztben a Samsung 700p győzött, komoly várakozással tekintettünk a Samsung monitorokra.

A nagyobbik monitor 21"-os volt. Külsője esztétikus, a készülék mechanikusan könnyen állítható (forgatható, dönthető). A monitor hátulján megtaláltuk a minőségibb megjelenítőktől elvárható BNC bemenetet is. Elöl a Samsungoknál már megszokott menü-

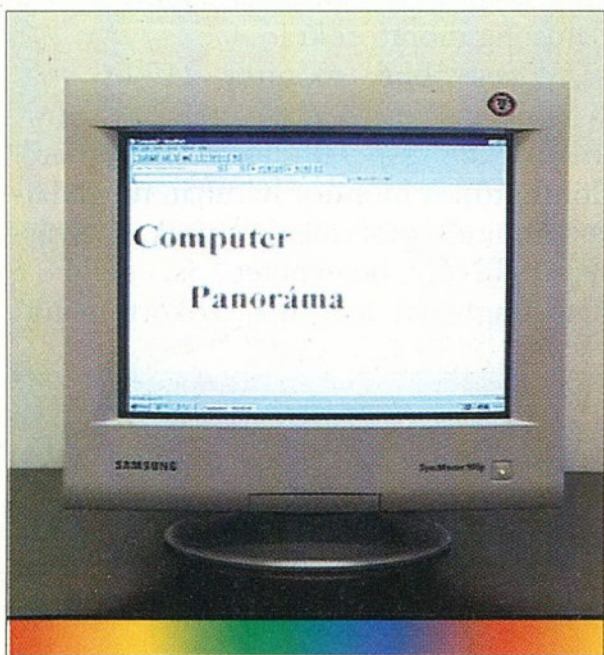

gombokat találtuk. Ez két kisebb (menü, exit), és egy nagyobb gombot jelent. Az utóbbi fel-le, balra-jobbra dönthető, nyomogatható, így lehet vele lépdelni a menüben, érvényre juttatni a beállításokat. A konstrukció a tesztelés idején stabilan, megbízhatóan működött.

A menü is bőséges. Csak a különlegességeket említve: Clear Moire, vízszintes és függőleges konvergencia, színhőmérséklet és színterminál. Az átlagfelhasználó valószínűleg csak a töredékét tudja kihasználni ezeknek a lehetőségeknek.

A monitor sugárzása előre (a felhasználó felé) megfelelő volt, viszont felülre igen erősen szórt. A monitor a tesztekben amúgy jól szerepelt: majdnem *színötös bizonyítványt* kapott. Persze nemcsak a tesztekben bizonyított, hanem a megjelenített kép is tetszetős volt. Ehhez a monitorhoz is adták a Colorific CD-t, leírást és a jobb monitorbeállítást segítő matricát. Öröndetes csemege a magyar leírás is. Összességében egy igazán *profí monitor* ismerhettünk meg az 1000s-ben. **A Computer Panoráma ajánlásával.**

Samsung SyncMaster 900p

A SyncMaster 900p-t is Samsung Electronics Magyar Rt.-től kaptuk. Ez a monitor csak távoli rokona az előzőnek, hiába azonos a gyártó. A különbségek ott kezdődnek, hogy „csak” 19”-os (0,26

mm-es képpontmérettel), azonkívül a külseje is más stílusú, mint társáé. Egyébként mi ezt tartottuk szebbnek.

A következő eltérés a menü kezelő-része, ami itt egy *tálcán* helyezkedik el. Ez szükség szerint benyomható a monitorba, vagy akár kint is lehet. Anélkül, hogy el akarnánk mélyedni benne, meg kell jegyezni, hogy egy menügombot, négy irányítót és két segédgombot találunk itt. A menü is némileg más, mint az előzőnél. Ennek a menünek az extrái a színhőmérséklet beállítási lehetősége és

a színterminál, valamint a Clear Moire (vízszintes és függőleges).

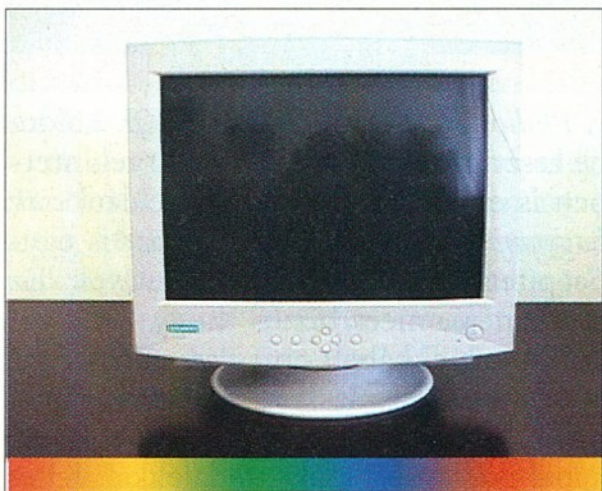
A monitor tesztje *vegyes képet* mutatott. Sajnos a konvergenciára csak 3,5 pontot kapott. Máskülönben a kép szép és részletgazdag volt: jó volt nézni. Sajnos a felülre jutó sugárzás, 49,7 mG-os értékével, az egyik legmagasabb volt.

A készülékhez jár a *Colorific* csomag, valamint magyar leírás. Ez utóbbi jó pont. Ez volt az első olyan monitor, mely büszkén hirdette magáról, hogy a *TCO'99-nek* is megfelel. A monitort aránylag kisebb mérete (19”) ellenére komolyabb helyekre, igényesebb felhasználóknak javasoljuk.

Siemens MCM 1902

A Siemens Telefongyár Kft.-nek köszönhetjük, hogy tesztelhettük az *MCM 1902-es* monitort. Esztétikus, könnyen kezelhető készüléket ismerhettünk meg.

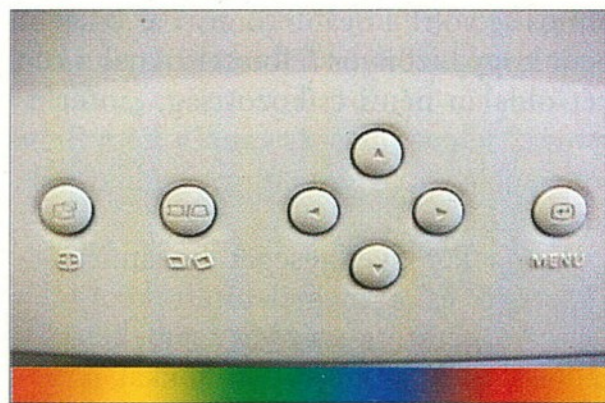
A monitornak hátul csak egy hagyományos bemenete van. Elöl találhatjuk a menügombokat, szám szerint hetet, s

jobb oldalon alul vannak elrejtve a fényerő és a kontraszt tekerőgombjai. A menüt két részre osztották: a *nagymenü* a menügombbal érhető el, a *gyorsmenükhöz* pedig külön gombok vannak. Ez egy *fölöttébb praktikus elrendezés*, mert így könnyebben elérhetjük a fontosabb, sűrűbben használt beállításokat.

A kevésbé mindennapi beállítások között olyanokat találunk, mint a moire, a 100 K-enként változtatható színhőmérséklet és a színterminál.

A monitor előre sugárzása itt is normális volt. Oldalt azonban 40,3 mG-t mértünk. Ez a monitor mellett ülőkre jelenthet némi plusz elektromágneses terhelést. A monitor konvergenciája csak közepes lett, és sajnos a menüben nem volt benne a konvergencia beállítási lehetőség (pedig igencsak elkelte volna). A többi tesztben jó eredményt ért el. A képre 4-est adtunk, mert nem találtuk az „igazinak”, még a beállítgatások után sem. Összességében egy jó, de amúgy „semmi extra” monitor. Azoknak javasolható, akik szeretik az egyszerűséget és a minőséget (a konvergenciát kivéve).

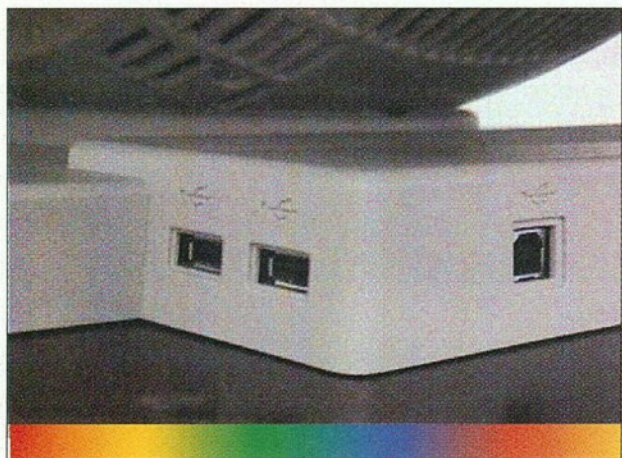

Sony Trinitron GDM-F500

A monitort a *Sony Hungary Kft.-től* kaptuk kölcsön tesztelésre. Kicsomagolás után azonnal felkeltette az érdeklődésünket, 20”-os képátlójával (ez már a látható méret, egyébként 21”-os). Természetesen ekkora képcsőhöz eléggé nagyméretű test is tartozott, és ezt rögtön negatívumként említjük, ugyanis úgy elterpeszkedett az asztalon, mint egy óriás.

Hála a *Trinitron képcsőnek*, a képernyő rendkívül sík volt. Sajnos a Trinitronoknak megvan az a hibájuk, hogy két (vagy több) halovány csík fut végig vízszintesen a képernyőkön. Persze ezt csak a figyelmes szemlélő veszi észre. Tehát lehet választani: Trinitront veszünk, és ekkor egy rendkívül sík képfelületet kapunk néhány halovány csíkkal, vagy maradunk a hagyományos berendezéseknél.

A monitor talpában *több beépített USB portot* is találtunk. A készülék hátulján két bemenet közül választhatunk, a ha-

gyománys D-SUB és a jobb minőségű BNC között. Elöl több nyomógomb és LED is helyet kapott. A legfigyelemre méltóbb az a kar vagy inkább mini joystick volt, amelyet a monitor jobb oldalán találtunk. Ha ezt megnyomtuk, akkor a menüt hoztuk elő, a kar jobbra-balra, föl-le mozgatásával pedig a menüben belül haladhattunk. Ezt így elsőre elég szokatlan és egyedi megoldásnak ítéltük.

A menüvel elégedettek voltunk: logikusan elrendezett és igen bőséges volt. Érdekes kiemelni a vízszintes és a függőleges, valamint a felső és alsó konvergencia-beállítási lehetőséget. Ezen kívül mind a négy képernyősaroknak van egy úgynevezett *landing* beállítási lehetősége.

A monitor (előre) sugárzását átlagosnak találtuk. A konvergenciája jó volt, a videomódváltása viszont hagyott maga után némi kívánnivalót, lassú volt és némileg vibrált. A monitorról kialakult összkép ettől függetlenül igen kedvező volt. Köszönhető ez annak is, hogy a képe igen tiszta volt, szinte öröm volt nézni a betűit, ábráit, a menüje pedig bőségesnek, jól használhatónak mondható. Ugyancsak pozitívan értékeltük a képernyő sík felületét. Végeredményben az egyik legjobb monitornak találtuk a Sony Trinitron GDM-F500-ast.

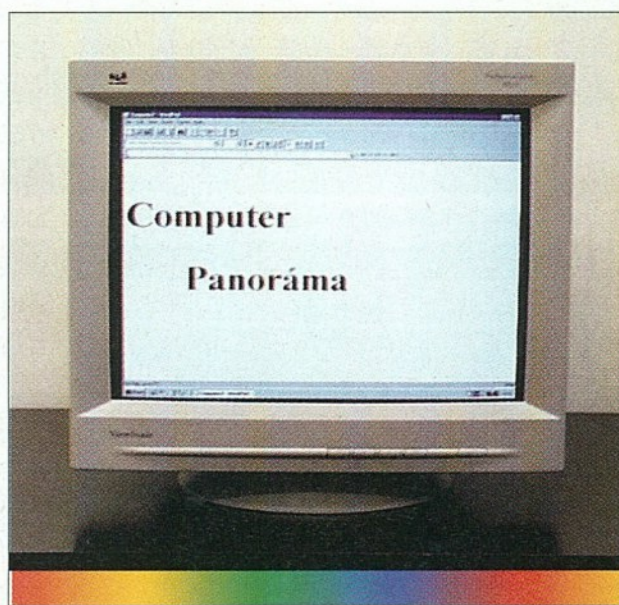
ViewSonic Professional Series P810

A két CAD-es ViewSonic monitort a DVM Hungary Kft.-től kaptuk. A

ViewSonic monitorok (emblémájuk három madárka, amely a káva bal felső részén található) különböző családokat alkotnak. Van közöttük *Economy Series*, *Multimedia Series*, *Graphic Series* és *Professional Series*, sőt még van *Presentation* monitor is, mely 29"-os (!). A nevek, úgy gondoljuk, magukért beszélnek. Mi a *Professional Series*ből, a profi sorozatból kaptuk a két monitort. Mit is tudtak ezek?

A P810 21"-os, 0,25 mm-es képpontmérettel. A hátulján, ahogy ez a „profiktól” elvárható, megtaláltuk a BNC bemenetet. Elöl a nyomógombok a szokásos felállást követik: bekapcsológomb és négy menügomb (egy be, egy ki, kettő pedig a választó). A menü, a szokásos lehetőségeken kívül, a moiré-val és a forrással egészül ki.

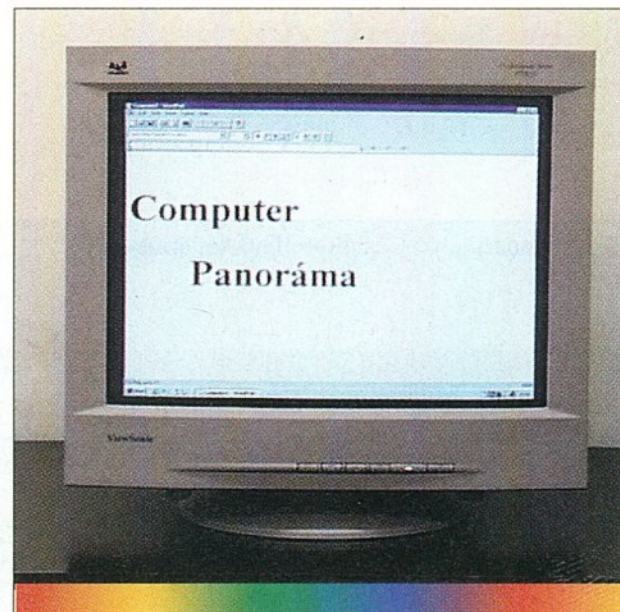
A készülék teszteredményei átlagosak voltak. A videomódváltást némileg lassúnak találtuk, és a konvergenciára is csak négyest tudtunk adni. A képe viszont szép, minőségi volt. A monitor bátran javasolható irodákba, komolyabb igényű munkahelyekre.

ViewSonic Professional Series PT813

A két ViewSonic monitor között igazán komoly eltérést nem tapasztaltunk első ránézésre. Később azonban annál inkább.

Érdeemes rögtön a teszttel kezdeni, amely, a videomódváltást leszámítva,

csupa ötösből áll. A videomódváltásra csak négyest kapott, mivel eléggé lassú volt. És bár a monitor a villogástesztre ötöst kapott, azért egy apróságot felfedeztünk. Villogtatáskor az egész képernyő haloványan világosodott-sötétedett. Az is feltűnt, hogy a monitor képe nagy fényerőn némileg homályossá vált.

A menü *extra szolgáltatásai* is különböztek, itt ugyanis több volt az extra: vízszintes és függőleges konvergencia és fókus, purity, moire, hooking (a sarkok lekerekítése, torzítása) és hourglass (kaplortorzítás).

Ugyancsak eltérő volt a két monitor képpontmérete; ez itt 0,28 mm, valamint az, hogy a PT813-as egy *sík képernyőjű* megjelenítő (benne az elmaradhatatlan két vízszintes halvány csíkkal).

FORGÁCS PÉTER

A monitorok jelölései

Energiatakarékossági előírások:

EPA, VESA, NUTEK

Sugárzási előírások: MPR II, TCO 95 (TCO 92, TCO 99)

Plug and play szabványok:

DDC1/2B/2B+

CAD-ES MO

Forgalmazó	Gyártó, típus	Képcső- méret (coll)	Pontméret (mm)	Megjegyzés, extrák	Garancia (év)	Ár (nettó, forint)
HRP Hungary Kft.	Hyundai 4848F	14"	0,28	1024x768, digitális, MPRII	1+2	31 248
HRP Hungary Kft.	Hyundai 5854B	15"	0,28	1024x768, digitális, MPRII	1+2	40 208
HRP Hungary Kft.	Hyundai 5870T	15"	0,28	1280x1024, OSD, TCO'92	1+2	42 448
HRP Hungary Kft.	Hyundai 5870BL	15"	0,28	1280x1024, OSD, TCO'92, fekete	1+2	42 448
HRP Hungary Kft.	Hyundai 7770D	17"	0,27	1280x1024, OSD, MPRII, rövidített képcső	1+2	82 320
HRP Hungary Kft.	Hyundai 7770T	17"	0,27	1280x1024, OSD, TCO'92	1+2	73 808
HRP Hungary Kft.	Hyundai 7687T	17"	0,26	1600x1200, OSD, TCO'92	1+2	83 888
HRP Hungary Kft.	Hyundai 9695T	19"	0,26	1600x1200, OSD, TCO'95	1+2	133 280
HRP Hungary Kft.	Hyundai 2595T	21"	0,25	1600x1200, OSD, TCO'95	1+2	222 880
HRP Hungary Kft.	Hyundai 14TFT	14,1"	0,279	LCD/TFT monitor, 1024x768, OSD	1+2	222 544
HRP Hungary Kft.	Samsung 410b	14"	0,28	1024x768, digitális, MPRII	1+1+1	33 488
HRP Hungary Kft.	Samsung 510s	15"	0,28	1024x768, digitális, MPRII	1+1+1	43 120
HRP Hungary Kft.	Samsung 510b	15"	0,28	1280x1024, OSD, TCO'95	1+1+1	48 384
HRP Hungary Kft.	Samsung 710s	17"	0,28	1280x1024, OSD, TCO'95	1+1+1	78 960
HRP Hungary Kft.	Samsung 700p+	17"	0,26	1600x1280, OSD, TCO'95	1+1+1	121 856
HRP Hungary Kft.	Samsung 900p	19"	0,26	1600x1280, OSD, TCO'95	1+1+1	158 928
HRP Hungary Kft.	Samsung 1000s	21"	0,28	1600x1280, OSD, TCO'95	1+1+1	245 616
HRP Hungary Kft.	Samsung 1000p	21"	0,26 / 0,25	1600x1280, OSD, TCO'95	1+1+1	302 288
HRP Hungary Kft.	Samsung 320TFT	13,3"	0,264	TFT LCD 1024x768, OSD, multimédia	1	256 480
HRP Hungary Kft.	Samsung 520TFT	15"	0,297	TFT LCD 1024x768, OSD, multimédia	1	360 528
HRP Hungary Kft.	LG 440si	14"	0,28	1024x768, digitális, MPRII	3	32,648
HRP Hungary Kft.	LG 520si	15"	0,28	1024x768, digitális, MPRII	3	37 968
HRP Hungary Kft.	LG 598NB	15"	0,28	Non-Branded 1280x1024, OSD, MPRII	3	40 208
HRP Hungary Kft.	LG 57i	15"	0,28	1280x1024, OSD, MPRII	3	45 136
HRP Hungary Kft.	LG 57m	15"	0,28	1280x1024, OSD, MPRII, multimédia	3	48 384
HRP Hungary Kft.	LG 78FT	17"	0,24	1600x1200, OSD, TCO'95, Lapos Képcső	3	110 880
HRP Hungary Kft.	LG 788t	17"	0,28	1280x1024, OSD, MPRII, Non-Branded	3	67 088
HRP Hungary Kft.	LG 77i	17"	0,28	1280x1024, OSD, MPRII	3	75 600
HRP Hungary Kft.	LG 77m	17"	0,28	1280x1024, OSD, MPRII, multimédia	3	84 560
HRP Hungary Kft.	LG 795SC	17"	0,26	1600x1280, OSD, MPRII	3	100 688
HRP Hungary Kft.	LG 910SC	19"	0,26	1600x1280, OSD, TCO'95	3	148 848
HRP Hungary Kft.	LG 216SC	21"	0,28	1600x1280, OSD, TCO'95	3	236 320
HRP Hungary Kft.	LG 500LC	15"	n. a.	TFT LCD 1024x768, TCO'95	3	282 240
HRP Hungary Kft.	AcerView 57J	15"	0,28	FST, 1280x1024, 110MHz, digitális vezérlő, EPA max. 120W	3	41 328
HRP Hungary Kft.	AcerView 57C	15"	0,28	FST, 1280x1024, 80MHz, OSD, max. 65W, (TCO 95)	3	48 709
HRP Hungary Kft.	AcerView 77E	17"	0,27	FST, 1280x1024, 110MHz, OSD, max. 100W, (TCO 95)	3	70 000
HRP Hungary Kft.	AcerView 77C	17"	0,26	rövidített képcső, FST, 1280x1024, 110MHz, OSD, max. 75W, (TCO 95)	3	72 240
HRP Hungary Kft.	AcerView 78IE	17"	0,26	FST, 1600x1200, 135MHz, OSD, max. 125W, (TCO 95)	3	93 800
HRP Hungary Kft.	AcerView 79G	17"	0,26	FST, 1600x1200, 160MHz, OSD, max. 130W, (TCO 95)	3	120 098
HRP Hungary Kft.	AcerView 99C	19"	0,26	FST, 1600x1200, 160MHz, OSD, max. 130W, (TCO 95)	3	147 045
HRP Hungary Kft.	AcerView 211C	21"	0,26	FST, 1600x1200, 230MHz, OSD, max. 150W, (TCO 95)	3	261 005
HRP Hungary Kft.	Panasonic TXT5F73	15"	0,28	1280x1024, OSD, TCO '92	2	44 352
HRP Hungary Kft.	Panasonic TXT5N72ET	15"	0,27	1280x1024, OSD, TCO '95	2	51 296
HRP Hungary Kft.	Panasonic TXD7F35G	17"	0,27	1280x1024, OSD, TCO '92	2	85 848
HRP Hungary Kft.	Panasonic TXD7S36G	17"	0,27	1280x1024, OSD, TCO '95, rövid képcső	2	95 312

NITOROK

Előadó	Gyártó, típus	Képcső- méret (coll)	Pontméret (mm)	Megjegyzés, extrák	Garancia (év)	Ár (nettó, forint)
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TXD7F35F	17"	0,27	1280x1024, OSD, TCO '95, multimédiás	2	106 624
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TXD7S55G	17"	0,25	1600x1200, OSD, TCO '95, rövid képcső	2	115 808
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TXD9S54G	19"	0,25	1600x1200, OSD, TCO '95	2	166 208
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TXD1F63G	21"	0,25	1600x1200, OSD, TCO '95	2	241 808
PIXEL multimédia	ViewSonic G790	19"	0,26	95 KHz, max.1600x1200 NI/76, 1024x768/116Hz, SuperContrast, TCO95	3	165 900
PIXEL multimédia	ViewSonic PS790	19"	0,25	95KHz, max.1600x1200 NI/76 1280x1024/88Hz SuperContrast, TCO95, extra rövid képcső (46cm)	3	197 900
PIXEL multimédia	ViewSonic P810	21"	0,25	95KHz, max.1600x1200 NI/76Hz, 1280x1024/88Hz, SuperContrast, TCO95	3	262 900
PIXEL multimédia	ViewSonic P815	21"	0,25	115KHz, max. 1600x1200/91Hz, 1800x1440/76Hz, SuperClear. TCO95	3	333 900
PIXEL multimédia	ViewSonic P817	21"	0,26	137KHz, max.2048x1536/85Hz, SuperContrast. TCO99, USB	3	567 900
EMJ Kft.	LG 795FT Plus	17"	0,24	FLAT, Double Focus, 1600x1280/75 Hz, TCO 99, USB	3	105 000
EMJ Kft.	LG 910SC	19"	0,26	HF: 30-100 KHz, VF: 50-200 Hz, 1600x1280/80 Hz, TCO 95	3	138 600
EMJ Kft.	LG 216SC	21"	0,28	HF: 30-96 KHz, VF: 50-160 Hz, 1600x1280/75 Hz	3	221 500
DBM Kft.	CPD-420GS	19"	0,25-0,27	1600x1200/75Hz, TCO '95,	3	161 400
DBM-Soft Kft.	GDM-400PS	19"	0,25-0,27	1600x1200/75Hz, Mac adapter, rövid képcső	3	188 800
EMJ CAD Kft.	GDM-F400	19"	0,22	1600x1280/85Hz, Flat display, TCO '99, Mac adapter	3	265 800
EMJ Rendszerház	CPD-520GS	21"	0,25-0,27	1600x1200/77Hz, Mac adapter	3	258 000
PIXEL Bt	GDM-500PS	21"	0,25-0,27	1600x1280/80Hz, rövid képcső, Mac adapter	3	333 000
EMJ Mac Kft.	GDM-F500	21"	0,22	Flat display, USB csatlakozó, 1800x1440/81Hz, Mac adapter	3	520 600
EMJ Mac Kft.	GDM-W900	24"	0,25-0,28	16:10 képarány, látható mező: A3	3	507 200
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TX-D7S55	17"	0,25	1600x1200, TCO99	2	112 400
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TX-D9S54	19"	0,25	1600x1200, TCO95	2	161 300
EMJ Hungary Kft.	Panasonic TX-D1F63	21"	0,25	1600x1200, TCO96	2	234 700
EMJ Hungary Kft.	Samsung SyncMaster 700p+	17"	0,26	1600x1280, TCO95	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	Samsung SyncMaster 900p	19"	0,26	1600x1280, TCO95	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	Samsung SyncMaster 1000p	21"	0,25	1600x1280, TCO95	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	Samsung SyncMaster 700IFT	17"	0,24	1600x1280, TCO95, Síkképcső	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	Samsung SyncMaster 900IFT	19"	0,24	1600x1280, TCO95, Síkképcső	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	LG795SC	17"	0,26	1600x1280, TCO95	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	LG78FT	17"	0,24	1600x1200, síkképcső	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	LG910SC	19"	0,26	1600x1280, TCO95	3	n. a.
EMJ Hungary Kft.	LG216SC	21"	0,28	1600x1200	3	n. a.
DBM Systems Kft.	MAG Technology Co.Ltd. XJ810	19"	0,22	JAG, OSD, TCO95, 1600x1200/75Hz, Toshiba képcső	3	122 000
DBM Systems Kft.	MAG Technology Co.Ltd. DJ920	21"	0,24	JAG, OSD, TCO95, 1600x1200/85Hz Hitachi képcső	3	235 000
EMJ Magyarország Kft.	Brilliance 201P	21"	0,26 / 0,22	n. a.	3	315 000
EMJ Magyarország Kft.	Brilliance 201B	21"	0,26 / 0,22	n. a.	3	295 000
EMJ Magyarország Kft.	Brilliance 109MP (New)	19"	0,26 / 0,22	n. a.	3	162 000
EMJ Magyarország Kft.	109B	19"	0,26 / 0,22	n. a.	3	145 000
EMJ Magyarország Kft.	109S	19"	0,26 / 0,22	n. a.	3	135 000

MOTOROLA V3688

Itt a mobil, hol a mobil?

A Motorola különleges búvésztükköt mutatott be: két telefonból úgy készített egyet, hogy annak a mérete jóval kisebb lett, mint bármelyik eddigi mobilé. Gyorstesztünkéből kiderül, hogy nem csak a mesében a legügyesebb a legkisebb testvér.

A címbeili kérdésre talán csak akkor tudunk helyes választ adni, ha éles szemmel meglessük, a kérdező melyik markából kukucskál ki a Motorola v3688 kicsiny antennája. A kétsávós telefont egyaránt használhatjuk a 900 és az 1800 MHz-es hálózatokon. Bár ezt a tulajdonságát idehaza még nem élvezhetjük (a kétsávós barangolásra külföldön lehet alkalomunk), a telefon többi jellemzője is kiérdemli a kiemelkedő jelzőt.

Feltűnően kényelmes

Kissé csodálkoztunk, amikor megérkezett szerkesztőségünkbe a Motorola v3688, hiszen azt ígérték, hogy a világ legkisebb kétsávós készülékét vizsgálhatjuk meg, ezzel szemben egy Computer Panoráma méretű, meglehetősen vastag dobozt kaptunk. A csomagolást kibontva egy kisebb dobozt találtunk benne, majd ebben egy még kisebbet, majd egy még kisebbet, míg a végén egy olyan kicsi dobozra leltünk, amelyről már nem hittük, hogy el férhet benne egy valódi telefon. Pedig ott volt! Hihetetlenül kicsi (82x42x25 mm) és hihetetlenül könnyű (83 gramm, akkumulátorral együtt).

A billentyűzethez és a kijelzőhöz a ké-

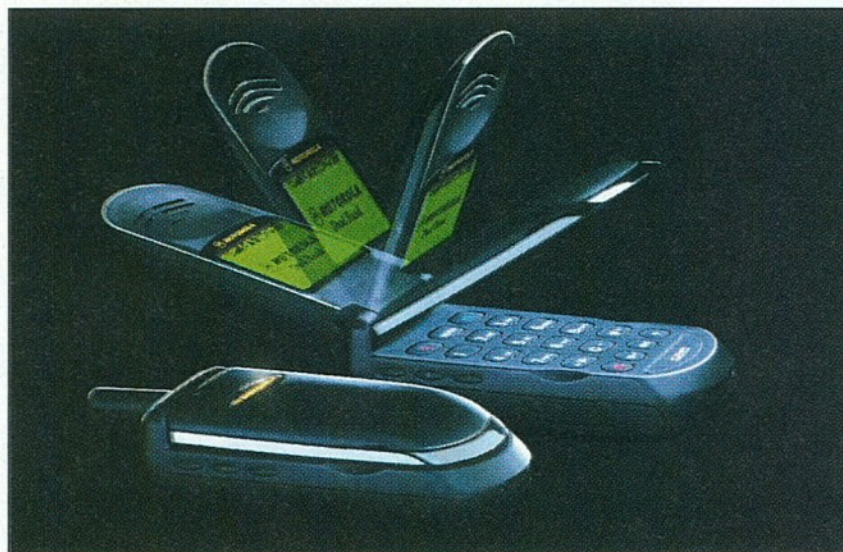
szülék szétnyitásával férhetünk hozzá, azonban a telefon még így is csak akkora, hogy áthidalja a fül-szaj távolságot. Használat közben nem kis feltűnést arattunk vele, inkább nézték kicsire sikerült játécutáztatnak, mint egy nagyteljesítményű készüléknek.

Könnyű kezelhetőség

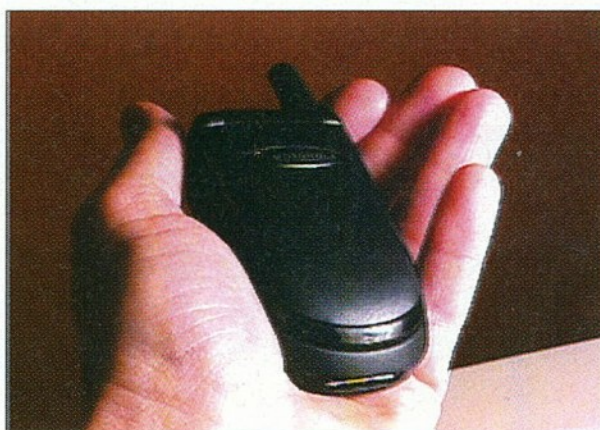
Aki már látta ezt a telefont a reklámokban vagy az üzletek kirakataiban, úgy vélheti, hogy egy erős férfikéz nehezen találja meg rajta a megfelelő gombokat. Ez azonban egyáltalán nem így van, hiszen a nyomógombok elhelyezésének és dobborodásának tervezésekor külön figyeltek erre, így kényelmesen, melléütiések nélkül lehet kezelni a billentyűzetet.

Ráadásul a telefon oldalán található Smart gombokkal elvégezhetjük a leggyakoribb feladatokat. Hasonlóan egyszerű a hívások fogadása vagy befejezése, csak ki kell nyitni, illetve össze kell csukni a telefont.

A telefon menüje magyar nyelven is el-

A telefon kinyitásával fogadhatjuk, a bezárásával befejezhetjük a hívást

A v3688-at könnyen eltüntethetjük a tenyerünkben

Speciális billentyűk könnyítik meg a kezelést

Tetszés szerint válogathatjuk össze a leggyakrabban használt utasításokat

érhető, a kiválasztott feladatok végrehajtásához csupán válaszolni kell a kijelzőn megjelenő kérdésre, az OK vagy a C gomb megnyomásával.

S ha már említettük a kijelzőt, érdemes egy kicsit bővebben is szólni róla. Amilyen kicsi a telefon, olyan nagy a grafikus kijelzője. A könnyű olvashatóságot a Motorola nevéhez fűződő Optimax technológiának köszönhetjük. Ezen a magas kontrasztú kijelzőn a legszélsőségesebb megvilágítási körülmények között is tökéletesen látszik az információ.

Minden, amit lehet

A hetente, naponta megjelenő mobiltelefonok között az igazi különbség (ha nem figyeljük a méretet) az igénybe vehető szolgáltatásokban rejlik. Az, hogy mit is tud egy telefon, mit lehet vele megvalósítani, persze attól is függ, hogy mit kínál a szolgáltató. Az új szolgáltatások általában már akkor is rendelkezésre állnak, amikor még csak kevés mobiltelefon tudja használni ezeket. Nos, a Motorola v3688 mindenre fel van készítve. Nem szalasztunk el hívásokat, ha használjuk a hívásvárakoztatást, mert beszélgetés közben apró hangjelzés figyelmeztet, hogy más is sze-

retne velünk beszélni. Ekkor választhatunk, hogy kivel folytatjuk a beszélgetést, és még változathatunk is a csevegő partnerek között. Ugyancsak igénybe vehetjük a *konferenciabeszélgetést*: akár öt hívást is kezdeményezhetünk és kapcsolhatunk össze. Persze az ilyen beszélgetések alatt is lehet magánbeszélgetést folytatni úgy, hogy a többiek ne hallják.

A v3688-ba már beépítették az *EFR*-t, a továbbfejlesztett *beszédkódoló technológiát*. Ha a másik fél is ilyen rendszert és telefont használ, a hangminőség az élő beszédével vetekszik.

Ezek az szolgáltatásokon felül talán

A csöppnyi akkumulátorral akár 3 óra hosszat is beszélhetünk

már említeni sem kell az SMS-üzenet küldését és fogadását, s az automatikus SMS-választ, a számítógépes adatátvitelt a soros porton keresztül, valamint a fax és hang szétválasztását.

És még egy fontos tulajdonság: a telefon valóban annyira kicsi, hogy zavartalanul elfér a legkisebb zsebben is, s csupán akkor zavarhat, ha rosszkor csenget. Aki igazán figyelmes a környezetére, az ilyen esetekben használhatja a *VibraCall* hívásjelzést, ami csupán *diszkrét rezgéssel* figyelmeztet arra, hogy valaki beszélni szeretne velünk. A kicsi, rezgésre is képes akkumulátor egyébként igazi vasgyűrű. Az alapsomagban található 500 mAh-ás Li-ion teleppel 2-3 órát beszélgethetünk és 40-100 óra a készenléti ideje. Persze kapható ennél erősebb akkumulátor is, amellyel akár 8-11 órát beszélhetünk, és ami több mint 2 héig tudja készenlétben tartani a telefont.

A Motorola v3688 megdönteni látszik

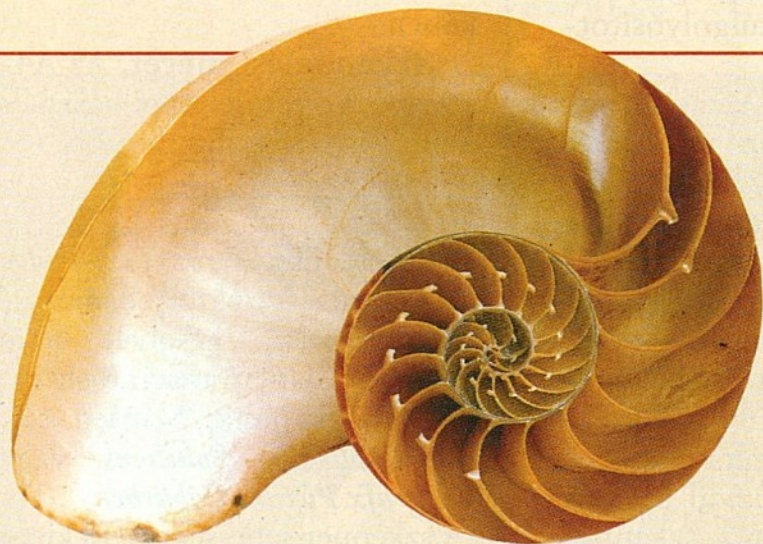

A kis telefonba természetesen csak a kis SIM kártya fér

azt a felfogást, hogy a mobiltelefonok mérete nem csökkenhet tovább, mert az már a használhatóságuk rovására menne. Ez az új telefon kicsi, könnyű és kényelmesen kezelhető, ráadásul felkészítették a legkorszerűbb szolgáltatások használatára. Ezek közül már a hazai szolgáltatók is sokat megvalósítottak, a kétsávú előnyökre azonban még egy kicsit várunk kell.

(A telefont a Westel 900 hálózatával és szolgáltatásaival próbáltuk ki.) -GYL-

A természetnek több millió évre volt szüksége ahhoz, hogy tökéleteset alkosson.

Nekünk sokkal kevesebb idő is elegendő, hogy vállalatát számára megtaláljuk azt az optimális, átfogó informatikai megoldást, amely a tervezéstől a gyártáson át az értékesítésig, vállalatát minden munkafolyamatát hatékonyan rendszerezi, ellenőrzi és támogatja. Tapasztalt mérnökeink és tanácsadóink a legkorszerűbb vállalatirányítási és adatkezelési rendszereket, információs és kommunikációs eszközöket, valamint mérnöki tervezőprogramokat az Ön vállalatát egyedi igényeinek megfelelően válogatják össze és integrálják.

A testre szabott rendszermegoldás így megbízhatóan segíti vállalatát abban, hogy költséghatékonyan, kiváló minőségű termékeket és szolgáltatásokat kínálhasson ügyfeleinek.

Nincs szükség újabb évmilliókra.
Intelligens megoldások egy kézről, ma.

UNITIS

INTELLIGENT SOLUTIONS

Az UNITIS Rendszerház Rt. az Apollo Computer Kft., a Creative Engineering Kft. és a Dialogic Consulting Kft. közös jogutódja.

Cím: 2040 Budaörs, Ébner György köz 4.
Telefon: 23/505-050 Fax: 23/505-051 e-mail: info@unitis.hu

Áprilisi szkennertesztünk óta nem állt meg a fejlődés, újabb berendezések jelentek meg a piacon. Ebben a hónapban két olyan szkennert vizsgáltunk, amelyek csak a napokban kerültek a hazai boltok polcaira.

A Heidelberg szkennereket a ScanDer Kft. nevezte be tesztünkre. Talán nem árulunk el vele nagy titkot, hogy mind a két gép minőségi volt a maga kategóriájában. Lássuk tehát közelebbről is őket!

Heidelberg Linotype-Hell Jade 2

A Jade 2 a két szkennert „kisebbike”, persze nem méretre, csak tudásra. De még így is sok résztvevőt kenterbe vert volna az áprilisi nagyteszten.

Már a készülék fizikai tudása is imponáló: 600x1200 dpi-s optikai felbontás, 30 bit színmélységgel (és természetesen a hozzá járó 10 bitnyi – 1024 – egyszínű színárnyalattal), A4-es szkennelési méret, 2 Mbájtnyi RAM. A szkennert – opcionálisan – diafeltét is járt, ám erről majd a másik berendezésnél írunk, ahol már tartozékként szerepel.

A Jade2 – akárcsak nagytestvére – SCSI-s

HEIDELBERG SZKENNEREK

Új generáció

készülék. Az ilyesfajta szkennerek természetesen drágábbak, viszont gyorsabbak az alternatívaként létező párhuzamos portos, USB-s szkennerekénél. Szerencsére mind a két géphez adtak SCSI-s kártyát is, melyekkel mindkettő megbízhatóan működött. A Windows 98 azonnal felismerte a kártyákat, tehát nem volt szükség a hozzájuk adott telepítőlemezekre. Egyébként kapunk még SCSI-lezárót, konvertert, kábeleket. Ez is bizonyítja, hogy a „szkennercsomag” összeállítói minden eshetőségre gondoltak.

A Jade2 telepítése meglehetősen bonyolult volt, persze lehet, hogy csak a tesztgépünket nem szerette. A kezelőprogramjáról érdemes néhány szót ejteni. A legrövidebben talán úgy jellemezhetnénk, hogy furcsa. Különböző golyócskákat kell állítgatni, nyomkodni, némelyeken belül újabb golyók vannak.

Az első két perc a döbbenet volt, majd a fokozatos hozzá szokás következett, míg végül a megbarátkozás fázisában rájöttünk, hogy egy kényelmesen kezelhető programról van szó, csak épp „túlgolyósították”.

A szkennert adott kézikönyvek bősége az első pillanatban imponáló, kár, hogy később kiderül, kevésbé használhatók. Véleményünk szerint egy átlagos felhasználónak nincs is rájuk szüksége. Az viszont furcsa, hogy a kézikönyvekben egy szó sem esik a gépek hardveres tudásáról, ezeket csak a dobozaikról lehet leolvasni. A kézikönyv mellé speciális tesztábrát, filmet is kapunk.

A meghajtóprogramon kívül számos felhasználói program is jár a szkennert

Kislexikon

Felbontás. A felbontás lehet optikai és interpolált. A szkennert tudásáról (sok egyéb mellett) az optikai felbontás árulkodik. Mértékegysége a dpi (dot per inch, pontok száma colonként [2,54 cm]). A 300 dpi átlagos, a 600 dpi jó, az 1200 dpi nagyon jó, az 2400 dpi pedig kiváló. Persze mindez csak az átlagos felhasználáskor igaz, nyomdákban az első három érték igen szerény. Ott-honi használatra a 75-600 dpi is elégséges lehet.

Színmélység. Minél nagyobb ez a szám, annál jobban kijönnek a színárnyalatok. Mértékegysége a bit. 24 bit színmélység átlagosnak mondható, és ennyi kell is, ha jó képet akarunk. 30 bitnyi szín szemmel már nem különböztethető meg, de az egyszínű színárnyalatok miatt szükség lehet rá (1024 egy-egy színből). A 42 bit pedig egész kiváló (4096 színárnyalat színenként).

Szkennelési méret. Az A4-es az átlagos, és mindennapi használathoz nem is igazán kell nagyobb.

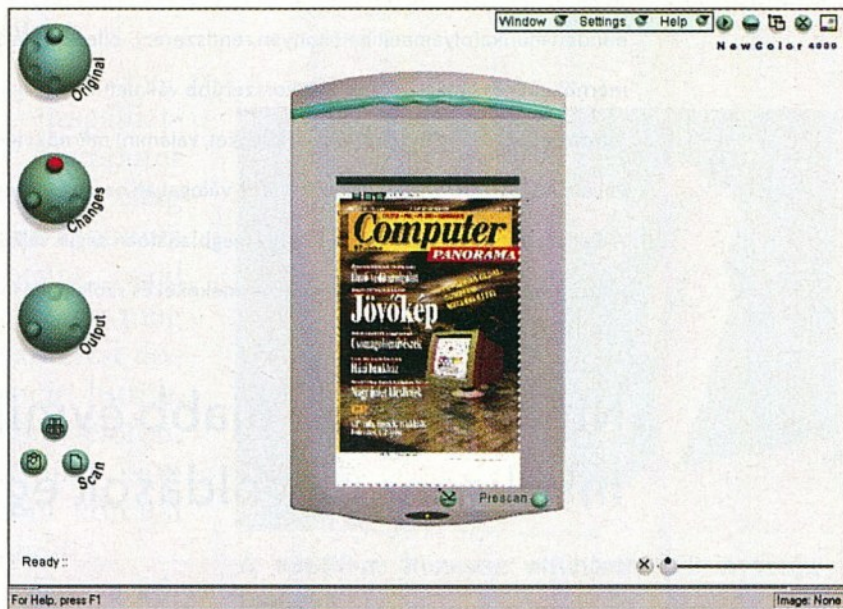
mellé, például a Xerox TextBridge Classic OCR (optikai karakterfelismerő), a Lino TYPE Library, amelyet nem csak windowsos, hanem macintosh-os verzióban is megkapunk. Szintén tartozék a Color Publishing Solutions, valamint a Micrografix Picture Publisher.

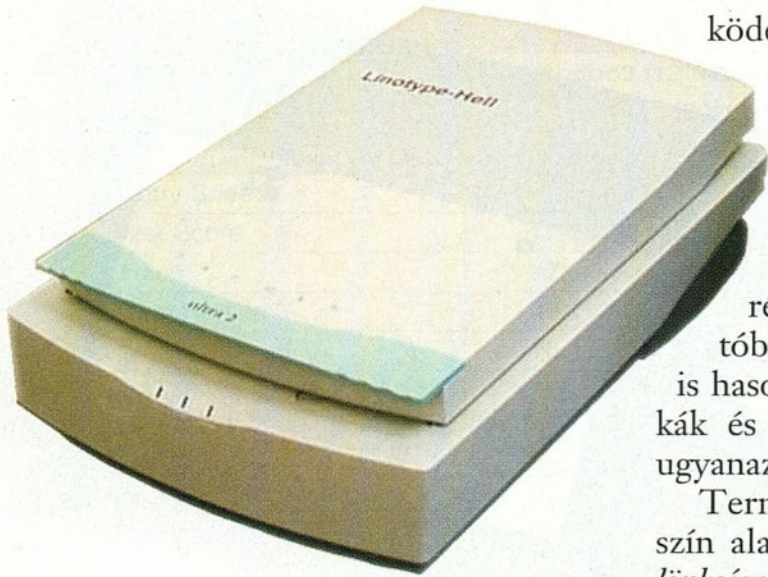
A szkennert sebessége nem kiemelkedő: a 300 dpi-s A4-es kép beolvasásához 5 perc 25 másodpercre volt szükség, s ez az érték 600 dpi-nél jócskán megugrott. A szkennelt kép részletgazdag volt, megtartotta a tesztábra geometriáját. A színek picit szétfolytak, és a színtartás is lehetett volna egy fokkal jobb, de más szkennertekhez képest még mindig kimagasló volt.

(Ár: 120 000 Ft + áfa.)

Heidelberg Saphir Ultra 2

A Saphir Ultra 2 igazi nagyágyú. Már külsőre is igen impozáns, hát még a fizikai tulajdonságai: 1200x2400 (!) dpi, 42

ködési elve egyszerű: ahogy alul mozog az érzékelő, úgy mozog fölül a megvilágítás. A diafeltét a teszt alatt szépen, megbízhatóan működött.

Ehhez a szkennelhez is hasonló leírások járnak, mint kistestvérehez (szerencsére itt használhatóbbak), a hozzájuk adott programok is hasonlítanak (emlékeznek: a golyócskák és a többi program), és majdnem ugyanazok a kiegészítők és a kábelek is.

Természetesen a felszín alatt azért *nagy különbségek* rejlenek. A 2400 dpi-s felbontás egyszerűen lenyűgöző. A kép egészen parányi részletei is tisztán láthatók. Az értékelése: csillagos ötös. A kép geometriája „tökéletes”, a színek gyönyörűek, a színtartás is jó. A szkennel egy A4-es képet 300 dpi-n 3 perc 58 másodperc alatt olvasott be. Mivel a készülék belső része meglehető-

sen nagy, még az A4-esnél nagyobb lapok is kényelmesen elférnek benne (maximális szkennelési terület 297x216 mm). Talán csak az volt meglepő, hogy a megszokotthoz képest „fejjel lefelé” kellett szkennelni, de ez csak apróság.

(Ár: 550 000 Ft + áfa.)

(w3.datanet.hu/~scander, www.heidelberg-cps.com, www.linotype.de)

FORGÁCS PÉTER

(!) bit színmélység. Kedvező, hogy az Ultra 2-nél már tartozék a diafeltét. Ezt külön csomagban kapjuk meg, ám egy csavar kitekerése után már fel is illeszthetjük a gépünkre, amelyet ugyanezzel a csavarral rögzíthetünk a szkennelhez (a csavar kézzel is ki-be tekerhető). Ezek után nincs más dolgunk, mint egy kábellel összekötni a diafeltétet és a szkennert.

A diafeltét az átlátszó képek (például diafilm) szkennelésben segít. A mű-

HEIDELBERG

PREPRESS

Linotype-Hell Color Publishing Solution Scanners & Imagesetters

Asztali scannerek:

- Jade2
- Saphir
- Saphir Ultra2
- Opal
- Opal Ultra2
- Saphir HiRes
- Circon
- QuickStep

Nyomdai scannerek:

- Topaz
- Tango
- CromaGraph

Levilágítók:

- Linotype-Hell
- Ultre

Hívógépek:

- Glunz&Jensen

ScanDer Kft.

1146 Budapest, Thököly út 59/a. Tel./Fax: (36 1) 251-2960
GSM: (06-30) 9242-397, (06-30) 9620-207, (06-20) 9893-073

VISZONTELADÓK JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK!

URL: <http://w3.datanet.hu/~scander> E-mail: scander@mail.datanet.hu

UMAX (Csereakció)

LEGYEN MAXIMALISTA! – Cserélje le most régi, üzemképes síkszkennereit* új, professzionális UMAX szkennerre.

*Ez az akció minimum 300 dpi-s, szoftverekkel, illetve kábelekkel rendelkező, működőképes síkszkennerekre érvényes.

május 24-től

Hivatalos képviselő és szervíz:

partners@ Hungary Kft.

1149 Bp., Angol u. 32.

Tel.: 221-5123

Fax: 251-6127

www.partners.hu

sales@partners.hu

Hivatalos viszonteladók: Baum: 202-6339

D3 vizuális művek: 212-6383 • Komel: 246-2734

partners Pécs: 72/327-572 • Qwerty Computer: 466-5419

Rexpo: 52/452-555 • ScanDer: 251-2960

Az Atlantis Entertainment jóvoltából hozzánk érkezett kártya természetesen STB gyártmány, a 3Dfx ugyanis felvásárolta az STB-t, amely így a 3Dfx-alapú grafikus kártyák elsődleges (sőt, egyetlen) gyártójává lépett elő. Ezzel a húzással a 3Dfx elérte, hogy ezentúl már ő diktálhatja az árat.

A V3 3000 az erősebb összeállítás, amelyen még egy kompozit kimenet is helyet kapott. A V3 2000-as kártyák annyiban térnek csak el a 3000-tól, hogy kicsit lassabbak annál, és nincsen rajtuk tévékimenet. A „kicsit lassabb” jelző arra utal, hogy a 2000-es kártyák, a 3000-sokkal ellentétben, nem 166 MHz-es core-órajellel futnak, hanem „csak” 143 MHz-cel, és a RAMDAC sem 350 MHz-es, hanem mindössze 300-zal „ketyeg”, amúgy a többi jellemzőjében teljesen megegyezik a kétféle összeállítás. A 143 MHz-es

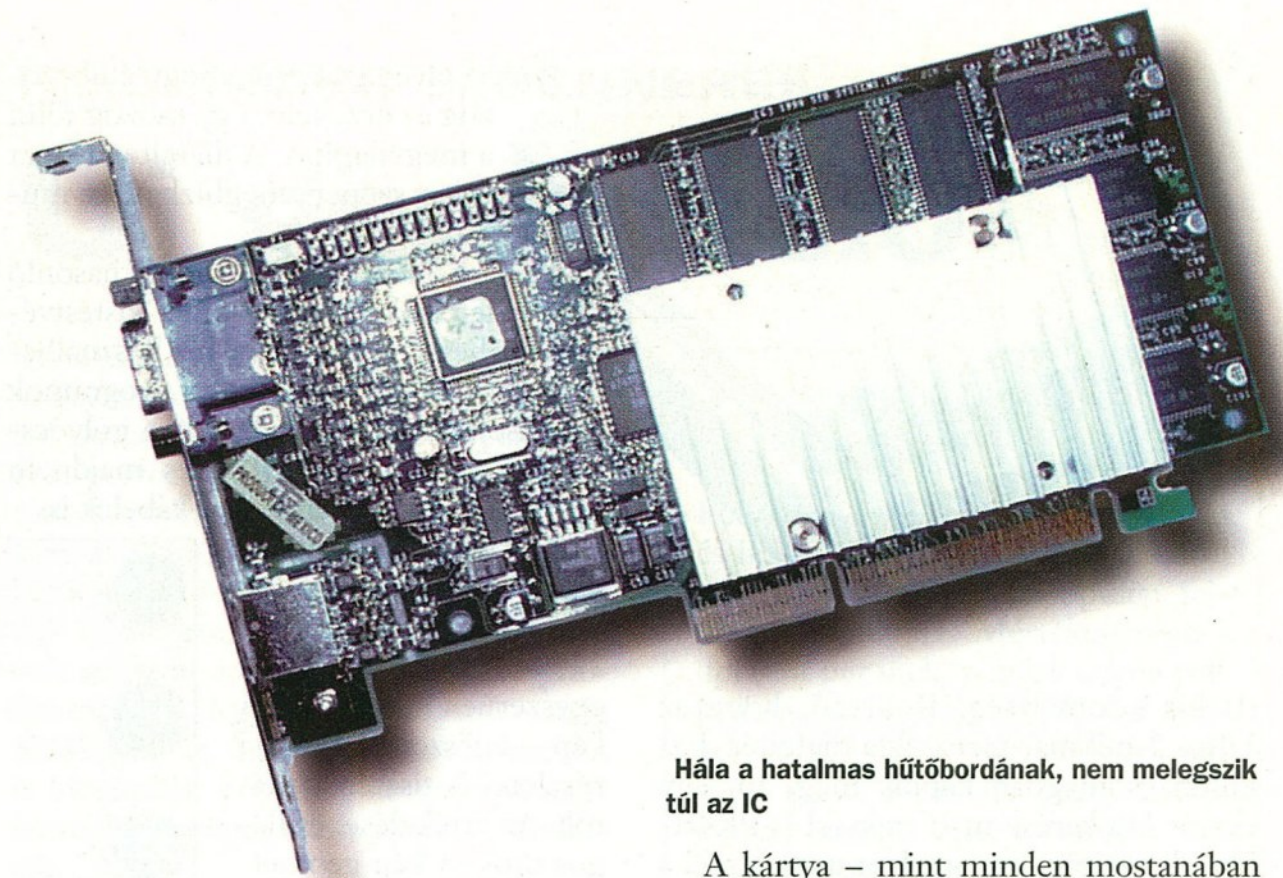
VOODOO3 3000

Éljen a király!

A magyarországi Voodoo-premier kissé korábban bekövetkezett, mint azt áprilisi számunkban jósltuk. Az Info 99 kiállítással egy időben ugyanis már a szerkesztőségünkben tudhattunk egy Voodoo3 3000-es kártyát. Magyarországon tehát az elsők között vagyunk, akik alapos teszteknek vethették alá a legújabb Voodoot.

core-órajel miatt a 3000-nél garantált 333 Mtexel/sec érték helyett a 2000-es kártyák csak 286 Mtexelt tudnak egy másodperc alatt megjeleníteni.

Mi tehát az erősebb kártyát próbáltuk ki, melyen 16 Mbájtnyi SDRAM kapott helyet. Ez a memóriamennyiség kissé elmarad napjaink kívánalmaitól, azaz a 32 Mbájttól, de a kártya nyújtotta

Hála a hatalmas hűtőbordának, nem melegszik túl az IC

A kártya – mint minden mostanában megjelenő, magára valamit is adó társa – elboldogul a teljes képernyős DVD-lejátszással. Ismeri a Tri-Linear MIP mappinget, kezeli a bump-mapeket, képes multitextúrázásra, hogy csak az érdekesebb sajtóságokat említsük. Ezekon kívül tudja az összes olyan eljárást is, amelyeket a Voodoo2 is tudott, és amelyekről áprilisi számunkban részletesen is írtunk. A 3000-es kártya, a 350 MHz-es RAMDAC-kal, a nagyon ergonomikus frissítési üzemmódokat is támogatja. A maximális 2046x1536-os felbontás mellett 75 Hz-cel, míg 1600x1200-nál 100

Hz-cel frissíti a képernyőt. A RAM mennyisége az összes felbontás esetén elegendő a 32 bites színmélységhez.

A kártya doboza a kártyán, annak telepítőlemezén és a hozzáadott kábelén kívül még teljes (!) és nagyon színvonalas játékokat is tartalmazott, a Need For Speed III-mat, az Unreal Tournamentet, a Descent III-mat, s e játékokkal élesben is ki lehetett próbálni az eszközt. Sajnos a papíralapú felhasználói útmutatóról nem lehet ennyi jót elmondani, ugyanis meglehetősen szűkszavú, és szinte semmi sem derül ki belőle. Természetesen létezik egy digitális kézikönyv is, amely a telepítő CD-n található, és sokkal rész-

16 bites színmélységű rendereléshez (akár 1600x1200-as felbontásban is) ennyi memória is elég. A 16 Mbájtnyi RAM mellett egyébként a 16 bites renderelési színmélység a másik legvitatottabb jellemző, hiszen az igények mindenképpen a 32 bit felé mutatnak. A 3Dfx azzal védekezik, hogy 32 biten olyan jelentős lenne a sebességcsökkenés, hogy nem is érdemes ezzel próbálkozni. 16 biten mindenesetre nagyon gyors a kártya, de ne szaladjunk így előre, hanem először nézzük meg a jellemző tulajdonságait.

2D eredmények

Voodoo3 3000	
WinBench 4.0	
800x600x16	231
1024x768x32	255
Speedy	
640x480x16	165.63
800x600x16	232.53
1024x768x16	328.57
1280x1024x16	490.38
640x480x32	168.07
800x600x32	233.77
1024x768x32	329.06

Unreal Tournament: ez a program is a dobozos Voodoo alapsomag része

3D összehasonlító eredmények

A kártya neve	Voodoo2 (12 Mbájt)		Voodoo2 SLI (2x8 Mbájt)			Voodoo3 3000		
3D Mark 99	640x480x16	800x600x16	640x480x16	800x600x16	1024x768x16	640x480x16	800x600x16	1024x768x16
General								
CPU Geometry Speed	6381	6439.04	6460.06	6434.29	6393.92	6365.72	6398.24	6375.07
3D Rasterizer Score	1143	944.02	1488.66	1421.41	1346.17	2351.4	2227.25	2113.61
Game 1 - Race	47.3	36.65	62.8	53.2	41.76	63.09	53.88	43.31
Game 2 - First Person	43.1	32.4	63.13	50.9	37.58	72.67	62.49	50.11
Fill Rate	75.4	73.41	150.67	152.52	150.77	146.89	148.84	149.33
Fill Rate w. Multi Texture	76	73.85	153.2	154.21	151.77	279.54	284.1	286.09
Texture Rendering								
2Mb	305.6	194.03	561.84	378.63	245.39	344.76	243.12	171.87
4Mb	302	194.47	540.65	371.23	245.29	330.68	229.75	152.42
8Mb	262.9	174.36	12.81	12.86	12.76	255.45	184.27	123.65
16Mb	6.2	6.27	6.05	6.37	6.35	6.09	6.12	6.16
32Mb	3.1	3.06	3.11	3.12	3.12	3	3	3.03
Point Sample Texture Filtering Speed	102.4	101.26	102.98	102.32	101.6	103.59	102.86	102.28
Bilinear Texture Filtering Speed	100	100	100	100	100	100	100	100
Trilinear Texture Filtering Speed	100	100.53	101.37	100.95	100.71	89.7	91.43	93.48
3DMarks	2714.07	2071.52	3777.82	3123	2380.19	4072.76	3490.95	2802.37
Final Reality								
2D								
Radial Blur	Csak 3D		Csak 3D				6.62	
Chaos Zoomer	Csak 3D		Csak 3D				3.78	
2D Bus Transfer	Csak 3D		Csak 3D				171.24	
2D Overall	Csak 3D		Csak 3D				5.2	
3D								
25 Pixel	271.24		261.91			250.55		
Robots	58.86		66.21			65.43		
Fill Rate	17.92		106.32			36.09		
City Scene	59.04		89.57			84.41		
3D Bus Transfer	108.48		107.93			109.57		
3D Overall	3.97		4.61			4.47		
Appereance	100		100			100		
AGP speed (4Mb) fps	PCI kártya		PCI kártya			193.78		
Quake 2								
FPS	85	54	225	172	107	262	188	119
PC Player								
FPS	60	42.5	119.1	97.8	72.7	101.6	85.5	56

letesebb útmutatással szolgál, de azért nem ártott volna egy hagyományos kézikönyv sem.

A Voodoo3 megcsodálása után hozzáláttunk a telepítéshez. Sajnos a kártya rögtön összeakadt a gépben lévő (egyéb-ként plug and play) hálózati adapterrel, hiába volt kijelölve a BIOS *Assign IRQ to VGA* opciója. Ezt az apró kellemetlenséget leszámítva a telepítés viszonylag gyorsan lezajlott. Alapértelmezés szerint az installációs CD ROM-ról alaphelyzetben pusztán a drájverek telepítődnek, a 3Dfx Control Paneljének a feltevést manuálisan kell kezdeményezni. Csak a Control Panel alatt lehet a gammakorrektciót és a tévékimenetet beállítani, úgy-hogy ez az alkalmazás kifejezetten fontos, és érdemes installálni.

Sajnos a beállítások között nem volt olyan pont, ahol ki lehetett volna kapcsolni a vertikális szinkront, ezért körülbelül másfél órás „szenvetésre” és sok

Quake 3 Arena és V3: ez már a közeljövő

Registry-állítgatásra volt szükség, hogy ezt az egyszerű műveletet végrehajthassuk. Ez egyébként azért kell a tesztek alatt, mert gyakran megesik – főleg az ilyen gyors kártyáknál –, hogy a frame-rate (képkockák száma/másodperc) meghaladná a képfrissítési frekvenciát, de mivel azt már nem érdemes túllépni, a kártya nem is fogja (legalábbis az alapértelmezett beállítás szerint nem). Ezért fontos a vsync kikapcsolása.

Voodoo2 kontra Voodoo3

A teszteket egy Abit BH6-os (Intel BX chipkészlet) alaplapon lévő, 462 MHz-cel hajtott Celeron Mendocino processzor közreműködésével végeztük. A gépben 128 Mbájtnyi SDRAM-ot helyeztünk el. Az alapfrekvencia 103 MHz volt és AGP sebességnek 2/3-os szorzó volt beállítva.

A tesztprogramokkal elsősorban a 3D megjelenítési képességeket próbáltuk mérni, de mivel komplett 2D/3D megoldásról van szó, természetesen a 2D képességeket is megvizsgáltuk. A tesztprogramok közül az „ügyeletes kedvenc”, a 3D Mark

99 mellé a kissé régebbi *Final Realityt* is felvettük, amelynek eredményei máig is etalonnak számítanak. Az OpenGL alatt nyújtott sebességet a *Quake 2-vel* vizsgáltuk, amelyet a játékon kívül gyakran használnak benchmark célokra is. A 2D sebesség mérésére a *Speedy* és a „jó öreg” *WinBench 4.0* szolgált.

Összehasonlítási alapként a tesztek mindegyikét elvégeztük egy régebbi Voodoo2 alapú Diamond Monster II-es kártyával (12 Mbájtos verzió) és egy SLI konfigurációval is (2 darab 8 Mbájtos kártya). Az eredményeket együtt közöljük.

Tessék kapaszkodni!

A teszteredmények megdöbbentőek voltak, nem hazudtak tehát az előzetes híresztelések. A Voodoo3 3000 valóban kitett magáért a próbák során. Még az (idáigi abszolút bajnok) SLI konfigurációt is maga mögé utasította, pedig két összekötött Voodoo2-öt nem könnyű legyőzni, pláne nem a Quake 2 alatt. A V3-nak mégis sikerült. Egyelőre nincs olyan kártya a piacon, ami szembeszállhatna ezekkel az eredményekkel, talán csak a

TNT 2 lesz képes felvenni a versenyt ilyen sebességgel.

A képminőségen is sikerült valamelyest javítani a Banshee-hez képest, bár még így is kissé elmarad a TNT vagy a Rage 128 képétől. A glide-os megjelenítés viszont sokkal szebb képet produkált, mint a D3D, tehát ezen a téren a kártya API-ja siet a segítségünkre.

A Voodoo3 3000-rel minden D3D-s és glide-os alkalmazás nagyon gyorsan futott. A hozzáadott MiniGL-lel pedig ez a leggyorsabb „játékos” OpenGL kártya, amit ez idáig PC-hez készítettek (érdemes megemlíteni, hogy 1280x1024-ben 78 fps-t produkált, ami egyedülálló). A 3D kártyák trónjára tehát új király ülhetett. No persze lehet, hogy az uralma csak a TNT 2 megjelenéséig fog tartani, ami egy szűk hónapon belül várható. Azért nagy a valószínűsége, hogy Voodoo-rajongók és a megszállott Quake-játékosok a Voodoo3-mat fogják választani, még a TNT 2 premierje után is. Aki most vásárol 3D kártyát, mindenképpen tekintse meg a V3-mat, nem fog csalódnia!

KOVÁCS ENDRE

Kapcsolja be az

üzletét!

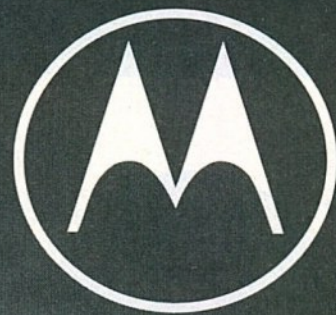
Jövünk!

A MATÁVÓR kiépíti az Ön üzletének védelmét biztosító rendszert és a távközlési hálózat segítségével folyamatosan felügyeli azt. Történeten bármilyen rendellenes esemény, a MATÁVÓR azonnal intézkedik üzlete és vagyontárgyai védelmében, sőt Budapesten kivonuló szolgálatunk is **15 percen belül a helyszínre** érkezik.

MATÁVÓR
Távfelügyelt
Vagyonvédelem

06 80 200 201

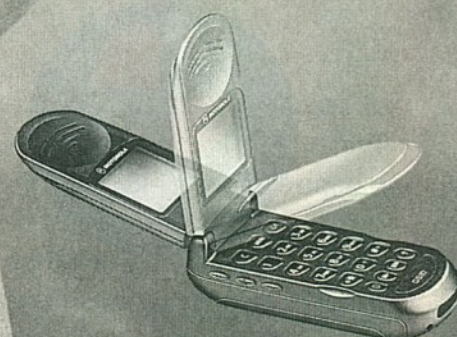
MOTOROLA
WINGS

TELEFONÁLNI SZERETNÉL?
VAN APRÓM.

Motorola v3688. Kisebb és könnyebb kétsávós GSM telefont kár keresned.

Visszafogott mérete kirobbanó erejű akkumulátort rejt. Hangfelismerő autókészletével pedig tényleg a kezében marad az irányítás. A világot még sohasem volt ilyen könnyű magaddal vinned.

MAGYAR SAROK

Vízi túrák és autóversenyek

PSZICHONET

Írott beszéd?

GYÖNGYHALÁSZAT

Koszvótól

Stanly Kubrickig

A HÁLÓZAT MÉLYÉN

Képeslapküldő szolgálat

EUROPLUS REWARD

Nyelvtanulás a világhálón

Magyar sarok

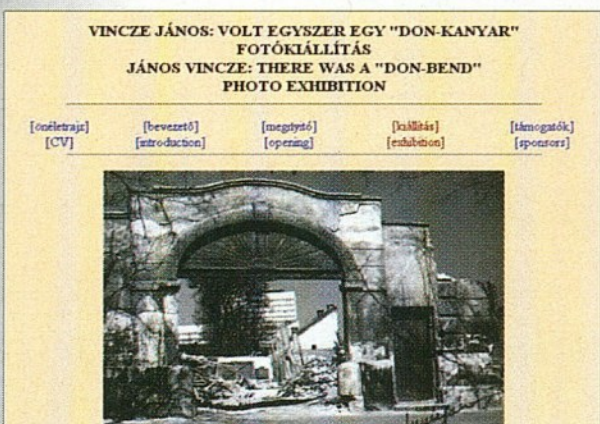
A City Rallye hivatalos honlapja: az elmúlt és a jelenlegi versenyek eredménylistái, képek és még sok hasznos információ található ezeken az oldalakon azoknak, akik szeretik az autózást. <http://www.ant.hu/cityrallye>

EuroWeb Újságosstand: a magyar média internetes oldalainak megújult linkgyűjteménye. Mostantól keresőrendszerrel is segíti a tájékozódást a Magyarországon megjelenő, valamint a határainkon túli, magyar nyelvű lapok között. <http://stand.euroweb.hu/>

Vincze János: Volt egyszer egy „Don-kanyar” – belváros-történeti fotókiállítás: az itt látható 22 fekete-fehér fotográfia az 1970-es évek végén, a 80-as évek elején készült Kecskemét belvárosában, a Dunaföldvárra vezető út Nagytemplom mögötti, furcsán kanyarodó részén. Ezt a népnyelvben, némi feketehumorral, „Don-kanyarként” emlegetik. <http://www.rkk.hu/vincze>

Kurázi Táncműhely: a Kecskeméten folyó táncosképzés 10-15 éves folya-

matának legeredményesebb, legérettebb képviselőinek bemutatkozása. Legfőbb céljának a Kárpát-medence népi kultúrájának hagyományokhoz hű őrzését, és táncban, zenében, viseletekben való megjelenítését tartja. <http://www.c3.hu/~kcasinok/kurazsi>

A Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) honlapja: az alapvető adatokon kívül a Hadtudomány című folyóirat korábbi számai is elolvashatók. <http://www.zmne.hu/kulso/mhtt/index.html>

A mezőtúri Teleki Blanka Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola honlapja: megtekinthetjük az iskola múltját és jelenét, az itt folyó képzési formákat. Az oldalakon olvashatunk a diákok életéről és az iskola külföldi kapcsolatairól. A honlapon állandóan bővülő linkgyűjteményt is találhatunk. <http://server.teleki-mezotur.sulinet.hu/>

Petőfi Sándor Általános Iskola: az iskola nemrég kapcsolódott az internetre. Ekkor készült el az iskolai honlap állandóan fejlődő változata. <http://www.petofi-debr.sulinet.hu/>
 FEGY - Polgárőrség Gyál: a város

polgárőrsége a Pest Megyei Polgárőr csoportok közül az egyik legnagyobb, legkorábban alakult és legtöbb feladatot vállaló egyesület, 24 órás ügyeleti szolgálattal. <http://w3.swi.hu/fegy>

On-line időjárás adatok a Fertő

tóról: 15 percenként frissített adatok a levegő és a víz hőmérsékletéről, a szél erősségéről és irányáról – grafikonok és táblázatok formájában. A honlapot a készítőik leginkább a vízi sportok kedvelőinek ajánlják. <http://ferto.sopron.hu/>

Tini Time Online: a Magyar Rádió Szeged ifjúsági műsora, amelyet mostantól az egész világon lehet hallgatni. <http://www.tiszanet.hu/tinitime/index.htm>

Vízi túrák Magyarországon: síkvízi túrák Magyarország kilenc folyóján,

egész nyáron át, a Bolha Team Sport Egyesület szervezésében. Az Egyesület ezen programjairól és más érdekességekről tudósít ez az oldal. <http://w3.datanet.hu/~vizitura>

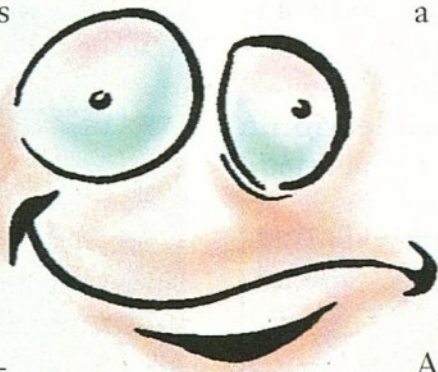
Budapesti Művelődési Központ: az intézmény a fővárosi művelődési házak számára nyújt közművelődési, művészeti, szakmai képzéseket. Ezen felül a látogatók az időszaki rendezvényekről és az állandó programokról is olvashatnak. <http://www.c3.hu/~muvhazak/bmk/>

PszichoNET: Írott beszéd?

Az internet használók *csigapostá-nak* becézik a hagyományos levelezést, ami elindulásakor, a viktoriánus kor postakocsijai idején, nagy fegyverténynek számított. A telefon megjelenése azonban csökkentette a jelentőségét. Ma újra a virágkorát éli, csak máshol, másképp – az interneten. Vajon a nyelv, amit ott használunk, az íráshoz vagy a beszédhez áll-e közelebb?

Az *e-mailek* és az *IRC-k* nyelvezete, afféle írott beszéd, mert fele úton van a beszéd és az írás között. Az IRC csatornái, bár a becenévvel jelenlévők írnak, beszélgető partikra hasonlítanak. A mindenkinek látható közös csatornán, a *publicon* jelen van a felszínesség, de az elmélyült lelki elsősegélynyújtás vagy a szerelemi vallomások is megjelennek, mégpedig a négy szemközti suttogókon, az úgynevezett *msg(message)*-csatornákon. Az *e-mailek* inkább a beszélt nyelvhez állnak közelebb. Az egymást jól ismerők szinte hallják a leírt szavakat, levelező társuk hangsúlyát, hanglejtését, hanghordozását a szófordulatok mögött.

Sokan nem ismerik egymást, de a virtuális világban ez természetes. Vajon megismerhető-e valaki az interneten keresztül? Az *e-mailekben*, az *IRC-k* során mindenkiről kialakul egy kép, ami esetleg fedi a valódi jellemet.

A *kézírás* sok mindent elárul az emberről. A *grafológia* a kézírás elemzésének a tudománya. Egy ismerősöm panaszkodott, hogy *személytelennek* érzi az *e-maileket*. Ez a véleménye valószínűleg csak a hosszabb levelezés után változik majd meg, hiszen a leveleknek nemcsak a tartalma, hanem a formai jegyei is árulkodóak.

Ki lehetne alakítani internetes személyiségtípusokat, a levelezési stílus alapján. A „beleírós” felhasználja levelezőtársa levelét. Úgy válaszol, hogy mondanóját, kérdéseit beleírja az eredeti levéltestbe. A „simán ismétlők” stílusa sokak számára zavaró lehet. Ők visszaküldik levelezőtársuk egész levelét, a

„reply” pontot választva. Zavaró, ha a válaszlevél elején a saját levelével találkozik valaki. Abban keresgéli a beleírásokat, de hiába, mert a levele végén egyben kap feleletet, néha csak pár sorban. Ennél jobb, ha olyan választ kapunk, amelynek a végén van ott az eredeti levelünk, ahogy elküldtük. Ez a két eset *kapcsolathiany* is jelenthet. A „hagyományos levelező” típus esetén is előfordulhat ez. A válasz olyan, mint egy igazi levelezésnél: egy eredeti, önálló levélre önálló válaszlevél készül, idézések nélkül. Akkor van *kontaktushiany*, ha a válaszoló nem figyel eléggé ránk, nem válaszol a kérdéseinkre. Ha nem kapunk valamire választ, illik-e ismét rákérdezni? Nem véletlen, ha valaki valamiről nem vesz tudomást. Lehet, hogy nem akar arról a témáról beszélni, és ezt a jogot meg kell neki hagyni. Ilyesmit, főleg a levelező listákon tapasztalhatunk. Érezni lehet, hogy sima figyelmetlenségről vagy a másikat érzékenyen érintő témáról van-e szó. Ha valakivel folyamatosan levelezünk, és jól ismerjük, könnyebben tisztázhatjuk ezeket

az eseteket. Legyünk tekintettel levelezőtársunk érzékenységére.

Az internet nyelve közelebb áll a beszédhez, mert a hálózaton, ahogy a beszédben is, erős az azonnali válaszolási kényszer. Az IRC-n ez természetes, de az elektronikus leveleknél is igaz. Az IRC-ken, ha valaki csak egy személlyel beszélget, annak késlekedő válaszüdejét vagy a vonalak lassúságát tapasztalva könnyen türelmetlenné válik, mert pont az élőbeszéd gyorsasága, visszajelző szerepe hiányzik. A hálózaton nem látjuk, hogy a másik töpreng vagy elgondol-

kodva összeráncolja a homlokát egy rosszul fogalmazott mondatunk miatt, és esetleg emiatt lassúbb.

Nagy előny, hogy azok is megszólalnak írásban, akik a valóságban nem tennék ezt, gátlásosságuk, zárkózottságuk, visszahúzó alkatuk miatt. Ők akkor szólalnak meg, ha erős bennük a szavak iránti vonzódás, mert ez is segít átlépni a saját korlátjaikon.

Sokan tapasztalják, hogy a helyesírásuk romlik a rendszeres internetezés során. Ennek a szóbeliségből átszüremlett pongyolás, az elkapkodottság az oka.

Ezt, az írott beszéd védelme érdekében, igényességgel lehet javítani. Akik a legfurcsább alakokat ötlük ki írásban, látzólag nem törődve a helyesírással, nagyon is tisztában vannak a nyelvhelyességgel, a nyelvtani tudnivalókkal. Inkább játékos kedvüket élik ki. A hozzáértő szem, a jó érzék pontosan meg tudja különböztetni őket a gyenge helyesíróktól, akiket olykor durva támadások érnek egy-egy vita hevében. Bár a többség velük szemben is elnéző...

CSAPÓ IDA
kikelet@lezlisoft.com

Gyöngyhalászat

Ha sokat kalandozunk az interneten, váratlanul olyan oldalakra is rábukkanhatunk, amelyeket nehéz lenne keresőprogramokkal megtalálni, hiszen álmunkban sem gondolnánk, hogy léteznek. Pedig számos izgalmas, látványos, tanulságos helyet találunk közöttük. Íme néhány igazgyöngy, amely fennakadt böngészőnk hálóján.

▶ Jugoszlávia a hálózaton

Koszovóból kitiltották a nemzetközi hírügynökségeket, így a helyi rádió és televízió közvetítéseiből tudhatjuk csak meg a híreket. A hálózat azonban megpróbálja kitölteni ezt az űrt. Név nélkül kaphatunk újabb értesítéseket a területről. Szemtanúk beszámolóit olvashatjuk ezeken az oldalakon. A Radio B92-t a kormány betiltotta, de a weben hallható Jugoszlávia független hangja.

Anonymizer: <http://info.anonymizer.com/kosovo.shtml>

Kosovo Reports: <http://www.egroups.com/list/kosovo-reports/>

eGroups' News: <http://www.egroups.com/list/decani/>

Borba: <http://www.borba.co.yu/daily.html>

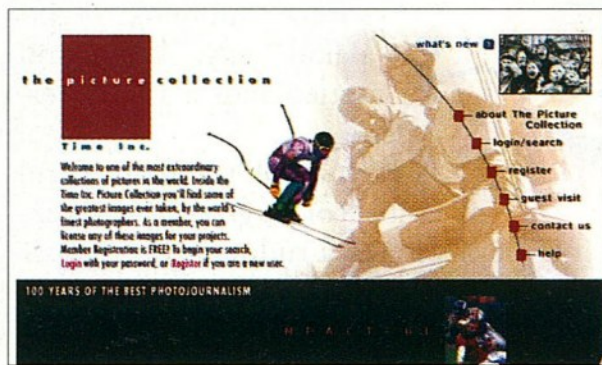

Beograd: <http://www.beograd.com/B92>: <http://b92eng.opennet.org/Wired>: <http://www.wired.com/news/news/politics/story/18767.html>

▶ Kölcsönözhető híres fotók

A Time Inc. tulajdonában van a világ legnagyobb fényképgyűjteménye. Száz év legjobb sajtóképei között kutathatunk. Vendégként, ingyen böngészhetünk az egész gyűjteményben remek keresőeszközök segítségével, de fizetés ellenében a képek közzéadási engedélyét is megkaphatjuk. A pompás gyűjtemény többek között a People, a Time és a Life magazin képeit is tartalmazza.

<http://www.thepicturecollection.com/>

▶ Az első internetes háború

Az internet virágzása óta rengeteg katonai esemény történt a világon, a hálózat azonban eddig még kimaradt ezekből a küzdelmekből. A háborúkról olvashatunk ugyan, de nem találhattunk plakátokat sem a szövetségesek, sem a semleges országok oldalán. A jugoszláviai események azonban mindent megváltoztattak.

rec.aviation.military.yugoslavia soc.culture.yugoslavia

▶ Több nyelven a világról

Már a tartalom is a bábeli sokszínűséget rejt magában. Cikkek, filmbemutatók, zenei újdonságok hívják fel magukra a figyelmet. Képes beszámolókat láthatunk a világ tájairól. Riportokat olvashatunk, s nem csak egy nyelven.

<http://www.towerofbabel.com/>

▶ Mars

A Marsról szóló hírek egy szépen megvalósított, új oldala. Könnyen válogathatunk a témák között, olvashatunk a NASA küldetéséről, csillagászatról, a földön kívüliek létezésének kutatásáról. A szerver talán kicsit lassú, de megéri a kitarítás.

<http://www.marsnews.com/>

▶ Webtervező - kezdőknek

Weblapot szeretne készíteni? Akkor érdemes felkeresnie ezt az oldalt. Itt ugyanis kiderül, hogyan lehet a legjobb

eredményt elérni. Sokat megtudhat a Javáról és a figyelemfelkeltő kódokról, grafikákról. Aki végigbongeszi az oldalakat, egyszerű, de átfogó ismereteket kaphat.

<http://pw1.netcom.com/~mdjhere/stuff.html>

► **Honlapkezelő kézikönyv**

Biztos, hogy sok olyan használati utasítást olvasott már, amelyek teljesen nyilvánvaló dolgokról tájékoztatták, például, hogy mire való a fogpiszkáló. Ezek az oldalakon a honlapokat kísérő leggyakoribb és legjellegzetesebb utasításokat olvashatja.

<http://members.home.net/alboss/humor/homepage.htm>

► **Ki látja meg először a Napot a jövő évben?**

Az Atlanti-óceán fölött szálló sárkányrepülőkből kiugrók lehetnek talán azok, akik először látják meg a Napot a következő évezredben, legalábbis egy gyermekrák alapítványt támogató csoport véleménye szerint. Nem kevés díj elle-

nében, gyakorlott ugrók segítségével, talán Ön is közöttük lehet :-).

<http://www.millenniumjump.co.nz/>

► **Titkosított rendszerhibák**

Többet szeretne megtudni a hálózatról, a számítógép védelméről és megsértéséről? A régi és újabb módszerekről szerezhetünk ismereteket; meghatározásokat, forráskódokat találhatunk itt. Még az is kiderül, hogyan védekeznek egymással szemben a hálózat mindentudói, a hackerok.

<http://www.hideaway.net/>

► **Faxot várna, de nincs mivel?**

Faxgép, modem és szoftver nélkül is kaphat faxot egy új szolgáltatáson keresztül. Ezen az oldalon az is kiderül, hogyan: aki előfizet, kap egy faxszámot, ahová a neki szóló faxok érkehetnek. Ezeket megfelelő formátumba alakítva, kinyomtatva, levélként kapja meg. A rendszer sajnálatos hátránya, hogy a helyi faxokat is csak távolsági díjjal lehet elküldeni.

<http://www.efax.com/>

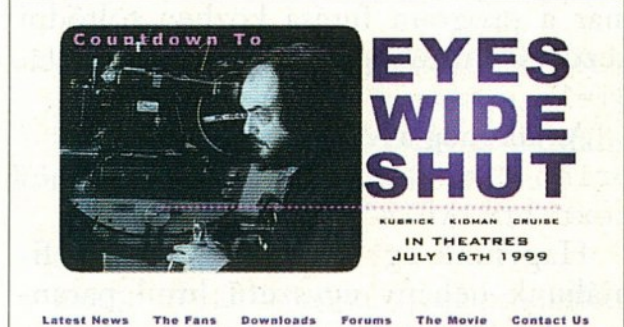
► **Kicsi a lemeze?**

Akinek már megtelt a lemeze vagy nincs hová archiválni az adatait, annak érdemes megnézni ezt az oldalt. Üres lemezterületet kaphatunk egy internet-szerveren, amit úgy használhatunk, mintha egy újabb lemezzel bővítettük volna a gépünket. Az ingyenes szolgáltatástól annak sem kell megrettennie, aki nincs tisztában az FTP szerverek és programok működésével, hiszen a rendszer egy webböngésző felületéről kezelhető.

<http://www.ifloppy.net/>

► **Stanley Kubrick emlékére**

A híres rendező művei, többek között a Spartacus, a Lolita a filmművészet kiemelkedő alkotásai maradnak örökre. A nemrég elhunyt művészre emlékezhetünk ezeken az oldalakon. Az érdeklődők a még be nem mutatott utolsó filmjéből is láthatnak részleteket.

NewsGroup: alt.movies.kubrick
IMDb: <http://us.imdb.com/Name?Kubrick,+Stanley>

Simpsons: <http://www.physics.ucla.edu/~utam/kub-simp.html>

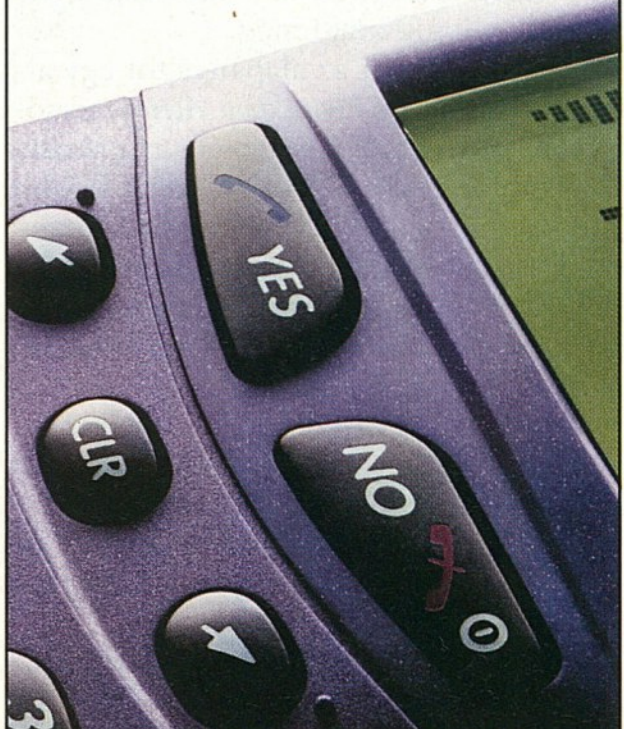
Eyes Wide Shut: <http://countingdown.com/eyeswideshut/>

NAGY EMESE
mese@cdromline.com

A legújabb mobiltelefonunkat T18-nak neveztük el.

De Ön hívhatja úgy is: „Kedvesem”.

Programozza be kedvese telefonszámát (és még akár kilenc másikat is), és aztán elég, ha utasítja a T18-at, hogy hívja fel, és telefonja rögtön megteszi. De ez még nem minden! A T18 ezenkívül rezgő hívásjelzővel és aktív flipel is rendelkezik, valamint 900-as és 1800-as GSM hálózaton egyaránt használható. Mert a T18 igen okos készülék. És emellett a végtelenségig diszkrét.

<http://mobile.ericsson.com>
<http://www.ericsson.hu>

A hálózat mélyén: Képeslapküldő programozása (1.)

A képeslapküldő szolgálatok népszerűek az interneten. Többféle megvalósításuk létezik, de mivel jelen példánkban

Windows alatt fejlesztünk, Solaris alatt futtatunk, ezért a *keresztplatformos megoldást* kell választani. A programozás során kerülnünk azokat a funkciókat, amelyek veszélyeztetnék a program platformfüggetlenségét, tehát operációs rendszer parancsokat sem hívunk meg a scriptből.

A képanyag előkészítése

A képeslapküldő „lelke” a képanyag. Ennek feldolgozása a *PhotoShop* programmal automatizálható. Tétélezzük fel, hogy az alapanyag nagyfelbontású TIF formátumban áll a rendelkezésünkre. Ebből kell egy képernyőre méretezett, kisebb felbontású JPG képet készíteni, majd, ezzel azonos fájlneven, egy még kisebb méretű GIF képre van szükség, ami tulajdonképpen a *választást segítő ikonként* jelenik meg.

Másoljuk tehát az alapanyagot egy alkönyvtárba, és a *PhotoShop Actions* úszómenüjének a segítségével rögzítsük, ahogyan az egyik képből mindkét kisebb felbontású verziót elkészítjük. Mentsük el, és zárjuk le az elkészített képek ablakait. Tároljuk a makrót is, majd használjuk a *File* menü *Automate/Batch* almenüpontját.

Itt válasszuk ki a forráskönyvtárat, az előbb felvett és elmentett makrót, és várjuk meg, amíg a folyamat a forráskönyvtárban található összes képet feldolgozza. Ezután a TIFF képekre már nincs szükségünk.

Döntsük el, hogy a webhelyünkön melyik alkönyvtár lesz a képeslapküldő. Ebbe az alkönyvtárba kerülnek majd a szükséges html fájlok, és innen nyílnak majd a képeket tartalmazó további alkönyvtárak, amelyeknek a neve valamilyen módon utaljon az abban található képek mondanivalójára.

Az előkészítés végén tehát minden képnek két változatát kell feltöltenünk egy-egy könyvtárba: egy nagyobb méretű JPG-t és egy ikonméretű GIF-et.

A feladat

A feladat, hogy a program első lépésben ajánlja fel a képeket kategóriánként, vagyis jelenítse meg az alkönyvtárak neveit, és ezek választható kategóriákként, ábécé sorrendben szerepeljenek egy listában. A kiválasztás után olvassa be az adott alkönyvtárból a GIF kiterjesztésű képeket, és egy négyoszlopos táblázatban jelenítse meg azokat. Az onnan választható kép JPG verziója jelenjen meg mint választott és elküldendő képeslap. A kép alatt készüljön el egy *űrlapmező*, ahol bekérjük a küldő és a címzett adatait, valamint egy jelszó, ami a megtekintéshez szükséges. Az űrlap kitöltése után a címzett kapjon egy értesítést, hogy képeslapja érkezett, és hogy azt hol, milyen jelszóval nézheti meg. Ehhez készítünk egy űrlapot két szövegmezővel, ahol bekérjük a címzett e-mail címét és jelszavát, majd megmutatjuk neki a kiválasztott képet és az üzenetet. Végül adjunk lehetőséget, hogy a címzett válaszoljon a feladónak. Ekkor a szükséges űrlapmezők legyenek előre kitöltve, valamint a küldő kapjon egy értesítést e-mailben arról, hogy a címzett megnézte a küldeményt.

Postcard.cgi

Az első CGI program beolvassa az adott útvonalról az alkönyvtárak neveit. Készítsük elő az oldalt! Adjuk meg a Perl interpreter útvonalát.

```
#!/usr/bin/perl
```

Tiltsuk le a bufferelést, így az oldal már a program futása közben töltődni kezd a kliens böngészőjébe.

```
$|=1;
```

Adjuk meg a MIME fájltypust.

```
print "Content-type:
text/html\n\n";
```

Hagyjunk egy üres sort, majd definiáljunk néhány egyszerű html parancsot, figyelve az útvonalakra.

```
print "<html><Head><Title>E-
Postcard</Title></Head>\n\n";
```

```
print '<body
background=".../..backgrounds/i
dahatter.gif">';
```

```
print
"<h2><center>Képeslapküldő
szolgálat</center></h2>\n\n";
```

Definiáljunk olyan változókat, ame-

lyek segítik a program platformfüggetlen működését – elsőként a webservert gyökérkönyvtárát mint kiindulási alapot.

```
$localpath =
"$ENV{DOCUMENT_ROOT}";
```

Felhasználva az előbbi változó eredményét, definiáljuk a képeslapküldő útvonalát.

```
$utvonal =
"$localpath"/kikelet/kepeslap
";
```

Olvassuk ki a webservert nevet, amire később még szükségünk lesz. Ez a tesztelés során *localhost*, élesben pedig a saját *domain* nevünk vagy *IP számunk* lehet. Ne felejtjük el a változó elé tenni a *http://* stringet, így megkapjuk a teljes URL címet.

```
$URL =
"http://"."$ENV{SERVER_NAME}";
```

Olvassuk ki az előző oldal URL címét a *HTTP_REFERER* környezeti változóval, és ha az nem más, mint a *visitcard.cgi* (amelynek leírására sorozatunk végén kerül sor), akkor az előző oldalból adatokat veszünk át, amelyeket arra használunk, hogy automatikusan kitöltsük a válaszhoz szükséges űrlapmezőket.

```
if (index("$ENV{HTTP_REFERER}",
"visitcard.cgi") > 1) {
    read(STDIN, $buffer,
$ENV{'CONTENT_LENGTH'});
    @pairs = split(/&/,
$buffer);
    foreach $pair (@pairs) {
        ($name, $value) =
split(/=/, $pair);
        $value =~ tr/+/
/;
        $value =~ s/%([a-
fA-F0-9][a-fA-F0-9])/pack("C",
hex($1))/eg;
        $value =~ s/~!/
~/g;
        $FORM{$name} =
$value; } }
```

Olvassuk ki az *\$utvonal* változó alatt található fájlkat,

```
opendir Tkat, "$utvonal";
```

helyezzük azokat a *@filek* nevű listába,

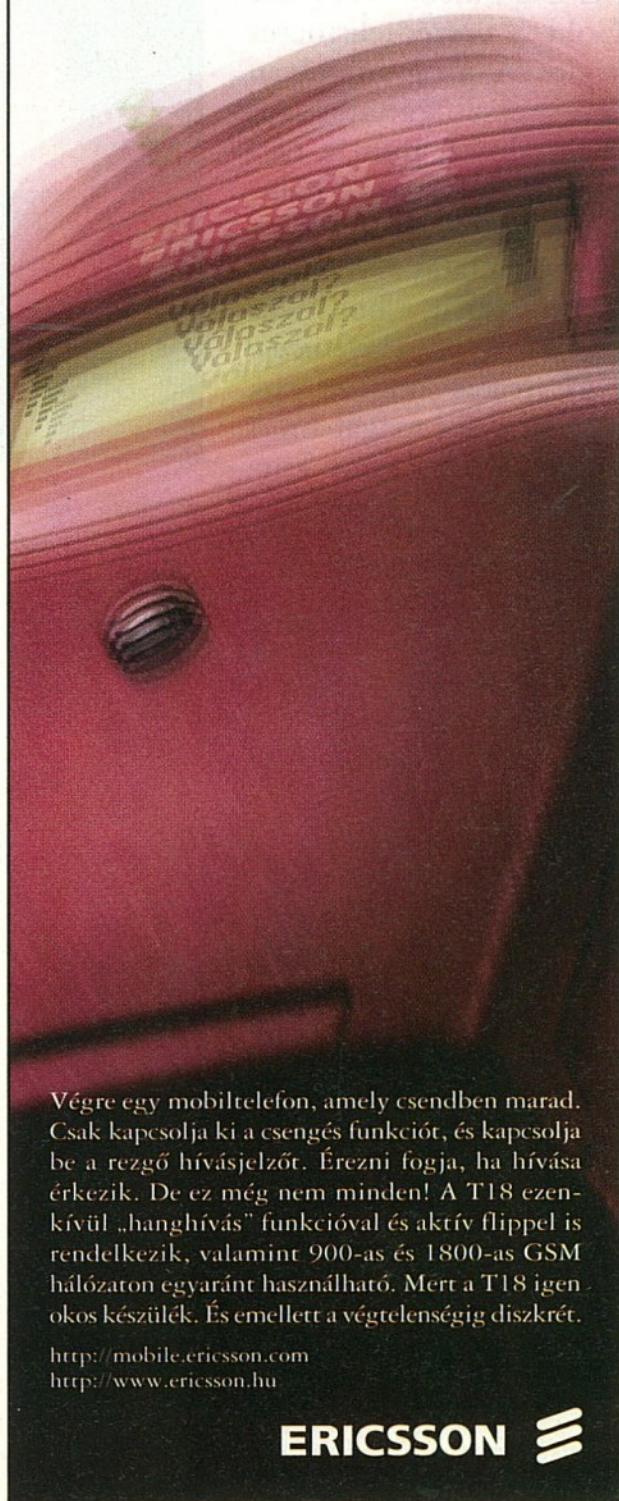
```
@filek = readdir(Tkat);
```

és szeleteljük fel részekre.

Az Ericsson T18
meglepő dolgokat
produkál.

Például csiklandoz.

Végre egy mobiltelefon, amely csendben marad. Csak kapcsolja ki a csengés funkciót, és kapcsolja be a rezgő hívásjelzőt. Érezni fogja, ha hívása érkezik. De ez még nem minden! A T18 ezenkívül „hanghívás” funkcióval és aktív flippel is rendelkezik, valamint 900-as és 1800-as GSM hálózaton egyaránt használható. Mert a T18 igen okos készülék. És emellett a végtelenségig diszkrét.

<http://mobile.ericsson.com>
<http://www.ericsson.hu>

ERICSSON

```
foreach $file (@filek) {  
    Ha a kiolvasott név egy könyvtár,  
    if (-d "$utvonal/$file") {  
        és nem az előző, illetve az aktuális  
        könyvtár,  
        if ($file ne '..' && $file ne  
        '.') {  
            akkor a push függvénnyel tegyük egy  
            új listába, amelynek adjuk a @directory  
            nevet.  
            push (@directory, $file); } } }  
    Zárjuk le a folyamatot,  
    closedir($tkat);  
    majd rendezzük a listát ábécé sor-  
    rendbe.
```

```
@directory = sort(@directory);  
    A következő egyszerű ciklussal hasz-  
    náljuk az előbb létrehozott listát arra,  
    hogy a $output változóba egyenként el-  
    helyezzük a könyvtárakat, soremeléssel  
    elválasztva egymástól úgy, hogy a nevük  
    után egy kettőspontot teszünk. Ugyan-  
    ezt a listát lejjebb kiegészítjük az al-  
    könyvtárban található képek nevével.  
    Ezzel egy időben megszámloljuk, hány  
    kép található az adott könyvtárban, és az  
    eredményt beírjuk egy @filename nevű  
    listába.
```

```
foreach $current_dir  
    (@directory) {  
    $i = 0;  
    opendir $fkat,  
    "$utvonal/$current_dir";  
    @files = readdir($fkat);  
    $output =  
    "$output"."\\n"."$current_dir".  
    ":"."\\n";  
    foreach $current_file  
    (@files) {  
        if ($current_file  
        ne '..' && $current_file ne  
        '.') {  
            $output =  
            "$output"."$current_file"."\\n";  
            $i++; } }  
            push (@filename, $i);  
        }  
        closedir($fkat);
```

Egyszerű html kódok kiírásával ké-
szítsük elő azt a táblázatot, amelyben a
könyvtárnevek mint választható kategó-
riák, valamint a bennük található képek
száma jelenik meg.

```
print '<center><table border=0  
width=70% cellpadding=10><td  
bgcolor=dd88dd>';  
print '<table border=0  
width=100% cellpadding=4><td  
bgcolor=ffeeff align=center>';  
print '<font size=+3><b>Válassz  
témát!</font></b><br>';  
print '<font size=-1  
face="arial">';  
    Szeleteljük fel a soremelés karakte-
```

rekkel elválasztott listát, amelyben a ké-
peket tartalmazó alkönyvtárak és az
azokban található fájlok nevei szerepel-
nek.

```
@elemek = split("\\n", $output);  
    Addig szeleteljük, amíg van eleme a  
    listának.
```

```
foreach $elem (@elemek) {  
    if (length($elem) > 2) {  
        Ha az aktuális listaelem kettőspontra  
        végződik, akkor az alkönyvtár:
```

```
if ($elem =~ /:$/) {  
    Adjunk értéket néhány változónak.
```

```
$i = 0;  
$DirURL =  
"/kikelet/kepeslap/" . "$elem";
```

Vágjuk le a könyvtárnév végéről a
kettőspontot, és tegyük egy új változóba.

```
$elemCLR = chop($DirURL);
```

Töröljük a képek számát tartalmazó
listából azt az elemet, amelyik az aktuá-
lis könyvtárban található képek számát
tartalmazza, és tegyük a *\$darab* változó-
ba.

```
$darab = shift(@filename);
```

Kezdjük el kiírni a további feldolgo-
záshoz szükséges űrlapot, amely egyelő-
re *csak rejtett űrlapmezőket* tartalmaz.
Definiáljunk két új változót, ahol a má-
sodik a képek számát tartalmazza. Ne fe-
lejtjük el, hogy egy kép két változatban
létezik, ezért ezt a változót el kell osztani
kettővel, ha a tényleges választékot
akarjuk kiírni.

```
print "\\n<form  
action=\\\"../mycgi/getcard.cgi\\\"  
method=\\\"post\\\">\\n";
```

```
$lastdir =  
$elem;  
$darab1 =  
($darab / 2);
```

Egy rejtett űrlapmezőbe írjuk be a ki-
választott alkönyvtár nevét és útvonalát.

```
print "<input type=\\\"hidden\\\"  
name=\\\"location\\\"  
value=\\\"$DirURL\\\">\\n";
```

Ha a vizsgált listaelem nem könyvtár,
} else {
akkor megnöveljük az *i* változó értékét,

```
$i++;
```

és ha ez pont annyi, mint az aktuális
könyvtárban található képek száma,

```
if ($i ==  
$darab) {
```

akkor további rejtett űrlapmezőket
írunk ki. Ez ugyanis azt jelenti, hogy van
átadandó adat, vagyis válasz érkezik egy
már elküldött képeslapra. Kiírjuk a
Submit parancsgombra a könyvtár nevét
mint választható kategóriát, alá pedig az
alkönyvtárban található képek számát,
végül lezárjuk a táblázatot, a html oldalt
és a Perl scriptet.

```
if  
(index(lc($ENV{HTTP_REFERER}),
```



```
"visitcard.cgi") > 1) {
print "<input type=\"hidden\"
name=\"SenderAddress\"
value=\"\$FORM{ 'SenderAddress' }\"
>";
print "<input type=\"hidden\"
name=\"SenderName\"
value=\"\$FORM{ 'SenderName' }\"
>";
```

```
print "<input type=\"hidden\"
name=\"Name\"
value=\"\$FORM{ 'Name' }\"
>";
print "<input type=\"hidden\"
name=\"Email\"
value=\"\$FORM{ 'Email' }\"
>"; }
print "<hr width=50%><input
type=\"submit\"
value=\"\$lastdir\"><br><b>(\$dar
```

```
abl darab képet
tartalmaz)</b></form>\n\n"; } }
} }
print
'</font></td><tr></table></td><
tr></table>';
print "\n</body></html>\n";
exit(0);
```

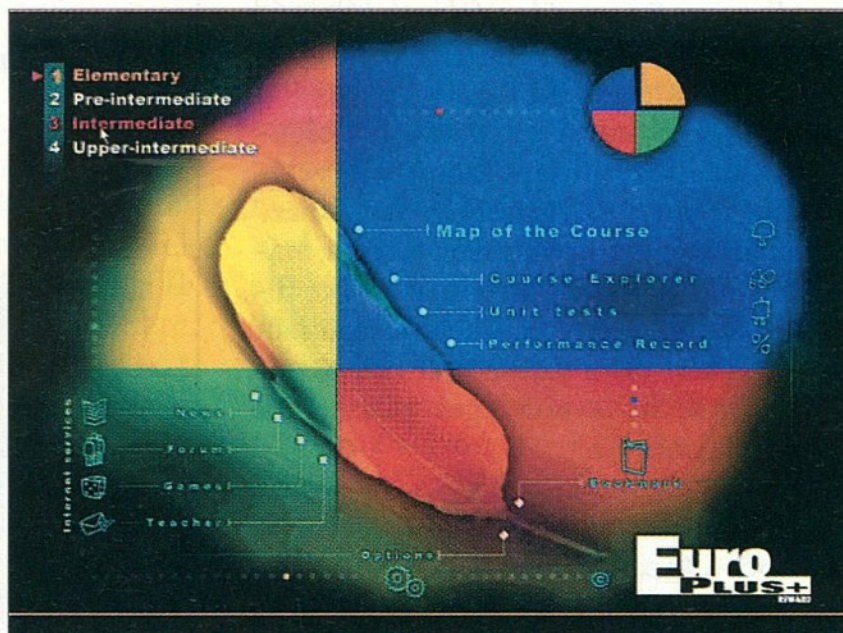
(folytatjuk)
PERJÉS LÁSZLÓ
lezli@best.com

EuroPlus+ Reward: Oxfordi kurzusok

A nyelvtanulást ezúttal a multimédia legújabb vívmányai, 15 órányi MP3 hanganyag, 5 óra MPEG-videó, ViaVoice Gold beszédfelismerés segíti. A program olyan internetszolgáltatásokat is tartalmaz, mint a távoktatás, a fórum, a hálózatos nyelvi játékok és a hírszolgáltatás. Nem véletlen tehát, hogy az EuroPlus+ Professional Pack testes doboza sok mindent rejt magában. A három nyelvi szint kurzusai hat CD-lemezen, a telepítő- és a keretprogram pedig a hetedikén kapott helyet. Ezen felül találunk még egy regisztrációs kártyát is, amely, a szokásos információ-visszajelzés mellett arra is jó, hogy élhessünk az Elender kéthónapos, ingyenes internetszolgáltatásával. Ez utóbbi nem céltalan reklámfogás, hiszen az internet fontos szerepet játszik ebben a nyelvoktató programban.

Szintek, leckék, tesztek

A teljes nyelvi kurzus négy nyelvi szintet tartalmaz. Ezek: *Elementary* (alapfok), *PreIntermediate* (kis-középfok), *Intermediate* (középfok) és az *Upper-Intermediate* (felső-középfok). Ez utóbbi nem része a Professional csomagnak, a közeljövőben fog bővítésként megjelenni. Minden szint körülbelül egy tanévnyi anyagot ölel fel, s egyenként nagyjából 150 órányi tananyagot jelentenek. Az első három szintben, a tananyagot nyolc fejezetre bontva, összesen 56 leckét találunk. A szintekhez egy-

Élénk színek jellemzik a különböző nyelvi szinteket

A leckék a Reward nyelvkönyvek felépítését követik

egy szín is tartozik, amely megjelenik a CD-ken és a leckék kezelőfelületén is. Így könnyen eligazodhatunk a sok lemez és lecke között. A tananyag az oxfordi

Macmillan Heinemann kiadó Reward könyveire, kazettáira, videóira épül. Ezért érthető, hogy megjelenésében – és metódikájában – a képernyő interaktív oldalai a REWARD könyvekhez hasonlítanak. Változatos gyakorlattípusok teszik érdekessé a tanulást. A gyakorlatok végére érve a megoldások azonnal ellenőrizhetők, értékelhetők vagy törölhetők, azaz újrakezdhetők.

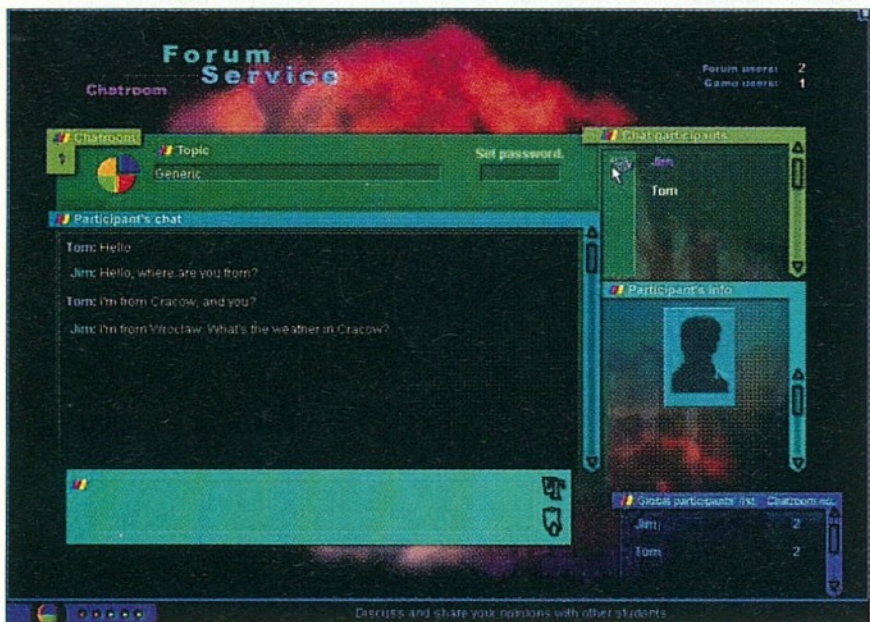
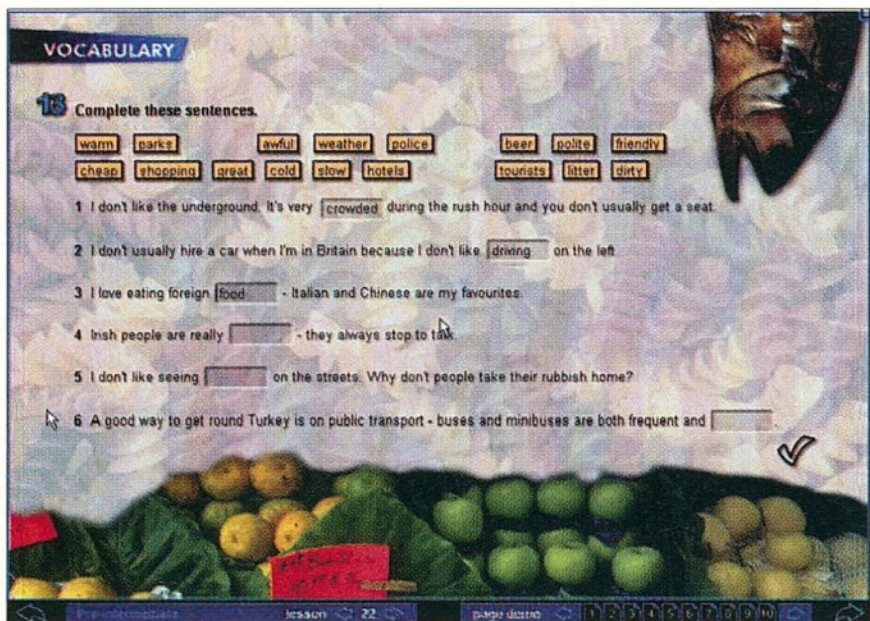
Nyelvtanulási eszközök

A leckék kihasználják a multimédia legújabb vívmányait. A Szótár Szekciókban például láthatjuk a leckéhez tartozó új szavakat, és ha valamelyik szó fölé húzzuk az egeret, azonnal megjelenik a magyar

megfelelő, rákattintva pedig hallhatjuk is a szót. A Nyelvtani Szekciókban egy vagy több nyelvtani összefoglalást találunk, amelyek a leckében előforduló új nyelvtani szabályokat magyarázzák el, példamondatokkal, hanganyagokkal illusztrálva a helyes használatot. A Hiánykitöltés feladatokban használhatjuk a billentyűzetet, de az az igazi, ha mikrofonba mondjuk a helyes megoldást. A programba beépít-

tették az IBM ViaVoice technológiáját, így ha helyes a kiejtésünk, máris megjelenik a mondatban a hiányzó szó.

Minden fejezet végén tesztleckét találunk. Ez a gyakorlatok olyan halmazát jelenti, amelyek nyelvtani anyagával a hallgató már találkozhatott a fejezetben. Mi-

A feladatok megoldásánál a beépített beszéd-felismerő technológiát is használhatjuk (felső kép)

Az interneten keresztül, földrésznyi távolságokra élők is tartozhatnak egy virtuális osztályba (alsó kép)

kor a tesztet megoldjuk, nem kapunk részeredményeket, a teljes kitöltés után viszont részletes, minden gyakorlatra kiterjedő értékelést ad a program. Itt láthatók a százalékos eredmények és a feladatok által lefedett témák pontos meghatározásai. A teszteredmények külön értékelhetők az olvasás, a szövegértés, a szószedet, a nyelvtan és a kiejtés kategóriákban.

Multimédia

Az EuroPlus+ Reward egyik erőssége a *multimédia*. A kiváló minőségű (MP3) hanganyag mellett számos videoleckét is találunk. A program videosorozata témaspecifikus, a Reward multimédiasorozat-hoz egyedileg készített anyag, amelynek a *REWARD TV* címet adták. Az eredeti kiadvány szerzőjének közreműködésével készült el a közel ötórányi műsor. A *REWARD TV* egy képzeletbeli műsor-készítő forgatócsoport, amelynek mindennapjairól, változatos élethelyzetekben

készült a videoanyag. A sorozat epizódjaiban többféle származású és anyanyelvű szereplőt láthatunk, mókás és komoly helyzetekben. Ahogy nőnek a nyelvi szintek, úgy lesznek egyre hosszabbak a videoleckék is, így mind komolyabb figyelmet igényel a megértésük. Annyi segítséget azonban mindig kapunk, hogy bekapcsolhatjuk a film párbeszédjeinek szöveges kiírását. Természetesen ez a feliratozás angol nyelvű.

Irány a nagyvilág

Irány a napvilág – persze csak jelképesen, hiszen a mai technikai eszközökkel már nem kell kimozdulnunk ahhoz, hogy *eredeti nyelvi környezetben* gyakoroljunk, tökéletesítsük tudásunkat. Ezt a kapcsolatot az internet jelenti, amely szerves része a Reward nyelvprogramnak. A beépített táv-

oktatás és a virtuális osztályterem kialakításának a lehetősége érdekessé és egyedivé teszi a kurzusokat. A regisztrált hallgatók által igénybe vehető szolgáltatások elengedhetetlen részei a tanfolyamnak. A program *négyféle online szolgáltatást* kínál, amelyek szoros tartalmi kapcsolatban állnak a CD-lemezek elemeivel.

A *Hírekben* egy havonta frissített, a nyelvoktató program struktúráját is figyelembevevő magazinnal találkozhat a tanuló. A világ fontosabb híryanagából készült válogatás a négy nyelvi szintnek megfelelő nehézségű szövegeket tartalmaz. Általában egy főcikk, s azután sport, tudományos és kulturális rovat található a válogatásban. Bár a hírek minden szinten azonosak, a haladóknak egyre hosszabb

Az online játékokban csak akkor győzhetünk, ha a nyelvi feladatok megoldásában is jeleskedünk

Az **Ericsson T18** forradalmasítja a hívások fogadását.

Elég, ha annyit mond: „Halló!”.

Az aktív flipnek köszönhetően a beérkező hívások fogadásához Önnek nem kell különböző gombokkal bajlódnia. Hajtsa le a flipert – a gombokat takaró fedelet –, és máris beszélhet. Ha pedig befejezte, egyszerűen hajtsa vissza. Ez minden. Ja, ez még nem minden! A T18 ezenkívül „hanghívás” funkcióval és rezgő hívásjelzővel is rendelkezik, valamint 900-as és 1800-as GSM hálózaton egyaránt használható.

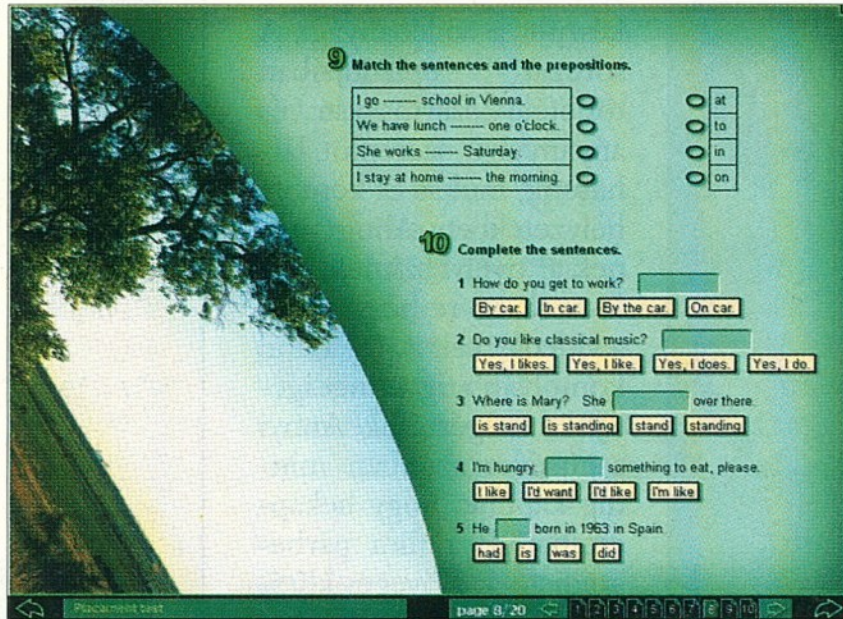
<http://mobile.ericsson.com>
<http://www.ericsson.hu>

ERICSSON

és összetettebb magazin készül.

A Fórum szolgáltatás a virtuálisan kialakítható osztálytermek alapötletéből származik. Az interneten bejelentkezett hallgatók azonnali írásos (chat) vagy mikrofonos kapcsolatba léphetnek egymással. A kurzus offline részeiben kis ábra jelzi, ahol a párbeszéd-orientált gyakorlatokkal azonnal bekapcsolódhatunk a Fórum online beszélgetéseibe. Mint minden tanulásban, itt is fontos a játékoság. Ezért a program használói a nyelvoktatással összekötött, a világhálón játszható játékokat is kapnak a csomagban. Az öt játékban (Torpedó, Sziklamászó, Vírus, Betűvásár, Kincskereső) angol nyelvi feladványokat kell megoldani a lépések jogának megszerzésért. Közben a hallgatók nyelvtani kérdéseket is kapnak, így a nyelvoktatásból sem maradnak ki.

Az internetes szolgáltatások talán leg-

A felmérő teszt az Allegro Bt. honlapján található

fontosabbika a *Tanári szoba*. Ez a távoktatás elméletét ülteti át a gyakorlatba. Minden írásos és egyéb, előre nem definiált feladathalmaz ellenőrzése és áttekintése az interneten keresztül történik. A feladatmegoldásokat, kérdéseket a program elküldi a lengyelországi központi szerverre, vagy ha úgy állítjuk be, akkor magántanárnk címére. Áttekintés után ezek ta-

nári kommentárral ellátva kerülnek vissza a hallgatóhoz.

Valószínű, hogy akik kihasználják a kéthónapos ingyenes internethozzáférést, a későbbiekben is előfizetők maradnak, hiszen csak így tudják élvezni ennek a nyelvtanító programnak az egyedülálló hálózati lehetőségeit.

A program viszonylag egyszerűbb gépen is működik, megelégszik egy 100 MHz-es Pentium processzorral, 32 Mb-ot memóriával, Windows 95/98 operációs rendszerrel. Ezen felül természetesen CD-meghajtó, hangkártya és modem is kell a futtatásához. A lengyel *YDP Multimedia* nyelvoktató csomagját nagy sikerrel forgalmazzák már a világ több országában. A magyar változat az *Allegro Bt.* közreműködésével készült. (<http://www.allegro.hu/reward>)

IBM. IBM Internet Connection Services
Az Internet rovat elkészítését az IBM Internet Connections Services segítette, összeállította:

GYARMATI LÁSZLÓ
rmati@writeme.com

Studioworks

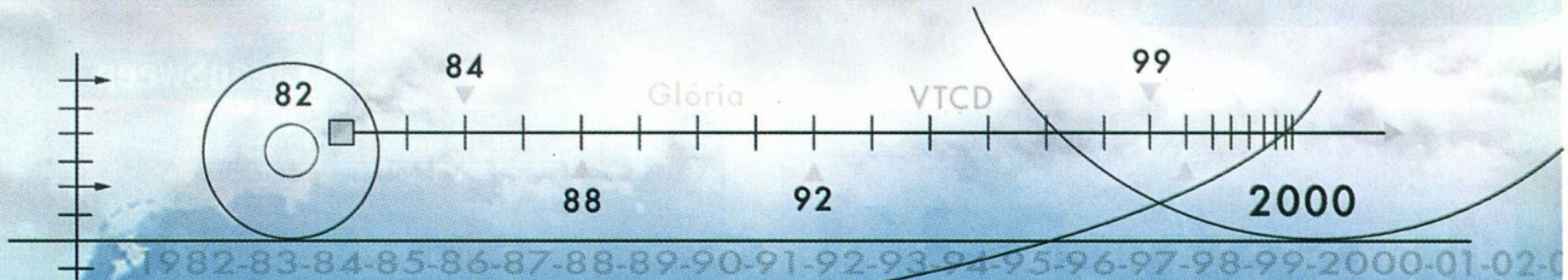

3 év
garancia

Model	520SI	575N	57M	788T	775N	77M	795SC	795FT Plus	910SC	216SC
Képernyő méret	15" (13,8")	15" (13,8")	15" (13,8")	17" (16")	17" (16")	17" (16,1")	17" (16")	17" (16,02")	19" (18")	21" (20")
Pixel méret	0,28 mm	0,28 mm	0,28 mm	0,28 mm	0,27 mm	0,28 mm	0,26 mm	0,24 mm	0,26 mm	0,28 mm
Horizontális frekvencia	30-54 KHz	30-70 KHz	30-70 KHz	30-70 KHz	30-70 KHz	30-70 KHz	30-100 KHz	30-100 KHz	30-100 KHz	30-100 KHz
Vertikális frekvencia	50-90 Hz	50-160 Hz	50-120 Hz	50-160 Hz	50-160 Hz	50-160 Hz	50-200 Hz	50-160 Hz	50-200 Hz	50-160 Hz
640 x 480	90 Hz	75 Hz	75 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	60 Hz
800 x 600	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	75 Hz
1024 x 768	60 Hz	75 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz
1280 x 1024	-	60 Hz	60 Hz	60 Hz	60 Hz	60 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz	85 Hz
1600 x 1280	-	-	-	-	60 Hz	-	80 Hz	75 Hz	80 Hz	75 Hz
TCO	-	TCO 95	-	-	TCO 95	-	TCO 95	TCO 99	TCO 95	-
Multimédia	-	-	Sztereo	-	-	Sztereo	-	-	-	-

Hivatalos LG (GoldStar) disztributor
Bemutatóterem: 1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 4. • Tel.: 4-630-630 • Fax: 4-630-639 • www.aida.hu • aida@aida.hu

VTCD VIDEOTON

Kompaktlemez-gyártó Kft.

Székesfehérvár

- CD-AUDIO ●
- CD-TEXT ●
- CD-EXTRA ●
- CD-ROM ●
- CD-ROM/XA ●
- CD-I ●
- PHOTO-CD ●
- VIDEO-CD ●

- Ø 80mm ○
- Ø 120mm ○

Kompakt technológia

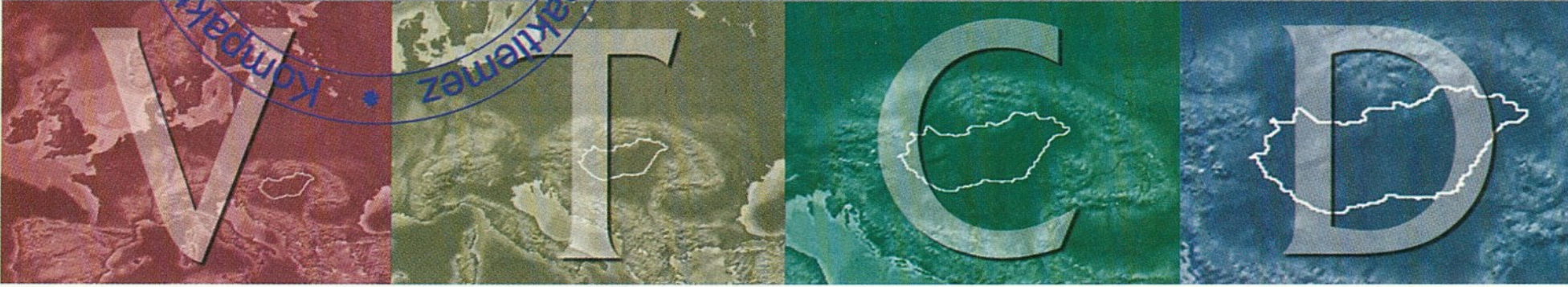
szolgáltatás

Email: vtcd@datanet.hu Internet: www.vtcd.hu

Tel.: (06-22) 329-132
Fax: (06-22) 329-133

VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.
a Videoton csoport tagja
8001 Székesfehérvár,
Pf.:175.

Kompaktlemez

NORTON CLEANSWEEP

Új seprű jól seper

A Norton új terméke, a CleanSweep 4.5 sokaknak ismerősnek tűnhet, hiszen a Quarterdeck azonos nevű programjának legújabb változatáról van szó. Írásunkban bemutatjuk, mit és hogyan takaríthatunk ki vele a merevlemezünkről, s azt is, hogy milyen biztonságosan végezhető el a virtuális tavaszi rendrakás.

felhasználónak biztosan megfelelnek, de mindenki személyre szabhatja, milyen mértékű legyen a figyelés, és mekkora legyen a takarítás biztonsága. Ez utóbbi azt jelenti, hogy alapértelmezésben *teljes biztonságot garantál a rendszer*, erre egyébként egy kis zöld lámpa is utal. A *SafetySweep* és *Safe* funkció védelmet nyújt a véletlen fájl-törlés ellen. A *SafetySweep* a kritikus fájlok kódolásával védi meg ezeket az eltávolítástól, a törölhető fájlokat pedig elmenti a megsemmisítés előtt. Ha a felhasználó véletlenül töröl egy fájlt, akkor a *SafetySweep* mentési mappájából visszaállíthatja azt. A fájlvédelem következő szintjét a *Safe* jelenti, amely a „szemetesben” lévő fájlokat óvja a törléstől. A felhasználó kijelölheti azokat az állományokat, amelyeket *sohasem szabad törölni*, és ha ezután valamelyik mégis a *Lomtárba* kerül, akkor azt a *Safe* helyreállítja. Ezeket a nem törölhető fájlokat egy adott listából választhatjuk ki, de saját magunk is bővíthetjük a felsorolást. Akit zavar ez a nagy biztonság, az *Options* menüpontban beállíthatja, hogy mire ne ügyeljen a program.

Ilyenkor a zöld lámpa sárgára vált, jelezve, hogy a rendszer esetleg hibásan fog működni egy-egy állomány kitörlése után. Szintén ebben a pontban állíthatjuk be azt, hova kerüljön a már említett páncélszekrény (*Safe*), és milyen állományokat őrizzen ott a program.

Gyorszolgálat

Ha jobban végignézzük a CleanSweep szolgáltatásait, hamar kiderül, hogy a címbe új seprű egy egész takarítóbrigádot rejt. Persze egy igazi nagytakarítást sem végzünk nap mint nap. Általában elegendő egy gyors sepregetés és portörlet. Ezt a *Fast & Safe Cleanup* utasítással lehet elvégezni. Ez az egyetlen gombnyomásra működő szolgáltatás gyorsan és automatikusan eltávolítja a nagy helyigényű fájlokat. A *Fast & Safe Cleanup* megkeresi és eltávolítja a biztonságosan eltávolítható fájl típusokat, beleértve az ideiglenes állományokat, az internetböngésző „cache” fájljait és a *Lomtárban* lévő fájlokat is. A grafikus kezelői felület megmutatja a felszabadítható terület méretét. Ezeket a felesleges állományokat törölhetjük, de meghatározhatjuk azt is, hogy milyen időközökben történjen automatikusan a takarítás.

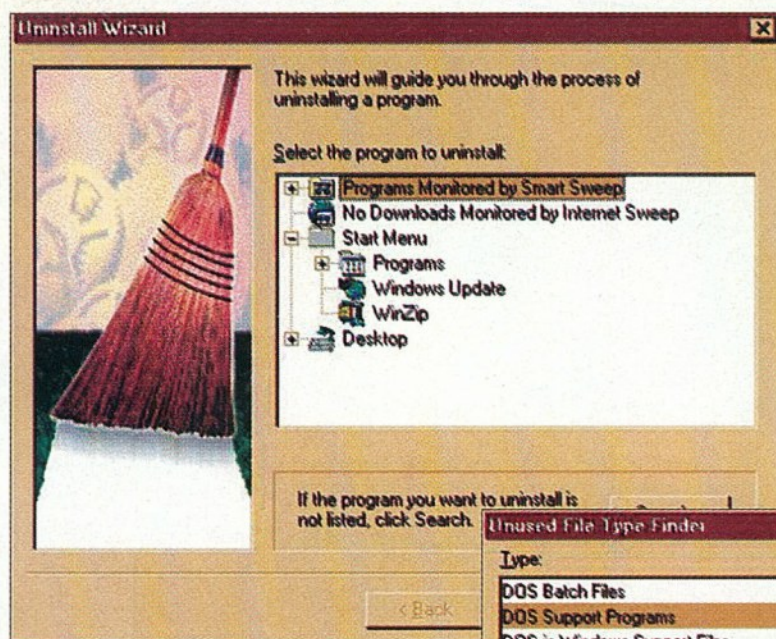
Programok, maradékok

A CleanSweep *Uninstall Wizardja* minden eddiginél tökéletesebben távolítja el azokat az alkalmazásokat, amelyekre már nincsen szükségünk. Elemzi a kü-

Híába egyre nagyobbak és olcsóbbak a merevlemezek, aki gyakran próbálgat ki új programokat vagy internetezik, előbb-utóbb nem talál szabad területet a winchesterén. Igaz ugyan, hogy egy valamire való programnak már elengedhetetlen része az úgynevezett *uninstall*, a legtöbb esetben azonban ezek sem távolítják el tökéletesen a feleslegessé vált alkalmazásokat. További értékes helyet foglalnak el az internetről akarva vagy akaratlanul letöltött állományok, jó ezek között is egy kis portörlet.

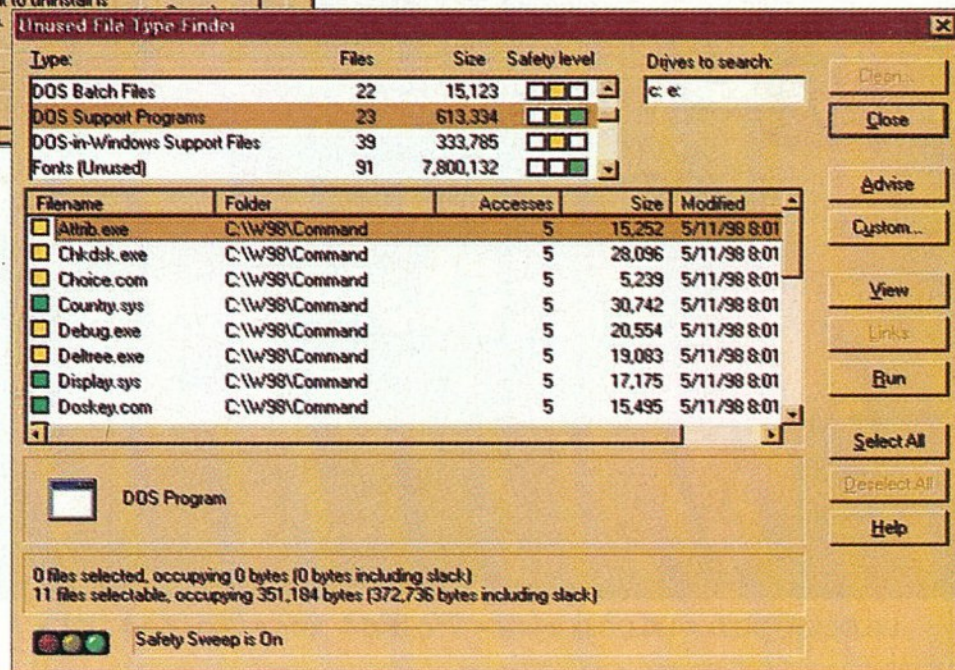
Első a biztonság

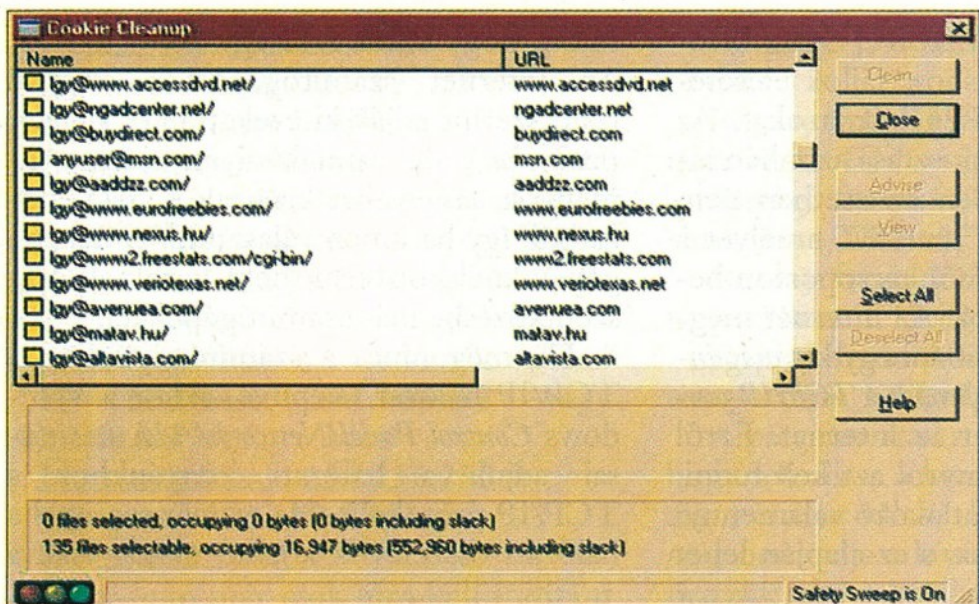
A program telepítése és a számítógép újraindítása után automatikusan betöltődnek a CleanSweep azon részei, amelyek folyamatosan figyelik a rendszert, a telepítéseket, az internetes adatforgalmat és általában a lemezen lévő állományok használatát. A figyelő szemeket kis ikonok jelzik. Az alapbeállítások a legtöbb

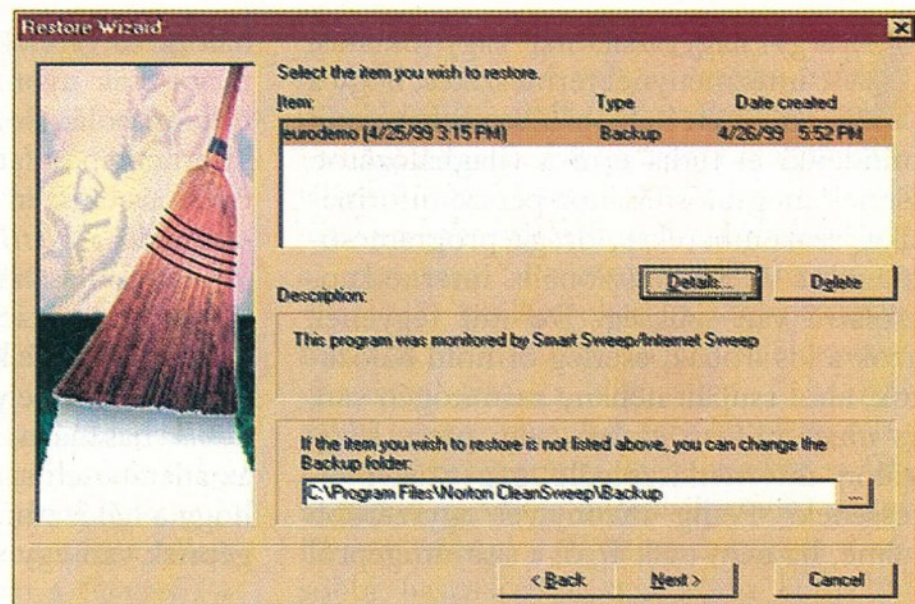
Az alkalmazások pontos elemzése után a legkisebb összetevőt is megtalálja az Uninstall Wizard

A nem használt fájlok közül is csak a zöld színnel jelzeteket érdemes eltávolítani

Bizony nem is gondolnánk, mennyi kéretlen cookie rejtőzik a lemezünkön

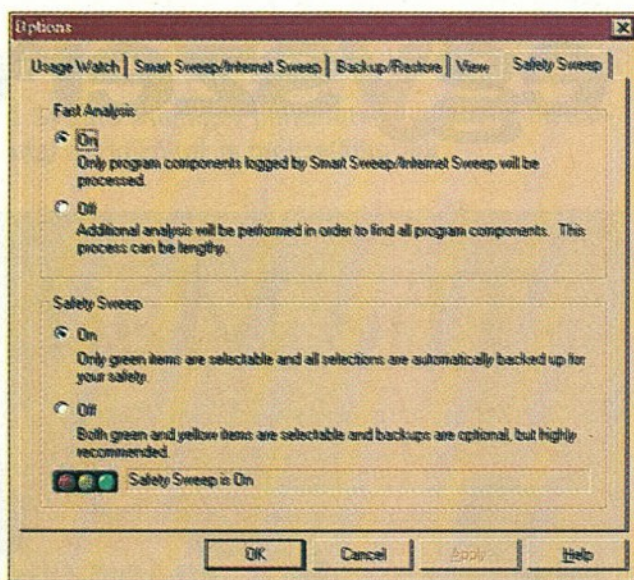

A Restore Wizard visszaállítja a véletlenül törölt alkalmazásokat, fájlokat

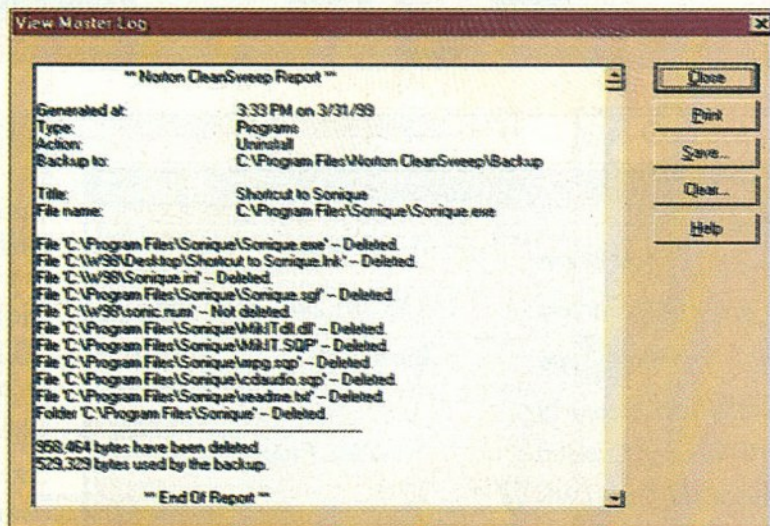
lönböző kapcsolódó állományokat, és a már említett biztonsággal kitörli azokat. Pontosabban tömörített formában elhelyezi azokat a lemez egy elkülönített területén, hogy szükség esetén még visszaállíthatók legyenek. Ezen felül még négy másik varázslót is találhatunk, ezek a ritkán használt alkalmazásokat archiválják, backupot készítenek belőlük, más lemezegységre helyezik át vagy másik számítógépre replikálják őket.

A Cleanup menüpontban megkereshetjük a több példányban megtalálható fájlokat vagy a felesleges és biztonságosan eltávolítható DLL-állományokat. A program képes megvizsgálni, melyek azok a fájlok, amelyeket már régen nem használtunk, hiszen lehet, hogy ezek olyanok, amelyekre nincs is szükségünk. A keresések eredményéről minden esetben egy listát kapunk, amelyből magunk választhatjuk ki a törölendőket. A kiválasztás megkönynyítésére a fájl neve mellett a méretét és az utolsó módosítás dátumát is láthatjuk. Kis színes négyzet jelzi, milyen biztonsággal távolítható el a fájl. Ha be van kapcsolva a Safety Sweep, akkor csak a zöld színnel jelletteket jelölhetjük ki, különben a sárgák is kiséperhetők. A pirosakat semmilyen esetben sem engedi törölni a program, ezek általában elengedhetetlenek a Windows hibátlan működéséhez.

Az Internet Sweep használatával a letöltött programoktól, a cookie-któl, a plug-in-ektől és az ActiveX komponensektől szabadulhatunk meg. Szintén innen írthatjuk ki a böngészőprogramhoz tartozó cache-t.

Beállíthatjuk, hogy mennyire legyen biztonságos a rendrakás

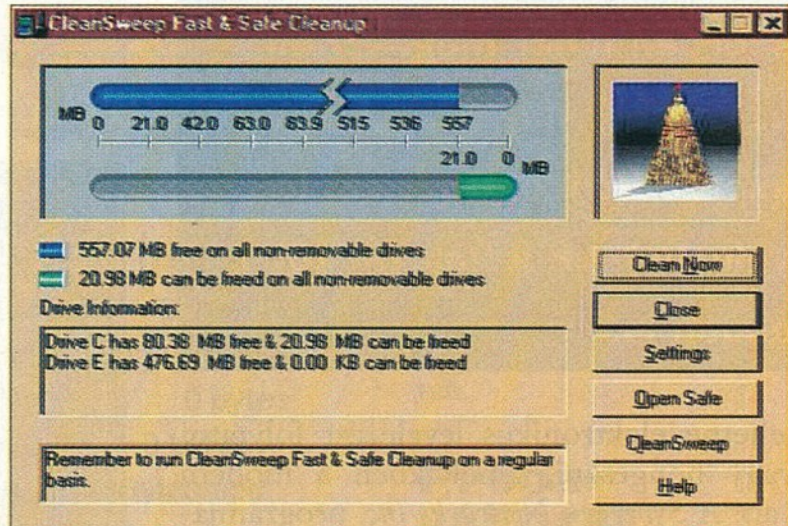
A CleanSweep minden lépést rögzít, így utólag ellenőrizhetjük, milyen munkát végzett

Mivel a CleanSweep minden takarítási műveletet rögzít, név vagy időpont szerint visszakereshetjük, mit töröltünk ki, és szükség esetén visszaállíthatjuk az eredeti állapotot.

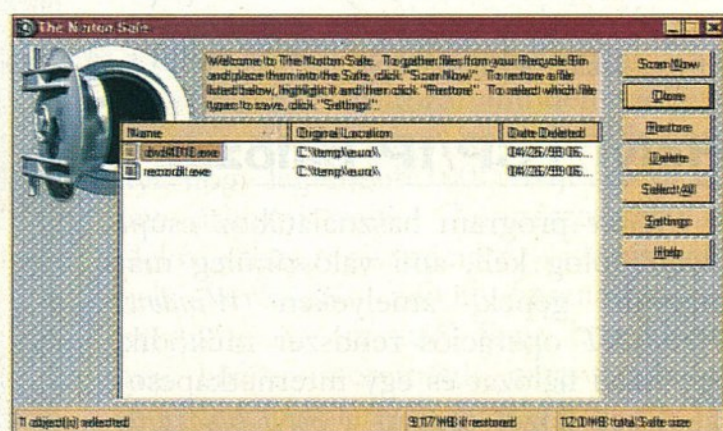
No persze a CleanSweep sem képes csodákra. Igazán akkor lehet számítani a segítségére, ha rendszeresen és a kezdetektől használjuk. Bár nagyon sok olyan szemetet is el tud tüntetni a lemezről, amelyek még akkor kerültek fel,

amikor nem használtuk a figyelőrendszert, egy-egy alapos nagytakarítás után is maradnak a sarkokban ősi programrészek, fájlmaradékok. Csak javasolni tudjuk, hogy a Windows telepítése után a Norton CleanSweep legyen az első program, amelyet installálunk. Ebben az esetben bízhatunk abban, hogy jó darabig tökéletesen el tudjuk távolítani azokat az állományokat, amelyekre már nincs szükségünk. Ha pedig akkor kerül hozzánk a Norton új programja, amikor már reménytelen a takarítás, egy költözködés még segíthet: formázzuk meg a lemezünket vagy vegyünk egy újat, és kezdjük mindent tiszta lappal, na meg a CleanSweeppel.

GYARMATI LÁSZLÓ

A Fast and Safe Cleanup, a nevéhez méltón, gyorsan és biztonságosan törli a felesleges állományokat

A páncélszekrény maximális biztonságot nyújt a beállított fájltypusoknak

Egy nagyvállalatnál vagy oktatási intézménynél természetes, hogy a kiépített helyi hálózaton keresztül mindenki el tudja érni a világhálózatot. Ennek megvalósításához persze informatikai szakemberekre, drága programcsomagokra és professzionális internetkapcsolatra van szükség. De mit tegyenek azok a kis irodák, esetleg otthoni hálózatok, ahol csupán néhány számítógép van, és nincs rá sem ember, sem pénz, hogy külön internetkiszolgáló gépet üzemeltessenek? Pedig mennyivel egyszerűbb lenne, ha nem csak arról a számítógépről

hálózatba vannak összekötve, eddig bizonyára csak nyomtatáshoz, fájlok eléréséhez, másolásához használták azokat. Az internetkapcsolat megosztása azonban kicsit más, hiszen ebben az esetben nem elegendő a *NetBEUI protokoll*, amelyet a Windows használ a munkacsoporton belüli kommunikációhoz. Az internet megosztásához létre kell hozni egy kis *magánhálózatot* is, amely ugyanazt a *TCP/IP protokollt* használja, mint az internet. Erről az adatátviteli szabványról azt kell tudni, hogy a hálózathoz csatlakozó valamennyi gépnek van egy száma, s ez alapján lehet

tudni, hogy kinek szól egy adott üzenet. Az internet számítógépeinek szigorú rend szerint adják ki ezeket az *IP címeket (számokat)*, de vannak olyan számtartományok, amelyeket kizártak a világhálózatból, így ha innen választunk címeket a gépeinknek, biztosan nem kerülnek összeütközésbe más számítógépekkel.

Ha még nincs a számítógépünkön a TCP/IP hálózat telepítve, akkor a Windows *Control Panel/Network/Add* utasítással adjuk a hálózati kártyánkhoz a TCP/IP protokollt. Ha ez már szerepel a hálózati összetevők között, akkor csak a

SYGATE

Internet egyszeregy

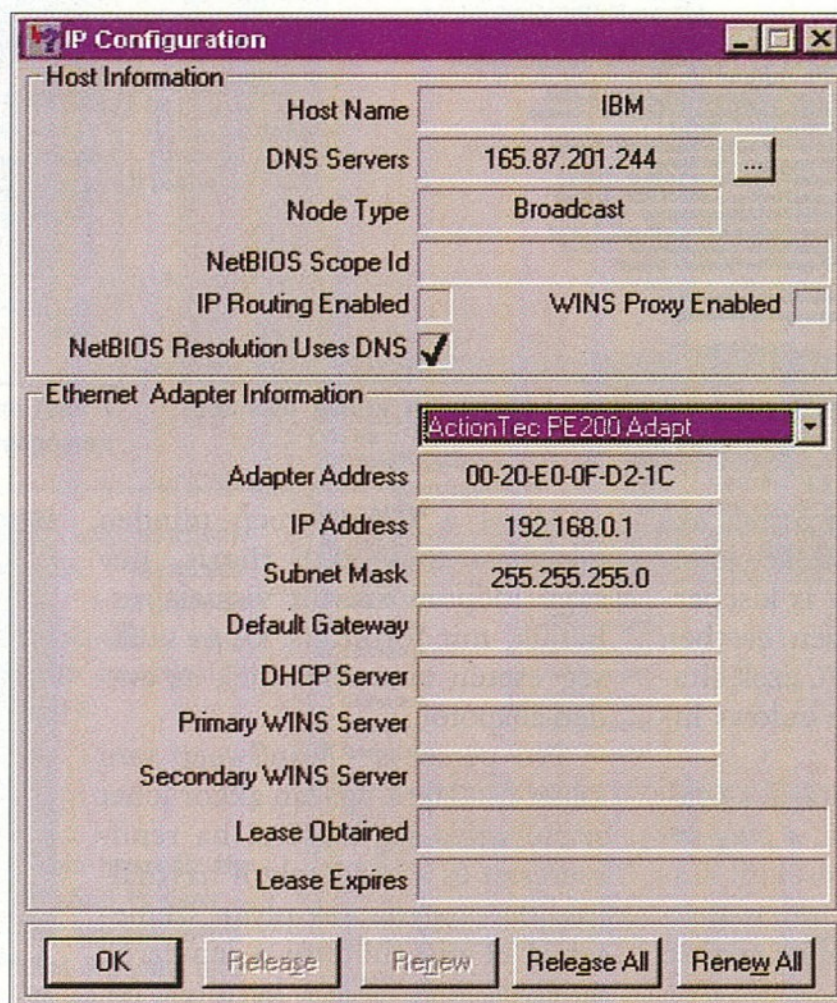
Egyre több kisvállalkozásnak, otthoni irodának van néhány gépből álló, helyi hálózata, ám gyakran csak egyetlen telefonvonaluk és internetkapcsolatuk van. A SyGate programmal egyszerűen lehet megosztani ezt a kapcsolatot, így egyszerre böngészhetnek, levelezhetnek a hálózat több gépén is.

lehetne elektronikus levelezést folytatni vagy böngészni, amelyikben a modem van! A Sybergen Networks Inc. programjával öt percnyi munkával, minden szakértelem nélkül megoszthatjuk az internetkapcsolatot a helyi hálózat gépei között, ráadásul még külön számítógépre sincs szükség ehhez.

Helyi TCP/IP hálózat

A SyGate program használatához csupa olyan dolog kell, ami valószínűleg már megvan: gépek, amelyeken Windows 95/98/NT operációs rendszer működik, egy helyi hálózat és egy internetkapcsolat. Ezek közül csupán a *helyi hálózaton* kell elvégezni néhány beállítást. Ha a kis iroda vagy az otthon gépei egyenrangú

The Math is Simple.

A képlet egyszerű: egy internetkapcsolat meg sok felhasználó egyenlő SyGate

helyi hálózatnak megfelelő címeket kell beállítani.

A 192.168.0-val kezdődő IP címtartomány nem szerepel a világhálózatban, így ezt választhatjuk a helyi hálózatnak. Ez azt jelenti, hogy akár 256 gépet is üzemeltethetünk, hiszen az IP cím utolsó része 0 és 255 között változhat.

Azt a gépet, amelyiken a SyGate program fut, nevezzük ki *szervernek*. Ennek a gépnek az IP cím beállításai legyenek a következők:

A winipcfg programmal ellenőrizhetjük, helyesek-e a TCP/IP beállítások

IP address: 192.168.0.1
 Network Mask: 255.255.255.0
 Gateway: nincs beállítva
 DNS: nincs beállítva

A többi gép beállításánál csupán az IP számok térnek el egymástól, hiszen mindegyik számítógépnek egyedi címének kell lennie. Ennek megfelelően a TCP/IP beállítások a következők:

IP address: 192.168.0.2 vagy 192.168.0.3 és így tovább
 Network Mask: 255.255.255.0
 Gateway: 192.168.0.1
 DNS: 192.168.0.1

Ezek után már csak újra kell indítani a gépet, és készen is vagyunk mindennel.

Némi ellenőrzés

Mielőtt kipróbálnánk az internetkapcsolat megosztását, ellenőrizzük, hogy jól működik-e a kis TCP/IP hálózat. Az előbb beállított paramétereket a *winiipcfg.exe* programmal vizsgálhatjuk meg. Ezt a segédprogramot a Windows 95/98 könyvtárban találhatjuk. Indítása után egy kis ablakban láthatjuk, milyen IP cím és

A kliensekről is láthatjuk a hálózatot, és ezekről is kezdeményezhetünk internetkapcsolatot

Pinging 192.168.0.1 with 32 bytes of data:

Replay from 192.168.0.1: bytes=32 time=1ms TTL=128

Replay from 192.168.0.1: bytes=32 time=1ms TTL=128

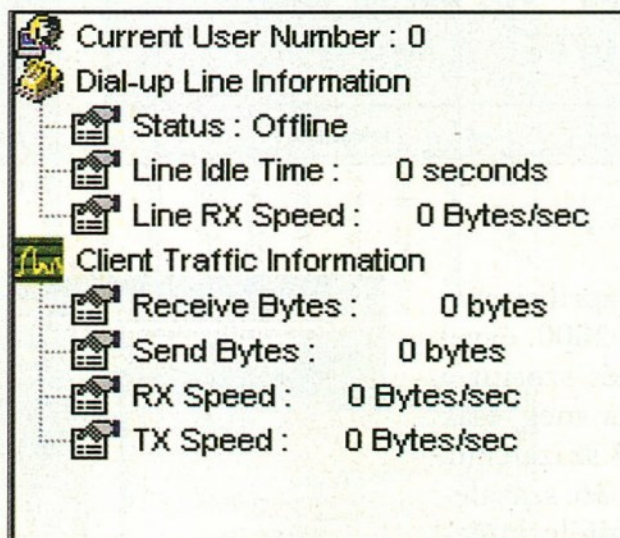
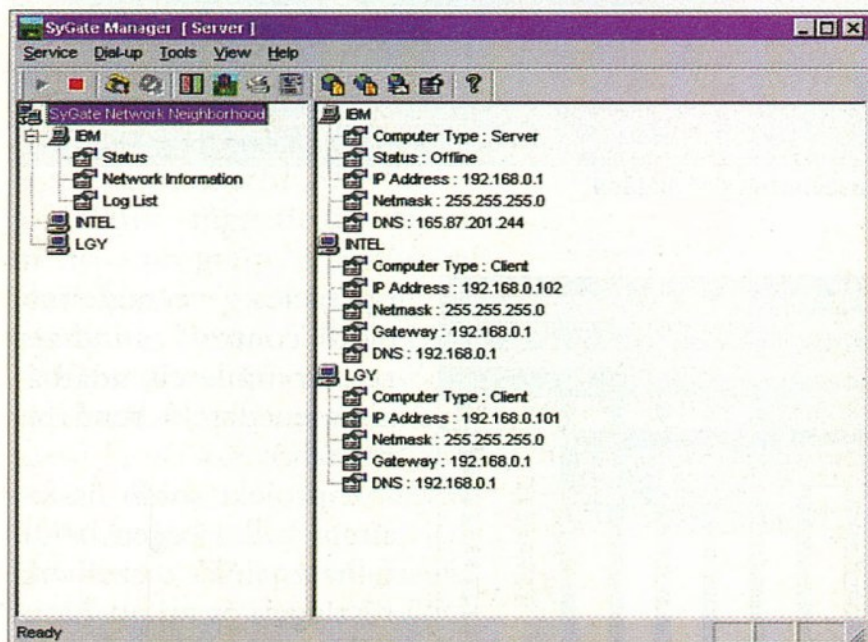
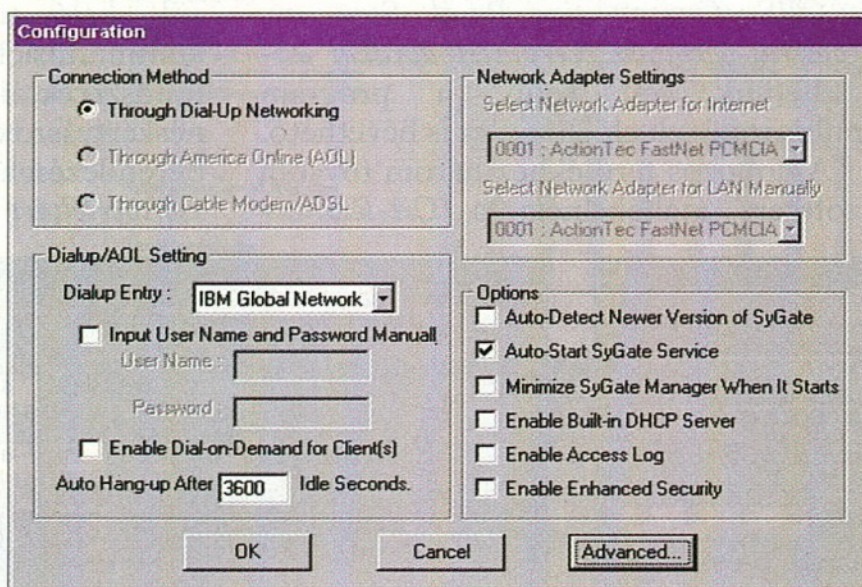
Replay from 192.168.0.1: bytes=32 time<10ms TTL=128

Replay from 192.168.0.1: bytes=32 time<10ms TTL=128

A *ping* utasítás megnézi a hálózaton, hogy létezik-e a keresett gép, azaz érkezik-e onnan válasz. Ha a *winiipcfg* vagy a *ping* nem adja a kívánt eredményt, ellenőrizzük újra a beállításokat a *Control Panel*-ben.

Ezután következhet az igazi próba, az internet elérése a hálózat gépeiről. Indítsuk el a szervernek kinevezett gépen a

A SyGate Manager paramétereit között a biztonsági eszközöket is megtalálhatjuk

Mindig pontosan tudhatjuk, hányan használják a SyGate-et, mekkora a kimenő és a bejövő adatforgalom

egyéb beállítások tartoznak a számítógép-hez. Azt is megnézhetjük, hogy látják-e egymást hálózatba kapcsolt gépeink ezen a protokollon keresztül. Nyissunk meg ehhez egy DOS-ablakot, és használjuk a *ping* utasítást. Írjuk be valamelyik munkállomáson

ping 192.68.0.1.

Ha minden működik, akkor válaszul ilyesmit kell kapnunk:

SyGate programot. Első indításkor meg kell még adni néhány adatot, például, hogy milyen az internet kapcsolat, de ezek a beállítások a legtöbbször az alapértelmezett értékeken maradhatnak. A SyGate *Manager* ablakában azonnal láthatjuk, hogy milyen állapotban van a program, van-e online kapcsolat, illetve milyen gépek jelentkeztek be a rendszerbe.

Itt azonban álljunk meg egy pillanatra! Amiről eddig szó volt, az már a SyGate régebbi változataiban is működött, azonban a legutolsó, *3.0 verzióban* már megtalálható ez a Manager szolgáltatás is. Ha ezt a programváltozatot használjuk, akkor a program *automatikusan* elvégzi a TCP/IP beállításokat a telepítéskor, mind az internetkapcsolatért felelős szervergépén, mind a klienseken. A hálózat többi gépére továbbra sem kötelező telepíteni a programot, de ha ezekre is felöltjük a szoftver kliensváltozatát, akkor itt sem nekünk kell állítgatnunk, és a későbbi használatkor is számos kényelmi szolgáltatáshoz jutunk (internetkapcsolat létrehozása és bontása a kliensekről, a hálózati forgalom figyelése, bizonyos webhelyek elérésének a letiltása).

A szervernek kinevezett gépen az internetkapcsolat létrehozása után már nincs is más teendőnk. A kis hálózat minden géperől használhatjuk a *böngésző-programot*, küldhetünk és fogadhatunk *elektronikus leveleket* vagy akár *FTP-programot* is futtathatunk. Arra azonban figyeljünk, hogy a Windows internetes beállításainál engedjük meg a LAN-on keresztüli internetkapcsolatot, és a levelezőprogramnál se alkalmazzuk a tárcsázásos kapcsolatot.

A SyGate természetesen nem tudja megnövelni a sávszélességet. Azt tehát mindenképpen figyelembe kell venni, hogy ha egy telefonos modemem keresztül egyszerre többen töltenek le nagy állományokat, bizony lelassul a kapcsolat. Azonban az elektronikus levelek küldése-

kor és fogadásakor, illetve böngészéskor nem csökken észrevehetően a sebesség. Akinek pedig ISDN modemje vagy kábelmodemje van, annak még erre sem kell figyelnie.

Próba-változat

A SyGate program próbaváltozata ingyenesen letölthető a <http://www.sygate.com> címről. Ez a változat minden szolgál-

tatást tartalmaz, a korlátozás csupán annyi, hogy legfeljebb 100 Mbájt adatot lehet áthozni rajta. Természetesen az elektronikus regisztráció és vásárlás után már korlátozás nélkül használható a program. Az ára attól függ, hogy hány gép között szeretnénk megosztani az internetkapcsolatot. Létezik 2, 5, 10, 15, 25 és korlátlan számú licenc.

GYARMATI LÁSZLÓ

Ha felmérést készítenénk arról, mi okozza a cégek vezetőinek a legtöbb bosszúságot, a szervezetlenség bizonyosan dobogós helyet kapna. A gondokat mostanában még a 2000. évvel kapcsolatos problémák is tetézik. A CA-SuperProject 4.0 d verziójához most egy olyan mintaprojektet is csomagoltak, amely az ezredfordulóhoz kapcsolódó tennivalókat foglalja össze.

CA-SUPERPROJECT 4.0

Az idő ura

dasági, oktatási, kereskedelmi stb. feladatok megoldására hivatott. Öt szakértői szintet ismer, és angol, német, valamint magyar nyelvű verzióban is kapható.

További előnyei között említhetők a keresztábrák, a magas szintű ellenőrzési rendszer, valamint a három báziserv egyidejű használatának a lehetősége. A programból nem hiányoznak az export-import funkciók (dbf, Lotus, Excel, txt stb.), valamint az OLE, a DDE és az ODBC csatolások.

A CA-SuperProjecttel sávós, illetve hálós ütemtervet, valamint WBS (Work Breakdown Structure, munkaterv-lebontás) és OBS (Organization Break Structure, erőforrás-lebontás) szervezési ábrákat készíthetünk, mi több, a program multiprojektek előállítására is bevethető.

A dobozos termékhez három további szoftvert mellékelnek: a CA-Realizer

Talán mondanunk sem kell, hogy a CA-SuperProject Y2K-kompatibilis, és remek ár/teljesítmény aránnyal büszkélkedhet. A terméket hét éve vezették be Magyarországon, és a forgalmazó – a PC Szoftver Kft. – teljes támogatást ad hozzá.

A CA-SuperProject 4.0 d verziójához kínált mintaprojekt a 2000. évhez kapcsolódó informatikai problémákat és tennivalókat gyűjti csokorba, és hatékony segítséget nyújt a felhasználónak ezek megoldásában.

A mintaprojekt magában foglalja a teljes hardverleltárt (CPU, tárolóeszközök, hálózatok, I/O meghajtók, telekommunikációs rendszerek, titkosító rendszerek, irodai berendezések, mágneskártyás rendszerek, épületgépészeti berendezések stb.), valamint a teljes szoftverleltárt (termékek és szállítók,

Az alapértelmezések beállítása

Erőforrás túlóra:	Vas	Htf	Ke	Sze	Csü	Pén	Szo
	0	0	0	0	0	0	0

Nap	Kezd.	Bef.	óra	121	2	3	4	5	6a	7	8	9	1011	121	2	3	4	5	6p	7	8	9	1011
Htf	8:00a	5:00p	8																				
Ke	8:00a	5:00p	8																				
Sze	8:00a	5:00p	8																				
Csü	8:00a	5:00p	8																				
Pén	8:00a	5:00p	8																				
Szo	8:00a	8:00a	0																				
Vas	8:00a	8:00a	0																				

A munkaszünetek definiálása

A Computer Panoráma áprilisi számában megjelent – a 2000. évvel kapcsolatos – felmérés szerint a megkérdezettek 36 százaléka még csak tervezi, hogy tesz valamit, 27 százalékuk már tett konkrét lépéseket, 36 százalékuk pedig nem tervez semmiféle intézkedést a problémák elhárítására. Ezek az arányok jól mutatják, hogy a helyzet meglehetősen kaotikus ezen a téren. Az idő eközben pedig fogy.

Több részre szervezett összeállításunkban a projekttechnológiában manapság elérhető szoftvereszközöket tekintjük át, mégpedig elsősorban azokat, amelyek magyar nyelven is „beszélnek”. A sort a CA-SuperProjecttel kezdjük.

A CA-SuperProject *vérbeli multiplatformos rendszer*, amely különféle termelésirányítási, építőipari, katonai, közgaz-

A tervező üzemmód kiválasztása

makrokészítő és automatizáló programot, a Time-Sheet határidőtervezőt, valamint a CA-RET jelentésgenerátort. A program jelenlegi verziójával az 1956. január 1. és a 2033. december 31. közötti időtartományban tervezhetünk.

operációs rendszerek, „job control” rendszerek, compilerek, adatbázis-menedzselő rendszerek stb.).

A projekt során összeítani kell a cégen belüli felhasználók, osztályok, részlegek és az ott használt azonos szoftverek számát, fel kell kutatni

eredetüket, ki kell választani azokat a termékeket, amelyek szállítója eltűnt, megszűnt vagy nem azonosítható. Meg kell vizsgálni az összes adatbázist: pontosan azonosítani kell a megváltoztatandó dátummezőket, majd el kell végezni a konvertálást, mégpedig *prioritási sorrendben*. A tennivalók közé tartozik, hogy kiválasszuk azokat a szoftvertermékeket,

amelyek speciálisan a Y2K probléma felderítésére, illetve kijavítására hivatottak. A tevékenységsort testre kell szabni, hozzá kell rendelni a cég erőforrásait, és persze ütemezni is kell.

Miután megnyitottuk a 2000. év projektet, és megismertük annak részleteit, lehetővé válik, hogy módosítsuk, átszabjuk saját feladatainknak, cégünknek, környezetünknek megfelelően. Törölhetünk vagy létrehozhatunk tevékenységeket és feladatokat, megváltoztathatjuk a tevékenységek becsült időtartamait (ütemezését), és az elvégzendő tevékenységekhez erőforrásokat rendelhetünk, amelyek majd végrehajtják azokat.

A mintaprojekt neve Y2KMINTA. PJ. A CA-SuperProject elindítása után a szokásos File/Megnyit parancsot alkalmazva ki kell választani az Y2KMINTA. PJ-t, azután nyugtázni kell.

A projekt testre szabása előtt célszerű egy más néven elmenteni a fájlt, így az eredeti minta később is felhasználható, illetve más területen is alkalmazható. E műveletet a szokásos File/Mentés új néven parancs segítségével végezhetjük el.

A projekt első megnyitása után célszerű gondoskodni bizonyos beállításokról. A munkakörnyezeti beállításokat – egy speciális munkakörnyezeti fájlba, a SYSPREF.SP7-be – a projektől függetlenül is elmenti a program. A Beállítások menüben elvégzett valamennyi módosítás ebbe a fájlba kerül.

Először a @ üzemmódot kell kiválasztani, amely az egyszerű Kezdő üzemmódtól a Tervezés, Bázisterv, Nyomkövetés, Elemzés üzemmódokig terjedhet. Most a Tervezést válasszuk.

A következő lépés a Beállítások, dátumformátumok és nemzetközi beállítások almenüpont kiválasztása. Itt kell beállítani a magyar dátumformátumot. Az időformátumnál a Semmit üs-sük be, így a dátumtípusú mezőkben nem jelenik meg az óra, perc kijelzés (az ütemezés azért így is percnyi pontossággal történik).

A munkakörnyezet beállítása után az adott projektre vonatkozó általános feltétele-

ket kell megadni. Ehhez a projektnévre pozicionálás után a nagyító ikon megnyomásával férünk hozzá. Az öt fülecske közül az alapértelmezést kiválasztva hatá-

amelynek már csak nevet kell adni. A definiált erőforrást azután természetesen más tevékenységekhez is hozzárendelhetjük.

rozhatjuk meg az erőforrások kiinduló órabérét vagy díját (ez legyen átlagosan 1000 Ft/óra).

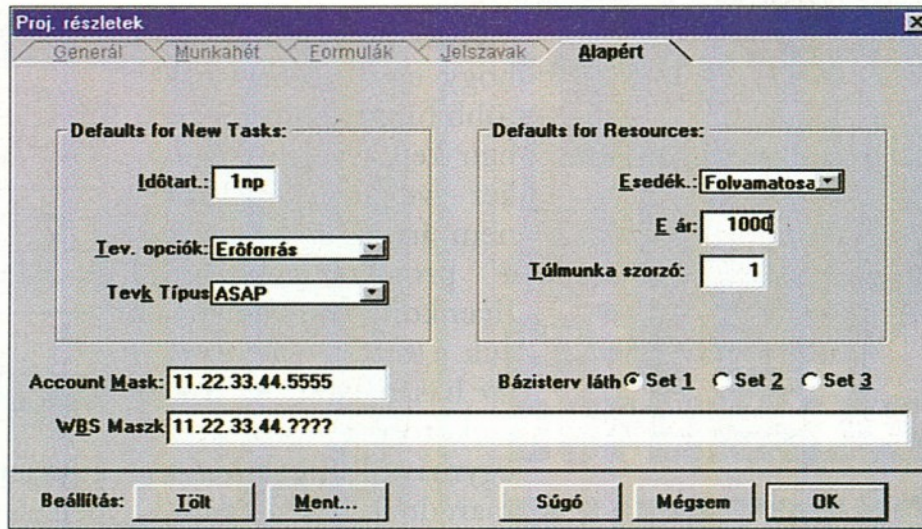
A projekt munkarendje nem más, mint a cég egészére és a projekt várható teljes időtartamára előre megadott munkanapokkal, illetve munkaszüneti napokkal feltöltött naptár. Beállításához a Nézet/Naptárak opciók lehívása után kezdhetünk hozzá. Példánkban Pünkösd hétfőjét nyilvánítottuk ünnepnappá az F3 gomb megnyomásával, és a Pünkösd szó beírásával.

A munkabét beállítások megmutatják a projekt heti munka-beosztását, a munkaidő kezdetét, a később esetleg leterhelhető túlórák számát a hét napjaira lebontva, valamint a munkaközi szüneteket, például az ebédidőt. Ehhez a már ismert, projektnévre pozicionálás után a nagyító ikonra kattintva férünk hozzá. Ebben az esetben a munkabét fülecskét kell kiválasztani. A saktáblaszerű középmezők a projekt munkahe-tének egy napjára eső 24 órat 48 egységre osztják fel.

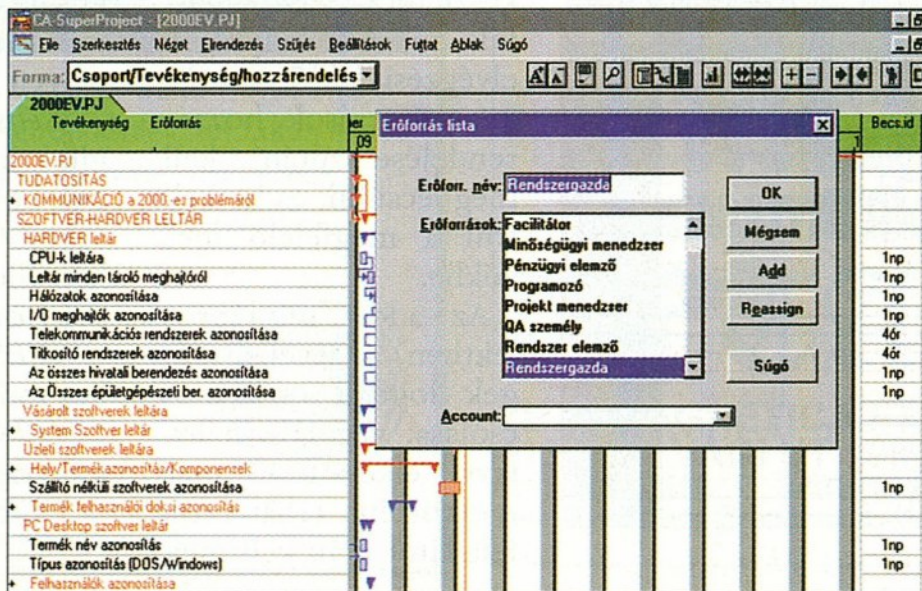
Új feladatokat, tevékenységeket, mérföldköveket a Tevékenység/Táblázat nézetben adhatunk meg, az F3 funkció-gomb lenyomásával. Mivel a mintaprojekt számos olyan tevékenységet is tartalmaz, amelyre nincs szükség a saját környezetben, ezeket az F5 funkciógombbal törölhetjük.

A tevékenységekből csoportokat hozhatunk létre, majd a csoportokból újabb főcsoportokat képezhetünk. Ezt a legkönnyebben a WBS ábranézetben tehetjük meg. A vezérlősor megfelelő nyílikonjai, illetve a Ctrl+Alt+megfelelő nyílbil-lentyű lenyomásával érvényesíthetjük az akaratainkat.

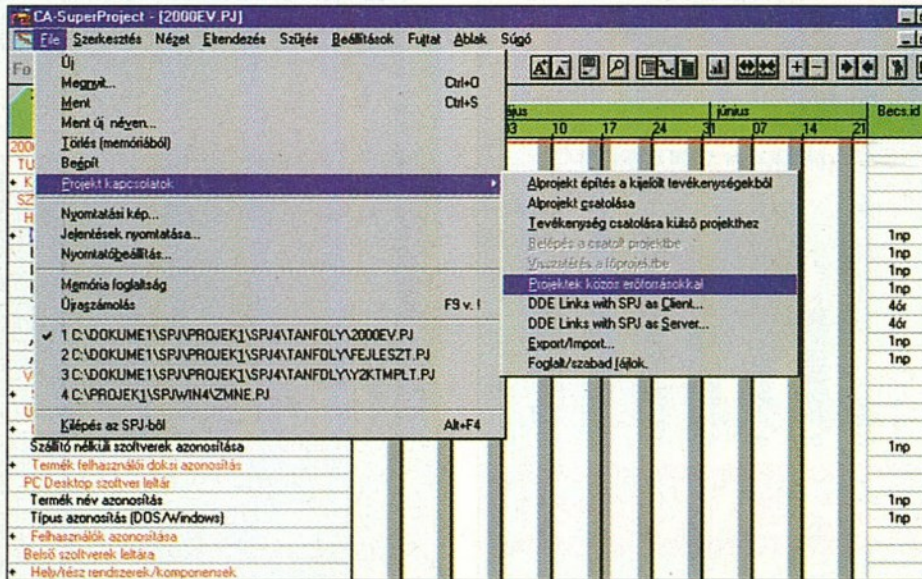
Az erőforrásokat az F6 funkció-gomb lenyomásával rendelhetjük az adott tevékenység-hez, ekkor egy lenyíló ablakban megjelenik a projektben definiált erőforrások listája. Amennyiben ez még üres, akkor a hozzárendeléssel egyide-jűleg létrejön egy új erőforrás,

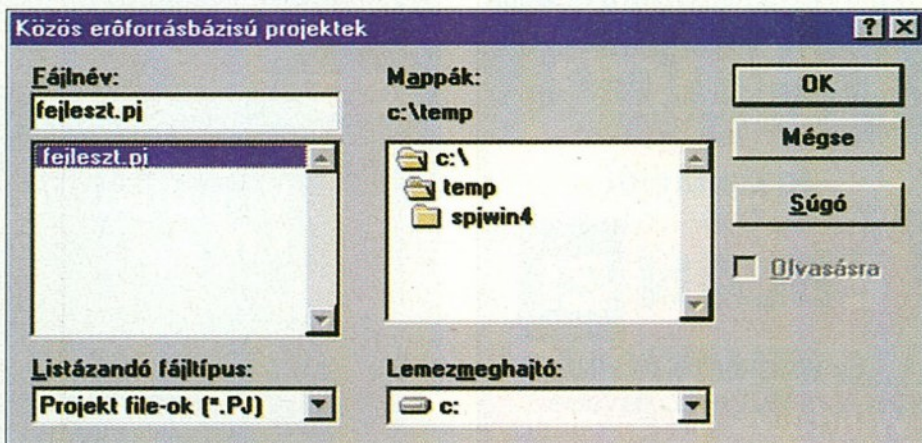
Az óradíj megadása

Erőforrások kiválasztása

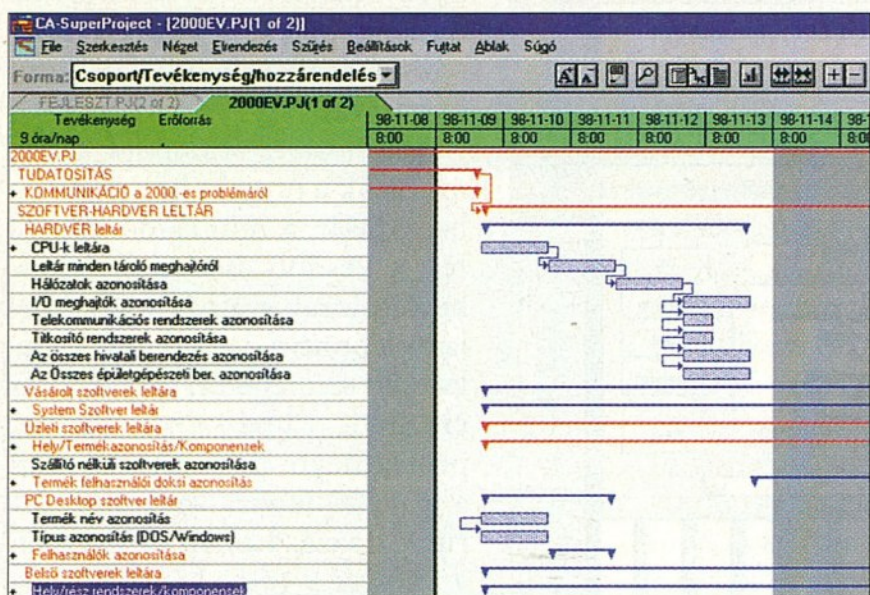
A közös erőforráskosár üzemmód

A közös erőforrású projekt kiválasztása

Tevékenység	Erőforrás	Becsült időtartam	Ütemezett időtartam	Tev. opciók	Tevékenység típus
2000EV.PJ			272np		
TUDATOSÍTÁS			6np		
+ KOMMUNIKÁCIÓ a 2000.-es problémáról			6np		
SZOFTVER-HARDVER LETLÁR			10np		
HARDVER leltár			4np		
+ CPU-k leltára	1np	1np	1np	Munkaigény	ASAP
Leltár minden tároló meghajtóról	1np	1np	1np	Munkaigény	ASAP
Hálózatok azonosítása	1np	1np	1np	Munkaigény	ASAP
I/O meghajtók azonosítása	1np	1np	1np	Munkaigény	ASAP
Telekommunikációs rendszerek azonosítása	4ór	4ór	4ór	Munkaigény	ASAP
Tákosító rendszerek azonosítása	4ór	4ór	4ór	Munkaigény	ASAP
Az összes hivatali berendezés azonosítása	1np	1np	1np	Munkaigény	ASAP
Az Összes épületgépészeti ber. azonosítása	1np	1np	1np	Munkaigény	ASAP

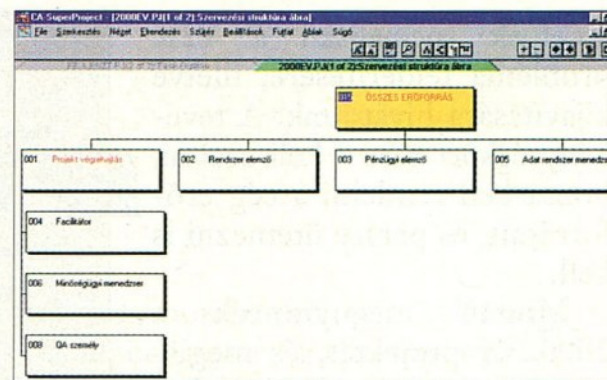
Az ütemezés

Íme az erőforrásfa

Gyakran előfordul, hogy egy erőforrásnak több független projektben kell tevékenységeket végeznie. Ekkor nem árt az *átjárhatóság* a projektek között. Ilyenkor engedélyezzük a *közös erőforrásköszor* használatát. Az összekötött projektek egymástól függetlenül maradnak, de bármelyik projekt erőforrás-készletét használhatjuk. A tevékenységek elvégzési időtartamát az erőforrások hozzárendelése után kell megbecsülni, és be kell írni a megfelelő mezőkbe.

Az adott mintaprojektben a tevékenységek logikai összekapcsolása, vagyis a hálótér elkészítése már megtörtént, tehát ezt a feladatot nem kell még

A sávos ütemterv

egyszer elvégezni, így a projektünket ebben az állapotában késznek tekinthetjük, és körüljárhatjuk. A körüljárás lehetséges forrásai:

Gaantt ábra – a projektet egy időtengelyen tekinthetjük meg.

Költség- és erőforrásábra – lehetőségünk van előre látni a projekt időszelleteinek költségvonzatait is, de a hibás szervezésből adódó kapacitás-túlterheléseket, illetve kihasználatlanságot is tanulmányozhatjuk.

WBS ábra, WBS szerkezettel – grafikus módosító lehetőség.

OBS ábra – az erőforrások WBS jellegű csoportosítása

PERT ábra – táblázat a hálótérrel.

B. F.

A PC PROJEKT IRODA bemutatja az alábbi projekt menedzser szoftvereket:

I. A profi:

CA-SuperProject 4.0

II. Pénztárcája öre:

PIC Business Builder 5.0

III. Az elegáns:

Project Director 1.0

IV. A kezességbarány:

MS Project '98

Udvarias kiszolgálás, meglepően kedvező árak!
Telefon: 06-20-9-382-599
Fax: (06-1) 222-0280

Nincs munkája? Nincs EPLAN-ja!
 (Árak már 1500 DM-től!)

EPLAN 5.20
 Erősáramú és irányítástechnikai CAD, több verzióban, PC-re.
 Japántól az USA-ig több, mint **20** ezer installáció!

EPLAN 21
 by WIECHERS & PARTNER

Windows NT-s verzió,
 1999-ben AutoCAD 14 "alatt" futtatható változatban is!

ADEPTUS
 Üzemszervező és Tanácsadó Kft.
 H - 1043 Budapest, Aradi u. 16.
 T: (1)370-3145, (30) 9471-565 F: (1) 370-3147

COMPUTERBOOKS

Ha kéri, elküldjük ingyenes katalógusunkat.

Integrált vállalat-irányítási rendszerek
 Előkészületben!

1126 Bp., Tartsay Vilmos u. 12.
 Levélcím: 1253 Budapest, Pf. 71.
 Telefon/Fax: 3751-564, 3753-591
 Faxbank: 2333666/1456#
 Email: info@computerbooks.hu
 Honlap: www.computerbooks.hu

A biztonság tudata

- ◆ Total Virus Defense ◆ VirusScan Security Suite ◆ WebShield
- ◆ GroupShield for MS Exchange ◆ GroupShield for Lotus Notes
- ◆ PGP Enterprise Security ◆ Gauntlet Firewall ◆ HelpDesk
- ◆ Zero Administration Client ◆ Sniffer Basic ◆ ZAC 2001

Forgalmazó:
PIK-SYS® Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
 Network Associates Inc. hivatalos magyarországi támogató központ
 Tel.: (36-1) 455-6000, Fax: (36-1) 455-6005, e-mail: info@piksys.hu, www.piksys.hu

IPARI CD-R DUPLIKÁLÓK

6-48 CD/ó (4.3-35GB/ó)

CD-R DUPLIKÁLÁS, FELIRATOZÁS

**AUTOMATA
CD-CÍMKE
NYOMTATÓK**
 Trace Digital
TETA

TETA MAGNETIC KFT.
 1134 BP. VÁCI ÚT 19.
 T: 1-340-2518 F: 340-5434
 E-mail: tetamag@mail.matav.hu

HCS

1191 Budapest Corvin krt. 7-13.
 Tel.: 377-85-57
 Tel.: 30-914-36-24, 30-921-02-58

Ethernet hálózati elemek

USB
 eszközök
 teljes
 választéka

SunTop-

Smart Scan

CCD és

Lézeres

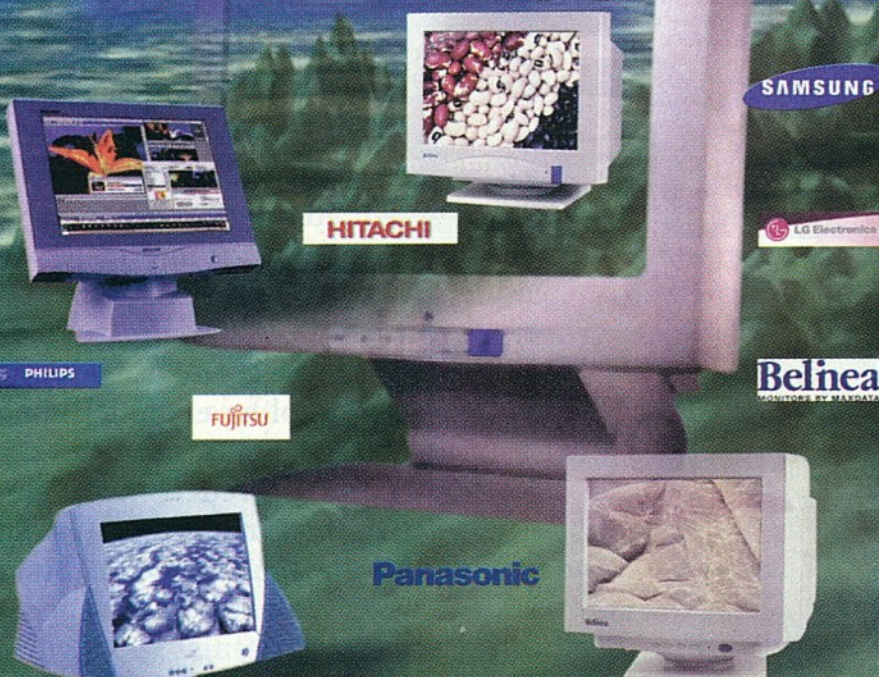
Vonalkódolvasók

HCS

MONITOR CENTRUM Telefon/Fax: 351-7717 APAC
 WEB: www.profex.hu

*A legtöbb monitort
 tőlünk kapja...*

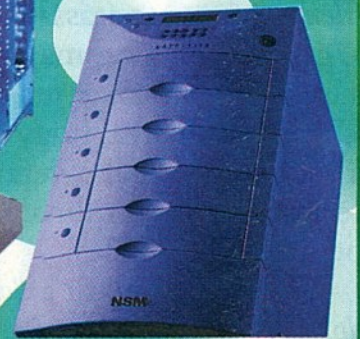

**3 év helyszíni
 1 év cseregarancia**

díjtalan házhoz szállítás

Viszonteladók jelentkezését várjuk!

DVD

CD/DVD-HÁLÓZATOK CD/DVD-JUKEBOXOK CD/DVD-ADATTÁRAK

CD/DVD-jukeboxok
 CD/DVD-másolórendszerek
 CD/DVD sokszorosítók
 DVD-RAM, DVD-ROM

Incom hálózati adattornyok
 Tárolókiszolgálók
 Archiváló-rendszerek
 Dokumentum menedzsment

**INCOM
 Hungary Kft**

Az INCOM rendszerház 1986 óta Németország egyik legnagyobb disztribútora, a CD/DVD-technológia és professzionális információ-feldolgozás úttörője.

Működő 3 300 CD-t kezelő referencia rendszer Budapesten!

1158 Budapest, Klebelsberg Kunó u. 22/B
 Tel./Fax: 410-5850, 410-3151 Mobil: 06 (30) 954-3101
 E-mail: abagi@incom-net.de

DEBIAN LINUX (2.)

Konfiguráljuk, bővítsük!

Ha végrehajtották múlt havi cikkünk lépéseit, akkor feltehetően készen állnak a rendszer használatára. Ezúttal a Linux birtokbavételének első mozzanatait ismertetjük.

Helyezzük be a havi CD-nket a meghajtóba, s a *dselect* program segítségével válasszunk az új programok közül. Ha valaki csupán egy-két újabb csomagot szeretne feltenni a rendszerére, annak érdekesebb a *dpkg* nevű programot használnia (annál is inkább, mert a tényleges munka elvégzésére a *dselect* is ezt a programot hívja).

A program használata viszonylag egyszerű. Egy csomagot a *dpkg -iGREG filename* utasítással telepíthetünk. Ugyanennek a csomagnak a letöltéséhez a *dpkg -r csomag* utasítást kell kiadni. Ügyelni kell arra, hogy az állomány neve a csomagén kívül a verziószámot és a kiterjesztést is tartalmazza. Nézzünk egy példát!

Fel akarjuk rakni a *dosemu* programot: *dpkg -iGREG dosemu_0.98.1-3.deb*.

Törölni szeretnénk a *dosemu* csomagot: *dpkg -r dosemu*.

Tájékozódni szeretnénk a *dosemu* állapotáról: *dpkg -l dosemu*.

Listát kérhetünk az összes csomag állapotáról: *dpkg -l*.

Ha a felrakáskor hibaüzenetet kapunk, annak az lehet az oka, hogy az adott csomag programjainak a működéséhez más csomagokra is szükség van.

A disztribúció kialakítása óta megjelent a grafikus felületet kezelő *X szerverek* újabb verziója, amelyek már több grafikus kártyát elfogadnak. Ezeket CD-mellékletünk */debian/extra* könyvtára alatt találhatják meg. A legegyszerűbben a *dpkg -iGROEB /cdrom/debian/extra/*.deb* utasítással frissíthetünk (feltéve, hogy a CD-t a */cdrom* könyvtárba moun-toltuk).

Miután sikeresen telepítettük Linuxunkat, lássuk, hogyan lehet mun-

kára bírni. *Mi történik a rendszer indításakor?* Betöltődik a kernel, és a benne levő eszközközkezelők feltérképezik a hardverünket, majd kiírják az ezzel kapcsolatos információkat. Ezután elindulnak a rendszer komponensei, amelyek szintén írnak információkat. Egy gyorsabb gép esetén a sok-sok szöveg láttán az az érzésünk támadhat, hogy ez itt nem is operációs rendszer, hanem gyorsolvasó tanfolyam. Nem kell azonban aggódni, a betöltés bármelyik pillanatában lehetőségünk van a **Scroll Lock** gomb segítségével megállítani/újraindítani az információözönt. Ha pedig nem a kellő időben nyomtuk le a gombot (vagy le sem nyomtuk), a **Shift** és a **PageUp/PageDown** gombokkal visszalapozhatunk a képernyőn. Ez a kényelmes szolgáltatás mindig él, nem csak induláskor (például a képernyőből kifutó könyvtárlistázásnál is jól jöhet). Ezek után belép-

hetünk a rendszerbe, és használatba vehetjük.

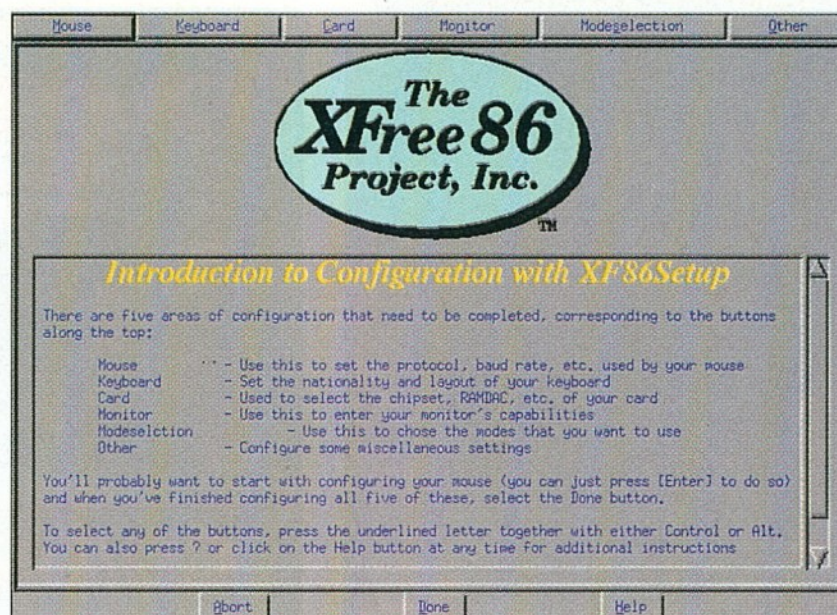
Hogy milyen parancsok léteznek, és milyen paramétereket adhatunk nekik, a dokumentációból kiderül. A végrehajtható parancsok a */bin /sbin /usr/bin /usr/sbin* könyvtárakban találhatóak. Ha valamelyikről tudni szeretnénk, milyen célra szolgál, csak meg kell hívni a *man* parancsot az adott parancs nevével paraméterezve (például *man ls*). A másik lehetőség a */usr/doc* könyvtárban való keresgélés. Itt minden csomaghhoz tartozik egy könyvtár (amely a csomag neve), s itt további információkat találhatunk.

A rendszerrel most ismerkedők számára ehhez és a fájlműveletekhez is az *mc* indítása a legmegfelelőbb. Ez a program a DOS alatt megismert *Norton Commander Unix* rendszerre készített klónja, és *Midnight Commander* névre hallgat.

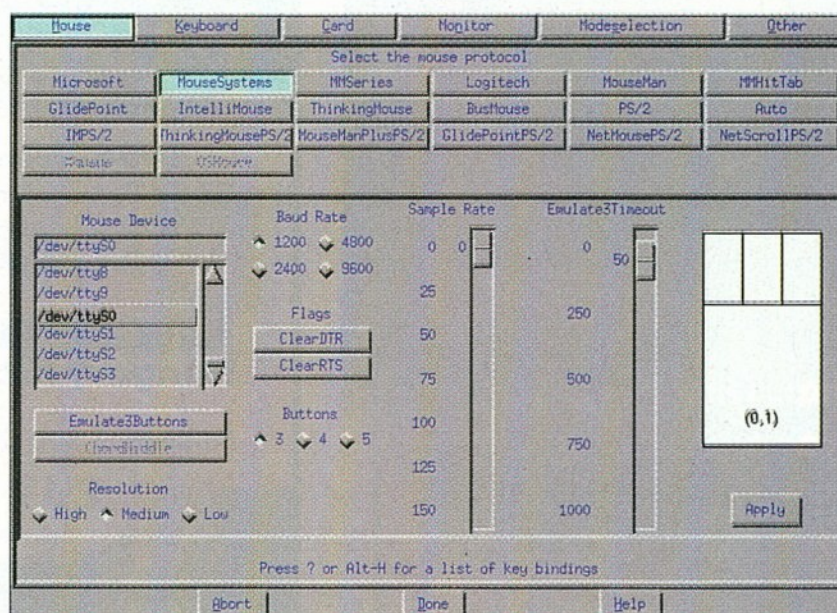
A Linux rendszer igen sok állománytípust kezel. Vannak a hagyományos állományok, könyvtárak – ezekkel más rendszerekben is találkozhattunk már. Vannak azonban szimbolikus és statikus linkek, eszközspecifikus állományok (a */dev* könyvtárban találhatóak), socket és named-pipe állományok is.

Azok számára, akik jobban meg szeretnék ismerkedni ezekkel, álljon itt egy rövid összefoglaló. A *linkek* egy másik állományra mutatnak. A *szimbolikus link* csak egy elérési utat tartalmaz, ahol az eredeti állomány található, a statikus pedig az eredeti állományra mutat. Ilyen linkeket magunk is készíthetünk, az *ln* program segítségével.

Minden állománynak van egyéni és csoporttulajdonosa, valamint jogokat szabályozó attribútuma is. A jogrendszer három jogot ismer (írás, olvasás, végrehajtás), és ezeket hármas felosztás

Az XF86 Setup program

Az egér beállítása

szerint (tulajdonos, tulajdonos csoport, többiek) ellenőrzi. Az `ls -l` parancs kiadásakor ezek az információk is láthatók. Például:

```
$ls -l /bin/bash
-rwxr-xr-x 1
root root
426980 Oct 20 04:57
/bin/bash
```

Itt elől található az állomány attribútuma (-rwxr-xr-x). A lista első jele mutatja, hogy ez egy közönséges állomány (-), a következő három (rwx) a tulajdonos (jelenleg root) jogaira utal, majd az azt követő három csoport (jelenleg root) jogai (r-x) láthatók, végül az azon felhasználókra érvényes jogok következnek, akik sem a rootazonosítóval nem rendelkeznek, sem a root nevű csoportban nincsenek benne (r-x). A következő karakterekben az állomány hossza (426980), létrehozási ideje (Oct 20 04:57) és neve található (/bin/bash). Létezik még két attribútum, amelyeknek speciális jelentésük van. A *suid* és *sgid* attribútumok meghatározzák, hogy kinek a jogán fusson az adott program. Ha például nincs beállítva a *suid*, akkor a programot indító felhasználó jogaival indul a program, míg ellenkező esetben az állomány tulajdonosának a jogaival. A jogok állítására a *chmod*, a tulajdonosváltásra a *chown* és *chgrp* programok használhatók. Új felhasználót az *adduser*, új csoportot az *addgroup* programmal hozhatunk létre. A csoportokhoz tartozást az */etc/group* állomány határozza meg. Ezekkel az ismeretekkel már tetszés szerint beállíthatjuk felhasználóink jogait.

Nézzük meg ezek után, hogyan is indul a rendszerünk. Amikor a kernel betöltődik, csak olvasható módon felmountolja a *root* fájlrendszert, és elindítja az *init* nevű programot. Az *init* az */etc/inittab* konfigurációs állománya, és az aktuális futási szint alapján indít további folyamatokat. Először az */etc/init.d/rcS* állományt, amely az */etc/rcS.d* könyvtárban található állományokat indítja egyenként, majd az */etc/rc.boot* könyvtárban találhatóakat. Az */etc/rcS.d* könyvtárban az */etc/init.d* könyvtár egyes állományaira mutató szimbolikus linkek találhatóak. Ezek az állományok billentyűbeállítást,

fájlrendszer-ellenőrzést, eszközvezérlők betöltését, további fájlrendszerek csatlakoztatását, hálózatkonfigurálást hajtanak végre. A */etc/rc.boot* hardverrel kapcsolatos beállító állományokat tartalmaz. Miután az összes állomány lefutott, az *init* elindítja az */etc/init.d/rc* állományt, az aktuális futási szintnek megfelelő értéket átadva paraméterként.

A Unix rendszerek hét futási szintet különböztetnek meg, melyeket 0-tól 6-ig sorszámoznak. Ezek közül a 0., az 1. és a 6. szint foglalt, a további szintek tetszés szerint konfigurálhatók. A 0. szintet a rendszer leállítására, a 6.-at az újraindításra tartják fenn, az 1. szint pedig az egyfelhasználós üzemmóddal segít az adminisztrátori teendők ellátásában. Az */etc/init.d/rc* az */etc/rc"x".d* könyvtárban található szimbolikus linkekhez tartozó állományokat indítja, ahol az „x” értéke az aktuális futási szint. A szimbolikus linkek *fix formátumúak*. Egy nagy kezdőbetűt – amely az S vagy a K – kétjegyű szám követ, a linknév végén pedig az eredeti állomány neve áll. A *Syynév* formátum esetén az adott nevű állomány start paraméterrel indul, a *Kyynév* pedig a *stop* paraméterrel. Az *yy* értéke az állományok végrehajtási sorrendjét határo-

za meg. A szimbolikus linkek az */etc/init.d* könyvtár azon állományaira mutatnak, amelyek valamelyik szolgáltatást kínáló daemont vagy daemonokat indítják. Végül az *init* elindítja a terminálok kezelésért felelős programokat is. Ez alapértelmezésben hat virtuális konzolt indíthat, amelyek között az **Alt + F1-F6** gombokkal válthatunk. Valamennyi konzol önálló, külön be lehet rájuk jelentkezni, és programokat lehet futtatni rajtuk. Most már tetszés szerint módosíthatjuk Linuxunk indulását, csoportosíthatunk szolgáltatásokat és futási szintekhez rendelhetjük őket.

Hogy mely futási szinten induljon a rendszer, azt vagy az */etc/inittab* határozza meg, vagy a kernelnek adott paraméter az induláskor, amely felülbíráhatja az előzőt. A kernelnek a *bootmanagerrel* adhatunk paramétert. Ha például a *lilo* bootmanagert használjuk, akkor az induláskor a bal **Shift** gomb lenyomásával választhatunk az indítani kívánt rendszerek közül, és adhatunk nekik paramétereket. Feltételezve, hogy a merevlemezünk első partícióján a Windows 95, a másodikon a Linux helyezkedik el, és alapértelmezésként a Linux indul, a következőknek kell az */etc/lilo.conf* állományban lenniük:

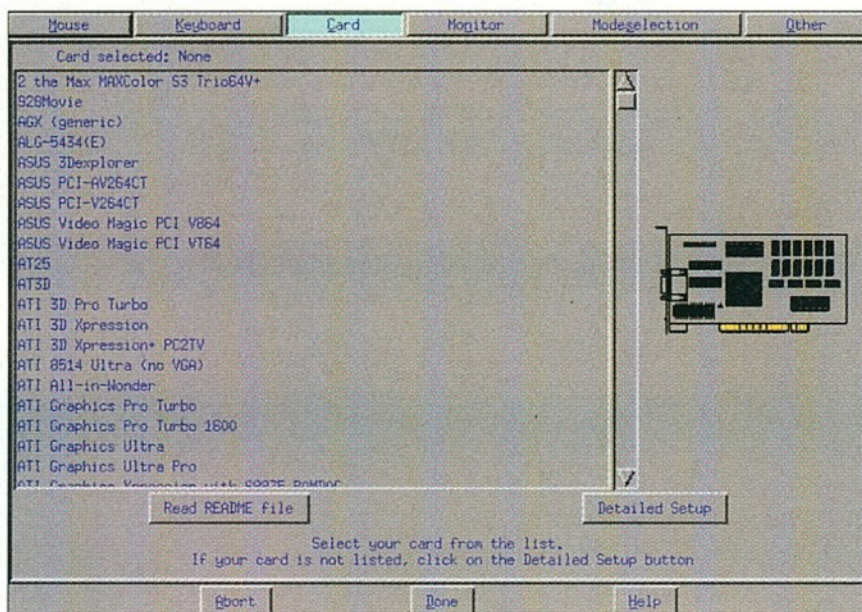
```
boot=/dev/hda
root=/dev/hda2
install=/boot/boot.b
map=/boot/map
vga=normal
#prompt
delay=20

image=/vmlinuz
label=linux
read-only

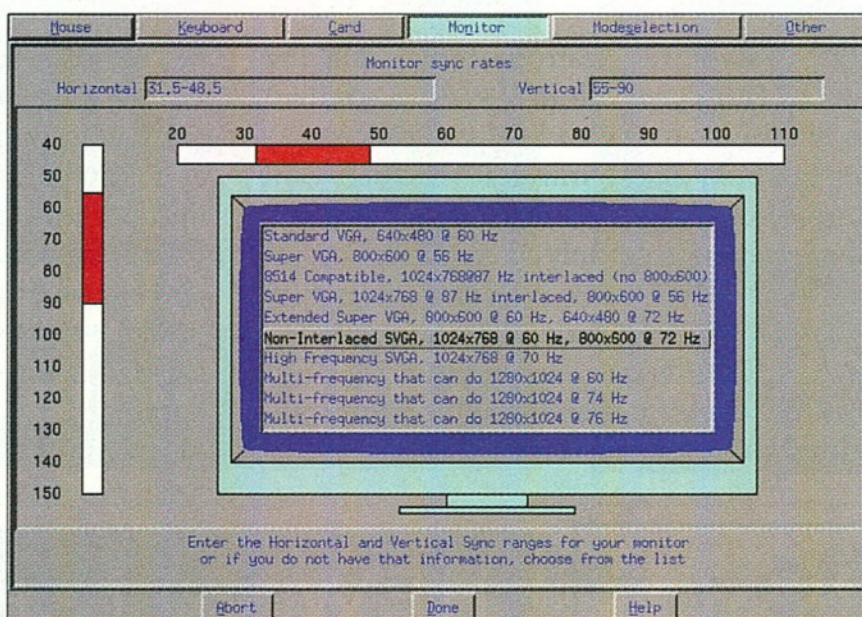
other=/dev/hda1
Label=Win
table=/dev/hda
```

Az így módosított konfigurációs állományt a *lilo* paranccsal juttathatjuk érvényre. Ha ezután indításkor lenyomjuk a bal **Shift**et, akkor a *linux init 3* beírásával a rendszer a 3. futási szinttel indul. Ha nem adunk meg futási szintet, akkor a rendszer az alapértelmezéssel indul, amelyet az */etc/inittab* határoz meg.

A mai rendszerek leginkább használatos módja a *GUI*, a *grafikus felhasználói felület*. Természetesen a Linux sem maradhat ablakozós rendszer nélkül. Itt azonban egy sokkal komplexebb rendszert találhatunk, mint az egyfelhasználósaknál. Az 1980-as évek közepétől, a Unix rendszerek részére kidolgozott *X11* nevű ablakkezelőt, annak is az *R6.1-es* verzióját, az *XFree86 Inc.* nevéhez

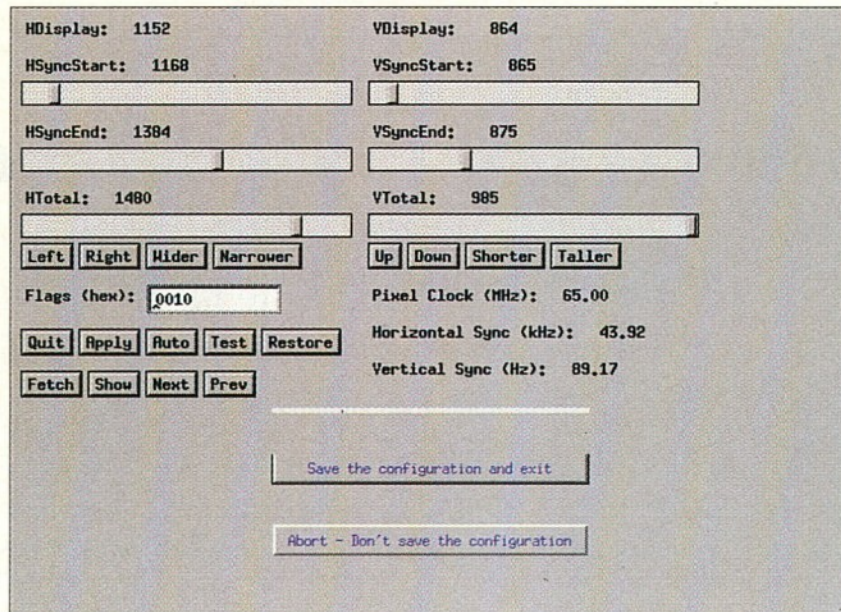
Válasszunk grafikus kártyát!

A monitor beállítása sem bonyolult

fűződő *ingyenes X rendszert* használhatjuk. Itt a grafikus felület és az azt használó alkalmazásokat egy jól definiált protokollréteg választja el egymástól, és a kettő között *kliens-szerver alapú kommunikáció* zajlik. A grafikus felület, a billentyűzet és az egér kezeléséről egy Xserver gondoskodik, míg a kliens oldalon a grafikus programok sorakoznak. Mivel a kettő között nincsen kötelező érvényű kapcsolat, egyszerűen futtathatunk grafikus programokat a hálózat más számítógépein, miközben a grafikus felület – Xserverünk jóvoltából – a mi képernyőnkön jelenik meg. A szervert az *XF86Setup* program segítségével konfigurálhatjuk.

A program grafikus felületet indít, ahol beállíthatjuk az egértípust, a billentyűzetkiosztást, a grafikus kártyát, a színmélységet és a felbontást. Ezután a *Done* gomb lenyomására tárolódik a konfigurációs állomány, s az Xserver újraindul az így módosított konfigurációs állománnyal. Ekkor – az *xvidtune* programnak köszönhetően – lehetőség van finom beállításokra is. *Figyelem!* A kiválasztott Xservernek installálva kell lennie, és alapértelmezettnek kell lennie, különben

Végző beállítás az xvidtune programmal

nem sok jóra számíthatunk. Ha az */etc/X11/Xserver* állomány első sorában az általunk használni kívánt Xserver nevét találjuk, akkor minden rendben van. A grafikus felület indulásakor elindul egy *ablakrendszer* is, amely az ablakok tényleges kezeléséért felel. Azonban ez is *független elemként* illeszkedik a rendszerbe, így bármikor lecserélhető. Az */etc/X11/window-managers* állomány tartalmazza a rendszerben lévő

ablakkezelők listáját. Ezek közül az első az alapértelmezett, ezt indítja a rendszer. A grafikus felület kétféleképpen indítható. Az egyik módszer a *startx* parancs használata, a másik pedig az *xdm* nevű grafikus bejelentkező rendszeré. Az *xdm* rendszert az */etc/init.d/rc* aktiválja, így a gép indulásakor már grafikus felület fogadhat bennünket. Ha ez nem tetszik, akkor az adott futási szint szimbolikus linklistájából kitörölhetjük az *xdm*-re vonatkozót. Természetesen az */etc/init.d* könyvtárban levő állományokat magunk is elindíthatjuk a *start* és a *stop* paraméterekkel, ehhez nem kell újraindítani a gépet.

Következő számunkban a *kernel fordítás* rejtelmébe vezetjük be olvasóinkat. (CD-mellékletünkön megtalálhatják a Debian Linux 2.1-es disztribúció újabb darabját.)

PÉZÉ

A KIMSOFT júniusi ajánlata

Akcio (amig a készlet tart)		Szoftver újdonságainkból	
Borland Delphi 3.0 Standard	24 000,-	Adobe PageMaker 6.5/Up.	159 900,-/39 900,-
Norton Utilities 4.0 Win95 (Új!)	10 800,-	Adobe PhotoShop 5.0 magyar	209 900,-
Recognita Plus 3.2	15 900,-	ARJ 2.6 /PkZip 2.04	13 900,-/14 500,-
Windows NT 4.0 Server + APC UPS	189 900,-	AutoCAD LT 98 /Upgrade	109 900,-/26 400,-
WinZip 7.0 (tömörítő program)	10 900,-	Borland Delphi 4.0 Prof. Upgr.	86 900,-
Szoftver újdonságainkból		CA-Clipper 5.3 + Tools 3.0+VO 2.0	59 900,-
Adobe Acrobat 4.0 /Upgrade	91 900,-/37 900,-	Check It 98 Diagnostic Suite	39 900,-
Borland C++ Builder 4.0 Prof. Up.	86 900,-	Corel Gallery 205 000	15 200,-
CorelDRAW 9 CD /Upgr.	91 600,-/71 900,-	Corel Print Office magyar	21 900,-
DesignCAD 2000 Pro	102 900,-	Easy CD Creator 3.5 Deluxe	31 900,-
Laplink Professional	46 800,-	F-Prot 4.03 Prof. (antivirus pr.)	Hívjon!
MS Office 2000 (angol)	Hívjon!	Harvard Graphics 98 Comp. Up.	30 600,-
SuSE LINUX 6.1 (StarOffice-szal)	9 996,-	Kai's Power Tools 5.0	42 900,-
CD-ROM-ok, játékprogramok		Lotus Organizer 5.0 for Win95	22 300,-
Alpha Centaury	9 592,-	Lotus SmartSuite 97 C. Upgrade	57 400,-
Championship Manager 3.	9 392,-	Mac Opener 4.1 for Win.	19 996,-
Get Medieval /Grim Fandango	5 596,-/9 592,-	Magyar Fontok '97 (3000 font)	5 200,-
Half-Life /Heroes of M&M 3.	6 392,-/8 792,-	MS FrontPage 2000 /Upgr.	36 600,-/14 400,-
SHOGO (magyar) /SimCity 3000	5 596,-/9 592,-	MS Office 97 /Upgr.	118 400,-/61 400,-
Angol-magyar Ország nagyszótár	15 400,-	MS Office 97 Prof. /Upgr.	141 900,-/72 900,-
Interaktív Kis Angol nyelvtan	3 100,-	Norton Antivirus 5.0 magyar	17 900,-
Filmlexikon (ajándék video filmmel)	5 348,-	Norton Commander 2.0 Win95+DOS	10 400,-
Learn to Speak English - 2 CD (Akcio!)	15 996,-	PaintShop Pro 5.0 for Win95	24 600,-
Lopva Angolul 1. /2. /3. (egyenként)	4 732,-	Partition Magic 4.0	20 900,-
Manó Élővilág /Manó Matek	4 732,-/4 732,-	QuarkXPress 4.0 for Win95	234 900,-
Matematika /Fizika felkészítő	4 800,-/4 800,-	SuperPrint 5.0 for Win95	18 500,-
Pallas Nagy Lexikona	7 900,-	Windows 98 /Upgrade	47 400,-/24 900,-
Révai Nagy Lexikona I. (XI-XXII. kötet)	3 027,-	Visio Prof. / Techn. 5.0	119 900,-/119 900,-
		Visual C++ 5.0 Prof. /Up.	127 900,-/64 900,-
		WinFax Pro 9.0 /Upgr.	30 400,-/15 200,-

A közölt árak nem tartalmazzák a 25%-os áfát, és a helyszíni üzembehelyezés költségeit.

KIM-SOFT Multimédia Shop a Teréz Udvar Üzletházban
 1067 Budapest, Teréz krt. 23. Telefon: 332-4399/120
 Nyitva tartás: hétfő-péntek 10-18h, szombat: 10-13h

KIM-SOFT Számítástechnikai és Kereskedelmi Kft.
 1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
 Telefon: 319-0219, 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
 Részletesebb ismertetőkért, teljes árjegyzékért tekintse meg Internet honlapunkat: www.datanet.hu/kimsoft

HEWLETT - PACKARD

Velünk hatalmas léptekkel haladhat előre.

A HP nyomtatók új generációja az Ön szolgálatában!

RCE Kft.
 1118 Budapest, Szurdok u. 1.
 Tel.: 246-4050 • Fax: 246-4101
www.rce.hu

**Lehet, hogy
nem vagyok
normális**
...

0680-330-330

Spórolj pénzt!
**Beszélj ingyen
a haverokkal,
a hívást a hirde-
tők fizetik.**

Tárcsázd
a FreePhone zöld-
számát, majd üsd
be azt a belföldi
számot, amit hívni
akarsz. A beszél-
getést rövid reklá-
mok szakítják meg.

A LEGJOBBAN CÉLZÓ HIRDETÉSI FORMA
INFO: 436-9500
FAX: 368-9096

...de
imádok
ingyen
telefonálni!

DTK Monitorok

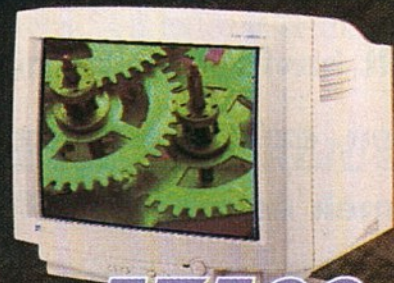
35500.-

570BA/KA - 15"

Képcső: 15"/0.28mm, MPR2, TC092 (KA)
H-frek.: 30-70 KHz, V-frek.: 50-100 Hz
Sávszél.: 100 MHz, OSD menü vezérlés
Maximális felbontás: 1280 x 1024 (NI)

770KAT - 17"

Képcső: 17"/0.27mm, TC095
H-frek.: 30-70 KHz, V-frek.: 50-100 Hz
Sávszél.: 100 MHz, OSD menü vezérlés
Maximális felbontás: 1280 x 1024 (NI)

57500.-

990KAT - 19"

Képcső: 19"/0.26mm, TC095
H-frek.: 30-95 KHz, V-frek.: 50-180 Hz
Sávszél.: 200 MHz, OSD menü vezérlés
Maximális felbontás: 1600 x 1200 (NI)

106500.-

Az akció ideje alatt a viszonteladói áraink érvényesek és ÁFA nélkül értendők!

**DTK Computer
Márkabolt**

KOMEL KFT.

XI. Bp, Csiki-Hegyek u. 14
Tel.: 246-8411, 246-2734

Microsoft Certified
Solution Provider

Budapest Szoftver Áruház

1137 Budapest, Jászai Mari tér 3.

**szoftver
ABC**

Telefon: 329-2737, 329-2738,
329-2490, 329-3492

Fax: 329-2720, 201-8619

Http://www.SzoftverABC.com/

MS AKCIÓ, AKCIÓ HÁTÁN !!!

Aki március 16. és szeptember 30.-a között MS Office 97 magyar szoftvert vásárol, a MS Office 2000 magyar termék megjelenésekor ingyenesen hozzájuthat a frissítéshez számlával és a licence számmal igényelhetik a MS Magyarországtól).

Aki március 16.-tól május 31-ig legalább 5 magyar Office 97 terméket vásárol MOL konstrukcióban, az PLUSZ 1 licence-t kap ajándékba. Erre az akcióra szintén vonatkozik az ingyenes Office 2000 frissítés, de az előzővel ellentétben -mivel ez nem dobozos termék-a telepítő CD-t Önnek kell beszerznie. Erre a MS az akkor

már rendelhető DiskKit-et ajánlja.

Aki április 1-e és június 30.-között MS Windows NT Server + 5 Cal terméket vásárol 1 darab APC Smart UPS 420VA szünetmentes tápot (felhasználó számtól változik teljesítménye) és 1 darab NT Res. Kit magyar könyvet kap ajándékba.

Fejlesztő eszköz akció április 12 május 31-ig. Visual Basic hármas csomag harmad áron, azaz a MS Visual Basic 6.0 Prof. Hun + MSDN Library 6.0 + Mastering Visual Basic 6.0 Dvltm akció áron. 68 700 MS Office 97 Stand. Hun 119 000 MS Office 97 Prof. Hun 143 000 MS Windows NT Server 4.0 5 user 196 000

Levél cím: 1391 Budapest Pf. 218 E-mail: Info@SzoftverABC.com

TANÁROK és Diákok figyelem!!!
Az akció keretében a magyarországi diákok és tanárok kedvező áron vásárolhatnak oktatási verziójú Office 97 Prof. Hun ill. Frontpage 98 Engl. terméket. Az akció ideje április 20 - június 15-ig. Az akcióban résztvevő termékek árai:

MS Office 97 Prof. Hun oktatási	16 400	MS Office 97 Prof. +Frontpage 98 oktatási	25 000
MS Frontpage 98 Engl. oktatási	10 800	HP termékek	
HP laserjet 1100	99 900	HP laserjet 2100	189 900
HP laserjet 695C lite	33 840	hp deskjet 710C	49 900
		hp deskjet 880C	72 900
		hp deskjet 5200C	67 830
		hp scanjet 6250C	128 760
		hp officejet 1175C	263 250
		hp surestore 8210i	71 000
		egyéb szoftverek	
		adobe acrobat 4.0	94 910
		adobe pagemaker 6.5	219 000
		ibm pc dos 2000	19 770
		corel draw 8.0 upg.	87 900
		corel ventura 8.0 upg.	87 900
		norton utilities 4.0 engl.	10 740
		norton antivirus 4.0 hun	17 620
		winfax pro 9.0	29 370
		recognita plus 4.0	88 000

Az árváltoztatás jogát fenntartjuk! Az akciós árak csak a raktárkészlet erejéig érvényesek! Árak ÁFA nélkül! További 8000 termékről kérhet ajánlatot!

EZ A SZÁMÍTÓGÉP SOHASEM AVUL EL!

Ha azt szeretné, hogy az Ön gépe se avuljon el, vegye igénybe outsourcing szolgáltatásunk!

Mikor érdemes az outsourcing szolgáltatást igénybe venni?

- Ha nagy beruházásra készül, pl. a 2000. év problémája miatt
- Ha meglepetések helyett, pontosan tervezhető és adóból leírható informatikai költségeket szeretne
- Ha gépparkjának elavulása ellen védekezni szeretne, mert berendezéseit minimum 3 évenként modernebbekre cseréljük
- Ha tőkét szeretne felszabadítani, mert meglévő berendezéseit megvásároljuk Öntől
- Ha bérköltséget szeretne megspórolni
- Ha gépparkjára örök garanciát szeretne

ANT KFT. 1067 Budapest, Szondi u. 29. Tel.: 331-5353 Fax: 302-5090 Web: www.ant.hu

ANT

HÁLÓZATI KISKÁTÉ (2.)

Elemek és rendszerek

Múlt havi ígéretünkhöz híven, ezúttal a hálózati elemek és a hálózati operációs rendszerek témáját járjuk körül.

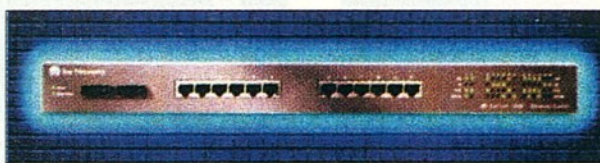
Manapság számos hardvergyártó kínálatában megtalálhatók a hálózati kártyák. Ezek az áramkörök jól tükrözik a hálózati technológia fejlődését. A kezdetet az egyszerű, jumperes ARCNET kártyák jelentették, 2,5 Mbit/s-os átviteli sebességükkel, majd jött a folytatás a 10 és 100 Mbit/s-os kártyákkal és végül elérkeztünk az 1000 Mbit/s *Gigabit-Ethernet* kártyáig. Eközben a jumperes kártyákról, a *szoftveres konfigurálás* szabványra vált, és az ISA és EISA buszokat a *PCI busz* váltotta fel. Ma a hálózati kártya a legnagyobb számban eladott összetevő a hálózaton belül. Az egyes gyártók termékei gyakran alig különböznek egymástól. Sokan ugyanazt az IC-készletet, és így ugyanazt a meghajtót is használják.

Korábban nem léteztek több csatlakozási lehetőséget kínáló kártyák, s többnyire csupán egyetlen interfész volt rajtuk, amelyet a Thick-Ethernet kábel-típushoz gyártottak. Ha más kábelt akartak használni, akkor egy úgynevezett fordítóra (tranceiverre) volt szükség. A legújabb hálózati kártyák vagy csak RJ-45 portokat, vagy BNC és RJ-45 kombinációt tartalmaznak.

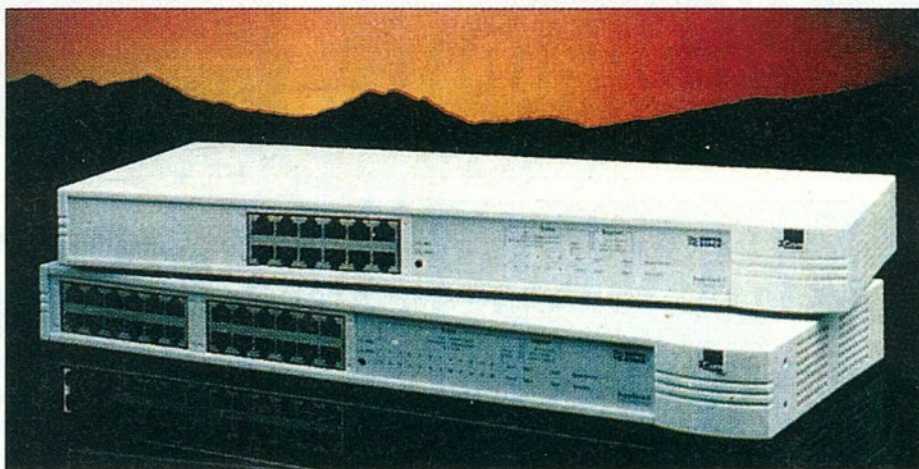
Repeaterk

Ami az otthoni sztereoberendezés erősítője, az a hálózat számára a *repeater*. Ezek az „ismétlők”, amelyek közé a Token-Ring gyűrűvezeték elosztói és az Ethernet csillagcsatlakozók vagy a hubok is tartoznak, úgy erősítik fel a bejövő jelet, hogy azok ismét elérjék a kimenő jel definiált szintjét, majd a jelet az összes csatlakozó állomásra szétosztják. A repeater akkor is akcióba lép, ha átviteli hibát észlel. Ennek forrását azonnal leválasztja a hálózatról, így az nem veszélyeztetet más állomásokat.

A régebbi modellek még nem tudták szűrni az adatokat. Ma viszont már léteznek *félig intelligens repeater*ek, amelyek akár bridge funkciókat is végezhetnek és így szűrni is képesek. A modern *multiportos repeater*eknek, a korábbi modellekkel ellentétben, 8-32 ki- és bemenetük van. A nagyobb intelligencia ellenére a repeaterek nem helyettesíthetik a bridge-eket vagy a routereket.

A korszerű switchek gyakran üvegszálakábelken keresztül kommunikálnak egymással. A Bay Networks teljes családot kínál belőlük

A 3Com ma már a hálózati terület második legnagyobb cége. A hálózati termékek teljes palettáját árulja

Hubok

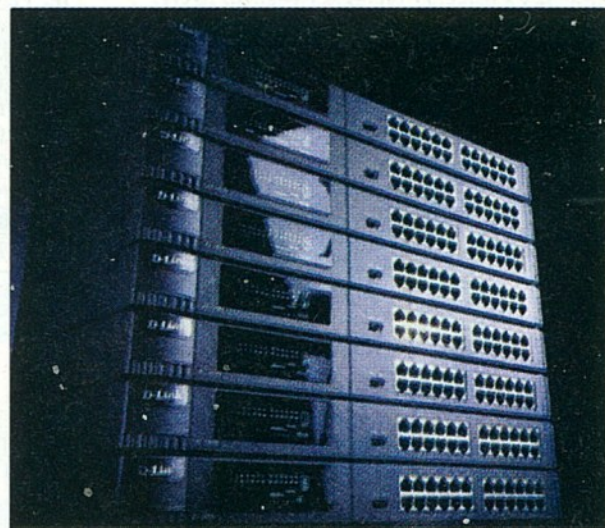
A repeater és *hub* fogalmát gyakran összekeverik, s ez nem véletlen. A két szó ma már gyakorlatilag ugyanazt jelenti. A repeaterből hub válik, ha több csatlakozása van, s – elvileg – egy hub is működhet repeaterként.

Mindegy hogy Ethernet vagy Token-Ring, a hubokat valamennyi hálózattípusban használják. Alapvetően három hubtípust szoktak megkülönböztetni: a *munkacsoportos hubot*, a *részlegekhez használt hubot* és az *egész vállalathoz használt hubot*. Létezik még *kötegelhető*, azaz *stackable hub* is. Ezeket a hubokat további modulok csatlakoztatásával munkacsoportos hubokká vagy részleghubokká lehet bővíteni. A mai hálózati világban már hétköznapi látványnak számítanak a hubok. Ezeket a készülékeket, a nagyintegráltságú kapcsolásoknak köszönhetően, kis méretben és könnyen lehet előállítani. Vannak cégek, amelyek komplett termékcsaládokat kínálnak, s

aki valamivel olcsóbban akarja megúszni, az több tucat ismeretlen nevű gyártó termékei közül válogathat.

Bridge-ek/hidak

A valós forgalomhoz hasonlóan, a *hídnak* az a feladata, hogy gondoskodjon a két kommunikációs végpont közötti zökkenőmentes adatforgalomról. A híd alapvetően két hálózati szegmens összekapcsolását vagy akár szétválasztását is lehetővé teszi, s mód van *redundáns kapcsolatok* létrehozására is. A hidak *aktívan* is beavatkozhatnak a történésekbe, például blokkolhatják a hibás adatcsomagokat. A megfelelő szűrési lehetőségekkel *biztonságos hozzáférési védelmet* kínálhatnak, ráadásul az egyik szegmens hálózati terhet elválasztják a másiktól. Így azok az adatcsomagok, amelyeknek adott szegmens állomásait kell elérniük, nem terhelnek meg ezzel más szegmenseket. Azt, hogy az adott adatcsomag hová tarto-

Kábelsaláta helyett: a hubok az egymásra toronyozást is lehetővé teszik

zik, a bridge megtanulja, mégpedig úgy, hogy jegyzőkönyvet vezet a szegmensben lévő állomásokról, valamint arról, hogy mit kell továbbítani a többi szegmenshez. Ezeket a címeket az adott bridge belül kezeli – úgynevezett *bridge-táblázatok* készülnek. Alapvetően különbséget teszünk a *helyi* (local) és a *tá-*

volsági (remote) bridge-ek között. Egy remote bridge segítségével lehet két egymástól messze lévő hálózatot összekötni, például a Matáv vezeték-hálózatán keresztül. A remote bridge-eknek mindig vannak LAN és WAN csatlakozási lehetőségeik. A local bridge viszont két azonos típusú hálózatot köt össze egymással. A multiport repeaterekhez hasonlóan *multiport bridge-eket* is kínál az ipar, s ezeknek több LAN és WAN portjuk van. Így a hálózatok könnyen bővíthetők, akár nagyobb távolságok áthidalásával is.

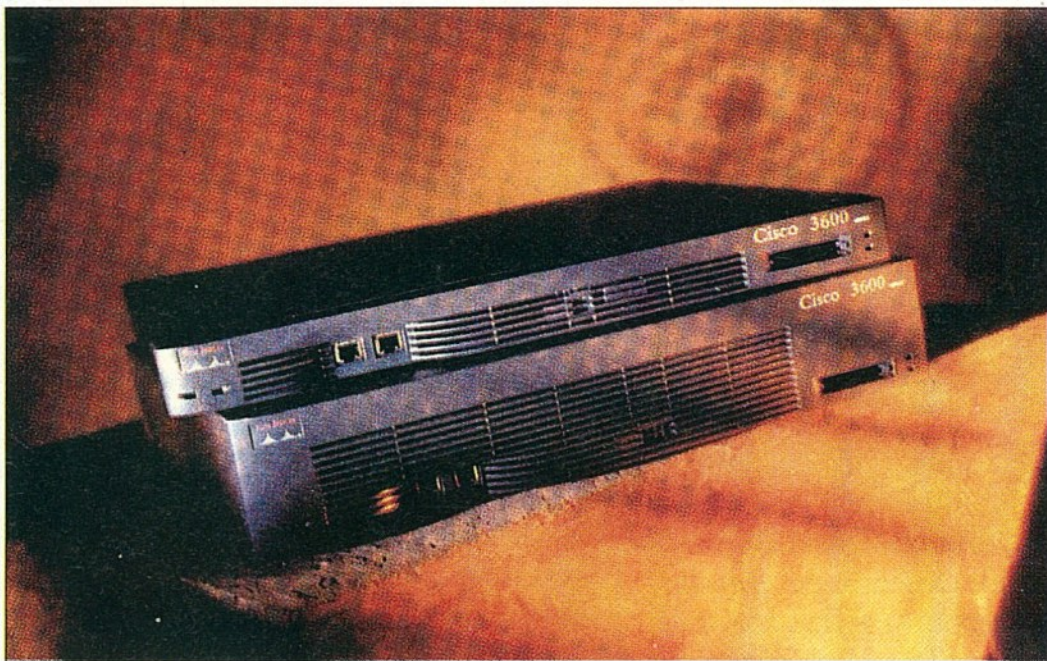
A Remote Bridge két helyileg szétválasztott hálózat közzé épít hidat

mert viszonylag sokáig tart, amíg be-
lenéznek az adatcsomagokba.

A switchek olyanok, mint a szokványos Ethernet hubok, és ugyanúgy kell őket csatlakoztatni. Éppen ez teszi őket oly érdekessé a hálózat későbbi bővítésénél: nem kell új kábeleket fektetni, s a hálózat struktúráját sem kell megváltoztatni.

Hálózati operációs rendszerek

A *Novell Netware* a jelenlegi kb. 70 százalékos piaci részesedésével abszo-

A 3Com OfficeConnectje a kisebb irodák PC-it köti hálózatba

A Cisco 1600 routerek az internet/intranet hálózatokhoz nyújtanak kapcsolódási lehetőséget

Routerek

A routerek a hidakhoz hasonlóan működnek, de további funkciókat is megvalósíthatnak. Míg a bridge az adatcsomagokat az OSI-2 szinten dolgozza fel (lásd keretes írásunkat), addig a router egytel magasabb szinten dolgozik. A routerek nemcsak a feladó és a címzett címét analizálják, hanem az alkalmazott protokollt, illetve az egyes adatcsomagok fejinformációját (header) is „látják”. Ebből következik, hogy a router eltérő topológiájú hálózatok között is képes az adatok továbbítására. Az egyetlen feltétel, hogy ismerje az összes használatos protokollt. A routerek *speciális routing protokollok* útján kommunikálnak egymással. Ha két hálózat között több út is lehetséges, akkor megtalálják a legrövidebbet vagy a legolcsóbbat.

Jó példa erre az *internet*. Két pont között gyakran létezik párhuzamos kapcsolat. A router kiválasztja azt, amelyik a leggyorsabb vagy a legkevésbé van leterhelve. A bridge-ekhez hasonlóan a routerek is kiszűrnek a hibás adatcsomagokat, s elnyomják a másik hálózat fölösleges adatforgalmát, de hatékonyab-

bak a hidaknál. Így pl. a router nem az egyes végberendezések címét vizsgálja, hanem a *hálózatok címére* koncentrál. Ennek persze az az eredménye, hogy a router nem tudja, hogy a másik hálózatban ténylegesen fogadóképes-e a vételi egység.

Switchek

A *switchek* több részre osztják a hálózatot. Mivel az adatcsomagokat csak azok az állomások látják, amelyek a feladó, illetve a címzett szegmensében ténylegesen jelen vannak, így a hálózat többi része a többi gép számára szabad marad. Úgy adhatnak tehát, hogy nem ütköznek a másoknak szánt csomagokkal. Szélsőséges esetben minden számítógéphez a switch egy portját rendelik, s így teljesen el lehet kerülni az ütközéseket. A switch a 2. szinten működik, s a hardvercím, valamint egy táblázat alapján dönt arról, hogy a címzett számítógép melyik szegmensben található, és a megfelelő adatcsomagot csak az érintett szegmenshez továbbítja. A *layer-3 switchek* elvileg nagyon gyors routerekként működnek, de ma még nem érik el a *layer-2 switchek* sebességét,

lút piacvezetőnek számít. Az operációs rendszert alapvetően jellemzi az erőforrások kezelésének és hozzárendelésének a módja, a userok hozzáférési jogainak kezelése, a megkért programok és adatok átvitele, valamint az átfogó biztonsági és kommunikációs funkciók. A Novell erősségének az alábbiak számítanak: hibatoleráns, nagy a teljesítménye, az összes objektumot egy adatbázisban kezeli (a 4.x verziótól kezdődően), routerfunkciójú szerver, speciális biztonsági koncepció, Macintosh bekötés és egyszerű installálás. Pillanatnyilag a 4.11-as verzió az aktuális, ám gyakran találkozni még a *Netware 3.12-vel* mint operációs rendszerrel.

A *Windows NT-t* a Microsoft két változatban fejlesztette, szerver és munkaállomás operációs rendszerként. A *Server NT* a decentralis számítógépes hálózatok operációs rendszere. Tartalmazza a hálózatosításhoz szükséges szolgáltatásokat és eszközöket. Kis hálózatokban éppolyan egyszerűen lehet alkalmazni, mint a nagyvállalatokat összefogó hálózatokban, így a mainframe vagy a minikomputer alapú rendszereket is nagy teljesítményű kliens/szerver meg-

oldásokkal lehet helyettesíteni. A Windows NT könnyen adaptálható, és ma már Alpha, Intel, MIPS és Power PC-s platformon (processzorokon) is fut. A rendszernek jó a teljesítménye, átfogó biztonsági funkciókat kínál, áttekinthető és hatékony ügyvitelt tesz lehetővé. Kedvező, hogy egy NT-s hálózatban Macintosh gépeket is problémamentesen lehet üzemeltetni. Az elmúlt két évben az Windows NT sok ügyfelet hódított el a Novell Netware-től. Az NT-t nemcsak az agresszív marketingpolitika tette érdekessé, hanem az operációs rendszer korábbi verzióin végrehajtott változások is. Úgy tűnik, a Windows NT együtt fog élni a Netware-rel, az igazi harc a Unix és az NT között zajlik.

A Unix, az összes hálózati operációs rendszer „ükapjaként”, a leginkább elterjedt platformnak számít. A kutatási és tudományos területről származik. Az operációs rendszer roppant nagy teljesítményű és ezért igen összetett. A tapasztalatlan felhasználó gyakorlatilag nem is tudja kezelni a Unixot; a zökkenőmentes munkavégzés feltétele az intenzív tanulás. Aki viszont egyszer már bedolgozta magát a Unixba, az szinte sose akar más hálózati operációs rendszerre váltani. Ma már a Unixhoz is léteznek grafikus bővítések, amelyek egérrel való kezelést és jobb áttekintést kínálnak.

A Windows NT sok szempontból a Unixra, pontosabban unixos ötletekre épül. Egyszerűbb kezelésével és vonzóbb árával azonban az NT számos területen maga mögé kényszeríti elődjét. Léteznek nem kereskedelmi Unix-változatok is, mint például a Linux (lásd külön rovatunkat). A Linux barátok széles tábora a folyamatos fejlesztésekkel oly stabilá tette ezt az operációs rendszert, hogy ma már egyes cégek még a kritikus alkalmazásaikat is Linux alatt futtatják.

A Unix és Linux *alkalmazási platformként* működik, s ez megkülönbözteti őket a Netware-től, amely elsősorban szolgáltatásokat kínál, mint pl. fájl- és nyomtatógépszolgáltatást. Az alkalmazási platformok feladata, hogy programok fussanak rajtuk. Számos cég, aki amúgy is Microsoft Office termékeket használ, ezért érdeklődik inkább a Windows NT alkalmazási szerver iránt.

Hálózati protokollok

Ma a hálózatokban a leggyakrabban a *Transmission Control Protocol/Internet Protocol* (TCP/IP) használják. A TCP/IP voltaképpen az internetből származik, itt használták először kiterjedten ezt a protokollcsaládot. A

TCP/IP 1984 óta a Unix stabil része. Az ezt követő években egyre több neves számítógép- és szoftvergyártó csatlakozott ehhez az átviteli protokollhoz. Így közel tíz éve használja az IBM, a Digital és a Novell. 1992-ben már több mint 1000 cég ragaszkodott ehhez a kváziszabványhoz.

TCP/IP jellemzője a *kapcsolatorientáltság*. Az átvitel előtt egy végberendezéshez előbb kapcsolatot épít ki, így az adatok nem veszhetnek el, minden csomagot visszaigazolnak, illetve szükség esetén még egyszer lekérdeznek. Az OSI hivatkozási modellel ellentétben, amelyet csak egy évtizeddel a TCP/IP után hívtak életre, a TCP/IP-nek *négyrétegű* az architektúrája. Ezek a következők: *hálózati réteg*, amely nem kötelező, *internet réteg*, amely az egyes végberendezésekhez vagy csomópontokhoz építi ki a közvetlen kapcsolatot, a *szállítási réteg*, amely az egyes végberendezésekhez irányuló hibátlan adatátvitelt szabályozza. Végül az *alkalmazási réteg* következik, amelyre az internet is számos szolgáltatást alapoz.

A TCP/IP nagyon szolid és stabil. Abban a hálózatban, ahol ezt a protokollt használni kívánják, minden egyes végberendezést pontos kell címezni. Az elmúlt évek hálózati és internetes fellendülésének hatására a 32 bites IP-címek annyira szűknek bizonyultak, hogy ki kellett egy második, bővített (IPv6), 128 bites változatot fejleszteni.

A LAN területen az *Apple Talk*, az *IPX/SPX*, a *NetBIOS* és a *NetBEUI* a további elterjedtebb átviteli protokollok. Az *Apple Talk* jellemzője, hogy különböző hálózatokban használható, az *Apple* saját fejlesztésű *LocalTalk*jával éppúgy, mint az *Ethernet*tal. A *NetBIOS* az *IBM* és a *Microsoft* közös fejlesztése, s már 1985 óta létezik. Mivel elsősorban kis, kevesebb mint 20 gépet tartalmazó hálózatokhoz készült, ezért routerekkel nem továbbítható. Az összes Windows operációs rendszeren megtalálható alapállapotban a *NetBIOS*.

Az *IPX* rövidítés az *Internet Packet eXchange*-ből származik, s a *Novell* és a *Xerox* fejlesztésére utal. Az *IPX*-ről elmondható, hogy a leginkább elterjedt hálózati protokoll. Routerekkel továbbítható, és olyan dicsérendő mechanizmusokkal is felruházták, amelyek garantálják az adatok hibátlan továbbítását. A *Netware* táborban is látni az utóbbi időben a TCP/IP irányába mutató változásokat. A *Netware* jövőbeni verziói kizárólag TCP/IP-vel fognak kommunikálni.

Az ISO hét rétege

A Nemzetközi Szabványosítási Bizottság (International Standardisation Organisation=ISO), 1984-ben adta ki az *Open System Interconnection* (OSI) modellt. Ebben összesen *hét különböző réteget* (angolul *layer*) neveztek meg. Mindegyik réteg speciális feladatokat ír le egy-egy futó kommunikációs folyamathoz.

1. réteg – a fizikai réteg

A fizikai réteg az átvitel összes definícióját (közeg, feszültség stb.), az átviteli módszert és olyan előírásokat tartalmaz, mint a csatlakozó- és a lábkiosztás. Defináltak a különböző kábeltípusok jellemzőit a koaxiális kábelektől, az üvegszál kábelig, de szó van az egyes bitek kódolási jelszintjeiről is.

2. réteg – az adatkapcsolati réteg

A data-link réteg felismeri a hardvercímet, és logikai címet rendel hozzájuk. A hidak (bridge) és a „szokványos” switchek ezen a protokollszinten működnek.

3. réteg – a hálózati réteg

Itt kezelik a bejövő és kimenő adatsomagokat, s további vezérlő- és státuszinformációkat tesznek hozzájuk. A hálózati routerek mindig a hálózati rétegen működnek.

4. réteg – a szállítási réteg

Itt „kerülnek a képbe” a végberendezések megszólításához szükséges további információk. A negyedik réteg egyfajta kapcsolatot hoz létre az 1 – 3 és az 5 – 7 rendszerrétegek között.

5. réteg – a viszonyréteg

Itt határozzák meg a kapcsolat felépítését. Kiértékelik a hibákat vagy a megszakításokat.

6. réteg – a megjelenítési réteg

Itt dolgozzák fel a használati adatokat. A tömörítések vagy kódolások is ebben a rétegben történnek.

7. réteg – az alkalmazási réteg

Az OSI hivatkozási modell hetedik szintjén futnak a felhasznált alkalmazói programok.

Canon

**CREATED BY CANON
EGY GYORS, SZÍNES
NYOMTATÓ
A PROFESSZIONÁLIS
FELADATOKHOZ.**

Őn is úgy gondolja, hogy az idő pénz?
Nos, akkor az új Canon BJC 6000-ret Önnek
találtuk ki. Ezt a minőségi nyomtatót olyan
irodák számára tervezték, ahol minden
másodperc számít. Kétirányú nyomtatási
módjával egyetlen perc alatt képes hét fekete-
fehér vagy öt színes oldalt kinyomtatni.
Természetesen a gyorsaság nem megy a minőség
rovására: cseppmodulációs technológiájának

CANON BJC 6000.

köszönhetően a megtévesztésig élethű, 1440 dpi
felbontású nyomatokra képes. Ezt jelenti a foto-
realisztikus nyomtatás. Kiegészítő, hatféle színt
tartalmazó BC-32 nyomtatófejével pedig igazán
színpompás dokumentumokat nyomtathat.
És a legjobb tulajdonságát még nem is
említettük: négy különálló tintapatronjával
ára igen gyorsan megtérül. Egy hatékony
nyomtató az Ön irodájába.

CANON Hungária Kft.: 1134 Budapest, Váci út 37. Tel.: (1) 465-8020 Fax: (1) 350-4080 Web cím: <http://www.canon.hu>
További információk lehívhatók a FaxBankból: 2-333-666/1030

AKCIÓ!

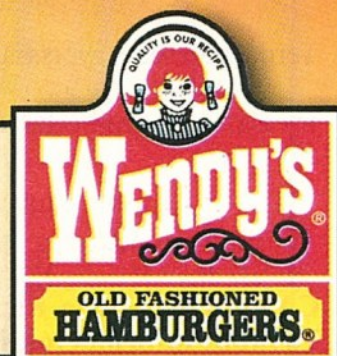
BIG CLASSIC MENÜ

399,-

Csak korlátozott ideig.

Megérdemled a minőséget!

Bp. Oktogon tér 3. • Duna Plaza Bp. Váci út 178.

Age of Empires II: The Age of Kings

Nem csoda, hogy nagy várakozás előzi meg a nagy sikert megélt, fantasztikus minőségű valós idejű stratégiai játék, az *Age of Empires* folytatását. Az *Age of Kings* mintegy ezer év történéseit fogja átölelni: a Római Birodalom bukásától egészen a középkorig ívelő történelmi kort. A játék gyakorlatilag már elkészült, még pár hónapig tart a tesztelés, hogy tökéletes termék kerülhessen a piacra. A fejlesztések közül talán a legérdekesebb az, hogy olyan híres-neves történelmi személyiségek bőrébe bújhatunk, mint *William Wallace* (akit az Oscar-díjas *Rettenthetetlenben* oly hitelesen alakított *Mel Gibson*), *Dzsingisz kán* mongol császár vagy *Jeanne D'Arc*, az orleans-i szűz. Mivel nem csupán egy „második bőrt” kívánnak lehúzni az alapötletéről, a fejlesztések a játék szinte minden részletét áthatják. A csaták már több taktikai elképzelés megvalósulását engedélyezik: a többféle felállás, a különböző agressziószintek, az olyan új parancsok, mint az őrködés, az őrjárat, valamint a követés és

a vízi ütközetek mind-mind több hitelességet kölcsönöznek a csatáknak. A háborúskodás mellett civilizációnk gazdaságát is fejleszthetjük, a kereskedelmi és a diplomáciai opciókon keresztül. Túl a különböző javak egyszerű felhalmozásán, mostantól saját piacunkon vagy szövetségeseinkkel kereskedhetünk. A játékosok a 13 hatalmas civilizáció egyikét irányíthatják, olyan kultúrák élére állva, mint a frank, a japán, a viking, a kelta vagy a mongol. Mindegyik civilizáció saját épülettípusokkal, tulajdonságokkal, technológiákkal és hadi egységekkel van felruházva. A mesterséges intelligencia fejlesztésére is nagy figyelmet fordítottak, így - ha hihetünk a készítőknél - úgy érezhetjük majd, hogy ellenfelünk

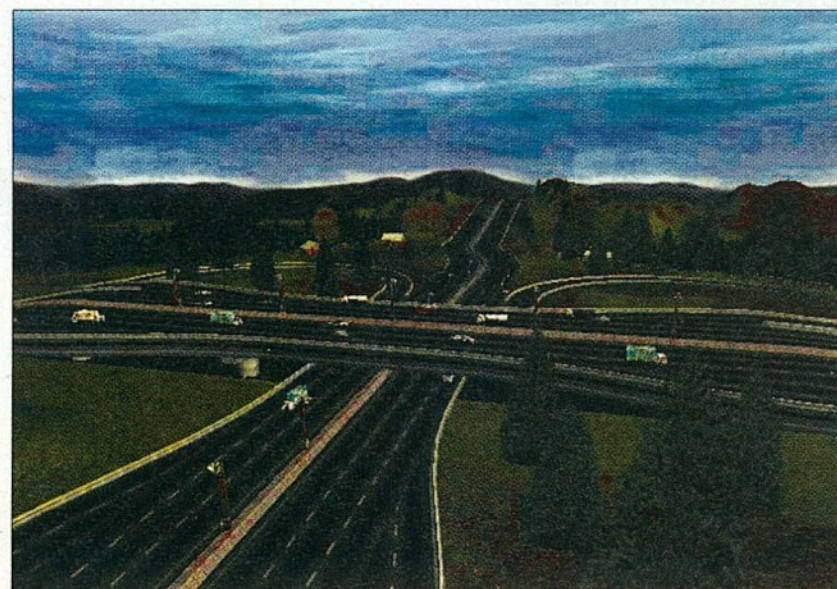

emberi értelemmel bír. Az újdonságok tárháza a fentiekkel még messze nem merült ki, és ha minden jól alakul, '99 őszére egy olyan játékot vehetünk készbe, amely mind grafikailag, mind játékélményben igazán maradandót fog nyújtani.

Loose Cannon

A 21. század nem éppen rózsás jövőképe tárul elénk a *Loose Cannon* vad világában: Amerika gazdasági összeomlása új fejezetet nyit a polgárok hétköznapjaiban. A kaotikus helyzet tág teret nyitott a bűnözésnek, amely hihetetlen mértékben elharapódzott. Amikor a helyzet már annyira elfajult, hogy a rendőrség képtelen volt felvenni a harcot a bűnözőkkel, megjelent a *fejvadászok kasztja*, akik különös járgányaikon hajkurásszák a legveszélyesebb banditákat. Talán már világossá is vált, hogy egy fejvadász szerepét kell magunkra öltönnünk a „fogat fogért, szemet szemért” kíméletlen világában. A *Digital Anvil* hamarosan elkészülő játékában olyan küldetéseket kell végrehajtunk, mint a felderítés, az orgyilkosság, a foglyok kiszabadítása. Az *életműségekre való törekvés* központi szerepet kapott a fejlesztésben: munkánkat kilenc, aprólékosan kidolgozott, élettel teli városban és az ezeket körülvevő vidéken fogjuk végezni. A közlekedési lámpák, a világító fénypóznák, a városokat beragyogó neonfények, az autóbussz-megálló, a hegyes-völgyes utak, az útlezárások, a tűzpárbaj során betörő kirakatüvegek nem mindennapi élménnyel ajándékoznak meg

bennünket. 15 különböző tulajdonságokkal felruházott jármű teszi még izgalmasabbá küldetésünket. E modernkori westernben „érezni” fogjuk magunk alatt a kocsi: a felfüggesztés, az alváz formája, a lóerők száma, a kerék tapadása és a többi jellemző

realisztikussá varázsolja az olyan manővereket, mint például a kézifékes forduló. Ezen felül mindegyik járgányon látszani fog a károsodás: a gumik kilyukad-

nak, az alváz behorpad, a tűz hatására megfeketedik és így tovább. A játékban található 20 küldetésben kapott feladatok teljesítése gyakran elvárja, hogy kikászálódjunk a kocsiból, és gyalogosan vigyük véghez az előírtakat. Az elvégzett feladatokért pénzt kapunk, amelyből fejleszthetjük járgányunkat, fegyvereket vehetünk, egyszóval még ütőképesebbé válhatunk, hogy végül megmér-

közhessünk a szervezett bűnözés királyával, *Bishoppal*. A *Loose Cannon* borzasztó izgalmasnak ígérkezik, kíváncsian várjuk tehát a szeptemberi debütálást.

Diablo II

1997 egyik legnépszerűbb játéka volt a *Diablo*, amelynek műfaji besorolása máig is viták tárgyát képezi, ugyanis – elvileg – *szerepjáték*, többek szerint azonban inkább „csak” akciójáték volt. A vita persze csak elméleti, mert kategória ide vagy oda, az eladott kétmillió példány önmagáért beszél. A *Diablo II*-ben a játékosok visszatérhetnek a sötét fantasy világba. A Gonoszszal, *Diablóval* szemben oly bátran helytállt hős elkárhozott: Diablo megszállta a testét. Terve ugyanaz maradt mint régen, rabszolgaságba taszítani az emberiséget. Ráadásul nemcsak vele, hanem két ördögi segítőjével, *Mephistóval* és *Baalal* is meg kell küzdenünk, ha a világ megmentése a célunk. Bár a játékban megmaradt az előző részben megszokott *izometrikus nézet*, a *Diablo II* sok újdonsággal kívánja elkápráztatni a rajongóit. Öt új karaktertípus közül választhatjuk

ki hőstünket: lehetünk harcias Amazon, lovas Paladin, ijesztő Necromancer, szeszélyes, a varázslat tudományában jártas Sorceress vagy az egyszerre két fegyvert is forgatni tudó Barbarian. Minden egyes karakter 30 egyéni képességgel, illetve varázslattal rendelkezik. A játék története négy felvonásra tagoló-

dik, amelyek mindegyike külön CD-n kapott helyet, azaz az új kalandok négy kompaktelemezen jelennek meg.

Négy, egymástól eltérő, lakosokkal benépesített városkát járhatunk be, amelyeket külön izgalmakat ígérő vadon vesz körül. Természetesen minden városban több, földalatti útvesztő, barlangrendszer és kriptá is található. Új opció lesz a *futás*, amellyel átviharozhatunk a már teljesített pályarészekben.

Nem hiányozhatnak az új fegyverek, páncélok, szörnyek és varázslatok sem. A *Diablo II*-höz nem kell külön 3D-s hardver, ám ha valaki rendelkezik ilyenekkel, akkor egy-két speciális effekt lesz a jutalma (a cég

egyelőre csak 3Dfx támogatást ígér). Mivel a megjelenés pontos dátuma kérdéses, reménykedjünk, hogy a készítőik nem okoznak csalódást és betartják azt az ígéretüket, miszerint „valamikor 1999-ben” már rajtaüthetünk a gonoszon.

The Sims

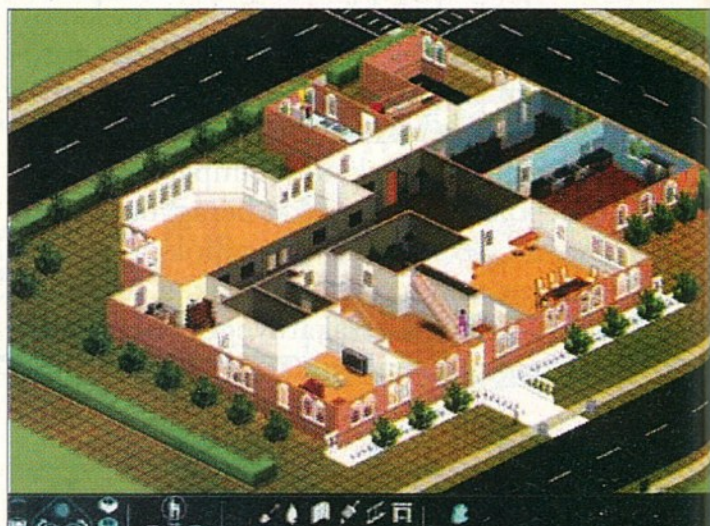
Will Wright, a *SimCity* megálmodója fejében már hat éve motoszkál az ötlet és elhivatottság, hogy megvalósítsa azt, amit ő csak *babaháznak* hív. Ha megvalósul az álom – márpedig minden jel erre utal – akkor az utóbbi idők, ha nem minden idők egyik legeredetibb játékának elkészülte van kilátásban. A játék *valós idejű stratégia*, azonban merőben eltér az eddig megszokottaktól. A virtuális babaházban emberek életét irányíthatjuk, akik mindennapi életüket élik. Egyfajta *számítógépes szappanopera* kreatív megalkotóivá válhatunk. Sikerünk több tényezőtől függ, ezek közé tartozik a barátság, az anyagi siker és nem utolsósorban a párkapcsolatok. A szereplőket életük több fontos állomásán kísérjük át, és nekünk kell gondoskodni arról, hogy boldogok legyenek. Első lépésben megtervezhetjük a szereplőket, s hőstünk lehet például egyedülálló agglégény, de választhatunk kétgyermekes családot is, kutyussal. A *Simek* eltérő egyéniségek, azonban mindegyik

karakternek meg van az igénye a higiéniára, az éhség kielégítésére és a szórakozásra.

Másodjára *házat* kell építenünk számukra. A ház és a bútorzat természetesen pénzbe kerül, így nem kezdhetünk rögtön kacsalábon forgó palotával. Amint ezzel megvolnánk, a Simek beköltözik, és valójában csak most kezdődik az igazi kihívás: ránk hagyatkoznak életük fontos döntéseiben.

Minél jobban helytállnak „apai” pátyolgatásunk folytán, úgy vásárolhatnak

egyre jobb berendezési tárgyakat (hifit, szebbnél-szebb bútorokat), úgy költözhetnek nagyobb házba. S ha takarosabb házban lakunk, akkor valószínűbb, hogy Simünk közeledését a szomszédasszony nem pofonnal honorálja. A potenciális lehetőségek olyannyira szerteágazóak és izgalmasoknak ígérkeznek, hogy az ember felsóhajt: lehet, hogy valaha tényleg elkészül ez a csoda?

Heroes of Might and Magic III

Akik ismerték a *Heroes of Might and Magic* első két részét - amelyek a fordulókra bontott, fantasy környezetben játszódó stratégiai játékok legjobbainak számítottak - izgatottan várták, mit tud felmutatni a harmadik epizód.

A készítőik rengeteget dolgozhattak az új részen, hiszen a játék szinte minden szempontból újjászületett szakavatott kezükben. A *HOMM3* megszépült, kibővült, egyszerűen még magával ragadóbbá vált, ami nagy szó egy olyan sorozatnál, amelynek egyes darabjai, a játékélmény szempontjából, eddig is a gép elé szögezték az embert.

A *HOMM3* története érkészítő és nagyszabású kalandokkal kecsegtet. *Erathiában* dúl az anarchia, miután a királyt gyalázatos módon megölték. A helyzetet súlyosbítja, hogy az uralkodó előhalott lovagként újraélesztik, és most saját királysága ellen vonul. Lánya, *Catherine*, Enroth királynője visszatér szülőföldjére, hogy felvegye a harcot a gonosz oldalán harcoló apjával. A játék során kibontakozó történet három különböző nézőpontból játszható végig: állhatunk a jó, azaz *Catherine* oldalára, küzdhetünk a rossz, azaz az előhalott király oldalán, vagy választhatjuk a semleges zsoldosok szerepét, akik csak hasznot akarnak húzni a káoszból. Mind a három nézőpont új részletekre derít fényt a teljes történetet illetően, így érdemes őket külön-külön is végigjátszani. A játékos feladata tucatnyi pályán keresztül a kastélyát körülvevő világ felfedezése és leigázása lesz. Ehhez nyújtanak segítséget a legváltozatosabb teremtményekből összeállított hadseregek, amelyeket különböző képességű hősök irányíthatnak.

A *HOMM2* óta rengeteg változás tör-

tént. A legszembetűnőbb újítás, hogy a játék grafikáját szinte teljes egészében újrarajzolták. Az épületeket, a környezetet, az egységeket és a fegyvereket mind 3D-ben készítették el, fantasztikus látványvilágot teremtve ezzel, nem is beszélve az ehhez járuló animá-

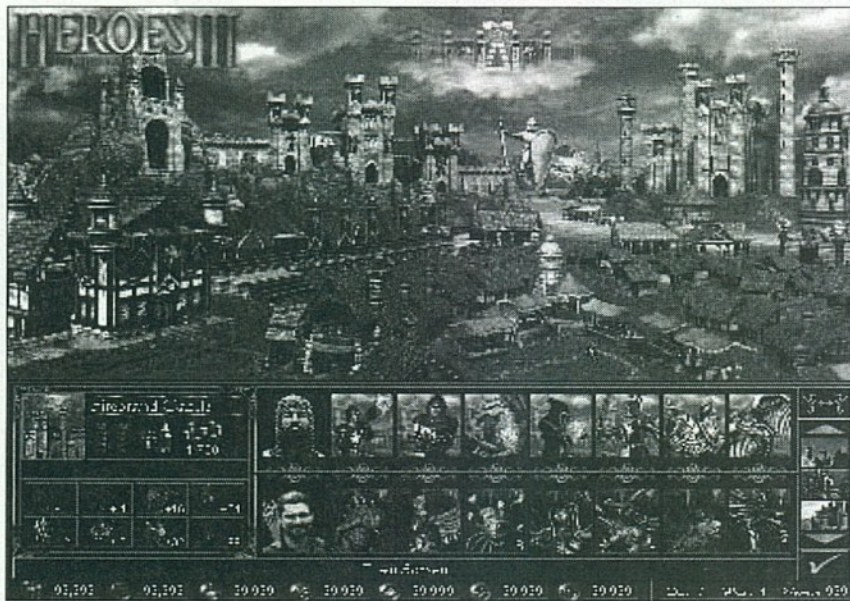

rázgyűrűkkel, sisakokkal, fegyverekkel és a többi ínycséggel. A varázslatokat a négy elem szerint csoportosították, és lehetővé vált, hogy egy *mágiaskolát* választva specializálódjon a hős. Harc közben is érhetnek meglepetések. Az akadályok akkor is szerepet kapnak, amikor távolsági fegyvereket használunk, sőt a célpont és a lőfegyver közötti távolság is meghatározóvá vált. Új a fegyverek sorában a *ballista* (a

katapult utóda) és az *elsősegély sátor*, amelyeket azok a hősök irányíthatnak szabadon, akik rendelkeznek az ezt lehetővé tévő másodlagos képességekkel.

A *HOMM3* azon ritka folytatások egyike, ahol a készítő nemcsak a minőséget jelentő névből akartak pénzt csinálni, hanem tényleg odafigyeltek a felmerülő igényekre.

Az eredmény pedig lenyűgöző, hiszen a *Heroes of Might and Magic 3* mind minőségben, mind játékélményben új fejezetet nyit a *HOMM* világában.

ció minőségéről. Az új városfajta és hős típusok további dimenziókat nyitnak meg a veterán *HOMM*-rajongók népes tábora előtt.

A *HOMM3*-ban egyszerre már nyolc hős kalandozhat szabadon, míg másik nyolc kastélyainkat őrizheti. A kezelőfelület is megújult, s e változtatás egyik sarkalatos pontja az, hogy hőseinket külön képernyőn, baba módjára „öltöztethetjük fel” a különböző va-

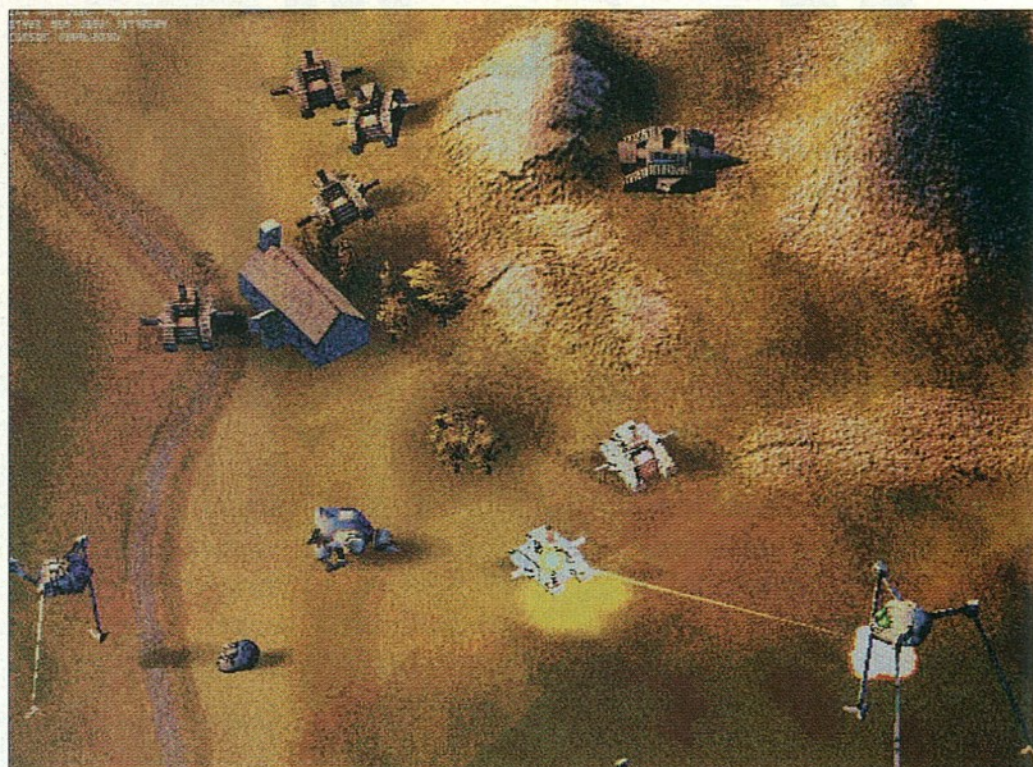
The War of the Worlds

Kicsi, zöld, földönkívüli lény, röviden *marlakó*. Nem *más égitestről származó értelmes életforma*, egyszerűen csak *marlakó*. H. G. Wells legendás könyvében alkotta ezt a kifejezést, és valószínűleg ő sem gondolta volna akkoriban, hogy a második évezred küszöbén még mindig érvényben lesz ez a meghatározás.

A *Világok Háborúja* (*The War of the Worlds*) stílusreemtő műnek bizonyult. Ez volt az első olyan, milliókat megérintő írás, amelyben az emberiségnek közösen kellett szembeszállni egy külső, földönkívüli ellenséggel. E könyvet tekinthetjük a későbbi űrinváziós filmek és regények alapötletének, a belőle készült rádiójáték hihetetlen hatása láttán pedig nyilván sok hollywoodi producer gondolkodott el egy újfajta „szórakoztató” műfaj létjogosultságán.

A *Világok Háborúját* sokan és sokféleképpen dolgozták fel a játékiparban. Létezik *táblás változata*, számítógépen pedig a hagyományos kalandjáték forma mellett az *akció-kategória* kedvelői akár az idegenek hosszú lábú, pók formájú, lépegető szörnyetegeiből is süthetették a századforduló embereinek kezdetleges bádogtankjait. Az igazi megmérettetés, vagyis az emberek és az idegenek monumentális össze-

pataink mozgására és a harcra kell figyelniük, míg a játék további képességein inkább *erőforrás-gazdálkodási és szervezői képességeinket* kell bizonyítanunk. A két CD sem véletlen, hiszen míg az egyik az emberek oldalán kell megvédenünk az inváziótól Angliát, addig a másikon éppen a marsbélieket irányítva próbálhatjuk meg leigázni a ködös Albiont.

jától függ, hogy újonnan legyártott, illetve korábban is bevetett hadtestjeit melyik mezőre irányítja, és természetesen ez határozza meg a későbbiekben azt is, hogy milyen lesz a szemben álló felek erőssége a valós idejű részben. Ennek az újszerű játékszerkezetnek köszönhetően a *War of the Worldsnek* sokkal komplexebb a játékmenete, mint egy hagyományos valós idejű stratégiai játéknak.

A program tökéletesen visszadja a századelő hangulatát, különösen az eredeti, *Jeff Wayne* komponálta kísérőzenének köszönhetően, amelyet *audio track*

csapásának stratégiai irányítása azonban mind ez ideig hiányzott a palettáról. Ezt az űrt pótolja az angol *GT Interactive* gondozásában megjelenő legújabb *War of the Worlds* feldolgozás.

A két CD-n terpeszkedő játék a *valós idejű és a körökre osztott stratégia érdekes keveréke*. A valós idejű részben csak csa-

A program fejlesztői *mezőkre* osztották a szigetország térképét. Ezeket kell – többnyire kemény harcok árán – megszereznünk az ellenféltől. A játék alatt folyamatosan új, bevethető technológiákat fejleszthetünk ki, a változatosságról oldalanként közel 40 harci eszköz és épület gondoskodik. A játékos stratégiá-

formában helyeztek el a korongokon. Nehézsége és összetettsége miatt kellems elfoglaltságot jelenthet minden stratégiakedvelőnek. Ráadásul a másik CD-n egy másik világ is vár ránk...

A rovatot készítette:
CSÖNDES ÁRON ÉS
LÁM GÁBOR

A nagy kiugrásra!
Biztos megoldás adatbázis alkalmazások fejlesztéséhez
Visual DataFlex, DataFlex DOS/UNIX
DataFlex WebApp Server

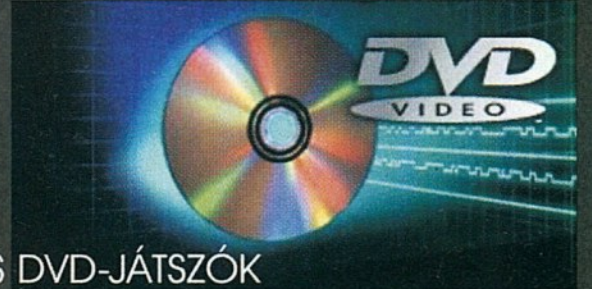
4GL, DataDictionary,
Business Process Object
adatbázis irányítók
segítik a rugalmas fejlesztést
és alkalmazást.

EDUC 99 Szeptember 22-24
Budapest, Hotel Mercure

Az európai fejlesztők és felhasználók találkozási
jelentkezés: www.mtesz.hu/conftours/educ/

NEXT Software Kft a DAC hivatalos disztributóra
Budapest, XI.ker. Andor u. 60
Tel.208-46-43, nextsw@hungary.net

SERCO
ALAPÍTVÁ 1983.

ASZTALI ÉS PC-S DVD-JÁTSZÓK
DVD FILMEK MAGYAR FELIRATTAL
A LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN

AKCIÓ!

CSAK EZEN A HÉTEN
AMERIKAI HÁZIMOZI
HANGRENDSZER

Dolby Surround, 40 Watt RMS, 6 hangszóró
Dolby Pro Logic és Multimédia üzemmód

MEGFIZETHETŐ SZÓRAKOZÁS AZ EGÉSZ CSALÁDNAK!

HÁZIMOZI ÉS DVD BEMUTATÓTEREM: 1085 Budapest, Üllői út 2-4. Telefon: (1) 485-0140
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI BEMUTATÓTEREM: 1066 Budapest, Ó utca 46. Telefon: (1) 311-2266
E-mail: sales@serco.hu; Honlap: www.serco.hu

A hálózatfigyelő

AQUILA

Saját fejlesztésű, hálózatba kapcsolt
EMC-8023 V4 kártyánk információiból,
a hozzá tartozó szoftver **pontos
diagnózist** készítenek a hálózati eszközök
és a kábelezés hibáiról, továbbá
a teljes rendszerfelügyeletet is ellátja.

A **EMC-8023 V4** kártya és a
Netmonitor 1.53 szoftver önálló
egységet alkot, nincs kiszolgáltatva
idegen eszköz esetleges hibájának.

Az akár többszáz kártyát is figyelni
képes rendszernek kedvező az
ár/teljesítmény viszonya. Külön
installálást nem igénylő
rendszerünket, hálózatépítőknek,
rendszergazdáknak ajánljuk.

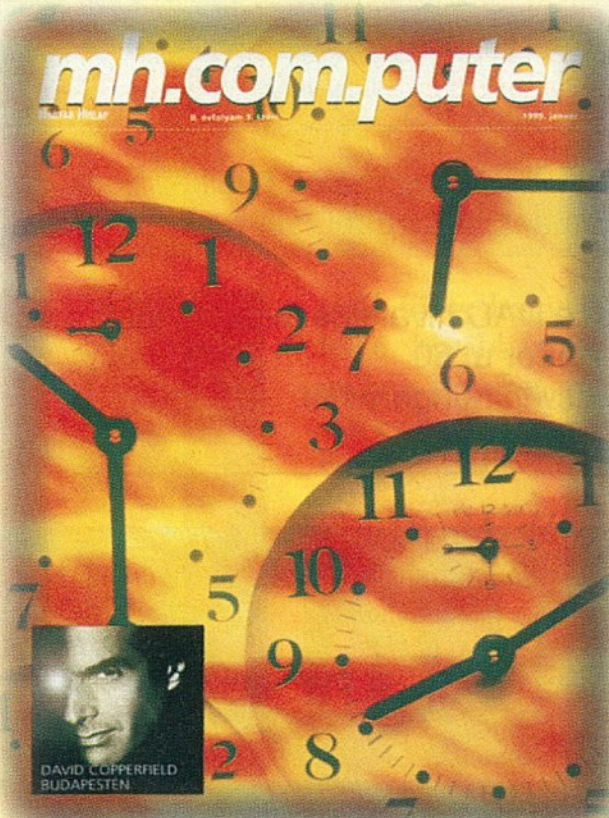
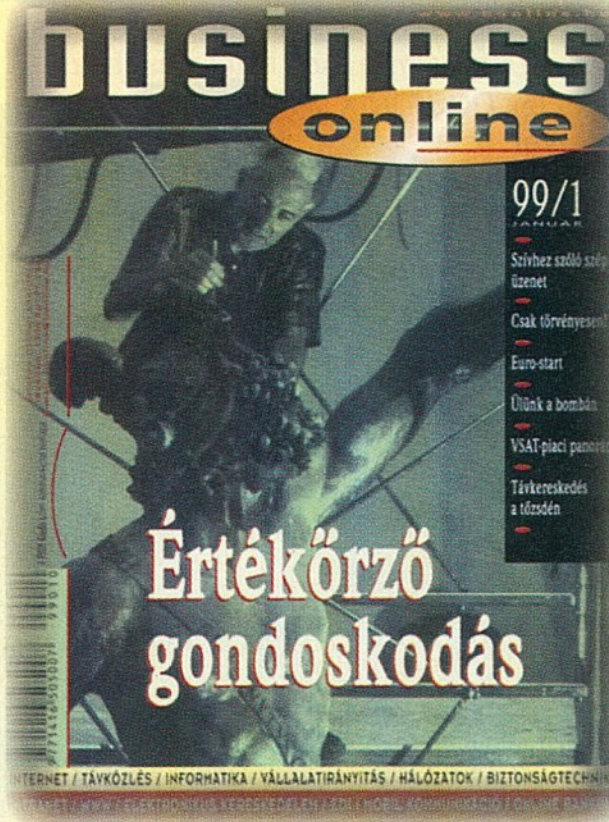
NETMON 10

A szoftver Win95/98-as verziójának demóváltozatát
megtalálja az interneten: www.mpkft.hu

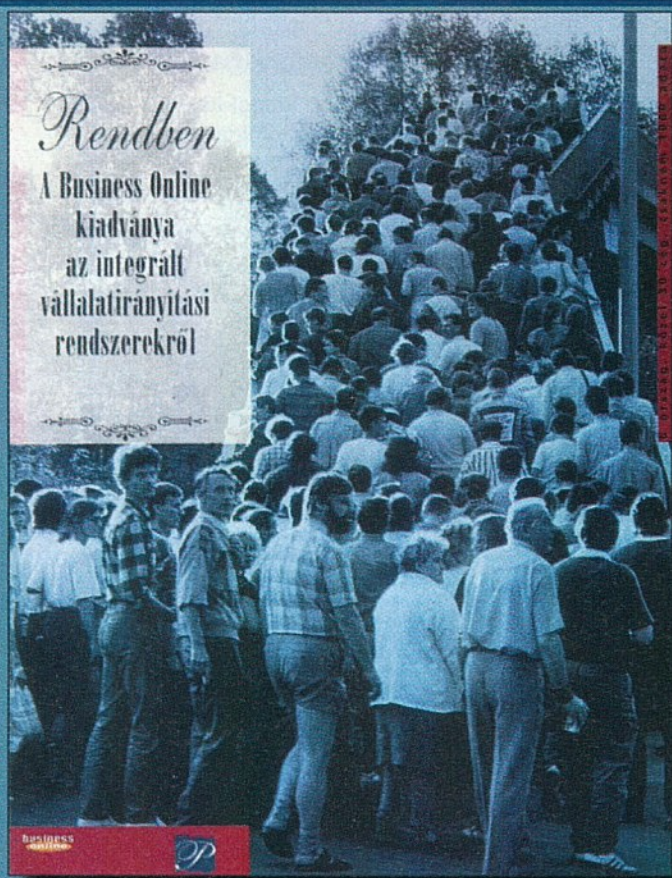
MP computer

MP Számítástechnikai és Kereskedelmi Kft.
1094 Budapest, Ferenc krt. 27. Tel.: 216-5723, 216-3648
E-mail: mpkft@mail.matav.hu; www.mpkft.hu

Az informatika információbázisa: prim - online és off line
 Olvassa az általunk gondozott lapokat,
 és/vagy látogasson meg a Világhálón!

1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32. 111/1.
 Tel./fax: 228-3372, 228-3373, 424-0014, 424-0015

Vállalat- és intézményvezetők, vezető informatikusok figyelmébe!

Ha az Önök vállalata, intézménye integrált vállalatirányítási rendszer bevezetésén gondolkodik, s tájékozódni szeretnének a kínálatról, akkor Önök számára készült Business Online üzleti-informatikai magazinunk

„Rendben”

című, vállalatirányítási rendszereket összefoglaló melléklete 18 külföldi és 10 hazai fejlesztésű alkalmazás fontosabb paramétereivel.

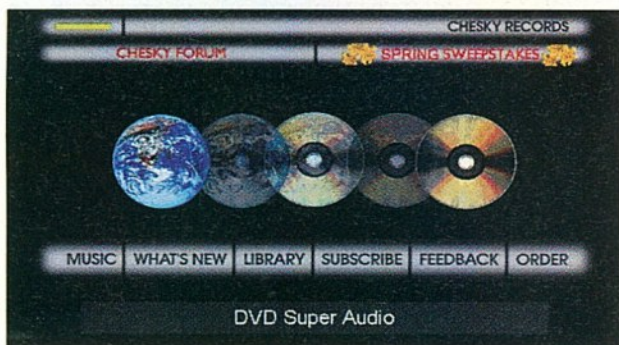
Megrendelhető, illetve megvehető a kiadónál:

Prím Kft. 1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.

Telefon: 228-3372, 424-0015, fax: 228-2273 E-mail: cstamasi@prim.hu

Bruttó ár: 200 Ft

Hírek, újdonságok

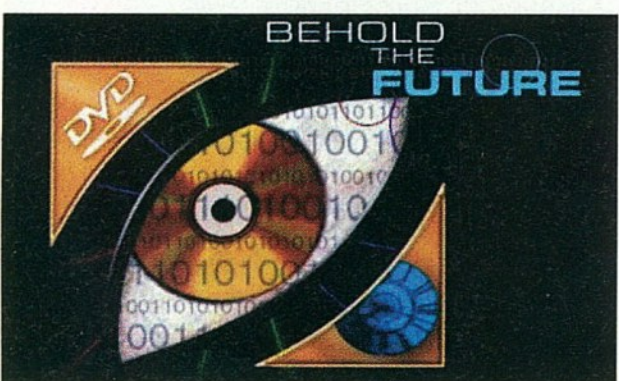

A Chesky cég az elsők között kezdett bele a DVD Super Audio lemezyártásba. Fantasztikus újdonsággal rukolt ki az amerikai piacon: a legújabb DVD Super Audio lemezein már nemcsak álló képek találhatók számonként, hanem a zene teljes időtartama alatt folyamatos videoanyagot is láthatunk. Az első ilyen lemez: *Chuck Mangione „The Feeling's Back”*. A lemezek ára 30 dollár, tehát csak öt dollárral kerülnek többre, mint a hagyományos DVD audiók. Ezzel, valószínűleg, még izgalmasabbá válik a SACD és a DVD Audio párharca a piac megszerzéséért.

A DVD Video Audio Kft. megjelentette újabb, egész estét betöltő rajzfilmjét, a *Vukot*. *Dargay Attila* rajzfilmje kicsiknek és nagyoknak egyaránt remek szórakozást kínál. A lemez nagy sikerre tarthat számot, mivel ez a rajzfilm volt idehaza minden idők legnagyobb példányszámban eladott videó mesefilmje.

A Panasonic bejelentette, hogy ezen a nyáron több, kimondottan DVD-audio célra fejlesztett készülékkel és univerzális DVD-video és -audio készülékkel jelentkezik a piacon, áruk 830 – 1670 dollár lesz. 2000-ig ezekből a készülékekből 1,5 milliót kívánnak értékesíteni világszerte.

A Panasonic kidolgozta a DVD gépkocsikban használatos modelljét, a CX-DV1500-at (1400 dollár), amelyhez 7"-os LCD-monitor (1000 dollár), CY-AC300

Dolby Digital/DTS hangprocesszor (800 dollár) és erősítő tartozik.

A Sony bejelentette, hogy május 21-től kezdik értékesíteni először Japánban a *Super Audio CD-játszót*. Az ára 500 ezer yen (4100 dollár), a típusa: SCD-1, s a tervek szerint havi 500 darabot gyártanak majd a készülékből. A Sony 13 zenei lemezt készített el a megjelenés időpontjára, és további 10 lemezt ad majd ki havonta ebben a formátumban. Az Egyesült Államokban várhatóan ősszel kezdik majd el forgalmazni. Elő- és végerősítőt (TA-E1 600 ezer yen, TA-N1 900 ezer yen), illetve hangszórót (SS-1ED 1 millió yen) is készítettek hozzá. A készülékek nagyon jó hangminőségűek. A hozzávaló lemezek *kétrétegűek* lesznek, az egyik rétegen normál CD-ként van felvéve a hanganyag, a második rétegen pedig *Super Audio CD* formátumban. A lemez tartalmazhat még más – nem audio – jellegű adatokat is, például szöveget, videót, grafikát.

A Twentieth Century Fox bejelentette, hogy a *Titanic* című, 11 Oscar-díjas filmpozsát, a film szerelmeseinek legnagyobb örömére, szeptemberben kívánja DVD-n megjelentetni a nemzetközi piacon.

A z InterCom a Hollywood Pictures Home Video és a Touchstone Home Video 1-1 magyar szinkronos filmjét jelentette meg a hazai piacon (*A kéz, amely a bölcsőt ringatja*, *Megcsalva*). Bízunk benne, hogy ezeket a magyar szinkronos filmeket még továbbiak fogják követni. (A filmek részletes adatai filmajánlónkban olvashatók.)

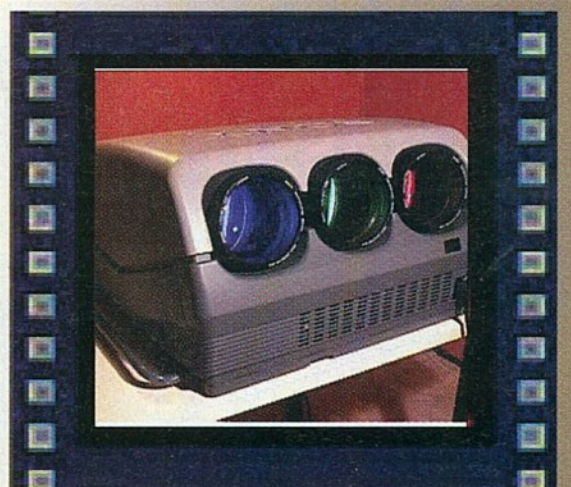
A z Egyesült Államokban 400 ezer *asz-tali DVD-készülék* adtak el 1999 első negyedében. Amennyiben az eddigi eladási ritmus töretlenül halad tovább, az idei év végére ez a szám csak Amerikában 3,3 millió lesz. UDVARDY KÁROLY

**Hírek,
újdonságok**

Filmajánló

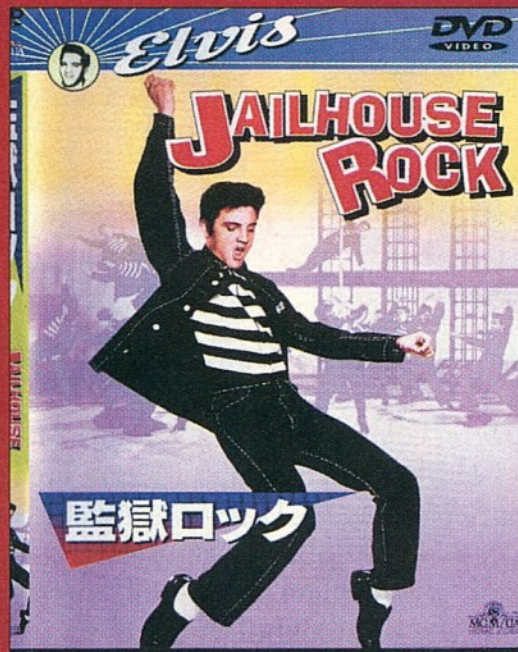
**Sony VPH-D50:
a nagyágyú**

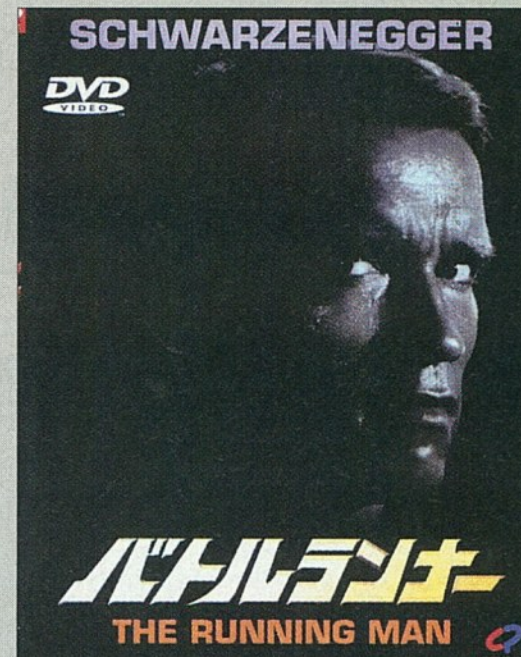
Chaplin - The Collection

Eredeti cím: Jingle all the Way
 Magyar cím: Hull a pelyhes
 Főszereplő(k): Arnold Schwarzenegger, Jim Belushi
 Rendező: Brian Levant
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol, japán
 Felirat: angol, japán
 Hangrendszer: Dolby Digital 5.1
 Színrendszer: NTSC
 Időtartam: 90 perc
 Forrás: Ecobit Multimédia
www.ecobit.hu
 Értékelés
 Hang: 5, kép: 5, film: 4, összérték: 4

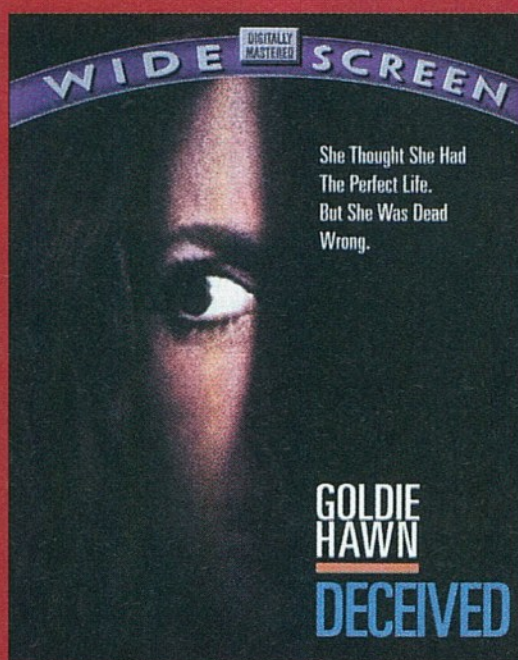
Eredeti cím: Jailhouse Rock
 Magyar cím:
 Főszereplő(k): Elvis Presley
 Rendező: Richard Thorpe
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol
 Felirat: angol, japán
 Hangrendszer: mono
 Színrendszer: NTSC, fekete-fehér
 Időtartam: 97 perc
 Forrás: Ecobit Multimédia
www.ecobit.hu
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 3, összérték: 4

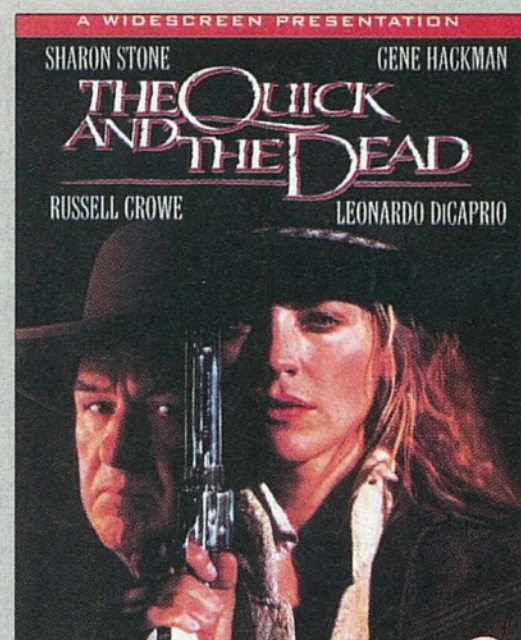
Eredeti cím: The Running Man
 Magyar cím:
 Főszereplő(k): Arnold Schwarzenegger
 Rendező: Paul Michael Glaser
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol, japán
 Felirat: japán
 Hangrendszer: Dolby Surround
 Színrendszer: NTSC
 Időtartam: 101 perc
 Forrás: Ecobit Multimédia
www.ecobit.hu
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 3, összérték: 3

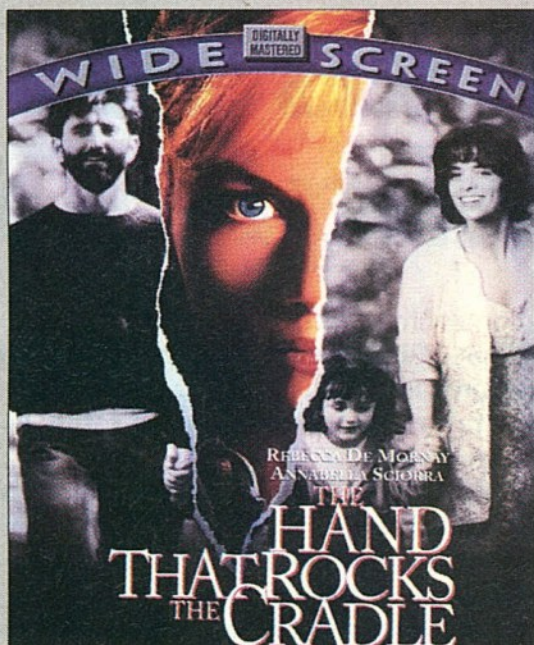
Eredeti cím: The Assignment
 Magyar cím: A Sakál árnyéka
 Főszereplő(k): Aidan Quinn, Donald Sutherland, Ben Kingsley
 Rendező: Christian Duguay
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol, német
 Felirat: magyar, angol, német.
 Hangrendszer: Dolby Digital 5.1, Dolby Surround
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 114 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 4, összérték: 4

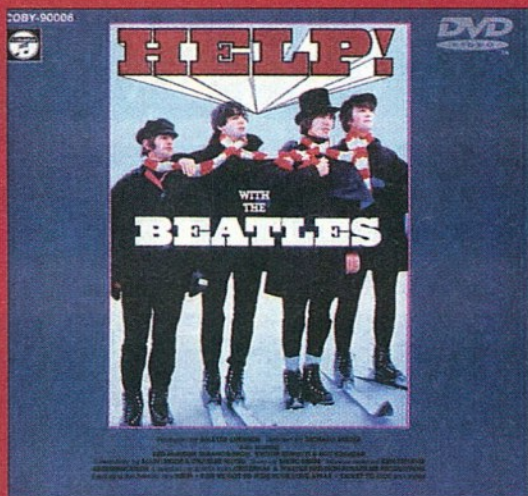
Eredeti cím: Deceived
 Magyar cím: Megcsalva
 Főszereplő(k): Goldie Hawn, John Heard
 Rendező: Damian Harris
 Képméret: 16:9
 Szinkron: magyar, angol, német, spanyol
 Felirat: angol, svéd, norvég.
 Hangrendszer: Dolby Surround
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 104 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 5, összérték: 4

Eredeti cím: The Quick and the Dead
 Magyar cím: Gyorsabb, mint a halál
 Főszereplő(k): Sharon Stone, Gene Hackman, Russell Crowe, Leonardo DiCaprio
 Rendező: Sam Raimi
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol
 Felirat: magyar, angol.
 Hangrendszer: Dolby Digital 5.1, Dolby Surround
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 103 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 5, kép: 4, film: 5, összérték: 4

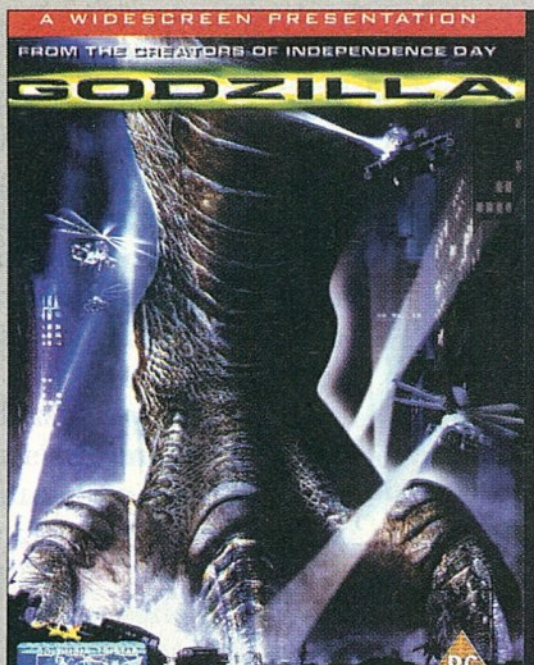
Eredeti cím: The Hand That Rocks The Cradle
 Magyar cím: A kéz, amely a bölcsőt ringatja
 Főszereplő(k): Rebecca De Mornay, Annabella Sciorra
 Rendező: Curtis Hanson
 Képméret: 4:3
 Szinkron: magyar, angol, német, spanyol
 Felirat: angol, svéd, norvég.
 Hangrendszer: Dolby Surround
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 110 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 5, összérték: 5

Eredeti cím: Help
 Magyar cím:
 Főszereplő(k): Beatles
 Rendező: Richard Lester
 Képméret: 4:3
 Szinkron: angol
 Felirat: japán (kikapcsolhatatlan)
 Hangrendszer: Dolby Surround
 Színrendszer: NTSC
 Időtartam: 92 perc
 Forrás: Ecobit Multimédia
www.ecobit.hu
 Értékelés
 Hang: 5, kép: 3, film: 4, összérték: 4

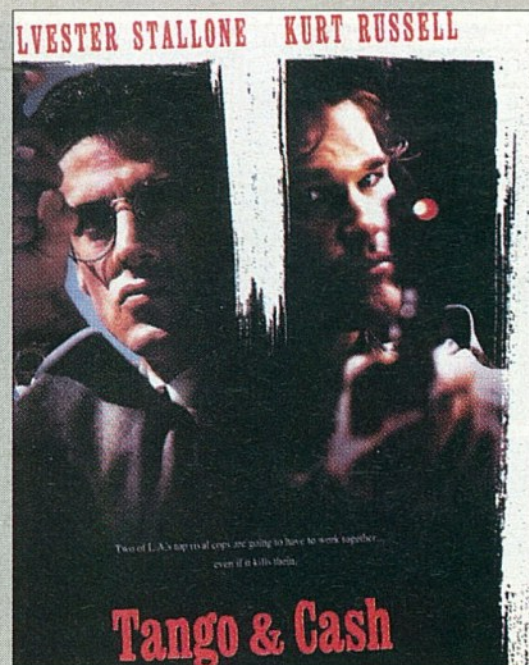
Eredeti cím: Puccini
 Magyar cím: (Puccini leghíresebb műveinek részletei, olasz tájképekkel)
 Képméret: 4:3
 Szinkron: angol
 Felirat: angol, japán
 Hangrendszer: Dolby Digital
 Színrendszer: NTSC
 Időtartam: 97 perc
 Forrás: Ecobit Multimédia
www.ecobit.hu
 Értékelés
 Hang: 5, kép: 5, film: 5, összérték: 5

Eredeti cím: Godzilla
 Magyar cím: Godzilla
 Főszereplő(k): Matthew Broderick, Jean Reno, Maria Pitillo
 Rendező: Roland Emmerich
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol
 Felirat: magyar, angol, német.
 Hangrendszer: Dolby Digital 5.1, Dolby Surround
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 140 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 3, összérték: 3

Eredeti cím: The Avengers
 Magyar cím: Bosszúállók
 Főszereplő(k): Ralph Fiennes, Uma Thurman, Sean Connery
 Rendező: Jeremiah S. Chechik
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol, német, spanyol
 Felirat: magyar, angol, német...
 Hangrendszer: Dolby Digital 5.1
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 90 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 4, összérték: 4

Eredeti cím: Tango and Cash
 Magyar cím: Tango és Cash
 Főszereplő(k): Sylvester Stallone, Kurt Russell
 Rendező: Andrei Konchalowsky
 Képméret: 16:9
 Szinkron: angol, német, spanyol
 Felirat: magyar, angol, német.
 Hangrendszer: Dolby Digital 5.1
 Színrendszer: PAL
 Időtartam: 98 perc
 Forrás: InterCom
 Értékelés
 Hang: 4, kép: 4, film: 5, összérték: 4

Sony VPH-D50: a nagyágyú

pes képet is ki tudnak vetíteni. Ez a vetítő minden szempontból univerzális; hiszen alkalmas NTSC, PAL, SECAM, NTSC4.3, PAL-M és HDTV szabványnak megfelelő videojel megjelenítésére.

A Sony VPH-D50 természetesen *nem hordozható*. Ez már a súlya miatt is nehézkes lenne, de talán még fontosabb, hogy hosszadalmas eljá-

1. A Sony VPH-D50 nem tartozik a hordozható projektorok közé
2. A hatalmas lencsék külön-külön vetítik ki az alapszínnek képét
3. Bőséges csatlakozóválasztékot találunk a vetítő hátoldalán
4. A távirányítóval a projektor valamennyi funkcióját vezérelhetjük
5. HACC lencsék beállításához még a készülék házát is fel kell nyitni

rással (2-3 óra) lehet a tökéletes vetített képet beállítani. A készüléket arra tervezték, hogy valahol egyszer elhelyezik, beállítják és jó ideig nem mozdítják. Természetesen a némi szakértelmet igénylő beállítást kívánság esetén a Sony szakemberei is elvégzik.

A többlépcsős beállítás egyrészt a három alapszín (piros, zöld, kék) külön-külön élességének a szabályozásából, másrészt a három vetített kép pontos egymásra állításából áll. Ezzel a vetítővel 2 és 7,5 méter közötti távolságról, 1,5-6,3 méter átmérőjű képet lehet vetíteni.

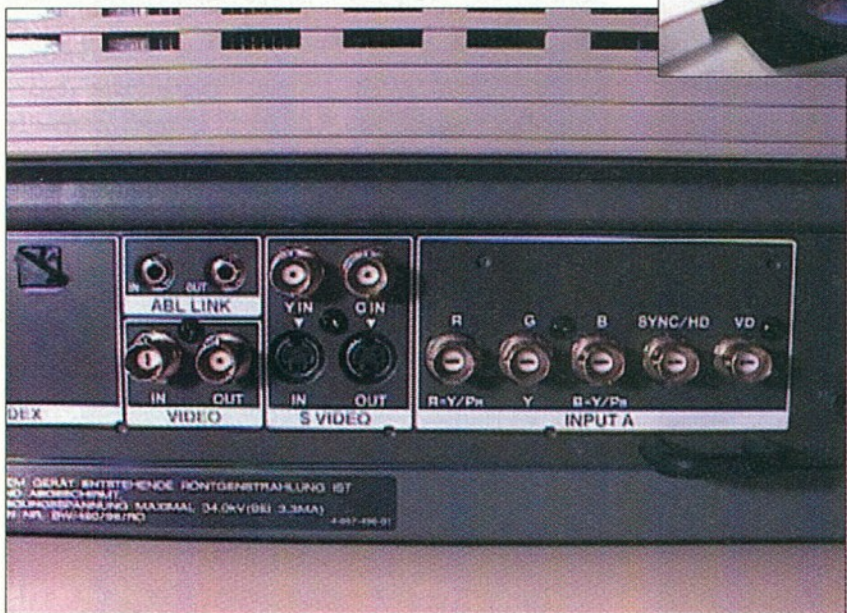
Tesztlaborunkban már sok projektor megfordult, de ilyen szép videoképet még egyiken sem láttunk. Az igazi házi mozi élményhez az is sokban hozzájárult, hogy, a készülék nagysága ellenére, a hűtőventillátorainak hangja jóval csendesebb volt, mint a legtöbb hasonló méretű LCD-projektorénak.

Ahhoz, hogy a készülék minél több rendszernek megfeleljen, a hátulján számos csatlakozót találhatunk: többek között a számítógéphez videó be- és kimenetet (ez utóbbi

viszi tovább a képet a monitorhoz), S-video és RGB bemenetet.

A 800 ANSI lumen fényerejű vetítőt a lakás plafonján is rögzíthetjük, ilyenkor használhatjuk a *kép fejjel lefelé fordításának* a lehetőségét. Az egyszer jól elhelyezett és beállított projektor funkcióját a *távirányítóval* is vezérelhetjük. Aki igazi házi mozit szeretne berendezni és van elegendő helye, annak ideális választás lehet a Sony VPH-D50.

A hirdetésekben egyre kisebb és könnyebb projektorok jelennek meg, így nagy volt a meglepetés, amikor megérkezett tesztlaborunkba a Sony vetítője. Nem is annyira a 60x35x67 centiméteres mérete, mint 55 kilogrammos tömege keltett döbbenetet. Persze erről a vetítőről tudni kell,

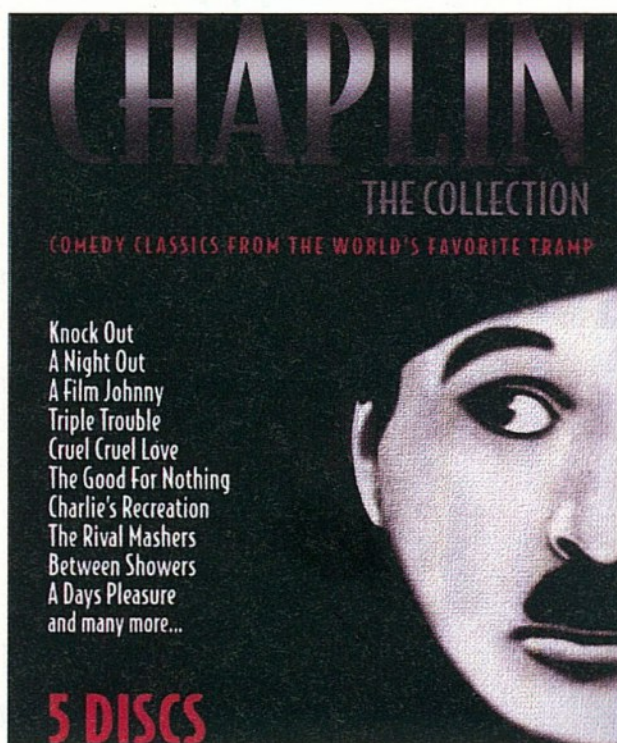

hogy nem LCD-paneles, hanem *csöves rendszerű*. Ez már meg is magyarázza a nagy méretet és tömeget, hiszen három hatalmas, 7"-os lencse vetíti ki a három alapszín képét. Ezek a Sony HACC (High-Resolution Aspherical and Color Corrected) lencsék a videokép mellett, 1280x1024 képpontból álló számítógé-

Túl az Óperencián: Chaplin - The Collection

A DVD új fejezetet nyit vagy talán már nyitott is a mozgóképtörténetében. A filmkészítés alapanyagát, a celluloidból készült szalagot bizonyára nem fogja felváltani, de az alkotások archiválásának ideális eszköze lesz. A digitalizált és DVD-n tárolt filmek időtlen időig megőrzik az eredeti állapotokat, az évtizedek múlásával vagy a sokszori lejátszással semmit sem romlik a kép- és a hangminőség. Éppen ezért a régi filmek közül is egyre több jelenik meg DVD-videón, hogy legalább a mai állapotukat meg lehessen őrizni. A *Madacy Entertainment Group* Chaplin régi rövidfilmjeit gyűjtötte össze, és elkészítette a *Chaplin The Collection*-t. Az öt DVD-ből álló válogatás Charlie Chaplin korai, 1914 és 1919 között készült filmjeiből gyűjti

össze a legjobbakat. Ezek a következők: *Cruel Cruel Love*, *A Film Johnny*, *Triple Trouble*, *The Good For Nothing*, *Charlie's Recreation*, *Work*, *Kid Auto Races In Venice*, *The Rival Mashers*, *A Night Out*, *Knock Out*, *Between Sowers*, *A Day's Pleasure*, *Sunnyside*, *Hot Finish*. A lemezeken megtalálhatjuk még a nagy nevetető részletes életrajzát és a róla szóló rejtvényeket is.

A filmek természetesen fekete-fehérek és némák, pontosabban hangaláfestést hallhatunk zongorával. A filmek minősége sok kívánnivalót hagy maga után, de ez érhető is, hiszen több mint *nyolcvanéves nyersanyag*ról készültek. Egy azonban biztos, tovább már nem romlik a minőségük.

(A DVD-t a CDROMline-től kaptuk kölcsön.)

Rejtvény filmrajongóknak

Háromrészes rejtvénytársorozatunk második részében *Walt Disney* egy rajzfilmjéből, a *Hófehérkéből* mutattunk be képet. *Walt Disney* eredeti foglalkozása *reklámrajzoló* volt. Leghíresebb figuráját, *Mickey egeret*, az első filmjeiben még *Mortimernek* hívták. *Disney* első, egész estés rajzfilmje a *Hófehérke és a hét törpe* volt, ezt 1937-ben készítette.

Sajnos erre a rejtvényre sem érkezett helyes megfejtés, így az ajándék DVD-lemez megmarad a harmadik rejtvény első helyes megfejtőjének.

A következő havi DVD-rovat tervezett tartalmából:

Hírek - újdonságok
Házi mozi hangrendszer
Filmajánló

Túl az Óperencián: Egy bogár élete

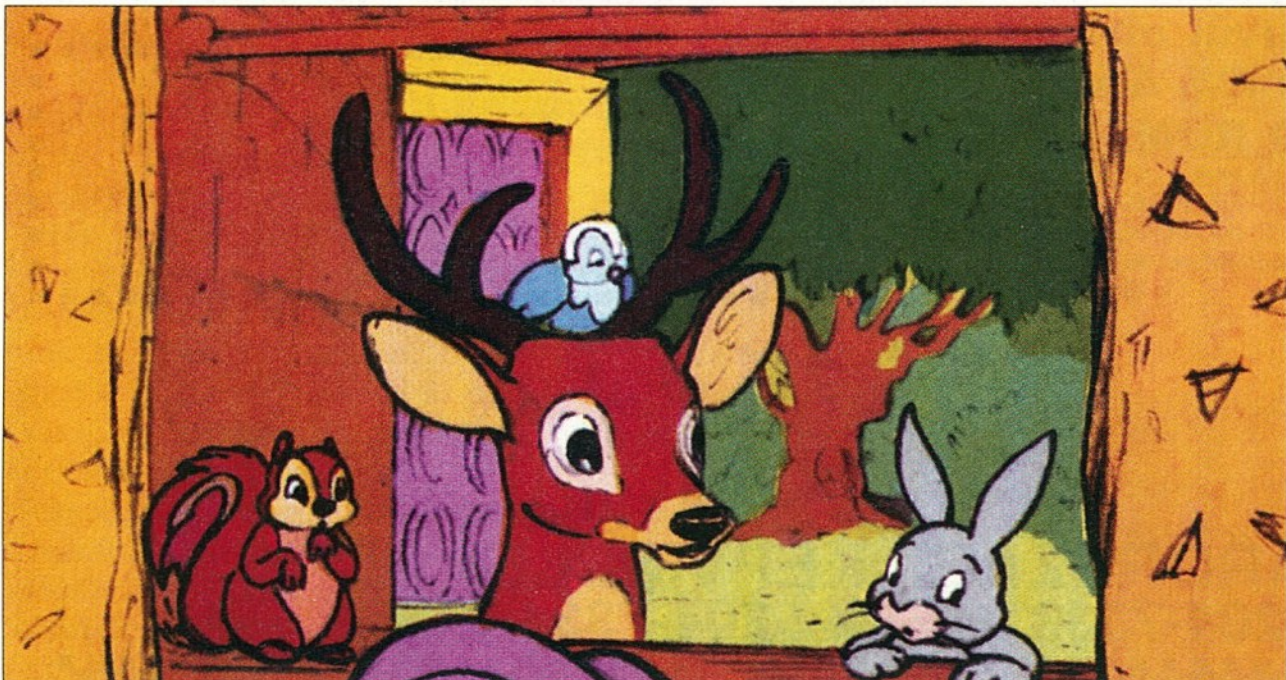
Rejtvénytársorozatunkat rövid szünet után folytatjuk, addig megpróbálunk egyszerűbb kérdéseket és még izgalmasabb ajándékokat előkészíteni.

A bemutatókban és az ajánlókban szereplő DVD-videofilmeket a következő szempontok szerint értékeltük: 1-től 5-ig pontoztuk a DVD videó *hangját* (hanghatások, hangzás, szinkronsávok), és *képét* (élesség, képméret, a tömörítés minősége, a menü szolgáltatásai). A *film* érték alatt a művészi hatás, izgalom és egyéb, gyakran szubjektív benyomások jelennek meg. Bár az *összérték* nagyrészt az előbbiekből áll össze, az ott szereplő pontszám jelentése: 5 – minden filmrajongó gyűjteményébe ajánljuk, 4 – kellemes időtöltés, kimagaslik a hasonló jellegű filmek közül, 3 – egy a sok közül, csak ha kölcsön kapjuk, akkor érdemes megnézni, 2 – ha a gyorstekerés funkciót választjuk, akkor sem maradunk le semmiről, 1 – hagyjuk felbontatlanul!

A DVD rovatot összeállította:

GYARMATI LÁSZLÓ

A Computer Panoráma eddigi DVD-rovatainak teljes anyaga megtalálható az interneten, a <http://www.cdromline.com/> címen.

1999. december 31.: Menteni, ami még menthető!

LS-120

• A jövő 120 MB-os floppy-lemeze. Több, mint 80 hagyományos floppy tartalma egyetlen lemezen. A meghajtó írja és olvassa a már meglévő floppy-lemezeit is. Gazdaságos beruházás, az LS-120 drive beépíthető a hagyományos floppy-meghajtó helyére.

LS-120 meghajtó: 19.990,-Ft.
(belső/ATAPI)
LS-120 lemez: 1.990,-Ft.

CD-R, CD-RW

• Írható és újraírható CD lemezek, 650 MB-os kapacitás. A Maxell CD ellenáll a magas hőnek, napsugárzásnak és a különleges védőbevonat óv a karcolódástól. A meghajtó 4x sebességgel ír és újraír, 20x sebességgel olvas.

Akció!

CD-RW 4-4-20 újraíró: 59.900,-Ft.
(belső/IDE, 4x író, 4x újraíró)
CD-R 74 írható CD: 359,-Ft.
CD-RW 74 újraírható: 1.690,-Ft.

DVD-RAM

• Kiemelkedő, 5,2 GB-os tárhelykapacitás, és mindez egy lemezen. A Maxell DVD-RAM lemezek akár 100.000-szer is újraírhatóak, és a lemezes rögzítésnek köszönhetően, adataihoz azonnal hozzáférhet. A meghajtó a DVD-RAM és PD-650 lemezek írásán kívül olvassa a közkeletű CD-ROM, CD-R, CD-RW, Audio CD, Photo CD, DVD video, DVD ROM, DVD-R formátumokat is.

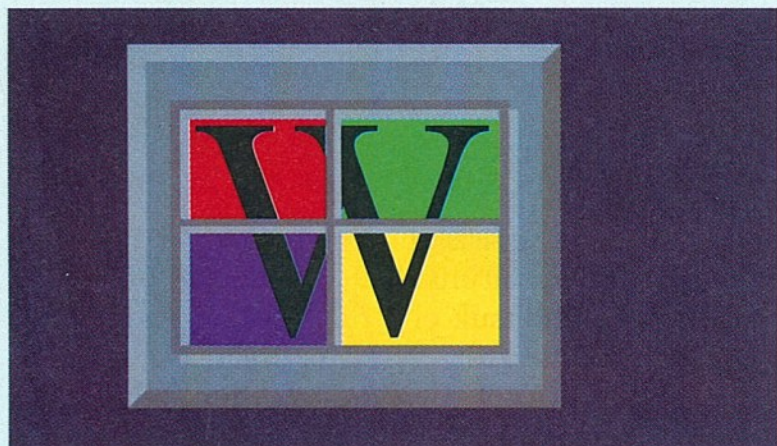
Új!

DVD-RAM meghajtó: 149.900,-Ft.
(belső/SCSI)
DVD-RAM 52F lemez: 9.990,-Ft.
(5,2 GB újraírható)

maxell

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELET
TEL.: 204-7333 • FAX.: 204-7334

Az árak Áfa nélkül értendők és a készlet erejéig érvényesek.
Viszonteladó partnereink felől kérjük érdeklődjön a fenti telefonszámon!

WINDOWS

PANORÁMA

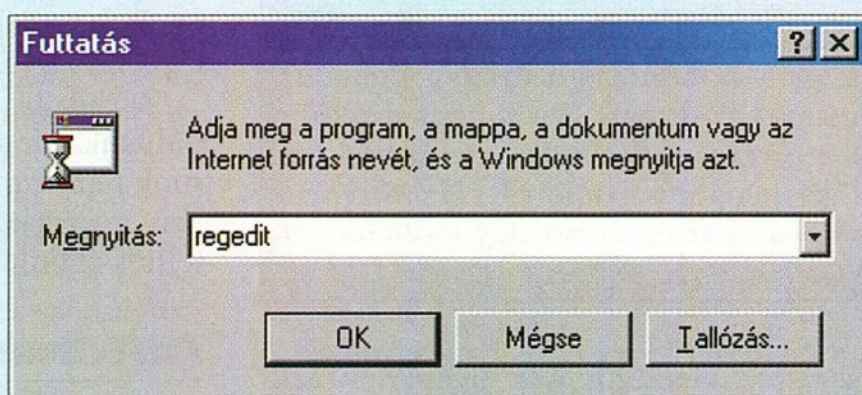
TIPPEK, TRÜKKÖK

A Registry tuningolóása

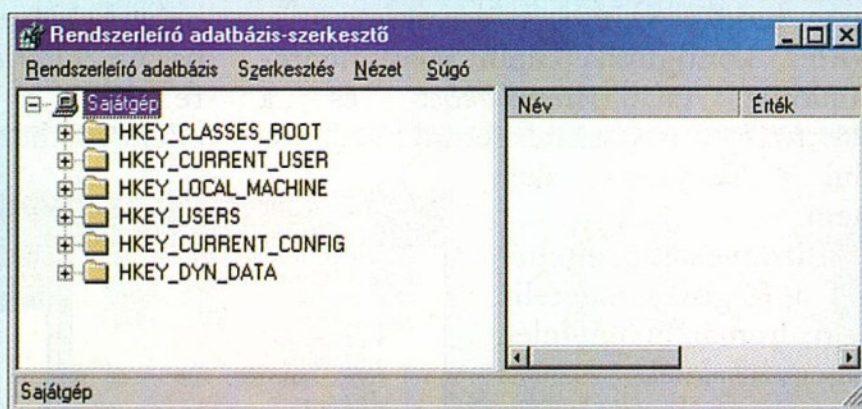
A regisztrációs (más szóval rendszerleíró) adatbázist (a Registryt) a Windows 32 bites változatában (tehát a Windows 95-ben, illetve NT-ben) vezették be, és a Windows 98-nak is szerves részét képezi. Itt tárolódnak a rendszerkomponensekre – hardverre, szoftverre –, valamint a felhasználóra vonatkozó legfontosabb beállítások, információk. Ha bármit megváltoztattunk a *Vezérlőpultban*, a *házi rendben* (a Windows NT-ben) vagy másutt, az a regisztrációs adatbázisba is nyomban beíródik.

A Windows 95/98-ban két rejtett fájl tárolja a Registryt a Windows mappában: a *user.dat* és a *system.dat*. Az adatbázis megnyitásához a rendszerleíró adatbázis-szerkesztő (*regedit.exe*) programot használhatjuk, amelyet úgy indíthatunk el a legegyszerűbben, hogy a *Start/Futtatás* ablakba begépeljük a *regedit* nevet.

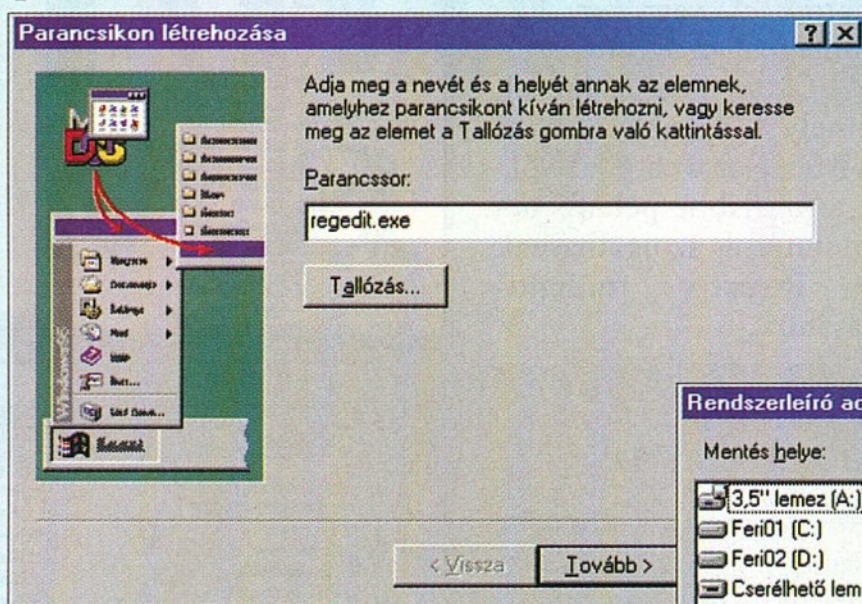
Ha gyakran használjuk a programot, egy *parancsikont* is létrehozhatunk számára az asztalon. Kattintsunk egyet a jobb egérgombbal az asztal egy üres területére, válasszuk ki az *Új/Parancsikont* menüpontot, majd a következő ablakban írjuk be a parancssorba a *regedit.exe* kifejezést. Kattintsunk a *Továbbra*, majd adjunk egy nevet a parancsikonnak (pl. *Regedit*), végül pedig kattintsunk a *Befejezésre*.

1

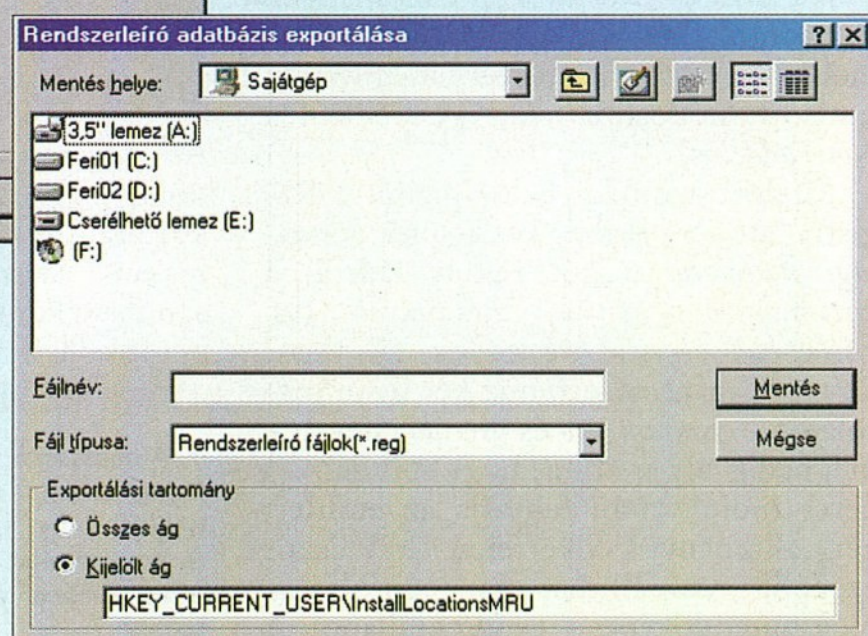
2

3

1. A Regeditet a Futtatás parancssal indíthatjuk el
2. A rendszerleíró adatbázis fastruktúrában tárolja a rendszer beállításait, paramétereit
3. A Regedit számára egy parancsikont is létrehozhatunk az asztalon
4. A rendszerleíró adatbázist fájlba exportálhatjuk

A Windows valamennyi fontos beállítása a regisztrációs adatbázisban van „elásva”. Ehhez az adatbázishoz csak körültekintően szabad hozzányúlni, mert minden könnyelmű változtatás felettébb sokba kerülhet. Néha azonban az előttünk tornyosuló problémákat nem oldhatjuk meg másképpen, mint a Registry közvetlen átszabásával. Ezt a témakört járjuk körbe alábbi írásunkban.

4

5. A Regedittel új kulcsot, majd új azonosítót kell létrehozunk

6. Az Explorer eszköztárát bitmap háttérképpel tehetjük szebbé

A Regedit két ablakban jeleníti meg a rendszerleíró adatbázis tartalmát. A bal oldali ablakban egy mappákból álló *fastruktúrát* látunk, a jobb oldaliban pedig a kiválasztott mappa tartalma jelenik meg. A mappákat a „+” jelre kattintva nyithatjuk meg, az egyes kulcsokat kijelölve pedig a hozzájuk tartozó értékeket tanulmányozhatjuk a másik ablakban. A program eszköztára (jobb egérmenü) segítségével új kulcsot, illetve új értéket hozhatunk létre, átnevezhetjük a meglévőket stb.

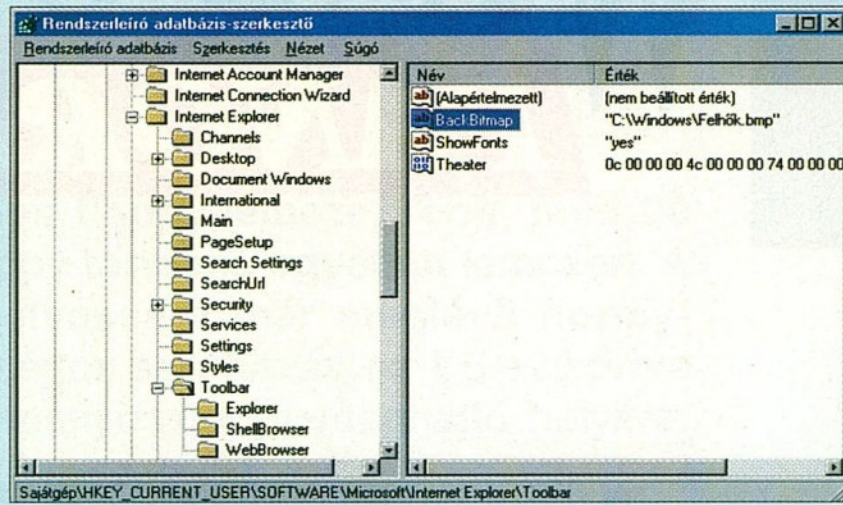
A Regedit számos más lehetőséget is tartogat a felhasználó számára. A programmal például *másolatot készíthetünk* a regisztrációs adatbázisról (vagy annak adott részéről), és azt elmenthetjük, netán elküldhetjük más felhasználónak.

A *Rendszerleíró adatbázis/... exportálása* funkció segítségével *fájlba menthetjük a rendszer beállításait*. Választhatunk, hogy lementjük-e az összes ágat vagy csak a kijelöltet. A fájl kiterjesztése egyébként .REG.

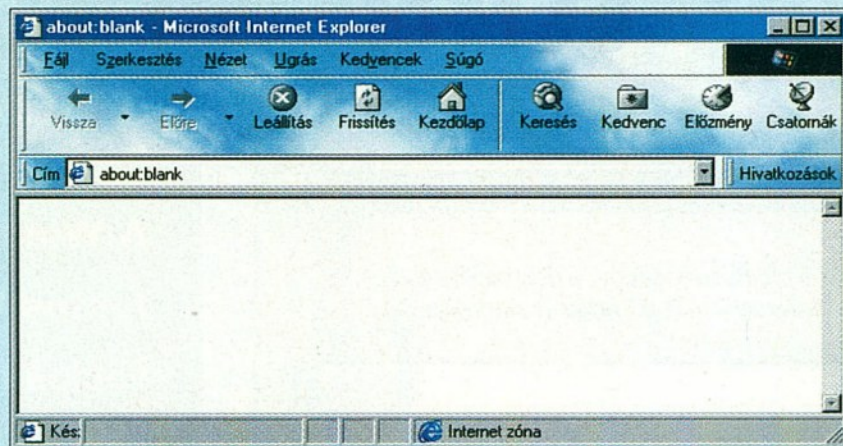
A mentett rendszerbeállításokat vissza is tölthetjük a *Rendszerleíró adatbázis/... importálása* paranccsal. Sőt nemcsak a saját mentésünket, hanem bármely .REG állományt, amelyet innen-onnan begyűjtöttünk. Itt persze nem árt az óvatosság: az eredeti adatbázis felülírásának katasztrofális következményei is lehetnek.

A .REG kiterjesztésű állományok voltaképpen *szövegfájlok*, amelyeket bármely szövegszerkesztővel megnyithatunk és módosíthatunk, így például a *Notepad*-del is.

Mielőtt azonban belevágnánk a Registry átoperálásába, készítsünk *biztonsági másolatot* a két rejtett fájlról, a *system.dat*-ról és a *user.dat*-ról (pl. *system.bak* és *user.bak* néven). A Windows 95 maga is létrehoz két ilyen másolatot – *system.dao* és *user.dao* néven – mégpedig oly módon, hogy minden sikeres indítás után felülírja az említett két állományt. Sikertelen indításkor ezekből visszaállítható a legutolsó – még működőképes – rendszerállapot. A

5

6

Registry visszaállítását ilyenkor DOS alatt kell elvégezni (hiszen a Windows nem indul). Számos programtelepítés, törlés, konfigurálás után saját mentésünkhöz (a *system.bak*-hoz és a *user.bak*-hoz) is visszatérhetünk, akár indul a Windows, akár nem.

Bizonyos idő elteltével a Registry megtelik régi, immár érvénytelen bejegyzésekkel. Ezeket vagy manuálisan távolíthatjuk el, vagy egy különleges program – a *RegClean* – segítségével, amely ingyen letölthető a *Microsoft* weboldaláról.

Az alábbi példák útmutatásul szolgálhatnak a Registry tuningolásához.

Felhős eszköztár

Az *Internet Explorer* böngészőprogram eszköztára „gyárilag” unalmasan szürke. Ezen azonban könnyen segíthetünk: a Registry apró

7. A bosszantó autorunt egy bejegyzéssel hatástalaníthatjuk

8. Az ikonokat 16 vagy 24 bites színben is megjeleníthetjük

módosításával új hátteret kreálhatunk eszköztárunknak.

Indítsuk el a rendszerleíró adatbázis-szerkesztőt. Nyissuk meg a *HKEY_CURRENT_USER* ágat, ezen belül pedig keressük meg a *Software\Microsoft\Internet Explorer\Toolbar* kulcsot.

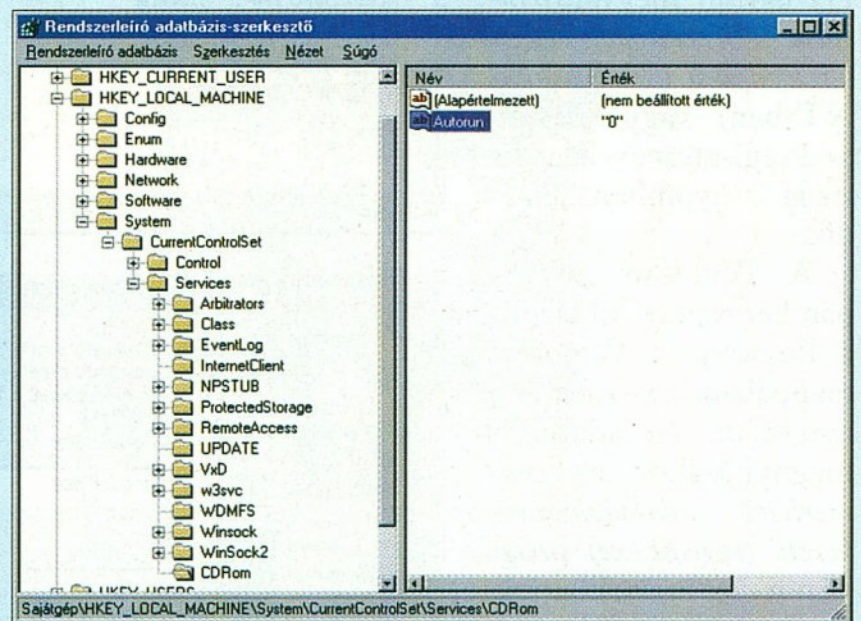
Hozzunk létre egy új azonosítót a jobb oldali ablakban. Ehhez kattintsunk egyet a jobb egérgombbal, és a menüből válasszuk ki az *Új/Karakterlánc* funkciót. A karakterlánc neve legyen *BackBitmap*.

Kattintsunk rá a névre a jobb egérgombbal, és válasszuk a *Módosítást*. A *karakterlánc szerkesztése* ablakban – az *Érték* mezőben – adjuk meg annak a képfájl-nak a nevét, amelyet háttérként szeretnénk használni. Legyen ez például a *C:\WINDOWS\FELHÖK.BMP*.

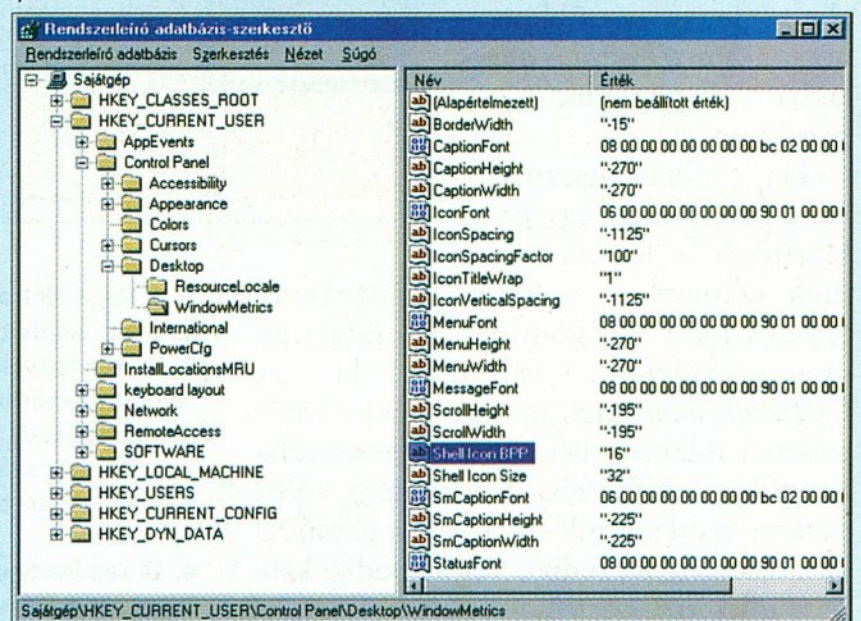
Zárjuk be a szerkesztőprogramot, és indítsuk el az *Explorert*. Csodálkozásunk nem ismer határokat: az eszközsávban a szürke háttér helyén csodálatos felhős égbolt díszelg.

Autorun tiltás

Számos CD-ROM azonnal elindul, mielőtt behelyezzük a lemezt a meghajtóba. Az *Autorun*-t a felhasználó kényelmére találták ki, ám némelykor pontosan az ellenkező hatást váltja ki. Ha meguntuk,

7

8

9. Ezzel a bejegyzéssel „megtaníthatjuk” arra a Wordöt, hogy a csúszkával is lehessen görgetni a szöveget

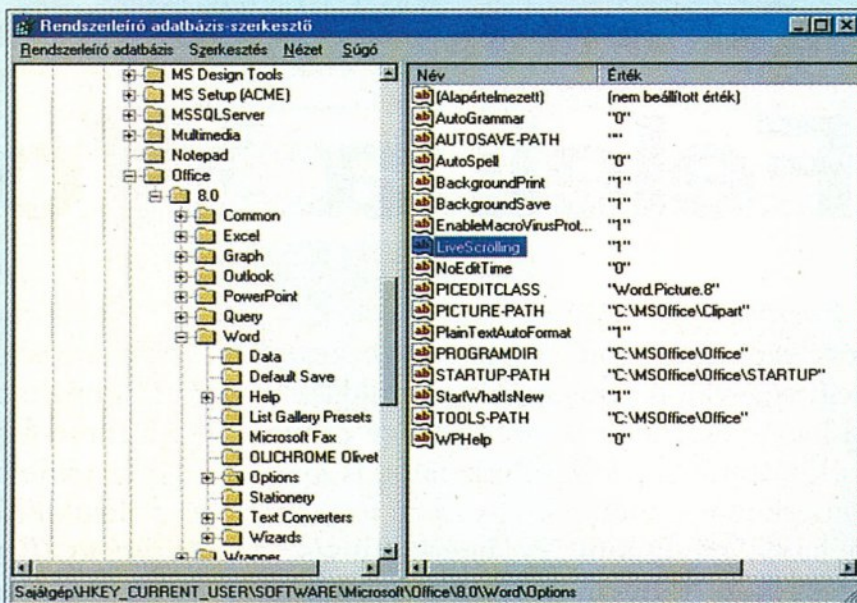
minden további nélkül kikapcsolhatjuk – természetesen a Registryben.

Indítsuk el a Regeditet, és keressük meg a regisztrációs adatbázisban a következő kulcsot: *HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\CDRom*, majd hozzunk létre (a jobb oldali ablakban) egy új karakterláncot *Autorun* néven. Végül adjunk neki egy értéket, mégpedig a 0-át, ha le akarjuk tiltani, illetve az 1-est, ha továbbra is igényt tartunk rá.

Színpompás ikonok

Ha a Windows ikonjait teljes szépségükben akarjuk látni, váltsunk át a *Hi-Color* vagy a *TrueColor* megjelenítésre.

Keressük meg a *HKEY_CUR-*

RENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowMetrics kulcsot, és hozzunk létre ebben – a már ismert módon – egy új karakterláncot *Shell Icon BPP* néven. Ezt követően adjunk egy értéket a sztringnek. Ha 16 bites színben akarjuk látni az ikonokat, ez az érték is legyen 16, 24 bites színmélység esetén pedig 24.

Ahhoz azonban, hogy az ikonokat 16 vagy 24 bites színmélységgel jelenítsük meg, a grafikus kártyának is „tudnia”

kell ezeket a videomódokat, nem csak a 256 színt.

Görgetés a Winwordben

A Microsoft Word bosszantó „fogytékossága”, hogy a szöveget csak a görgetősáv alján és tetején látható nyilakkal görgethetjük, a csúszka szerepe más. A csúszkával oldalakat ugorhatunk előre-hátra a szövegben, így használata – ha csak nem akarunk eltévedni – nem ajánlott. A Registry apró módosításával elérhetjük, hogy a csúszkával ugyanúgy felle görgethessük a szöveget, mint sok más szövegszerkesztőben.

Indítsuk el a Regeditet, és keressük meg benne a következő kulcsot: *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office\8.0\Word\Options*.

Hozzunk létre a jobb oldalon egy új karakterláncot, mégpedig *LiveScrolling* néven, végül adjunk neki egy megfelelő értéket: 1-est, ha használni akarjuk a görgetést, és 0-át, ha azt akarjuk, hogy minden maradjon a régiben.

-b

M i n d e n f ö l d i j ó v a l v á r j u k !

- Pentium számítógépek három év garanciával
- Portocom, Compaq, Toshiba NOTEBOOK számítógépek
- EPSON nyomtatók
- HP, Canon plotterek, nyomtatók
- Nyomásérzékeny digitalizáló táblák
- UMAX, EPSON, GENIUS szkennerek
- OLYMPUS, EPSON digitális kamerák
- SAMSUNG monitorok
- ELSA profi videokártyák
- DTP rendszerek
- multimédia eszközök
- GSM adatátvitel
- Internet-szolgáltatás
- Web-tervezés, tartalomszolgáltatás
- ISDN kapcsolat
- routerek és hálózati konfigurálás
- szerviz, karbantartás, gépbővítés

Querty Computer szaküzlet: 1111 Budapest, Bartók B. út 14. Tel.: 466-9377 Fax: 385-2687 Nyitva: hétköznap 10-18 óráig

Epson - Olympus szaküzlet: 1111 Budapest, Bartók B. út 9. Tel.: 466-5419 Nyitva: hétköznap 10-18 óráig

Querty Mammut szaküzlet: 1022 Budapest, Lövház u. 2-4 L026 Tel./Fax: 345-8255 Nyitva: hétköznap 10-21 óráig, hétvégén 10-18 óráig

Q
QWERTY
COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

Cikkünkben egy vizsgafeladatot oldunk meg. Az alábbi feladatsor tételként szerepelt egy másoddiplomás részére indított levelező számítástechnika szak vizsgáján. Bár a feladatot eredetileg a Microsoft Word segítségével kellett elvégezni, próbára tettük az új trónkövetelő, a StarOffice szövegszerkesztőjét is.

A nagy tudású, bonyolult szerkezetű programokkal kapcsolatban gyakran idézik az úgynevezett 95:5-ös szabályt. Ez a tréfásan hangzó elv – amely erősen emlékeztet Murphy törvényeire – azt mondja ki, hogy az ilyen programok felhasználóinak a 95 százaléka csupán az 5 százalékat használja a programban rejlő lehetőségeknek, illetve megfordítva: a felhasználók 5 százaléka ismeri és használja csak a program szolgáltatásainak 95 százalékát. Ha elgondolkodunk ezeken a számokon, esetleg körbenézünk a munkahelyünkön, arra a megdöbbentő felismerésre juthatunk, hogy hiába telepítettek fel a hivatali gépekre (szinte) minden igényt kielégítő programcsomagokat, a munkatársak zöme alig-alig jut túl azon, hogy

VIZSGAPÉLDÁK (1.)

Felel: a Word

leveleket „gépírjon” a szövegszerkesztő segítségével. A vizsgapélda megoldásával abban szeretnénk segíteni, hogy a nem különösebben profi felhasználók is megismerkedhessenek pár egyszerű fogással: néhány menüpont és egérekattintás, s máris könnyebben, gyorsabban készül el a dokumentum. (Ha Ön úgy érzi, hogy tagja a fent említett 5 százalékos klubnak, próbálja meg önállóan, a cikk elolvasása előtt megoldani a feladatokat.) Nos, akkor kezdjük a vizsgát! Nyissuk meg a vizsgafeladatot tartalmazó fájlt. (A vizsga.doc CD-mellékletünk Cikkek/Próba/Word alkönyvtárában található, és ugyanitt van a megoldás is, *enyem.doc* néven.) A megoldáshoz a Microsoft Word 97 magyar változatát használtuk, de segítségül megadjuk a menüpontok angol megfelelőit is.

Bevezetés

Csak lazán – Take it easy

1. Mentse el ezt a fájlt *enyem.doc* néven!
2. Ennek a feladatnak a szövege legyen vastagított lila!
3. Ez a sor legyen balra igazított, ez középre,

ez pedig jobbra, kitalálhattad volna :-). A mentéshez válasszuk a *Fájl* menü *Mentés másként* (*File/Save As*) parancsát. A párbeszédablak *Fájlnév* (*File name*) sorába írjuk be *enyem.doc*, majd kattintsunk a *Mentés* (*Save*) gombra.

A következő lépésekben többféleképpen is elvégezhetjük a kijelölést. Két lehetőség: a) egyet kattintunk a kijelölésre

szánt sor elé az egér bal gombjával, b) „végighúzzhatjuk” az egeret soron a bal egérgomb folyamatos lenyomása mellett.

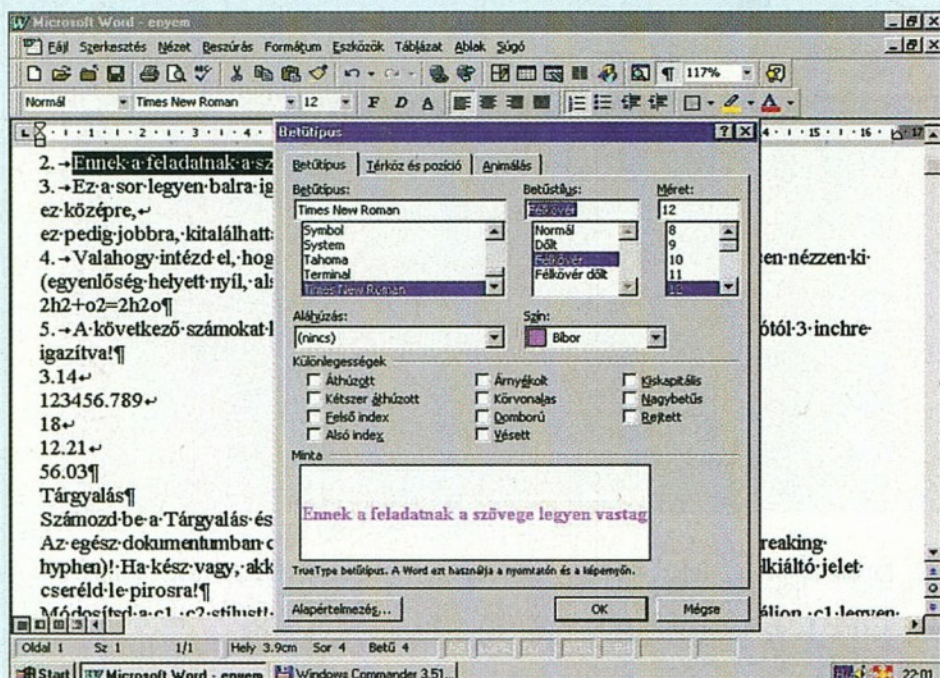
Ha a kijelölés megtörtént, vastagítsuk és váltsuk lilára a sor betűit a *Formátum/Betűtípus* (*Format/Font*) menüpont alatt. Ehhez a *Betűstílust* (*Font style*) állítsuk félkövérre (*Bold*), a *Színt* (*Color*) pedig bíborra (*Violet*).

Álljunk a következő sorra, majd végezzük el a balra igazítást az *Eszköztár* (*Toolbar*) ikonjával. Vagy válasszuk a *Formátum/Bekezdés* (*Format/Paragraph*) menüpontot, azon belül pedig az *Igazítás* (*Alignment*) sorban a legördülő listából a *Balra zártat* (*Left*).

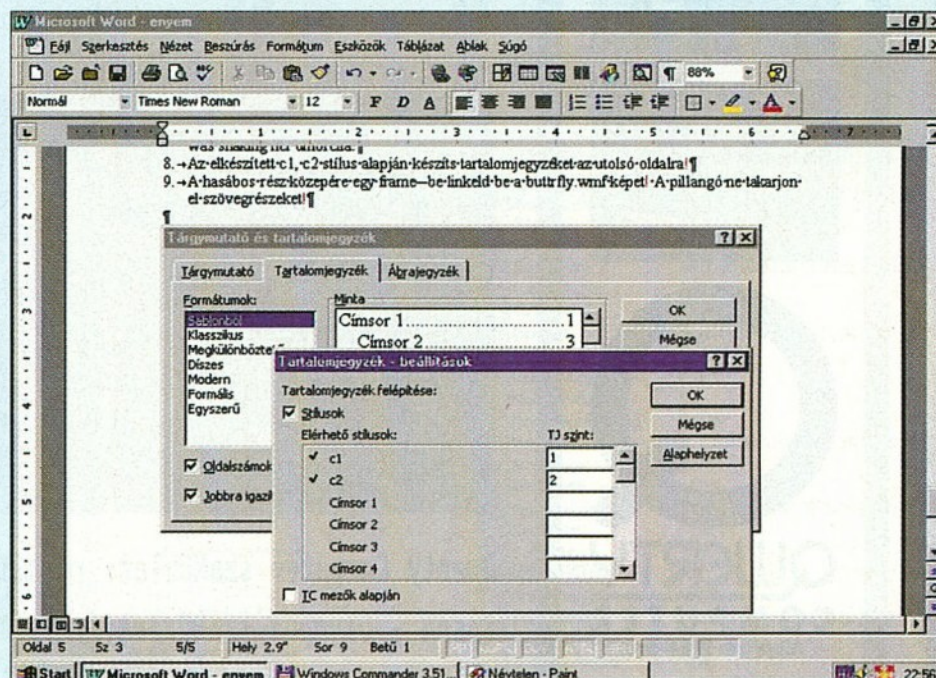
A középre és a jobbra igazítás is történhet az eszköztár ikonjával, vagy beállíthatjuk a *Formátum/Bekezdés* menüben, a párbeszédpanel *Igazítás* sorában a *Középre zárt* (*Centered*), illetve a *Jobbra zárt* (*Right*) listaelem kiválasztásával.

4. Valahogy intézd el, hogy a következő, vízképződést leíró reakcióegyenlet helyesen nézzen ki (egyenlőség helyett nyíl, alsóindexek, nagybetűk)! $2\text{H}_2 + \text{O}_2 = 2\text{H}_2\text{O}$

Az egyenlet „retusálásához” a *Formátum/Kisbetű – nagybetű* (*Change Case*), a *Formátum/Betűtípus* (*Format/Font*) és a *Beszúrás/Szimbólum* (*Insert/Symbol*) menüpontot kell alkalmaznunk. A *h* és az *o* betűket felnagyíthatjuk, ha a *Formátum/Kisbetű – nagybetű* (*Change Case*) menüben a *NAGYBETŰS* (*UPPERCASE*) írásmódot választjuk – persze, lehet hogy gyorsabb, ha egyszerűen átírjuk a kisbe-

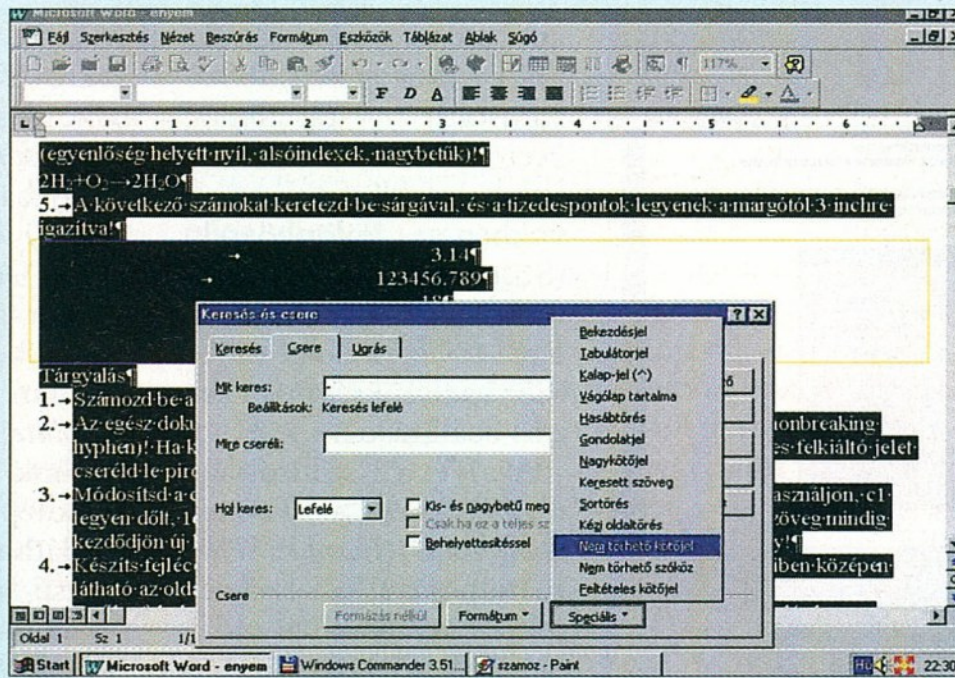
A Betűtípus párbeszédablakban válogathatunk a betűkkel kapcsolatos beállítások között

Így készül a tartalomjegyzék

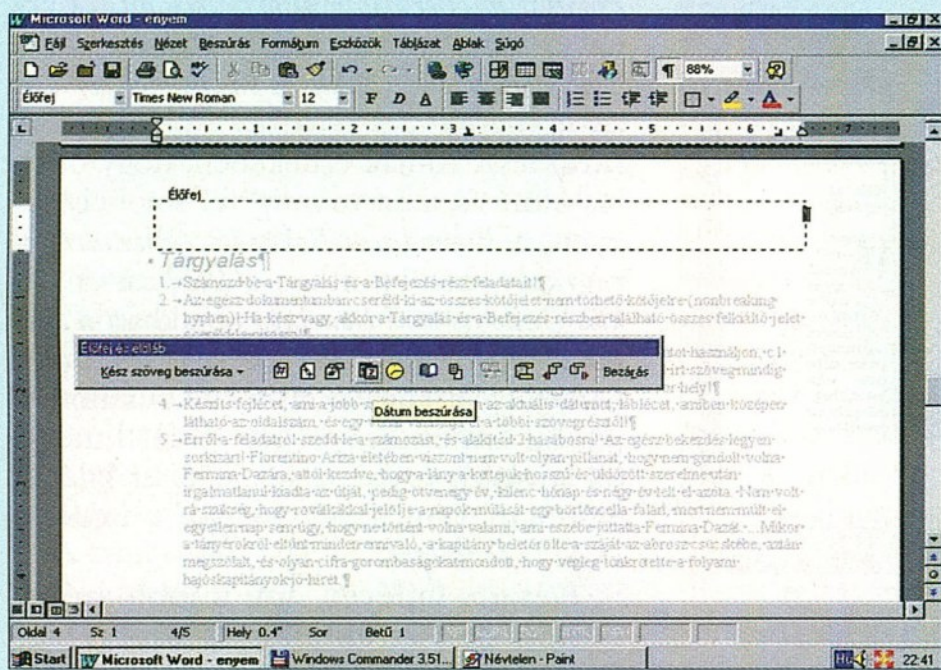
tüket nagyra. (Harmadik lehetőség is van! A karakterek kijelölése után nyomogassuk a **Shift+F3** billentyűkombinációt.) A H és O mögötti kettéseket (kijelölés után) a **Formátum/Betűtípus (Format/Font)** menüpont alatt (egyenként) változtathatjuk **Alsó indexre (Subscript)**, erre a lehetőségre a **Különlegességek (Effects)** alatt bukkanhatunk. A rutinos versenyzők általában csak egyet állítanak át, a többit az **Eszköztár (Toolbar) Formátum másolása (Format Painter)** ikonjával „átfestik”. (A kijelölést követően az

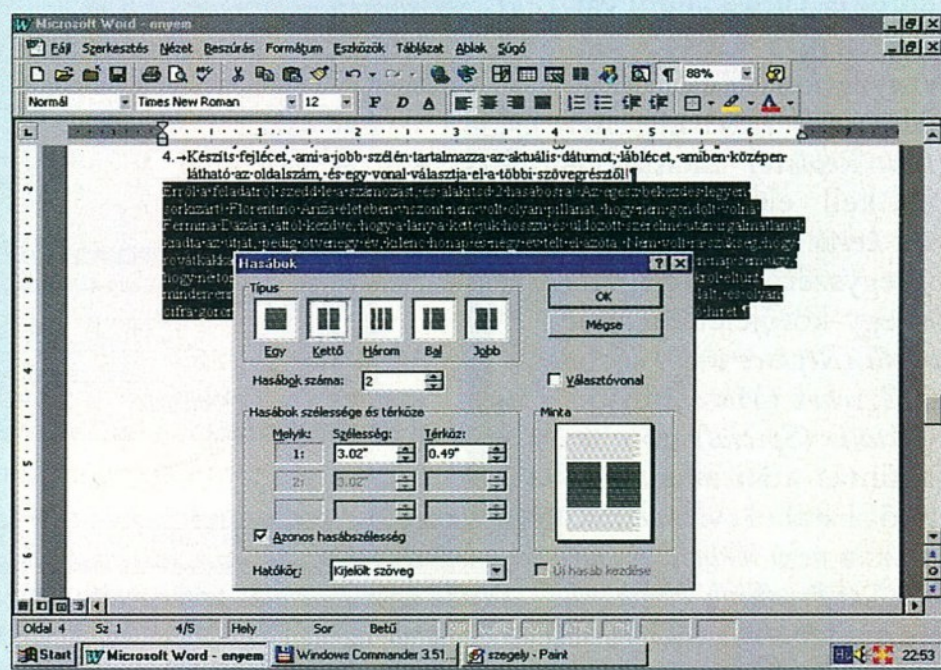
A nem törhető kötőjelet az előgördülő listából kell kiválasztanunk

(Inches), akkor elvégezhetjük az átállítást.

Az igazításhoz, a számokat tartalmazó néhány bekezdés kijelölését követően, a **Formátum/Tabulátorok (Format/Tabs)** menüpontját használjuk: a **Pozíció (Tab stop position)** legyen 3, az inch jelét (") a Word automatikusan hozzáilleszti, a **Típus (Alignment)** pedig **Decimális (Decimal)**, a **Kitöltésnél (Leader)** fogadjuk el a **Nincset (None)**. A tabulátor beállítása után nincs más dolgunk, minthogy a számok előtt lenyomjuk a **Tab** billentyűt.

Az aktuális dátumot az Élőfej és élőláb eszköztár naptárlapra emlékeztető ikonjával szűrhatjuk be

A Hasábok beállítására szolgáló ablak mögött jól látszik a kijelölt szöveg is, amelynek a hasábszámát épp most adjuk meg

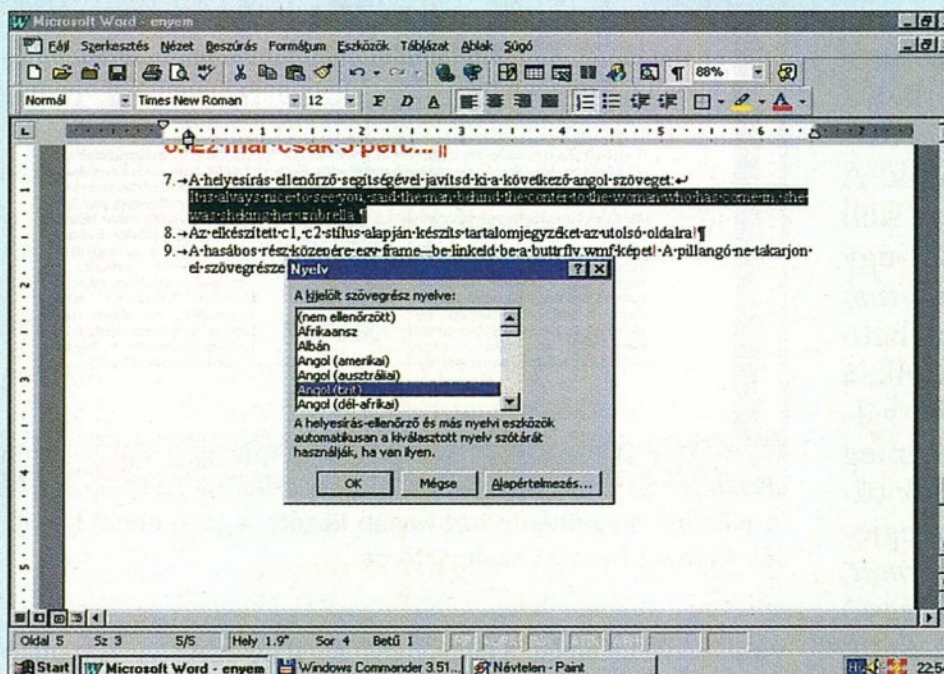
ecsetre kattintunk, majd, ugyancsak kijelöléssel, a kívánt részre ráhúzzuk a stílust.) Az egyenlőségjel kijelölése után a **Beszúrás/Szimbólum (Insert/Symbol)** menüpont alatt keressük meg a nyilat és szűrjük be az egyenlőségjel helyére. (Vagy szűrjük be egy nyilat, majd töröljük ki az egyenlőségjelet.)

A végeredmény:
 $2H_2+O_2 \rightarrow 2H_2O$

5. A következő számokat keretezd be sárgával, és a tizedespontok legyenek a margótól 3 inchre igazítva!

3.14
 123456.789
 18
 12.21
 56.03

Először is jelöljük ki a számokat a már ismert módon. A keretezéshez hívjuk elő a **Formátum/Szegély és mintázat (Format/Borders and Shading)** menüt, és a **Szegélyek (Borders)** lapon válasszuk a Kö-

Itt mondhatjuk meg a Wordnek, hogy pár mondat erejéig angolul kell „beszélnie”

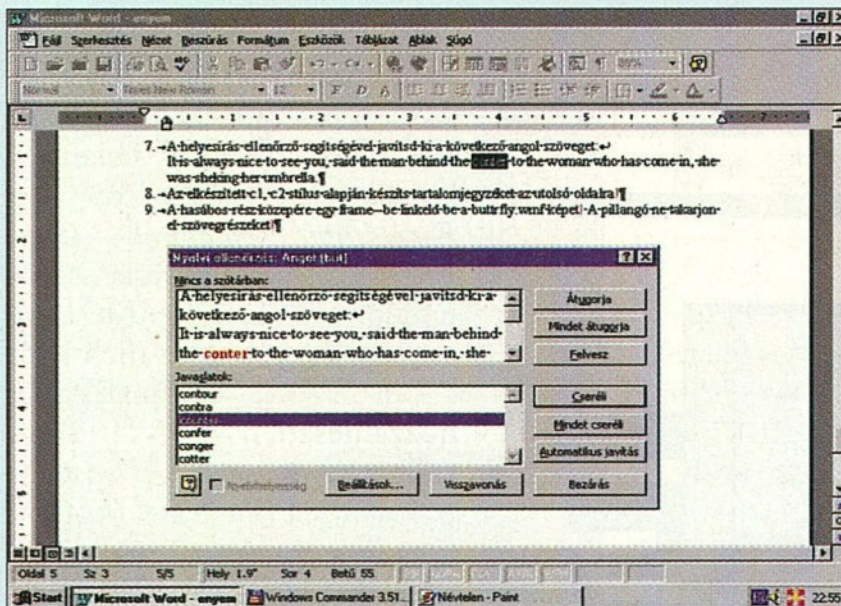
riül (Box) típust, a **Színválasztékból (Color)** pedig a sárgát (Yellow). A következő igazítás előtt érdemes ellenőrizni, hogy mi az alapmértékegység az **Eszköztár/Beállítások (Tools/Options)** menü **Általános (General)** részében. Ha nem hüvelyk

Tárgyalás Számozd be a Tárgyalás és a Befejezés részfeladatait!

Ehhez egyszerűen ki kell jelölni a **Tárgyalás** és a **Befejezés** szövegét, majd rá kell kattintani az **Eszköztáron (Toolbar)** a **Számozás (Numbering)** ikonra. A másik lehetőséget a **Formátum/Felsorolás és számozás (Format/Bullets and Numbering)** menüpont rejti. Ha erre szavazunk, akkor a kijelölést követően a **Számozott (Numbered)** jelek közül kell kiválasztanunk a nekünk megfelelő számozástípust ebben a menüpontban.

Az egész dokumentumban cseréld ki az összes kötőjelet nem törhető kötőjelre (nonbreaking hyphen)! Ha kész vagy, akkor a **Tárgyalás** és a **Befejezés** részben található összes felkiáltójelet cseréld pirosra!

A teljes dokumentum kijelölése után (a legegyszerűbb erre a **Ctrl+Shift+O**,

A Word helyesírás-ellenőrzője ötleteket is ad

illetve, a Word angol változatánál, a **Ctrl+A** billentyűkombinációt használni a **Szerkesztés/Csere** (**Edit/Replace**) menüpontot kell előhívunk. A **Mit keres** (**Find what**) sorba egyszerűen gépeljük be egy kötőjelet. A **Mire cseréli** (**Replace with**) sorba az **Egyebek** (**More**), majd a **Speciális** (**Special**) gombra kattintás után az előgördülő listából választhatjuk ki a **nem törhető kötőjelet** (**Nonbreaking Hyphen**). Ha ezt követően lenyomjuk a **Mindent** (**Replace All**) gombot, a csere automatikusan megtörténik.

A felkiáltójelek pirosra csereléséhez jelöljük ki a **Tárgyalás** és a **Befejezés** részt. Ezután hívjuk segítségül az előbbi menüpontot (**Szerkesztés/Csere**, illetve **Edit/Replace**). A **Mit keres** (**Find what**) sorba ezúttal egy felkiáltójelet írunk. A **Mire cseréli** (**Replace with**) sorban át kell állítanunk a felkiáltójel színét. Ezt úgy tehetjük meg, hogy a **Formátum** (**Format**) gomb segítségével előhívható listából a **Betűtípusra** (**Font**) kattintunk, a felbukkanó ablakban **pirosra** (**Red**) változtatjuk a színt. (Ne lepődjünk meg azon, hogy a **Mire cseréli** sor üresnek tűnik! Ha alatta, a szürke területen megjelenik a **Formátum: Piros**, illetve **Format: Red** felirat, akkor minden rendben van.) A folyamatot itt is a **Mindent** (**Replace All**) gombbal zárjuk le.

Módosítsd a c1, c2 stílust! Mindkettő a normal stíluson alapuljon, Arial fontot használjunk, a c1 legyen dőlt, 16 pontos és kék; a c2 vastag, 18 pontos és piros! A c1 stílussal írt szöveg mindig kezdődjön új lapon, a c2 stílusú bekezdés előtt és után legyen mindig fél sor hely!

Van egy fogadásunk, hogy olvasóink

eddig észre sem vették, hogy a szöveg különböző stílusokat tartalmaz! Nem is csoda, hiszen a stílusok eddig csak a nevükben különböztek. (Stílusokat akkor érdemes alkalmaznunk, ha egy szövegen belül többször van szükségünk azonos beállításokra.)

A c1 és c2 stílusok átalakításához a **Formátum/Stílus** (**Format/Style**) menüpontra lesz szükségünk. Az ablak bal oldalán látható stíluslistából

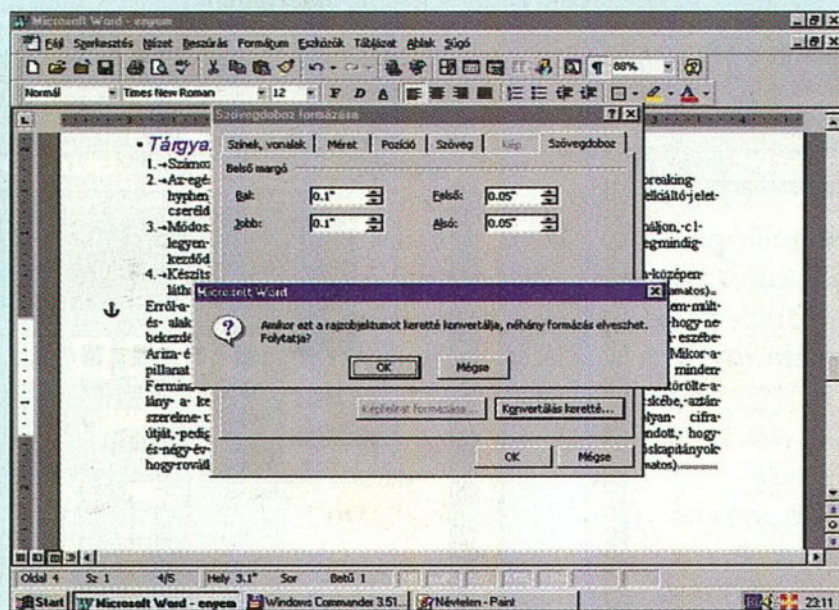
16-osra, a betűk **Színét** (**Color**) pedig kékre (**Blue**). Ahhoz, hogy a c1 stílusú bekezdések új oldalon kezdődjenek, a **Formátum/Bekezdés** (**Format/Paragraph**) pontjában a **Szövegbeosztás** (**Line and Page Breaks**) jellemzői közül ki kell pipálnunk az **Új oldalra** (**Page break before**) sort. Ezeket a beállításokat csak akkor őrzi meg a Word, ha a módosítások elvégzése után a **Bekerül a sablonba** (**Add to template**) melletti négyzetbe egy pipát teszünk. Ha ezt követően az OK gombbal kilépünk a stílusmódosításból, azonnal láthatjuk az eredményt: a szöveg c1 stílusú bekezdéseinek formátuma automatikusan megváltozott.

A fentiekhez hasonlóan állíthatjuk át a c2 stílus jellemzőit is, csak ekkor a **Formátum/Betűtípus** (**Format/Font**) pontnál a **Típus** (**Font**) **Arial**, a **Stílus** (**Font Style**) félkövér (**Bold**), a **Méret** (**Size**) **18**-as, a betűk **Színe** (**Color**) pedig piros (**Red**) lesz. Annak érdekében, hogy e stílus előtt és után mindig fél sor hely legyen, a **Formátum/Bekezdés** (**Format/Paragraph**) menüpontban a **Behúzás és térköz** (**Indents and Spacing**) ablakban a **térköz** (**Spacing**) előtt (**Before**) és utána (**After**) egyaránt **9** pontra kell állítani (18 pontos betűméret mellett ez felel meg a fél sornak). Most se felejtjük el kilépés előtt kipipálni, hogy **Bekerül a sablonba** (**Add to template**).

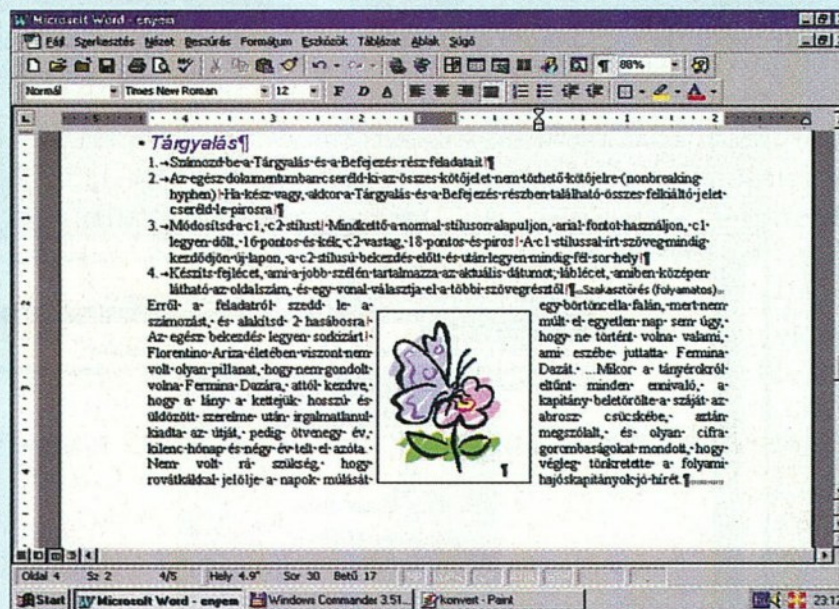
Készíts fejléct, ami a jobb szélén tartalmazza az aktuális dátumot; lábléct, amiben középen látható az oldalszám, és egy vonal választja el a többi szövegrésztől!

A fejléc és lábléc létrehozásához, illetve szerkesztéséhez a **Nézet/Élőfej és élőláb** (**View/Header and Footer**) menüpontjára kell kattintani (ki tudja miért, a fejléct és a lábléct ezeken a nyomdai álneveken találjuk). A menüpont kiválasztása után megjelenik az **Élőfej és élőláb** (**Header and Footer**) eszköztár. A fejléc jobb szélére úgy szúrhatjuk be az aktuális

dátumot, hogy miután rákattintottunk az **Eszköztáron** (**Toolbar**) a szöveget jobbra igazító ikonra (**Align Right**), kiválasztjuk az **Élőfej és élőláb** eszköztár **Dátum beszúrása** (**Insert Date**) ikonját. Az élőlábra az eszköztár ikonjával válthatunk át. Az **Oldalszám beszúrása** (**Insert Page Number**) ikon segítségével elhelyezzük az oldalszámot, majd a felső eszköztár közepre igazító ikonjával (**Center**) elvégezzük az igazítást. A szegély beszúrásához a

Utolsó figyelmeztetés konvertálás előtt

A pillangó megpihen a két hasáb között, a jobb oldali hasáb fölött jól látszik a beszűrt szakasztorés

válasszuk először a c1 stílust, és nyomjuk meg a **Módosítás** (**Modify**) gombot. A **Mit vegyen alapul** (**Based on**) sort változatlanul hagyhatjuk, hiszen ott a **Normál** stílus szerepel. A stílus jellemzőinek megváltoztatását kezdjük a betűtípussal. Az ablak alján látható **Formátum** (**Format**) gomb lenyomása után először válasszuk a **Betűtípust** (**Font**), azon belül a **Típust** (**Font**) állítsuk **Arialra**, a **Stílust** (**Font style**) dőltre (**Italic**), a **Méretet** (**Size**)

Formátum/Szegély és mintázat (Format/Borders and Shading) menüre lesz szükség. A *Szegélyek (Borders)* lapon a típusnál adjuk meg az *Egyéni* típust, a *Minta* részen pedig kattintsunk a felső vonalra. (A szint vissza kell állítanunk *Automatikusra* vagy *Feketére*.) Az elkészült fejléc és lábléc az oldalkép nézetben (*Nézet/Oldalkép*, illetve *View/Page Layout*) halványszürkén látszik.

Erről a feladatról szedd le a számozást, és alakítsd kéthasábosra! Az egész bekezdés legyen sorkizárt! Florentino Ariza életében viszont nem volt olyan pillanat, hogy nem gondolt volna Fermina Dazára, attól kezdve, hogy a lány a kettejük hosszú és üldözött szerelme után irgalmatlanul kiadta az útját, pedig ötvenegy év, kilenc hónap és négy év telt el azóta

Nem volt rá szükség, hogy rovatkakkal jelölje a napok múlását egy börtöncella falán, mert nem múlt el egyetlen nap sem úgy, hogy ne történt volna valami, ami eszébe juttatta Fermina Dazát. ...Mikor a tényérok-ról eltűnt minden ennivaló, a kapitány beletörölte a száját az abrosz csücskébe, aztán megszólalt, és olyan cifra gorombaságokat mondott, hogy végleg tönkretette a folyami hajóskapitányok jó hírét.

A számozást egyetlen egérekattintással megszüntethetjük. Ha a kurzorral a bekezdésre pozicionáltunk, az *Eszköztár (Toolbar) Számozás (Numbering)* ikonját kell kikapcsolnunk, és a sorszám eltűnik (a bekezdés utáni számozás pedig automatikusan eggyel csökken).

A hasábra tördeléshez előbb ki kell jelölnünk a bekezdést. Ezt követően a *Formátum/Hasábok (Format/Columns)* hatására feljövő párbeszédablakban válasszuk a *Típus (Presets)* alatt a *Kettőt (Two)*. A még mindig kijelölt, de már kéthasábos szöveg sorvégeit az *Eszközsor (Toolbar) Sorkizárás (Justify)* ikonjával egyenlíthetjük ki. Ha a *Mindent mutat (Show/Hide)* ikon be van nyomva az *Eszköztáron*, akkor láthatjuk, hogy a hasáb elé és mögé automatikusan *Folyamatos szakasztörés (Continuous Section Break)* került.

Befejezés

Ez már csak 5 perc...

A helyesírás-ellenőrző segítségével javítsd ki a következő angol szöveget:

It is always nice to see you, said the man behind the conter to the woman who has come in, she was sheking her umbrella.

A szövegjavítás megkezdése előtt ellenőrizzük az *Eszközök/Nyelv/Nyelv megadása (Tools/Language/Set Language)* pár-

beszédpanelen, hogy *A kijelölt szövegrész (Mark selected text as)* nyelve angol-e, ha nem, végezzük el az átállítást. (Módosítás nélkül a Word automatikusan az ott megadott nyelven végzi el a helyesírás-ellenőrzést.)

Az angol nyelvű szövegrész kijelölése után az eszköztár *Nyelvhelyességi ellenőrzés (Spelling and Grammar)* ikonjával indíthatjuk el az ellenőrzést. Ne lepődjünk meg azon, hogy a helyesírás-ellenőrző az angol szövegrész előtti magyar mondatot is ellenőrzi! A *Mindent mutat (Show/Hide)* funkció ennek okát is felfedi. A két mondat között *lány enter* van (amelyet a **Shift+Enter** billentyűkombináció segítségével szűrtak be), az ilyen sortöréssel elválasztott szövegrészeket egy bekezdésként kezeli a Word. Ezért nem került külön sorszám az angol mondat elé a *Tárgyalás* és a *Befejezés* feladatainak beszámolásakor.)

Ha az *Eszközök/Beállítások (Tools/Options)* menüpont *Helyesírás (Spelling & Grammar)* párbeszédpanelén ki van pipálva, hogy *Mindig legyen javaslat (Always suggest corrections)*, akkor a hibásnak vélt szavak javítására ötleteket is kapunk, ellenkező esetben a *Javaslatok (Suggestions)* rész üresen marad.

Minimális angol tudásra még emellett is szükség van, hiszen az *always* esetén két, a *conternél* és a *shekingnél* hat, illetve öt javaslat közül választhatunk. A listából a helyes elemre kattintsunk (*always*, *counter* és *shaking*), majd nyomjuk le a *Cseréli (Change)* gombot. (A valódi angol szöveg végén érdemes kilépni a helyesírás-ellenőrzőből, különben az egész magyar szöveget végigbogarászhatjuk „angolul”, és a Word értelemszerűen mindent hibásnak talál majd.)

Az elkészített c1, c2 stílus alapján készíts tartalomjegyzéket az utolsó oldalra!

A tartalomjegyzéket a program automatikusan oda szűri be, ahol a kurzorral állunk, ezért mielőtt bármit tennénk, ugorjunk a dokumentum végére (pl. a **Ctrl+End** billentyűkombinációval vagy az egérrel), és nyissunk új sort.

A *Beszúrást/Tárgymutató és tartalomjegyzék (Insert/Index and Tables)* párbeszédablakban válasszuk a *Tartalomjegyzék (Table of Contents)* panelt. A *Formátum (Format)* részben fogadjuk el a *Sablonból (From template)* elemet. A szomszédos kis ablakban (*Preview*) láthatjuk, hogy ha semmit sem módosítanánk, az eredmény egy *háromszintű tartalomjegyzék* lenne a *Címsor1*, *Címsor2* és a *Címsor3 (Heading1, Heading2, Heading3)* stílusok alapján. A mi feladatunk azonban az, hogy a c1 és a c2 stíluson alapuló

kétszintű tartalomjegyzék készüljön. Ehhez kattintsunk az *Egyebek (Options)* gombra, s töröljük a szinteket jelző számokat a *Címsor (Heading)* stílusok mögül, ezáltal a pipák is automatikusan törölődnek. Ezután pedig nincs más dolgunk, mint hogy a c1 sorba egyest, a c2 sorba pedig kettést írjunk. Két OK után meg is nézhetjük a tartalomjegyzéket.

A hasábos rész közepére egy frame-be linkeld be a butterfly.wmf képet! A pillangó ne takarjon el szövegrészeket!

Álljunk a kurzorral a két hasábos szövegben a bal oldali hasáb végére. A Word 97-ben a *frame (keret)* elhelyezéséhez a *Beszúrást/Szövegdoboz (Insert/Text Box)* menüpontot kell használnunk, a szövegdoboz méretét legegyszerűbben az egérrel adhatjuk meg. A kép beszúráshoz a *Beszúrást/Kép/Fájlból (Insert/Picture/From File)* parancsot alkalmazzuk. Itt megkeressük a *butterfly.wmf* képet (a CD-melléklet *Cikkek/Próba* alkönyvtárában), és beillesztjük a dokumentumba. A szükséges beállítások elvégzéséhez hívjuk elő a *Formátum/Szövegdoboz (Format/Text Box)* menüpontot. Ennek *Szöveg (Wrapping)* panelén adhatók meg a körbefuttatás jellemzői. A *Körbefuttatás stílusa (Wrapping style)* esetünkben lehet *Négyzetes (Square)* – mivel a beszúrt kép is négyszögletű – vagy *Szoros (Tight)*, a *Körbefuttatás oldala (Wrap to)* alatti lehetőségekből pedig válasszuk a *Mindkettőt (Both sides)*. A *Szövegdoboz (Text Box)* ablakban a *Konvertálás keretté (Convert to Frame)* gombra való kattintással alakíthatjuk át a szövegdobozt valódi keretté (frame). (Mielőtt a konvertálás megtörténne, a Wordtől figyelmeztető üzenetet kapunk: a konvertálás következtében néhány formázás elveszhet.) Ha ezzel a feladattal is elkészültünk, szinte már túl is vagyunk a vizsgán. Már csak a javítást és a jegyet kell megvárnunk.

A feladatsor természetesen még sokféleképpen megoldható, a mi javaslatunk csupán egyike ezeknek. A Word számos lehetőséget kínál arra, hogy a programot „magunkhoz idomítsuk”. Megoldásunkban alig használtuk ki a beépített billentyűkombinációk kényelmét, nem beszélve arról, hogy ilyeneket magunk is létrehozhattunk volna.

Ezt a vizsgasort egyébként még rengeteg – a megoldottaknál nehezebb (vagy legalábbis annak tűnő) – feladattal lehetett volna kiegészíteni. Beépíthetnénk még a szövegbe táblázatot, s azt akár formázhatnánk is, illetve a dokumentumot körlevél készítéséhez is felhasználhatnánk.

MÉSZÁROS ILDIKÓ
(Folytatjuk)

Április végén jelent meg kiadónk gondozásában Michael Nickles: PC-tuningolás '99 című könyve. A kiadvány több mint ezer tippet, trükköt, ötletet tartalmaz, amelyek abban segítenek, hogy a maximumot hozzassuk ki PC-nkből, s ezért egy fillért se kelljen fizetnünk. Cikkünkben a könyvből kínálunk cseppnyi ízelítőt.

határozzák meg a Windows 95 startjellemzőit.

Természetesen nem szabad ész nélkül kísérletezgetni az *msdos.sys*-en. Feltétlenül tartsuk be a „töltősorokra” vonatkozó figyelmeztetést – ezeket nem szabad eltávolítani, mivel az *msdos.sys*-nek *minimálisan 1 Kb-át méretűnek kell lennie.*

Az *msdos.sys* felépítése olyan, mint egy ini-fájlé. Sorok alkotta fejezetekből áll; a sorokban egy paraméter és a hozzá tartozó értékek találhatók.

Másodpercekkel gyorsul – kapcsoljuk ki az üdvözetet!

Mielőtt a Windows 95 betöltődik, a képernyőn megjelenik az első, *A Windows 95 indítása* üzenet. Ez az üzenet két másodpercnyi időt is elrabol. Ennek a szünetnek ugyanis csak egyetlen célja van: legyen idő elolvasni az üzenetet. Ha ezt meg akarjuk változtatni, akkor az előző fejezetben leírtak szerint neki lehet esni az *msdos.sys*-nek. A *bootdelay=* sor az

Erre a *BootMenuDelay=* paraméter szolgál. E mögött kell másodpercekben megadni a várakozási időt.

A *BootMenuDefault=szám* után annak a bootmenü opciónak a számát kell megadni, amelyet végre kívánunk hajtani, ha a várakozási idő elteltével nem nyomtunk le egyetlen billentyűt sem.

Tapétaváltás – viszlát

Windows 95/98 startcímke!

Ezúttal nem arról akarunk vitázni, hogy a Windows 95 startcímke szép-e

```
Auto
C:\WIN95>cd ..
C:\>attrib msdos.sys -s -h -r
C:\>edit msdos.sys
```

Őrületen hangzik, de igaz: a Windows 95 tuningolása az MS-DOS üzemmódban kezdődik

GP KÖNYVÚJDONSÁG: PC-TUNINGOLÁS '99

Gyorsabb Windows 95

Néhány egészen speciális tuningolási trükkel nagyobb sebességet lehet kicsalni a Windows 95-ből, mégpedig ingyen.

Az első Windows 95-ös tuningolási intézkedéssel a *gyorsabb indítás* a cél. Egy lomokkal telerakott Windows 95-ös rendszer esetében jó sokáig eltarthat, amíg a startcímke átadja a helyét az asztalnak. A Windows 95 gyorsabb indításának első lépése a jó öreg MS-DOS-hoz vezet. Itt az ideje, hogy belenyúljunk egy olyan fájlba, amelyről korábban mindenki azt hangoztatta, nehogy hozzáérjünk. Amiről szó van: az írásvédett, elrejtett *msdos.sys* operációsrendszer-állomány a C lemez gyökérkönyvtárában.

Indítsuk el az MS-DOS-t a Windows 95-ből (feltéve, hogy még nem vagyunk az MS-DOS alatt), és lépünk be a C:\ gyökérkönyvtárba. Az *attrib msdos.sys -s -h -r* utasítással először feloldjuk a fájl írásvédelmét, hogy jobban hozzá lehessen férni.

Ezt követően az *msdos.sys* fájlt az *edit msdos.sys* parancs megadásával a DOS szövegszerkesztőjének a kezére adjuk. Kiderül, hogy a Windows 95 alatt ez már nem bináris állomány, hanem egy teljesen szokványos szövegfájl, különböző konfigurációs bejegyzésekkel. Ezek

[Options] szekcióban megadja, hogy hány másodpercre jelenítse meg a Windows 95 a bootolásnál a választásra szolgáló menüjét. A *bootdelay=2* jelentése tehát, hogy minden indításnál 2 másodperc az erre fordított idő. E várakozási időtől a *bootdelay=0* beállítással lehet megszabadulni.

A bootmenü

várakozási idő rövidítése

A *bootmenu=* opcióval a Windows 95 alatt meghatározhatjuk, hogy megjelen-e az indításnál a bootolási menü. A paraméter 1-es értéke a megjelenítés, a *bootmenu=0-val* tehát megszabadulhatunk ettől a menütől, és tovább csökkenthetjük a betöltési időt. Ám ha szükséges, az **F8** funkcióbillentyűvel betölthetjük a bootolás során ezt a menüt. Akinek szüksége van a bootmenüre, azt a várakozási időt is lecsökkentheti, ameddig a Windows 95 egy billentyű lenyomására vár.

```
C:\MSDOS.SYS
[Paths]
WinDir=C:\WIN95
WinBootDir=C:\WIN95
HostWinBootDrv=C

[Options]
BootMulti=1
BootGUI=1
DoubleBuffer=1
Network=1
Logo=0
;
;The following lines are required for compatibility with
;Do not remove them (MSDOS.SYS needs to be >1024 bytes).
;XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
;XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
```

Az új *msdos.sys* nem más, mint egy szöveges fájl

avagy sem. Mindenesetre eleget láttuk, és bizonyára nem lesz ellenünk, ha az eltávolításával tovább gyorsíthatunk a bootoláson. Ehhez az *msdos.sys*-ben az összes *logo=1* utasítást (rendszerint egy vagy kettő van ilyen) *logo=0-ra* kell változtatni. Ezzel a felhőkötől is megszabadultunk.

Előfordulhat, hogy a fenti trükköt nem tudjuk végrehajtani az *msdos.sys*-ben. Nos, ha olyan paraméterről beszélünk, ami hiányzik az említett fájlból, akkor egyszerűen be kell írni. A legjobb, ha a *logo=0* bejegyzést az *msdos.sys*[Options] részébe írjuk. ■

estseller Németországban. Több mint 250 000 eladott példány.

NICKLES

PC- tuningolás '99

Hogy a maximumot ingyen
hozhassa ki a PC-ből.
Több mint ezer tipp, trükk és ötlet.

Computer
PANORÁMA

Franzisz'

Hogy a maximumot ingyen
hozhassa ki a PC-ből.

Több mint ezer tipp, trükk
és ötlet közel 600 oldalon.

- a tuningolás alapfogalmai
- a legújabb processzorok
- Windows 95/98 gyorsan és könnyen
- a hardver megfelelő konfigurálása
- amit a CD-olvasókról és -írókról tudni kell
- grafika, videó, 3D
- a BIOS titkai
- tények a merevlemezekről:
telepítés és optimalizálás

MEGJELENT!

Megrendelhető és megvásárolható a kiadónál,
vagy keresse a könyvesboltokban.

Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 218-3011, fax: 217-2646, e-mail: c.panorama@cpanorama.hu

LNX
LIAS-NETWORX
 HALÓZATINTEGRÁCIÓS KFT.
 A KFTI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI CSOPORT TAGJA

ISO 9001

INFRASTRUKTÚRA MENEDZSMENT

**A FELHASZNÁLÓK ELÉGEDETTSÉGÉT
 AZ INFRASTRUKTÚRÁHOZ TARTOZÓ
 SZOLGÁLTATÁS MINŐSÉGE HATÁROZZA MEG.**

Az infrastruktúra menedzsment területén az LNX help desk rendszerekkel, **system management** megoldásokkal és **hálózatfelügyelettel** áll ügyfelei rendelkezésére.

Az LNX megrendelőit versenyelőnyhöz juttatja.

1135 Budapest, Hun u. 2. • Tel.: (1) 452-1400 • Fax: (1) 452-1401 • <http://www.lnx.hu>

Tavaszi akció!

Használt, márkás berendezések

- 486 DX számítógépek
14" színes monitorral
17.900 Ft-tól
- Pentiumos számítógépek
27.000 Ft-tól
- Notebook 486-osok
22.600 Ft-tól
- 14" SVGA monitorok
11.000 Ft
- 15" SVGA monitorok
16.750 Ft
- 17" SVGA .dc OSD monitorok
35.000 Ft
- Mátrix nyomtatók
6.900 Ft
- Tintasugaras nyomtatók
12.000 Ft-tól
- HP Lézernyomtatók
15.200 Ft

Viszonteladónak nagy árkedvezmény! +ÁFA

HOLLAND

1124 BUDAPEST, MEREDÉK U. 27.
 TEL.: 319-3295 • FAX: 319-3291
 MINTABOLT: 1085 BP., BLAHA L. TÉR 3.
 TEL/FAX.: 338-4947

het Hansa Electro Ten Kft.
 1134 Budapest,
 Váci út 53-55.

Tel.: 350-6484, 359-6682; fax: 359-6683;
 HANSA.ACENET.HU

Minőségi számítástechnikai alkatrészek nagy választékban!

ASUS P5A/P2B-BX/ABIT ZM6	20/32/25 E Ft
IBM IDE DTTA 6,4/8,4 GB	34/37 E Ft
IBM IDE DTTA 10,1/16,8 GB	38/66 E Ft
IBM DDRS 4,5/9,1 GB	48/76 E Ft
IBM UW 4,5/9,1 GB	45/76 E Ft
Scanner Umax 610P/610S	16/26 E Ft
Scanner Umax 1220S/1220U	45/34 E Ft
CD-ROM BTC 40x/44x	9/12 E Ft
CD-ROM Plextor 32x/40x	23/25 E Ft
CD-ÍRÓ IDE HP7200i/7200parallel	54/69 E Ft
CD-ÍRÓ IDE HP8100i	63 E Ft
CD-ÍRÓ SCSI Yamaha 4416	58 E Ft
CD-ÍRÓ SCSI Teac 555/Sony 100E	48/58 E Ft
CD-ÍRÓ SCSI Plextor 4x, 12x	62 E Ft
CD-ÍRÓ SCSI Plextor 8x, 20x	96 E Ft
CD-ÍRÓ SCSI Plextor 4x, 2x, 20x	62 E Ft
ATI Rage Fury 32 MB TV/Magnum 32 MB AGP	39/36 E Ft
Creativ Riva TNT/Asus V3400 TV-out	23/30 E Ft
Matrox Mill. G200 8MB 230/250	20/22 E Ft
Marvel 8 MB SD	49 E Ft
Miro PCTV/PCTV Pro/DC-10 Plus	19/26/56 E Ft
Miro DC-30	118 E Ft
ZIP Parallel/USB	23/31 E Ft
ZIP SCSI belső/külső/lemez	23/24/2,2 E Ft
JAZ 2 GB belső/külső	76/78 E Ft
JAZ lemez 1 GB/2 GB	18/19 E Ft
MONITOR	
AOC 17G1/MAG 19" XJ810	60/110 E Ft
Sony 400PST/420GST	168/139 E Ft
Sony 100ES/200GST/200PST	56/98/118 E Ft
Sony 320GST	239 E Ft
YAKUMO 17" 1770/1795	56/69 E Ft
IDEK 17" A701GT/19" S901GT	99/136 E Ft
Belinea 107020	52 E Ft

EZEN HIRDETÉS FELMUTATÓJA 2 % KEDVEZMÉNYT KAP ÁRAINKBÓL!

Az árak áfa nélküliek! A változtatás jogát fenntartjuk, elírás lehetséges. 1999. 04. 28-i árak. **mt**

A FOGYASZTÓK MAGAZINJA

TESZT ÉS TIPP
 III. ÉVFOLYAM 3. SZÁM
 1999. MÁJUS
 ÁRA: 247 Ft

TESZT és tipp

UTAZÁS, NYARALÁS

KÜLFÖLD

TENGERPARTI ÁRTERKÉP
 HÍVOGATÓ SZIGETEK
 HŰS HEGYEK KÖZT

EGY KIS HAZAI

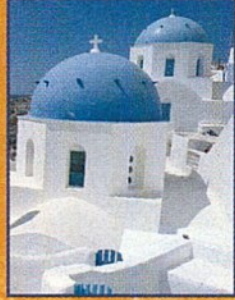

VITORLÁSON LAKVA
 BALATON KÖNYV NÉLKÜL
 EGY NAP BUDAPESTEN

A SZABADSÁG KELLÉKEI

DIGITÁLIS
 FÉNYKÉPEZŐGÉPEK
 ÚTI SZÓTÁRAK
 GÖRKORCSOLYÁK

TIPP-TENGER

INTERNETES ÖTLETEK
 LAST MINUTE

ISSN 1417-1171
 9 771417 117001 03

Már kapható a TESZT és tipp

Nyaralás, utazás

című száma

Ez a lap tanácsokkal, információkkal és tesztekkel segíti az egyéni vagy társas nyaralás, pihenés előkészítését.

Ízelítő témáinkból:

Tengerparti ártérkép – Látogatóban a Görög szigeteken – Földközi tengeri szigetek – Kék Adria – Ciprus – Korzika, Málta, Szardínia – Hűvös Hegyek között – Gleccsersielés – Álomvárosok: Párizs és London – Mivel utazzunk – Nyelvtanulás külföldön – Sporttábor gyerekeknek – Egynapos bérlettel Budapesten – Lovasturizmus – A borok háza tája – Itthoni recept-túra – Filmajánló – Előhívás nagytás – Búvárkodás kezdőknek és haladóknak – Görkorsolya teszt – Tengerparti bankkártyajárás – Csillagok, szállodák – A biztonság ára – Mit cipelünk fölöslegesen – Orvosságok a csomagban

Ráadás: Lapszámunk azon olvasói között, akik részt vesznek játékunkban, kisorsolunk egy egyhetes üdülést.

TESZT és Tipp. Tanácsok, információk, tesztek

Computer

PANORÁMA

499 Ft-ért!

Előfizetési akciónkban a diákok most **42 %-os kedvezménnyel rendelhetik meg a Computer Panorámát 1999-ben.**

Megrendelem 1999-re

a Computer Panorámát (12 szám CD-melléklettel) 8500 Ft

a Computer Panorámát diákáron (12 szám CD-melléklettel) 5988 Ft

a CD Panorámát (4 szám 4 CD-melléklettel) 4496 Ft

**Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 218-3011, fax: 217-2646, e-mail: c.panorama@cpanorama.hu**

A WORD97 FONTPROBLÉMÁI

Ékes magyarsággal

Évek óta rendszeresen visszatérő probléma az internetes levelező fórumokon a Windows alatti nyomtatások során felbukkanó, ezernyi kisebb-nagyobb gond a magyar ékezetes magánhangzókkal (főleg az ő és ú betűkkel). Írásunkban a leggyakrabban előforduló eseteket és a javasolt megoldásokat gyűjtöttük csokorba.

A gondok egy részéről a felhasználó vagy a gépe tehet. Számos esetben előfordul, hogy a képernyőn és/vagy a nyomtatáskor az ő/Ő betűk helyett ô/Ô vagy õ/Õ, az ú/Ú páros helyett û/Û karaktereket kapunk. Ez olyankor szokott megtörténni, ha a magyar ékezetes betűkre fel nem készített vagy hibásan átalakított fontkészlettel próbálnak meg dolgozni.

Mint köztudott a számítástechnika vezető nyelve az angol. Ékezetes betűink csak utólagosan, bővítésként kerültek be a nemzetközivé tett TrueType karakterkészletekbe. Mivel a fontszabványok az elmúlt majd két évtized alatt folyamatosan alakulva érték el jelenlegi állapotukat, nem meglepő, hogy mind a mai napig számos köztesállapotú, nem teljesen szabványos TrueType betűkészletet használnak, illetve használunk világszerte.

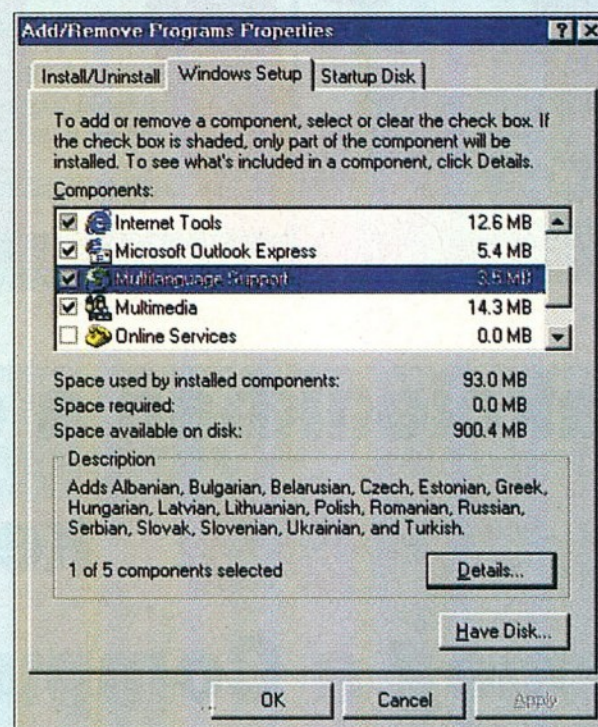
A kódlap fontossága

Amennyiben nem vagyunk elégedettek betűkészleteink ékezetes magánhangzóinak nyomtatási képével, nézzük meg, vajon mindent megfelelően állítottunk-e be a programjainkon. Az első lépés annak az ellenőrzése, hogy bekapcsoltuk-e Windowsunk telepítésekor a *Multi-*

language Support opciót. Ha nem, akkor kezdhetünk izgulni.

A *Multilanguage Support* bekapcsolása azt jelenti, hogy telepítéskor a Windows telepítőprogramja a magyar ékezetes magánhangzókat tartalmazó betűkészleteket is elhelyezi fontjaink könyvtárában. Ez magában ugyan még nem a végleges megoldás, hiszen a telepített betűkészleteket használni is kell, de a közép-európai (CE) fontok hiánya komoly akadálya lehet a szövegek ékezetes nyomtatásának.

Ugyancsak itt kell megemlítenünk, egy olyan információt, ami sokakat kelle-

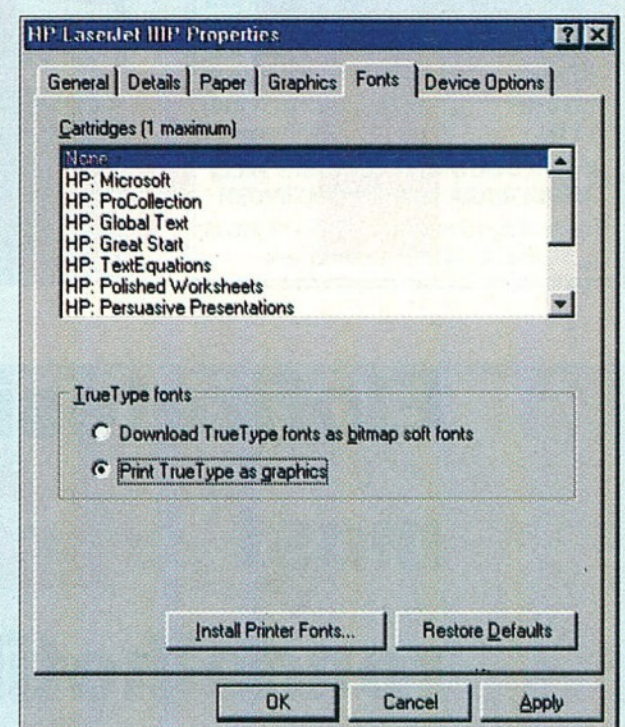
A magyar ékezetes magánhangzók korrekt kezeléséhez a Multilanguage Support meglétére is szükség van

metlenül érint. A Windows 95 három fő változatcsoportban készült: amerikai, nemzetközi angol és honosított változatokban. Ezek közül az amerikai (*US and Canada only*) példányok nem tartalmazzák a közép-európai fontok használatát, s a telepítéskor a 1252-es kódlap válik véglegesen alapértelmezetté. Ez később sem változtatható meg, csak ha töröljük a merevlemezzel a Windowst, az összes könyvtárával és fájljaival együtt, és újratelepítjük egy másik, nemzetközi angol vagy honosított (azaz magyar) telepítő-készletről.

A 1252-es kódlap egy sor nyugat-európai nyelv (német, olasz, norvég, svéd, holland, francia, spanyol, portugál és finn) karakterkészleteit elérhetővé teszi, de a magyar ékezetes magánhangzókat csak részben. Ezért kapunk az ő és az ú helyett kalapos (^), vagy tildés (~) betűket.

Ha már az angol változatot kell telepítenünk, jobb választás a nemzetközi (*Pan-European*) változat. Ennek a telepítésekor választani kell egy kódlapot, amely később nem változtatható meg (*After it is installed, the Windows code page cannot be changed* - idézet a vaskos Windows 95 Resource Kit 1040. oldaláról). A páneurópai Windows 95 telepítésekor azt is meg kell adnunk, hogy mely ország beállításainak megfelelően akarunk dolgozni, és a billentyűzetkiosztást is be kell állítanunk.

Érdekes módon, itt is az USA az alapértelmezett ország, és az *US English* az

Néha az is segít, ha a TrueType fontokat nem bittérkép-ként, hanem grafikaként kezeli a nyomtató

alapértelmezett billentyűkiosztás. Ha már mindenképp az angol változat mellett maradunk, válasszuk inkább a *British English*. A fentiek figyelembevételével némi odafigyeléssel elérhetjük, hogy kódlapunk a teljes magyar betűkészletet is magában foglaló 1250-es (*Central European, CE*) legyen. A magyar nyelvű Windows 95 kódlapja is az 1250-es.

A páneurópai Windows 95 esetén a „*Multilanguage Support*” és ezen belül a közép-európai karaktereket is tartalmazó fontkészlet utólagosan is telepíthető a *Control Panel Add/Remove programs* ikonján keresztül.

Figyelmetlenség

A WinWord dokumentumoknak van egy kevésbé ismert jellemzője, a nyelv. A *Tools / Language* menüponton keresztül beállít-

ható szöveggeljelző a kijelölt szövegrészhez rendelhető hozzá, így először ki kell jelölnünk a teljes dokumentumot (*Edit / Select all*, illetve *Szerkeszt / Mindent kijelöl*) ahhoz, hogy magyar nyelvűvé minősíthessük át. Amennyiben gépünkön az alapértelmezett nyelv is a magyar, és a telepítéskor megfelelően állították be a kódlapot (1250), a Winword automatikusan a megfelelő CE-s fontokat használja. Egy szövegen belül *többféle nyelvi minő-*

Word gombsorának *ABC* feliratú ikonjára kell kattintani, és meg kell nézni, *milyen szótár alapján akarja a Word ellenőrizni a helyesírást a szövegben.*

Ha nincs nyelvi minősítés vagy az US English, akkor ne reménykedjünk abban, hogy automatikusan megkapjuk hön áhított ékezetes magánhangzóinkat. Ilyenkor ki kell jelölni az egész dokumentumot vagy a kívánt szövegrészt, és magyarra kell minősíteni.

Ha ez sem segít, és továbbra sem lesz ékezet-helyes a nyomtatás, próbálkozzunk más betűtípussal, próbáljuk úgy módosítani a nyomtató-beállítást, hogy grafika-ként nyomtassa a True-Type fontokat.

Gondok az Unicode fontokkal

A Microsoft Office 97 egyik különlegessége, hogy *Unicode szabványú TrueType fontkészletekkel dolgozik.* Ennek lényege, hogy a Unicode-os betű-csomagok nem csupán a használt kódaphoz tartozó nyelvek karaktereit tartalmazzák, hanem valamennyi nyelvét, mivel nem két bájton, hanem *négyen* tartják nyilván az egyes karaktereket. Ez számokban annyit jelent, hogy 256 helyett 65536 különböző karaktert tárolhatnak. E növekedés látható jele, hogy amíg a régebbi TrueType fontok fájljai átlagosan 30-80 Kbájtosak voltak, addig a Unicode szabvány-nak megfelelő betű-csomagok fájljai 100-200 Kbájt méretűek (minél cikornyásabb egy-egy betűkészlet, annál nagyobb méretű a hozzá tartozó fontfájl).

Az elv jó, a szándék dicséretes, a megoldás mikéntje azonban már kétségeket ébreszt a tervezők és fejlesztők képességeit és szándékait illetően. A Windows NT 4.0 már korrektül kezeli a Unicode-os betűkészleteket, a Windows 95 és a Windows 98 azonban még nem teljesen.

Szerencsére a régebbi, a Unicode-os fontokat még nem korrektül használó printereket is rá lehet bírni ékezetes betűink megfelelő nyomtatására. Ehhez

azonban a *Registry* bejegyzéseit kell módosítanunk. Ez általában nem tartozik a gyakorlatlan felhasználóknak javasolt módszerek közé, ám a szükség törvényt bont. A teendő annyi, hogy a *Registrynek* a nyomtatókhoz tartozó kulcsán belül létre kell hozni egy *Flags* nevű sztringet, és fel kell tölteni a 8192 számértékkel. Az elvégzendő lépések a következők.

A *Start* menü *Run* parancsát kiadva megjelenik egy párbeszédablak, ahol beírhatjuk az indítandó program nevét. Ide írjuk be: *regedit*. A Registry bal oldali ablakában a meglévő kulcsok láthatók, amelyek között hasonlóan kell mozogni, mint a Windows Explorerben. A jobb oldali ablakban az adott kulcshoz tartozó további kulcsok és változók listája jelenik meg.

Első lépésben próbáljuk megkeresni a nyomtatónkat leíró bejegyzéseket. A konkrét teendő a *HKEY_CURRENT_USER/Software/Microsoft/Office/8.0/Word* kulcs megkeresése. Ezen belül kétféle ágazik el a teendő, attól függően, hogy megvan-e itt a problémás nyomtatónk megfelelő kulcs vagy sem. Nézzük először azt a helyzetet, amikor nekünk kell létrehozni az új kulcsot.

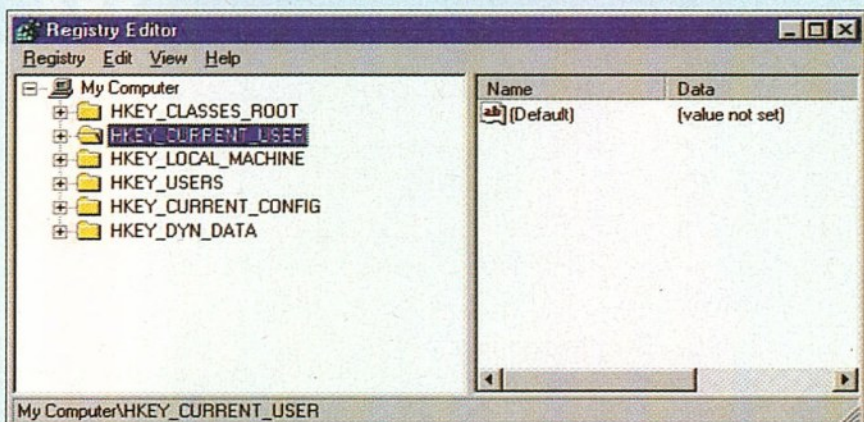
Hogy a kulcs hiteles és működő legyen, a *Registry* egy másik rejtekéről kell előkerítenünk. Ez a *HKEY_LOCAL_MACHINE/Config/0001/System/Current ControlSet/Control/Print/Printers* alatt található. Itt rá kell kattintani az egerünk jobb gombjával a nyomtató nevére, és a megjelenő helyi menüből a *Rename* pontot kell kiválasztani. Ekkor már lehetőségünk van a nyomtató nevének memorizálására a **Ctrl+C** billentyűkombináció lenyomásával.

Innen menjünk vissza az előző *Registry-bejegyzéshez*, és a *HKEY_CURRENT_USER/Software/Microsoft/Office/8.0/Word* kulcson belül hozzunk létre új kulcsot (jobb egérgombbal kattintás a *.../Word*höz tartozó jobb oldali ablakban), amelyhez rendeljük hozzá a nyomtatónk előbbiekben rögzített nevét. A továbbiakban a két ág egyesül, s nekünk a nyomtatónk jellemző kulcshoz tartozó bejegyzéseket kell elkészítenünk.

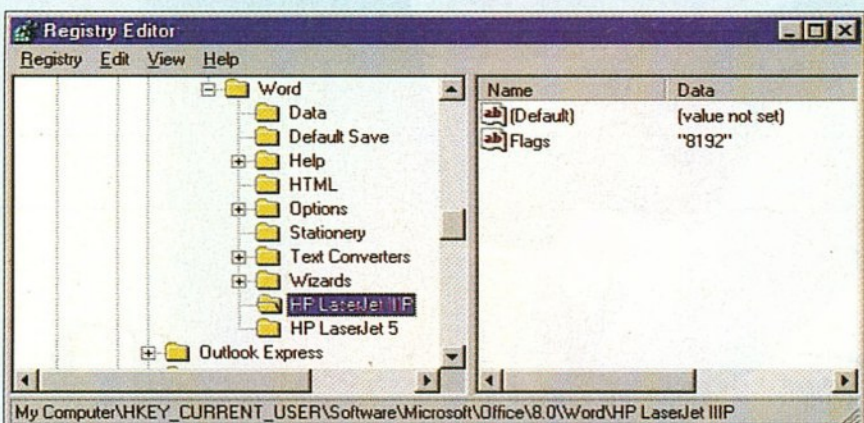
A nyomtató kulcsára állva létre kell hozni egy sztring változót *Flags* néven (a jobb oldali képernyőrészben jobb kattintás az egerrel és *New / String Value.*) Ráduplázva a frissen létrehozott bejegyzésre már fel is tölthetjük a kívánt 8192-es értékkel.

Amennyiben több nyomtató is csatlakozik közvetlenül vagy hálózaton keresztül a számítógépünkhöz, egyenként kell ellenőrizni, hogy képesek-e a Unicode-os Word-dokumentumok megfelelő nyomtatására, s ha nem, egyenként kell szorgos kézimunkával megismételni a fenti műveletet.

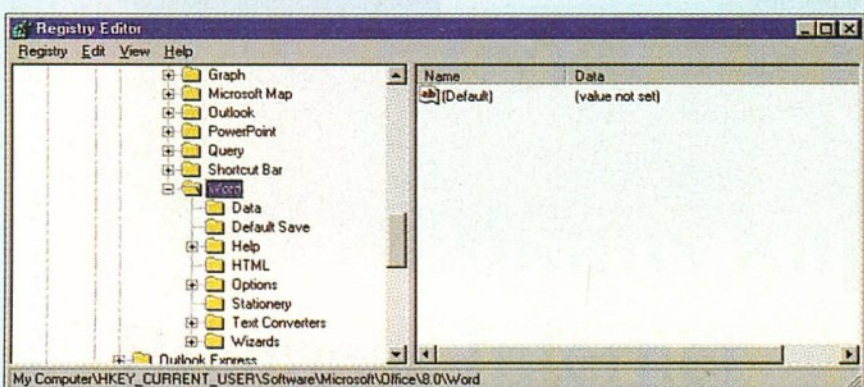
DR. NAGY GÁBOR,

A Regedit mellékelt ablakának státuszsorában látható a keresendő kulcs neve,

Ha máshol nem is, de itt megtalálható a nyomtatóknak megfelelő kulcs a Registryben

Végül valahogy így kell kinéznie a Registry nyomtatókra vonatkozó bejegyzésének

sítést is alkalmazhatunk, s így békésen egymás mellett élhet például egyazon Word dokumentumban a magyar, a német, az angol és a francia vagy az orosz minősítésű szövegblokk. A Word helyesírás-ellenőrző programja is ehhez igazítja alkalmazott nyelvi adatbázisait.

És most jön az emberi tényező. A külső forrásból származó dokumentumok szerkesztésekor sokan elmulasztják ellenőrizni, hogy van-e és milyen a nyelvi minősítése a szerkesztendő szövegnek. Pedig ez egyszerűen megtehető, csupán a

A Kapsch Intézményi Hálózatnak köszönhetően az információ behálózza az irodát

A gyors és problémamentes információ-továbbítás jelentősége napról napra növekszik. Amire Önnek szüksége van, az egy, a kommunikációt leegyszerűsítő és tökéletes adatátvitelt biztosító műszaki rendszer.

A megoldás neve: Kapsch Intézményi Hálózat. A számítógépek, telefonok, nyomtatók, faxok és beszéd-üzenetrögzítők mind-mind ehhez az egyedi igényekre kidolgozott belső kommunikációs rendszerhez csatlakoznak.

A beszéd- és adatátvitelen kívül képek, videofelvételek és multimédia programok továbbíthatók simán, gyorsan és pontosan: helyben, regionálisan és globálisan egyaránt.

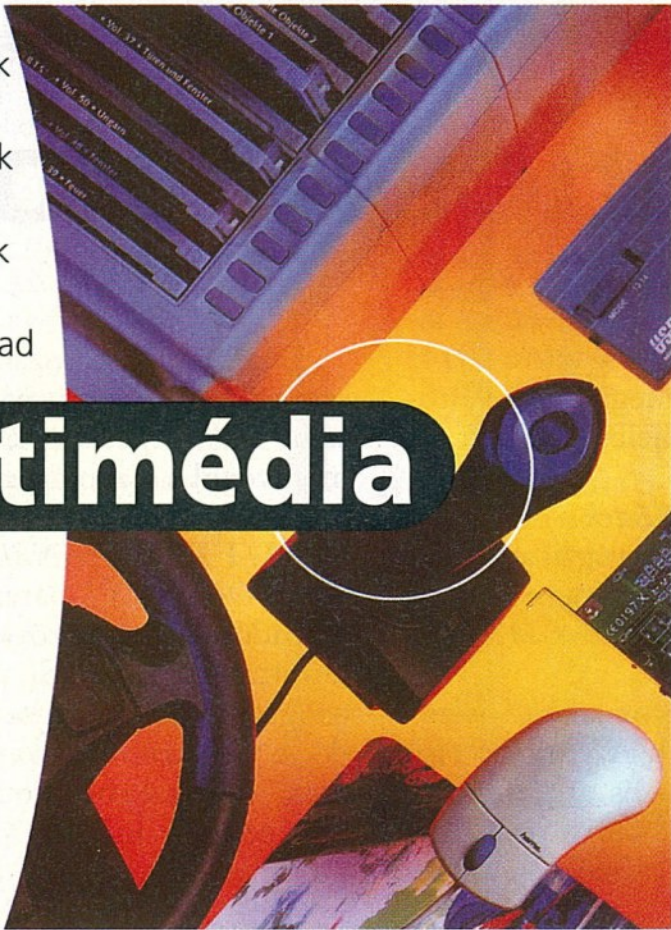
A Kapsch Intézményi Hálózatok termékcsalád a digitális irodai rendszerektől és az ISDN-től a rádióhálózatokig és adatrendszerekig terjed. A felhasznált technológiánál természetesen csak egy lehet fontosabb: az Ön cége számára kifejlesztett, testreszabott szolgáltatás.

Ha szeretne ennél is többet megtudni a Kapsch integrált beszéd- és adatátviteli Intézményi Hálózatokról, már most beszéljen a Kapsch-sal: Kapsch Telecom Kft., 1113 Budapest, Bocskai út 77-79, telefon: (1)-209 2110, fax: (1)-209 2111, vagy keresse fel internetes honlapunkat: www.kapsch.net.

 KAPSCH
the communications company

MINŐSÉGI MULTIMÉDIA TARTOZÉKOK

- Hangszórók
- Fejhallgatók
- Mikrofonok
- Egér/egérpád

Multimédia

- Joystick/
Joypad
- CD-ROM
tárolók
- Kábelek

hama® A tartozékspecialista
Keresse a szaküzletekben!

ArchiWare®

hp HEWLETT®
PACKARD

EXPRESS

AKCIÓ KISIRODÁKNAK!

Az árak ÁFA-t nem tartalmaznak

Cs	Akciós csomag	Szoftver ár (Ft)	Szkenner akciós kedvezmény	A csomag ára (Ft)	Ön megtakarít (Ft)
I.	AWX 5 felhasználós alapsomag és egy HP 5200C szkennel	188 500	40%	223 960	23 640
II.	AWX 5 felhasználós alapsomag és egy HP 6200C szkennel	188 500	30%	250 800	26 700
III.	AWX 5 felhasználós alapsomag és egy HP 6250C szkennel	188 500	25%	273 475	28 325
IV.	AWX 25 felhasználós csomag és egy HP 5200C szkennel	411 500	Ajándék	411 500	58 500
V.	AWX 25 felhasználós csomag és egy HP 6200C szkennel	411 500	40%	464 900	35 600
VI.	AWX 25 felhasználós csomag és egy HP 6250C szkennel	411 500	30%	490 810	33 900

Amennyiben még vásárol az 5-ös alapsomaghhoz egy 5-ös licence-t

Akciós csomag	5 licence ár (Ft)	Kedvezmény	Csomag ár (Ft)	Ön megtakarít
I.	74 500	20%	283 560	38 540
II.	74 500	15%	314 125	37 875
III.	74 500	10%	340 525	35 775

- integrált dokumentumkezelés - és HP szkennel

Hypermedia Systems Számítástechnikai Kft.
1031 Budapest, Graphisoft Park 2.
Tel: 437-3333 Fax: 437-3300
E-mail: hms@hms.hu http://www.hms.hu

GlobalOneSM

Deutsche Telekom France Telecom Sprint

Globális hálózat

Lokális kapcsolat ...

Business Internet

Frame Relay

Web Hosting

Intranet

VPN

Calling Card

Global One Hungary

1113 Budapest, Karolina út 16.

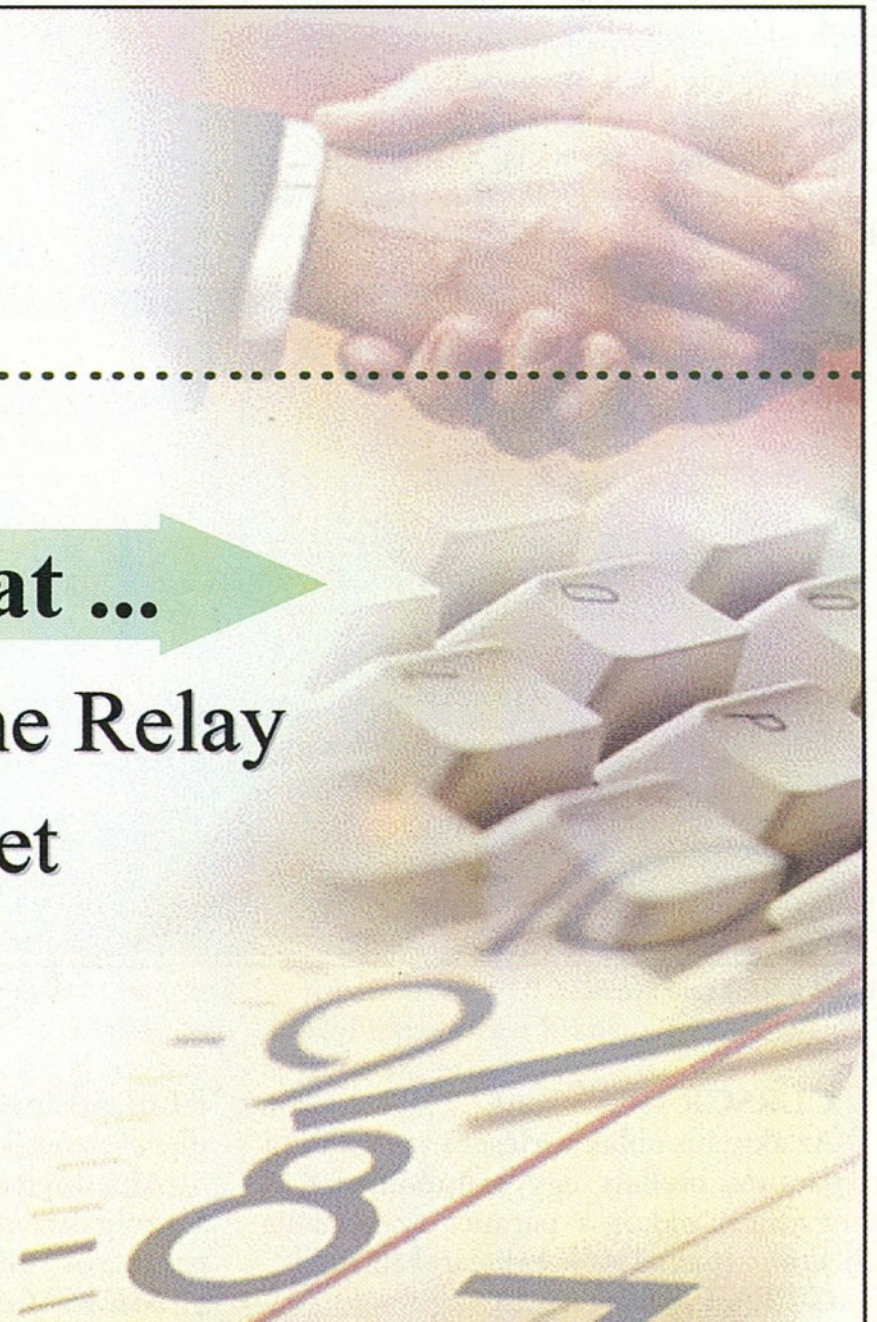
E-mail: sales@globalone.hu

http://www.global-one.net

Telefon: +36 1 361-4870

Fax: +36 1 361-4871

ATM

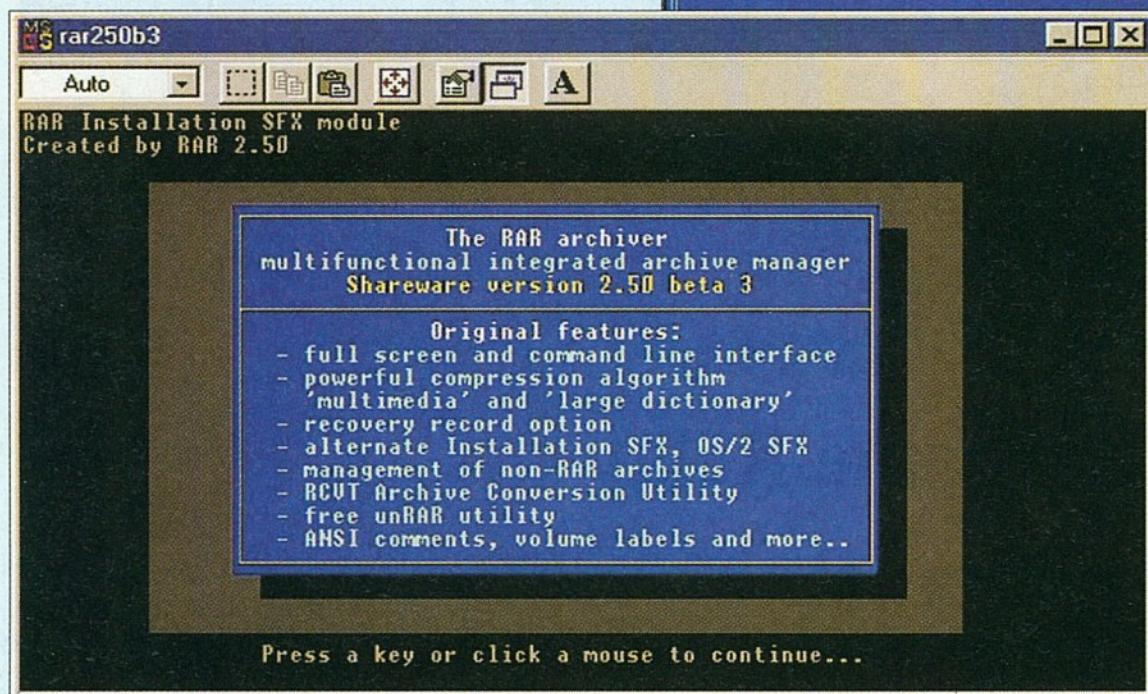

Folytatjuk a RAR-script parancsainak bemutatását, s a WinRAR telepítőscriptjeit is áttekintjük.

A képernyőkezelő parancsok használata során a képernyőszínek beállításához az alábbi, előre definiált változókat, vagy a 0-15 közötti számértékeket használhatjuk: *BLACK* – fekete, *BLUE* – kék, *GREEN* – zöld, *CYAN* – ciánkék, *RED* – vörös, *MAGENTA* – bíborvörös, *BROWN* – barna, *LIGHTGRAY* – világosszürke, *DARKGRAY* – sötétszürke, *LIGHTBLUE* – világoskék, *LIGHTGREEN* – világoszöld, *LIGHTCYAN* – világos ciánkék, *LIGHTRED* – világos vörös, *LIGHTMAGENTA* – világos bíbor, *YELLOW* – sárga, *WHITE* – fehér.

BOX *x1, y1, x2, y2, szín, háttér, SINGLE* vagy *DOUBLE*

A parancs zárt doboz kirajzolását végzi. Az első két paraméter a box bal felső sarkának a koordinátája, a második kettő a jobb alsó saroké, majd az írás, végül a háttér színét kell megadni. A parancs utolsó paramétereként egyvonalas vagy duplavonalas keretet is előírhatunk a *SINGLE* vagy a *DOUBLE* paraméter használatával.

Indul a RAR telepítése...

CLRSCR [szimbólum]

Az aktuális ablak törlésére szolgál. Ha a parancs mellett egy szimbólumot is megadunk, akkor a parancs az aktuális ablakot a megadott karakterrel tölti fel.

CTEXT *sztring1 [, sztring2 ...]*

A parancs mellett megadott szöveget

A WINRAR REJTETT LEHETŐSÉGEI (3.)

Parancsuralom

az aktuális sorba, középre igazítva írja ki a program. A szöveg megadható változóval vagy – idézőjelek között – szövegkonstansként.

GOTOXY *Xérték, Yérték*

A kurzor pozicionálását végzi; a kurzort a megadott ablakkoordinátára mozgatja.

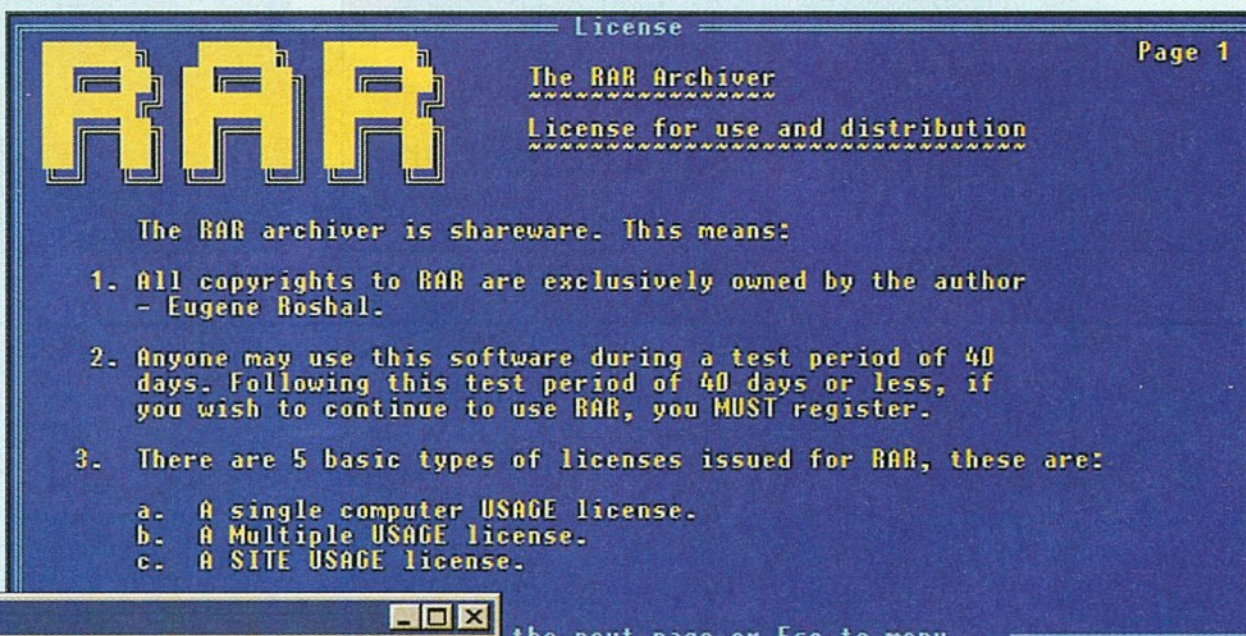
DEFBAR *szín, háttér, barszín1, barszín2, X, Y, hossz*

A kibontási folyamatot követő jelzőcsík beállítására szolgál. A parancs első két paramétere az írás- és a háttérszín, majd a nem töltött és a töltött rész színe következik. Az *X* és *Y* az ablakcska bal

szélén, középre igazítva írja ki a program. Először az írás- és a háttérszín kell megadnunk, majd a fejléc címet, végül a kiírandó szöveget tartalmazó sztringet vagy sztringeket.

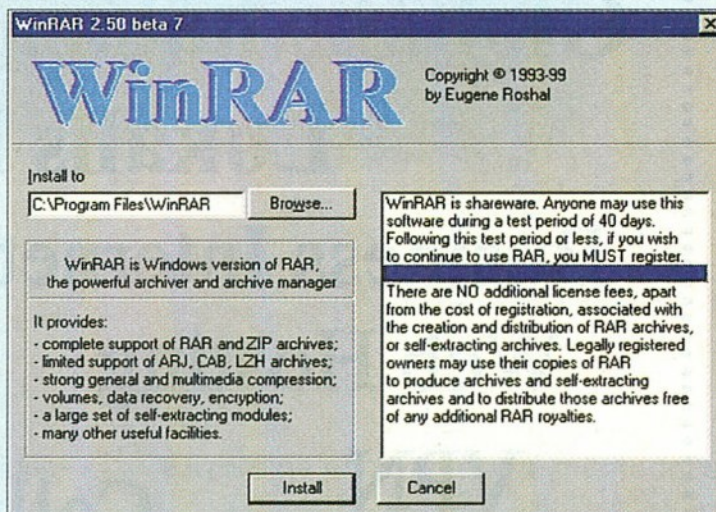
OUTTEXT [*ANSI*] *ON* vagy *OFF*

Az *OUTTEXT* parancssal a megjelenítendő nagyobb szövegblokkokat lehet kiíratni. Az *ANSI* paraméter jelzi a programnak, hogy a szöveg értelmezendő ANSI vezérlőszekvenciákat is tartalmaz. A szövegblokkot egy *OUTTEXT ON* parancs indítja és egy *OUTTEXT OFF* parancs zárja.

the next page or Esc to menu...

Az Outtext parancssal kiíratott szövegek alaposan felicomázhatók

A WinRAR telepítőcsomag bejelentkezése

felső sarkának koordinátája, a *hossz* pedig a jelzőcsík hossza.

Amennyiben ki akarjuk kapcsolni ezt a szolgáltatást, akkor a *DEFBAR OFF* parancsot kell a scriptprogramba írni.

MESSAGE *szín, háttér, cím, sztring1 [, sztring2 ...]*

RESTSCR sorszám

A *SAVESCR* parancssal előzőleg elmentett képernyőtartalom visszaállítását végzi. A paraméterként megadott (1-16 közötti) képernyősorszám határozza meg, hogy a több elmentett képernyőkép közül melyiket kell a programnak

visszaállítania. Ilyenkor a kurzorpozíció, valamint az aktuális ablakbeállítások, valamint az írás és a háttér színe is visszaáll.

SAVESCR *sorszám*

A program a megadott sorszámmal (1 és 16 között) menti el az aktuális képernyőt. Ez az előzőekben ismertetett *RESTSCR* paranccsal állítható vissza.

SETCOLOR *írás szín, háttér szín*

Az alapértelmezett írás- és háttér szín beállítását végzi (lásd a bevezetőben ismertetett színekódokat).

TEXT *szöveg1 [, szöveg2, ...]*

A parancs a mellette megadott szövegek kiírását végzi. A kiírandó szövegek szövegstansként és karakterként is megadhatók.

WINDOW *X1, Y1, X2, Y2*

Az aktuális ablak méreteinek a beállítására szolgál. Először az ablak bal felső sarkát, majd a jobb alsó sarkot kell megadni. A parancs kiadása után az összes szöveg ezen az ablakterületen belül kerül kiírásra.

Függvények

A függvények olyan *beépített eljárásbívást* valósítanak meg, amely valamilyen értékkel tér vissza. A függvényeket az értékadó utasítások jobb oldalán használhatjuk az alábbi általános szintaxissal:

Változó=FÜGGVÉNY paraméterek

EXEC

Változó=EXEC argumentum1 [, argumentum2, ...]

Az operációs rendszer parancsainak vagy külső programoknak a futtatására szolgál. Paraméterként a végrehajtandó parancsok elemeit kell megadni. A program a parancs által visszaadott *ERRORLEVEL* értékkel tér vissza, és azt elhelyezi a megadott változóban.

GETDFREE

Változó=GETDFREE [lemezszám]

A megadott lemezgyeگیen lévő szabad terület nagyságával tér vissza (bájtban). A *lemezszám* paraméter az alábbiak szerint alakul: 0 – A:, 1 – B:, 2 – C: stb. Ha elhagyjuk a *lemezszám* paramétert, akkor a céllemez (lásd *DestDir*) szabad kapacitását kapjuk meg.

GETKEY

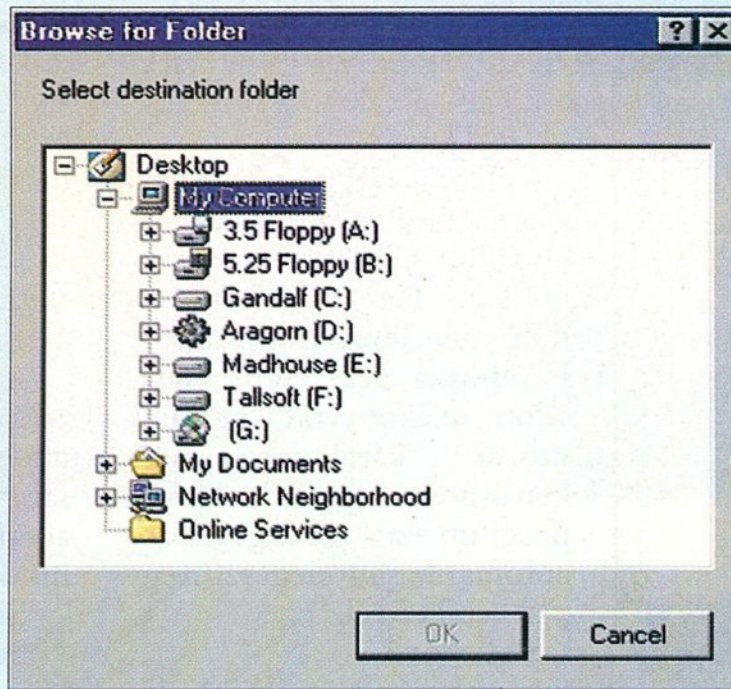
Változó=GETKEY

A program futását várakoztatja az első billentyűlenyomásig, majd a lenyo-

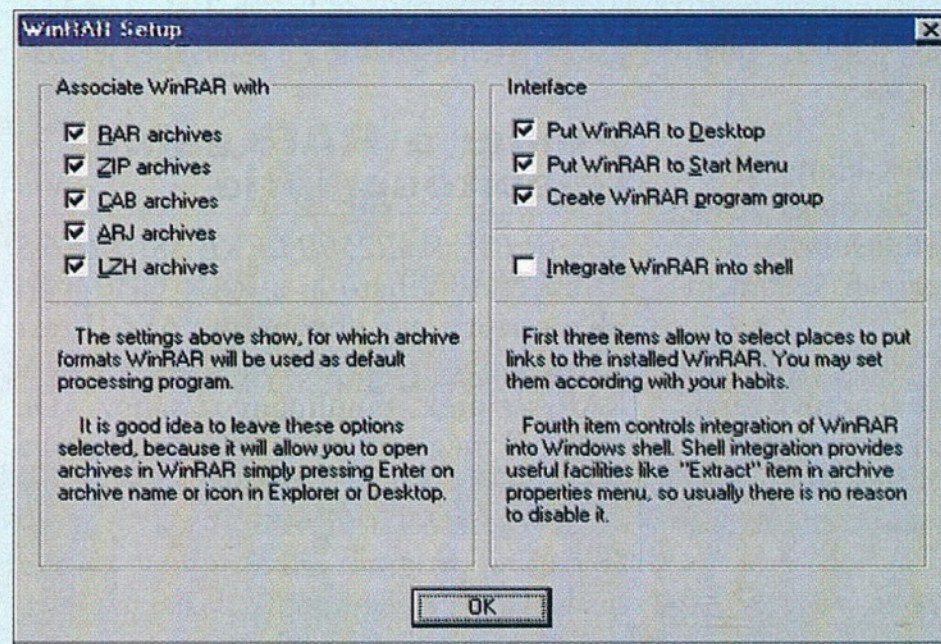
mott billentyű kódjával tér vissza. Egyes speciális billentyűk kibővített kétbájtos *scankóddal* térnek vissza, amelynek az első bájtja nulla és a második bájt a kibővített kódot tartalmazza. Ebben az esetben a visszaadott kódérték a billentyűkód második bájtjának értéke plusz 256.

INPUT

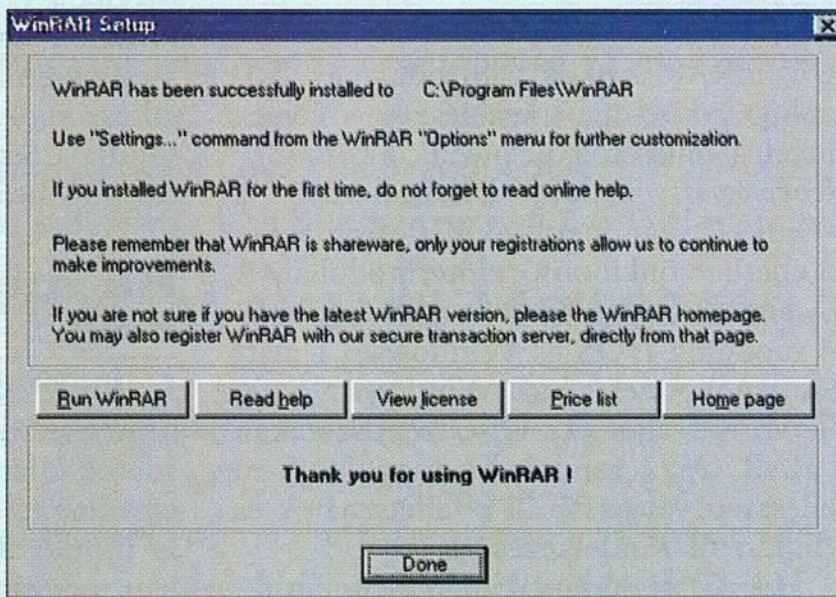
Jelző=INPUT szín, háttér, változó, kezdő, maxhossz

Roppant egyszerű a célkönyvtár megváltoztatása

A WinRAR egy sor ismert archív formátum kezelőprogramja is lehet

A telepítés befejeztével további tanácsokat is kapunk

Hosszabb szöveg bevitelére szolgáló függvény. A *kezdő* paraméter a párbeszédablakban felkínált kiinduló értéket tartalmazza, amelyet a program a megadott változóban (*sváltozó*) helyez majd el. Ennek a hossza a *maxhossz* paraméterrel állítható be.

MENU

Var=MENU X, Y, Szín, Háttér, Pozíció, Cím, sor1 [, sor2...]

A telepítőscript menükészítő függvénye a menüből való választás után a választott menüsornak megfelelő sorszámmot (*1-n*) helyezi el a *Var* változóban. Ha a felhasználó lenyomta az *Esc* billentyűt, akkor ide „0” érték kerül. A függvény paraméterei a menü bal felső sarkának koordinátái, az írás- és a háttér szín, az induló menüpozíció (sorszám), a menü címe és az egyes menüsorok szövegstansként vagy változóként megadva.

Gyári procedúrák

A *procedúrák* között néhány speciális esettel is találkozunk. Az alábbi öt procedúranévet jellemző „eseményekhez” rendelik.

ArcDone

A sikeres kicsomagolás után kerül csak sor az *ArcDone*

procedúra végrehajtására. Nem igényel és nem fogad el paramétert. Használatkor az archív fájl lezárul, és a sikeres kicsomagolás után sor kerülhet például az immár feleslegessé vált önkibontó telepítőkészlet törlésére vagy a telepített szoftver beállítóprogramjának az indítására.

ChangeVol

Ez az eljárás a szeletelt archívok kibontásakor használható, amikor az archív kötet cseréjére van szükség.

Error

A program hiba esetén hívja meg az *Error* procedúrát. Első paraméterként az alábbi hibakódok lehetnek hozzárendelve:

- 1 Végtelen hiba
- 2 CRC hiba, sérült archív
- 3 Íráshiba
- 4 Fájl létrehozási hiba
- 5 Olvasási hiba
- 6 Fájl lezárási hiba
- 7 Fájl megnyitási hiba
- 8 Nem elegendő a rendelkezésre álló memória.

Az *Error* eljárás végrehajtása után az SFX megszakítja a program működését. Hibás AV kód esetén nem kerül meghí-


```

Lister - [F:\ZIPPED\ARC\RAR\fejlec.s]
File Edit Options Help 100%
; WinRAR 2.50 beta 7
; Multifunctional Integrated Archive Manager
□
Title=WinRAR 2.50 beta 7
Text=WinRAR is shareware. Anyone may use this
Text=software during a test period of 40 days.
Text=Following this test period or less, if you wish
Text=to continue to use RAR, you MUST register.
Text=
Text=There are NO additional license fees, apart
Text=from the cost of registration, associated with
Text=the creation and distribution of RAR archives,
Text=or self-extracting archives. Legally registered
Text=owners may use their copies of RAR
Text=to produce archives and self-extracting
Text=archives and to distribute those archives free
Text=of any additional RAR royalties.
Path=WinRAR
Overwrite=1
Setup=uninstall.exe /setup

```

Ezt a scriptet használja a telepítőcsomag

vásra az eljárás. Amennyiben nem hozunk létre *Error* procedúrát, a program a standard hibüzeneteket jeleníti meg, majd megszakítja a működését.

FileDone

Egy adott állomány vagy könyvtár sikeres kibontásakor hívódik meg. Paramétere a fájl archívon belüli sorszáma. A *FileName* változó a sikeresen kibontott fájl nevét tartalmazza.

OnKey

A RAR telepítőscriptje lehetővé teszi, hogy a programozó által megadott billentyűk lenyomásához különféle programelágazásokat, eseményeket rendeljünk.

Gyári változók

A következő öt változónév az archív egészére jellemző.

ArcName

Az éppen kibontás alatt álló archív fájl neve.

AVPresent

Jelzi, hogy van-e AV szignó az archívon (csak regisztrált programváltozat képes elhelyezni az archívban). Ha az értéke „1”, akkor van AV szignó, ha „0”, akkor nincs. Érvénytelen AV szignó esetén az AVPresent tartalma „-1”.

AVArcName

Az AV szignóban tárolt archív fájlnev.

AVDate

Az AV szignóban tárolt archív dátum.

AVUserName

Az archív létrehozója (AV regisztrációs sztring).

Az alábbi két változó tartalma a kibontás haladásának a függvényében folyamatosan változik.

FileName

Az archívból kibontott fájl neve célkönyvtár nélkül.

DestFileName

Az archívból kibontott fájl teljes neve a célkönyvtárral együtt.

Az alábbi két változót a felhasználó

módosíthatja, például az INPUT paranccsal vagy értékadó műveleteken keresztül.

DestDir

Célkönyvtár, ahova ki kell csomagolni az önkibontó archívból a fájlokat és a könyvtárakat. Ha a célkönyvtár még nem létezik, a program létrehozza azt. Ha a megadott célkönyvtár nevének utolsó karaktere nem kettőspont vagy „\”, akkor a program ezt a sztringváltozót automatikusan kiegészíti egy „\” karakterrel.

Password

A titkosított archívok kibontásához szükséges jelszót tartalmazza. Az INPUT utasítás felhasználásával kérhetjük be a felhasználótól a szükséges jelszót.

Példa: a RAR saját telepítőscriptje

A *RAR CW RAR250B3.EXE SSCRIPT.S* paranccsal iratható ki a RAR saját gyári SFX scriptje egy közönséges ASCII text szövegfájlba, ami jó kiindulást jelent a RAR-scriptek tanulmányozásához. De igazából még erre sincs szükség, mivel a *RAR for DOS* telepítésekor egy *STANDARD.S* nevű ASCII text szövegfájlban a program alkotói egy mintát mellékelnek a telepítőscript kialakításához.

A WinRAR telepítő scriptjei

A WinRAR 250-es változata már ZIP archívok közvetlen kezelésére is képes, mivel a fejlesztők licencelik az *InfoZIP technológiát*. Ennek köszönhetően a WinRAR már meglévő ZIP archívokat is elláthat önkibontó előtétmodullal. A 32 bites környezetre tervezett önkibontó modulok DOS és Windows 3.1 alatt nem működnek, csak Windows 95/98, illetve NT alatt. Az OS/2 rendszereken a RAR OS/2 rendszerre vagy DOS-ra fejlesztett változata áll a felhasználók és a fejlesztők rendelkezésére.

Hogy visszatérjünk kiindulási pontunkhoz, a WinRAR mindkét SFX modulja programozható, azonos a beléjük épített scriptértelmező.

Heten, mint a gonoszok

Mindössze hét elemből kell/lehet összerakni a telepítőscriptet a WinRAR önkibontó moduljához.

Text=„kiírandó szöveg”

A scripten belül többször is használható parancs arra szolgál, hogy a mellet-

te megadott szöveget kiírja az SFX modul szöveglapjába. Az első *TEXT* parancs kitakarítja az aktuális ablakot, a többi csak hozzáfűzi a meglévő szöveghez a soron következő szövegrészt.

Title=„Az SFX ablak címe”

Ezzel a paranccsal az önkicsomagoló archív ablakának a címsorát tölthetjük meg.

Path=„célkönyvtár”

A kibontáskor alapértelmezett, de a telepítést végrehajtó felhasználó által megváltoztatható célkönyvtár megadására szolgál. Az abszolút útvonalmegadáshoz a meghajtónevet is be kell írunk a parancs mellé.

Silent

Sorozattelepítésekhez, ha nem szükséges a felhasználó közreműködése, jól jön a *SILENT* parancs. Hatására az SFX a *PATH* parancs mellett megadott célkönyvtárba vagy annak hiánya esetén az aktuális könyvtárba csomagol ki automatikusan.

Overwrite=[n]

Ha a parancs mellett megadott számérték „0”, akkor a program jóváhagyást kér a felülírás előtt.

Setup=„indítandó program”

A DOS változat *INSTALL* parancsához hasonlóan a *Setup* a sikerrel kibontott szoftvercsomag telepítő-beállító programjának az indítására szolgál. Mielőtt a megadott programot elindítaná, a WinRAR SFX modulja átkapcsol a kibontott fájlokat tartalmazó könyvtárba.

TempMode

Amennyiben ez a parancs is szerepel a telepítőscript sorai közt, az SFX fej létrehoz egy átmeneti könyvtárat, ahova kicsomagolja az SFX archív fájlban levő állományokat és könyvtárakat, majd elindítja a *Setup* parancs mellett megadott telepítő-beállító programot.

Ha még ez sem lenne elég...

A WinRAR önkibontó moduljai a legtöbb esetben elegendők a telepítési feladatok ellátására. Ha azonban valaki *saját bittérképes grafikát* kíván beilleszteni az induló ablakba, megteheti, amennyiben megvannak az eszközei és az ismeretei a Windows erőforrások szerkesztésére. Az alapértelmezetten használt SFX modulokat *WWPack32*-vel tömöríteték, így azok nem szerkeszthetők át a programfej sérülése nélkül. A csomag telepítésekor azonban bekerül egy *UnpSFX.RAR* archív is a WinRAR könyvtárába, amely tömörítetlen, így átszerkeszthető állapotban tartalmazza az eredeti SFX modulokat.

DR. NAGY GÁBOR
tallsoft@mail.interware.hu

Az első USB modem! Új adatporszívó a Microcomtól!

microcom®

... a kommunikáció élménye ...

TravelCard PCMCIA

termékcsalád

a megbízható megoldás és praktikus útitárs

56K V.90-es modem PC kártya

56K + LAN (10/100)

56K + ISDN + Phone PC kártya

Intelligens ISDN TA

10/100 LAN (UTP)

M
O
D
E
M

USB

Külső modem, tápegység nélkül

Mind asztali, mind hordozható géphez

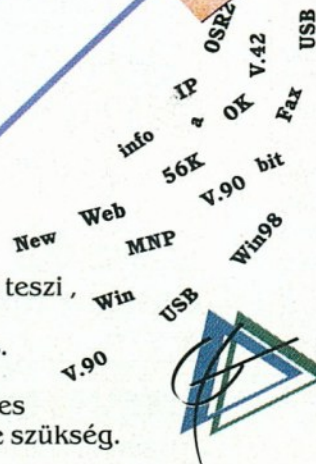
Egyedülállóan kis méret

Könnyű installáció

Hosszú távú megoldás

A Microcom új generációs USB Faxmodeme lehetővé teszi, hogy az Internet sebességének növekedésével lépést tartsunk, akár hagyományos telefonvonalon is. A Windows 98 felhasználók számára ez a modem áthidalja az analóg modemek és az ISDN közötti széles szakadékot anélkül, hogy jelentős beruházásra lenne szükség.

Delta
Elektronik

1033 Bp., Szentendrei út 39-53.
Tel.: 437-5200 Fax: 437-5299
HTTP://www.delta.hu

ISO9001

metro®
A MINŐSÉGI HÍRÚJSÁG

zene pályázat!

Ha Ön – akár szabadidejében, akár szakmájában – zenét szerez, és újabb kihívást keres, most itt az alkalom!
Komponáljon egy 5 másodperces szignált és 20, illetve 30 másodperces zenét a METRO hírújság számára,
amit a rádió- és tévéreklámunkban, valamint a telefonközpontunkban használunk fel.

Az a fontos, hogy a zene figyelemfelkeltő legyen és tükrözze a METRO dinamikus stílusát!
A három legjobb pályázatot egy öttagú szakmai zsűri választja ki, és pénzjutalommal díjazzuk!

1. díj 200 000 Ft* 🎵 **2. díj 100 000 Ft*** 🎵 **3. díj 50 000 Ft***

A díjakat egy kellemesen eltöltött közös ebéd során, ünnepélyes keretek között adjuk át.
A pályázatokat jelígyével ellátott borítékban, CD-n vagy kazettán küldje be a következő címre:

MTG Metro Gratis Kft. 1475 Bp. Pf.: 386

Kérjük, a pályázatához mellékeljen egy lezárt borítékot is, melyben írja meg nevét, címét és telefonszámát.

Beküldési határidő: 1999. június 30.

A nyertesek nevét a METRO július 12-i számában tesszük közzé és telefonon is értesítjük őket.

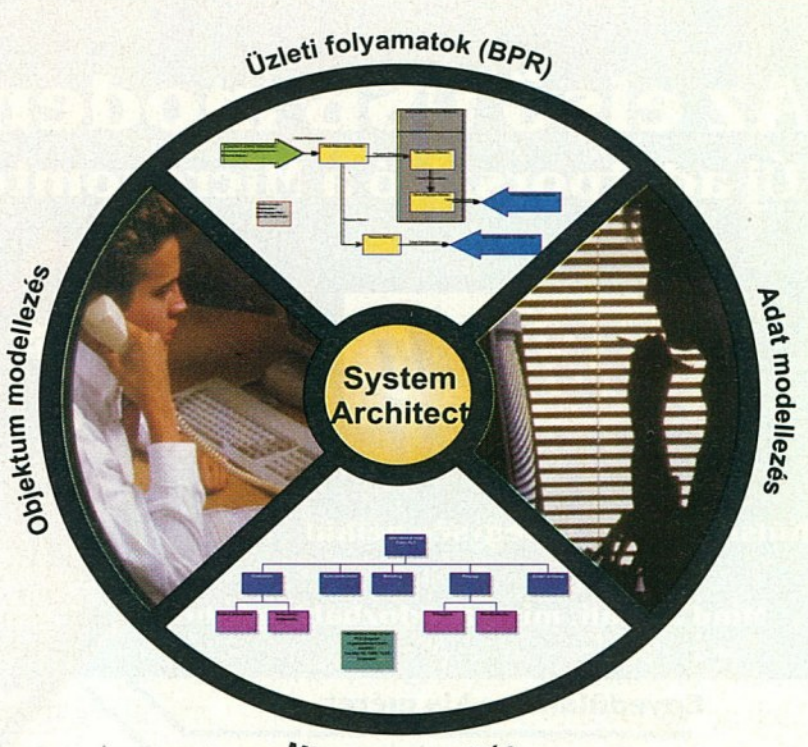
*A pályadíjakkal a METRO örökáron megvásárolja és szabadon felhasználhatja a zenéket.

Microsoft Office 2000 termékcsalád

1. Small Business	Word, Excel, Outlook, Publisher, Sm. Biz. Tools	117.000/58.340
2. Standard Edition	Word, Excel, Outlook, PowerPoint	117.000/59.490
3. Professional	Word, Excel, Outlook, Access, Publisher, PowerPoint, Sm. Biz. Tools	140.490/81.880
4. Premium	Professional + FrontPage + PhotoDraw	187.470/107.620
5. Developer	Premium + Adatbázis eszközök	234.500/126.330

Adobe	BackOffice 4.0	581.620	
Acrobat 4.0 Új	85.410	Novell	
PhotoShop 5.0 Hun.	196.560	Netware 5.0 5 user	240.370
PhotoShop 5.0 Eng.	192.560	NetWare 4.2 SBS 5 user	195.080
Borland	Norton		
Delphi 4.0 Std.	33.660	WinfaxPro 9.0	26.470/ 13.240
Delphi 4.0 Prof. spec.	136.890	Commander2.0 95/ 98/ NT	9.140
C++ Builder 4 Std.	33.660	Utilities 2.0 NT	25.070/ 12.530
C++ Builder 4 Prof.	161.590	Norton 2000	12.050
Corel	Viruskeresők		
Draw 9.0 spec.	89.950	VirusBuster 1 user	14.000
Gallery 1millió	30.750	McAfee VirusScan 4.0	7.500
Print Office Hun.	18.620	F-Secure/F-Prot/	43.200
Microsoft	Norton Antivirus 5.0	10.720	
Win 98 Hun	47.470 / 24.200	Norton Antivir. 5.0 Hun	15.880
Win 98 Eng	47.470 / 24.750	Egyéb	
Win NT Serv. 10 client	260.900	WinRAR, RAR 1 user	10.000
Win NT workst. Hun.	73.320	QarkXpress 4.0	248.260
Office97 Std. Hun.	116.020	WinZip 7.0 Win/NT	10.850
Office97 Std. Hun. upgr.	59.000	ARJ 2.6 DOS 1 user	14.490
Office97 Prof. Hun.	139.340	QEMM 9.0 Win95	20.610
Office97 Prof. Hun. Up.	71.890	Paint Shop Pro 5.0	24.020
Visual Basic 6.0 prof	125.570	Dreamweaver 2.0	91.130
SQL 7.0 5 clt.	323.790	Sound Forge 4.5	95.960

Az árak nem tartalmazzák az ÁFÁ-t. Teljes árlistánkat a www.gemofis.hu címen tekinthetik meg. Ha Internet-en rendel a feltüntetett árakból 2% kedvezményt adunk.
E-mail: gemofis@gemofis.hu

System Architect
2001 **POPKIN**
SOFTWARE
A MODELLEZŐ ESZKÖZÖK ÚJ GENERÁCIÓJA

System Architect 2001

- Minőségbiztosítási rendszerek folyamatainak tervezése, szabályozása (ISO, QS).
- Üzleti folyamatok elemzése és újratervezése
- Szoftvertervezési módszertanok teljes körű támogatása (OO, SSADM, stb.)

Lépjön kapcsolatba velünk!

ONYX Szoftverház Kft.
1118 Budapest, Mátyóki út 14.
Tel.: 1-209-3394, fax: 1-466-9189, e-mail: bako@onyx.hu, <http://www.onyx.hu>

**Technológia
Design
Szabadság
NEC**

© MILLER & BAKO

NEC

A Packard Bell NEC a világ 5. legnagyobb számítógépgyártó cége. A világ 160 országában van jelen, több mint 15 000 terméket gyárt. Az NEC notebook-ok, PC-k, monitorkok, már Magyarországon is elérhetők a Szinva Net Kft. kínálatában.

NEC Versa LX

„Száguldó erőd” azoknak, akik nem ismernek kompromisszumot. Intel® Pentium® II 366 Mhz processzor, 64 MB SDRAM, 10,0 GB S.M.A.R.T HDD, 24x CD-ROM, ATI 3D RAGE PRO AGP videó, ESS Maestro 3D hang, 14,1" TFT LCD kijelző, TVOut, Infra-, USB port. Opciók: LS-120 drive, DVD-ROM.

www.szinvanet.hu

NEC HOTLINE: 06 1 252 0545

Az Intel® Inside® logo és a Pentium® az Intel® Corporation bejegyzett védjegye. Az NEC Versa notebook-ok új generációja az Intel® Pentium® II processzort tartalmazza.

Nyitottunk néhány száz új irodát

A legközelebbit az Ön üzletének bejáratánál.

Hogy a Juventus Teamnél vásárolt termékek elszállítása ne okozzon nehézséget, mostantól a házhozszállítás terhét is levesszük **viszonteladóink** válláról. Ha a nálunk vásárolt termékek közt van **legalább egy Shuttle alaplap**, akkor azt a többi termékkel együtt – **Budapest területén 24 órán belül, vidékre 48 órán belül** – díjmentesen házhozszállítjuk és a megrendelő kezébe adjuk. Önnek pedig elég utólag, **utánvétellel** fizetnie.

Ha a házhozszállítás részletes feltételeire kíváncsi, küldjön egy üres levelet a hazhozmegyunk@juventus-team.hu címre.

Juventus Team

Számítógép alkatrész
nagykereskedelem

A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT

AKG10 1000000000

SIEMENS

TELJESKNOW-HOW EGYPC-BEN

The Intel Inside Logo and Pentium are registered trademarks of Intel Corporation.

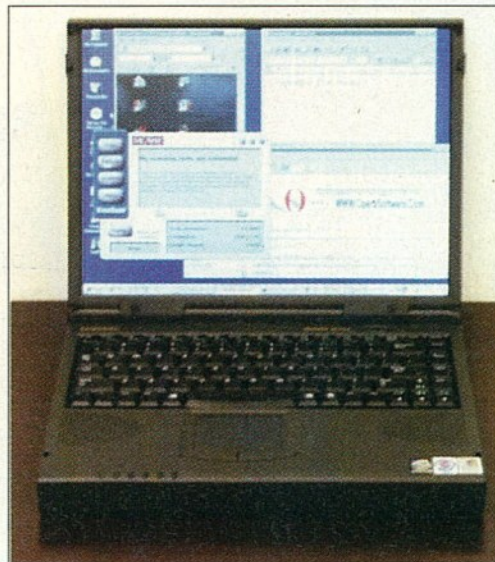
SCENIC 600 – SCENIC 800. Az új professzionális Siemens Pc-k. Van bennük valami egyedi: a teljes Siemens know-how. A felhasználó rögtön felfedezi a Siemens rendszerek könnyed használatát. A kommunikációs csúcstechnika pillanatok alatt szállítja számára a fontos információkat – és csakis számára: a korszerű biztonsági mechanizmus az illetéketleneket távol tartja.

A rendszergazdák az egyszerű szervízlehetőséget és karbantartást is értékelik. Egy számítógép nem minden, sok függ attól a vállalattól, tudástól, tapasztalattól is, amely mögötte rejtőzik. Találkozunk a szaküzletekben és az INFO'99 kiállításon az A pavilon 206/C standján. További információ: www.siemens.com/computer

Siemens Computer Systems
Információ és Kommunikáció - együtt

Erőgép a táskában

Megdőlni látszik a régi igazság, hogy a hordozható számítógépek teljesítménye elmarad az asztali komputeréké mögött. A tesztlaboratóriumunkban megfordult Samsung M6000 is egy olyan notebook, amellyel sokan szívesen lecserélnék otthoni gépüket.

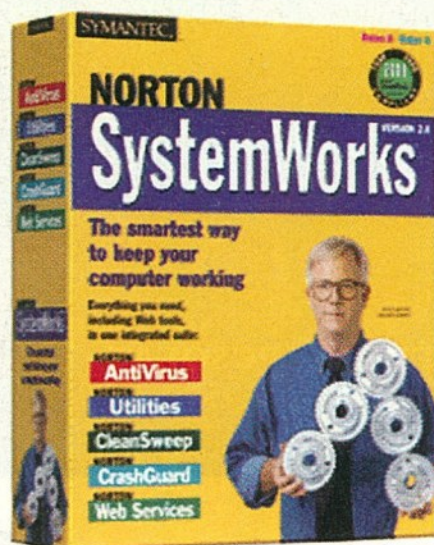

E számunk hirdetői

A.I.D.A.	60
Adeptus	68
Autodesk	13
Axico	29
Canon	77
Computer Panoráma	101
ComputerBooks	68
Computertex	12
Delcam	11
Delta Elektronik	109
Digitaltechnika	50
Ericsson	55
Ericsson	57
Ericsson	59
Folio	14
FreePhone	73
Gutenberg	100
HAMA	105
Hansa	100
Hewlett-Packard	17
Hewlett-Packard	7
Holland	100
HVG	109
Hypermedia Systems	105
IBM	30
IBM	31
IBM	B/3
InWest	50
Juventus	111
Kapsch	104
KimSoft	72
Komel	73
LG Electronics	21
LG Electronics	B/4
Maxell	90
Microsoft	11
Microsoft	B/2
Motorola	51
MP Computer	83
Next Software	83
OKI	29
Onyx	110
Panasonic	37
Partners Hungary	47
PC Tuning '99	99
PIX-SYS	105
Pletsher	68
Prim	82
Qwerty	93
R+R Kft.	15
RCE	72
ScanDer	47
Serco	83
Siemens	111
Storage	15
SzinvaNet	110
Szoftver ABC	73
Teszt	100
Unitis	45
V2	110
VTCD	61
Wendy's	78

Olajozott fogaskerekek

A legjobb autónak is szüksége van időszaki karbantartásra. Egy számítógépnek és a rajta futó operációs rendszernek is elkel néha egy kis átvizsgálás és javítás. A Norton SystemWorks 2.0 öt egymásba illő eszközt ad ehhez. A Norton Utilities 4.0, a Norton AntiVirus 5.0, a Norton CleanSweep 4.5, a Norton CrashGuard 4.0 és a Norton Web Services biztonságossá teszi a rendszerünket, és felébreszti a gépünkben szunnyadó oroszlánt.

Karneváli hangulat

Ha azt halljuk Rio, a legtöbünknek a karnevál jut eszébe. Mostantól akár magunkkal is vihetjük a mellényzsebünkben ezt a karneváli hangulatot, hiszen a Diamond Rio elnevezésű MP3-lejátszójába áttöltethetjük kedvenc zeneszámainkat, amelyek származhatnak az internetről vagy kompaktlemezről. Írásunkban a mozgó alkatrészt nem tartalmazó készüléket és a hozzá tartozó szoftvercsomagot mutatjuk be. Ez utóbbiban egy olyan program is található, amellyel gyorsan készíthetünk MP3 állományokat CD-ről.

Iomega Zip 100 USB és Zip 250

A Zip-mechanikák már több mint három éve nagy közkedveltségnek örvendenek, s erre bizonyíték a több mint 20 millió eladott készülék. A cég most az új USB-s változattal és a 250 Mbájtos Zippel igyekszik megörvendeztetni a felhasználókat.

Egy perc, és Ön következnek!

Legyen szíves várjon még egy kicsit! Máris jövök!

.....Elnézést kérek, azonnal sorra kerül Ön is.

.....Igen, tudom, hogy Ön elfoglalt, ezért nagyon köszönöm a türelmét!.....

Még egyszer köszönöm, és elnézést kérek, hogy megvárattam.

.....Köszönjük, hogy hozzánk fordult! Azonnal itt vagyok!

.....Köszönöm, hogy várt még egy percet.

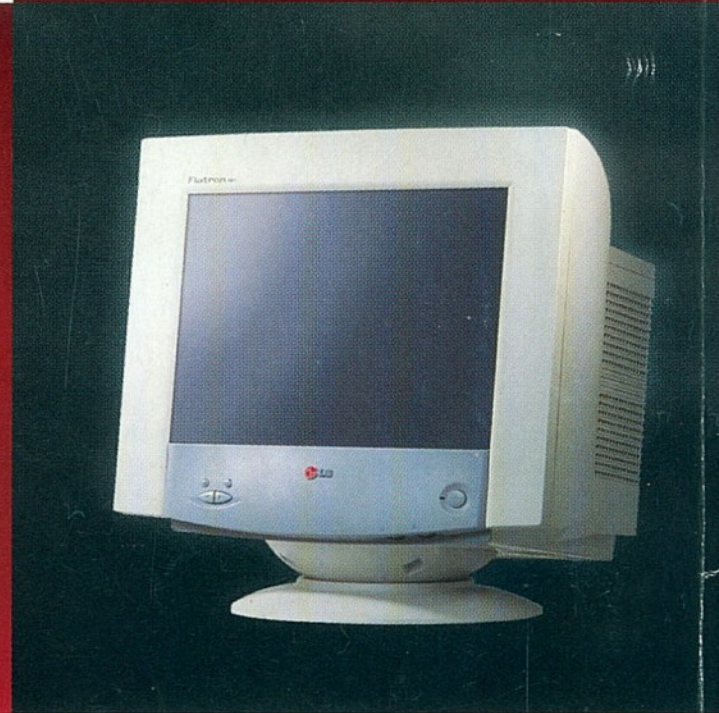
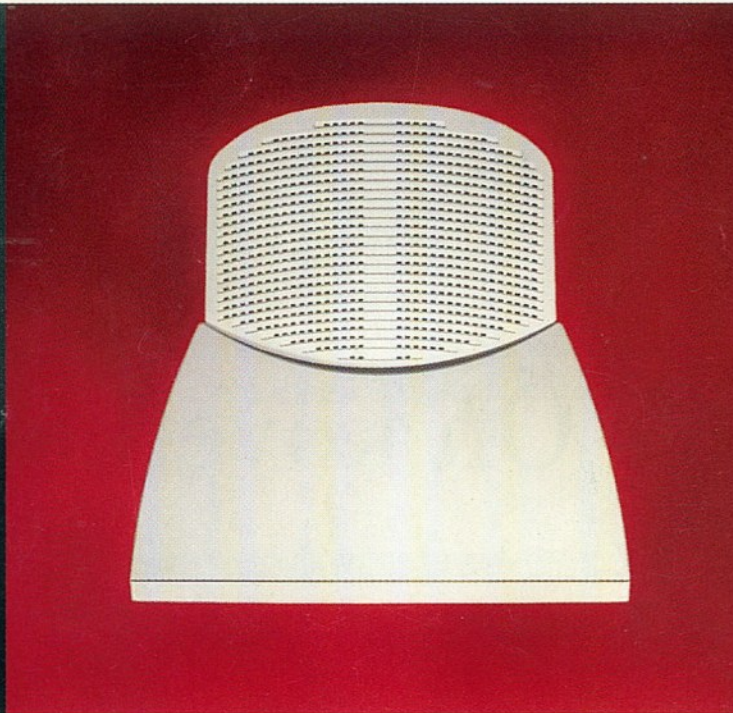
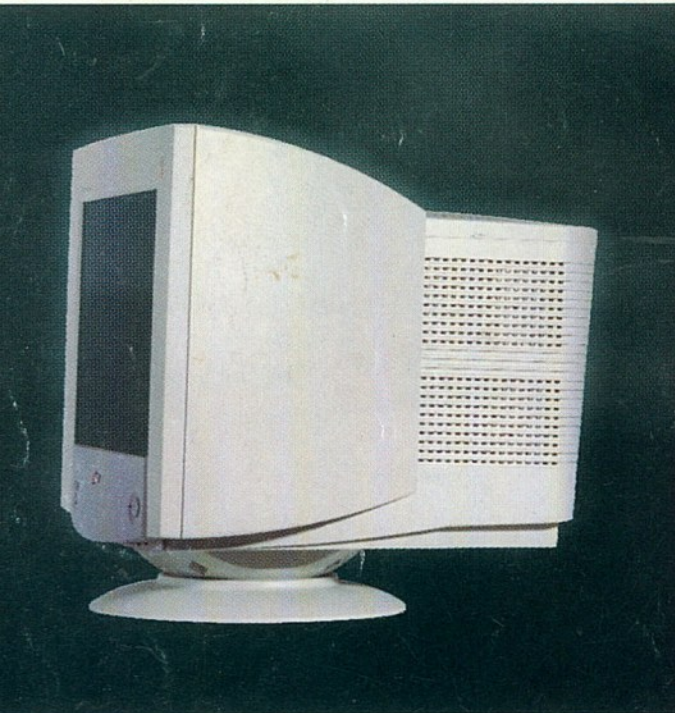
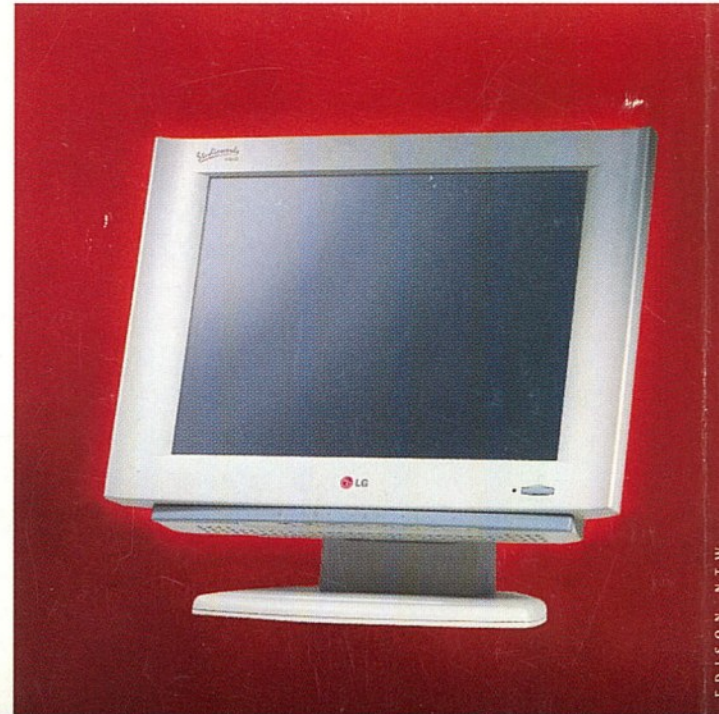
Ugye, ez így nem működik! Ezért választotta számtalan szolgáltató és kereskedelmi cég világszerte az IBM e-business szolgáltatását. A webes önkiszolgáló megoldás segítségével Ön is növelheti vásárlói elégedettségét, anélkül, hogy költségei megnövekednének. Részletes információt kaphat az e-businessről, ha felkeresi a www.ibm.com/e-business honlapot, vagy felhívja a 06-80-200-083-as zöld számot.

e-business

Nagy megoldások egy kis bolygónak

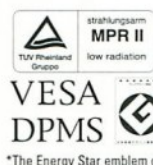

Az élet művészete.

Szám. Betű. Kép. Minden, amit egy monitoron látni kell. Élesen. Színesen. Néha szebben, mint a valóságban.

Az LG új monitorgenerációjának csúcsmoelljeit igazán érdekes megnézni. Az SW-500LC az LCD-technológia forradalmi újításait hozza az Ön íróasztalára, az SW-78FT képernyője pedig rácáfol a magyar nyelvre is. A lapos mostantól nem az unalmas, hanem az érdekes színónímája lesz. Legalábbis ami az LG Flatscreen monitorait illeti.

Nézze a világot tisztán és élesen az új LG flatron monitorral.

*Requires DEC compatible video card
*The Energy Star emblem does not represent EPA endorsement of any product or service

Viszonteladóink: HRP Hungary Kft. 1133 Budapest, Véső u. 5-7., Tel.: 452-4600, Fax: 350-1351 • CHS Hungary Kft. 1138 Budapest, Váci út 117-119., Tel.: 451-3500, Fax: 451-3535 • ALBACOMP Számítástechnikai Rt. 8000 Székesfehérvár, Mártírok útja 9., Tel.: 22/315-414, Fax: 22/327-532 • A.I.D.A. Kft. 1117 Budapest, Prielle Kornélia u 4., Tel.: 463-0630, Fax: 463-0639 • EMJ Hungary Kft. 1145 Budapest, Szugló u. 54., Tel.: 469-6050, Fax: 469-6051